

FORSVARSMINISTEREN

Forsvarsministeriets finansielle regnskab 2009

Indholdsfortegnelse

1. Beretning	
1.1 Generelt	2
1.2 Årets økonomiske resultat	3
1.3 Opgaver og ressourcer	6
2. Regnskab	
2.1 Anvendt regnskabspraksis	6
2.2 Resultatopgørelse	6
2.3 Balance	8
2.4 Egenkapitalforklaring	9
2.5 Opfølgning på likviditetsordning	9
2.6 Opfølgning på lønsumsloft	10
2.7 Bevillingsregnskabet § 12.11.01. Departementet	10
3. Påtegning af det samlede regnskab	
3.1 Fremlæggelse	11
3.2 Påtegning	11
4. Bilag 1 til regnskabet	
Note 1: Immaterielle anlægsaktiver	12
Note 2: Materielle anlægsaktiver	13

1. Beretning

1.1 Generelt

Forsvarsministeriets finansielle regnskab for 2009 omfatter §12.11.01 Departementet (driftbevilling).

I henhold til Økonomistyrelsens vejledning om udarbejdelse af årsrapport (december 2009) skal departementer ikke aflægge en fuld årsrapport, med derimod et finansielt regnskab.

Forsvarsministeriets departement er forsvarsminsterens sekretariat. Endvidere forestår departementet den overordnede planlægning, udvikling, styring og kontrol af ministerområdet. Administrationen af Christiansø ligger under Forsvarsministeriets departement.

Ministerområdet består af det samlede danske forsvar, civile funktioner i tilknytning hertil samt beredskabsområdet. Under ministerområdet løses opgaver i forbindelse med internationale aktiviteter, samarbejdsaktiviteter til støtte for bevarelse og etablering af fred, civilbeskyttelse, sikring af forsvarlig besejling og overvågning af farvande omkring Danmark, Grønland og Færøerne, hævvelse af suveræniteten og søteritoriet, tilsvarende opgaver for lufterummet samt opgaver knyttet til det statslige og kommunale beredskab.

Departementet

Mission og vision

Departementets overordnede formål fremgår af departements mission.

Forsvarsministeriets departement skal betjene ministeren og skabe et grundlag for en visionær dansk forsvars-, sikkerheds- og beredskabspolitik samt udøve den overordnede ledelse af ministerområdet.

Departementets mission er yderligere konkretiseret i en vision.

Forsvarsministeriets departement vil med udgangspunkt i ministerens behov arbejde for en yderligere målrettethed i ministerbetjeningen samt være – og blive opfattet som – dagsordensættende i forhold til såvel strategisk udvikling som koordination, styring og tilsyn inden for ministerområdet.

Med det formål yderligere at styrke fastholdelse og rekruttering af kompetente medarbejdere til gavn for opgaveløsningen, vil departementet give medarbejderne udfordringer, ansvar, meningsfulde opgaver og udvikling.

Med udgangspunkt i departementets vision er der udpeget **fem strategiske indsatsområder**:

- Ministerens konkrete og strategiske behov.
- Koncernledelse.
- Organisation, arbejdsprocesser og teknologi.
- Menneskelige ressourcer.
- Videndeling.

Indsatsen på de fem områder sker gennem implementering af en række strategier og initiativer.

Opgaver og mål

Departementets overordnede planlægning, udvikling, styring og kontrol med ministerområdet omfatter:

Planlægning og operationer: Departementet skal på baggrund af fastlagte strategier og policy løbende vurdere og tilpasse ministerområdets struktur i overensstemmelse med regeringens forsvarspolitik. Endvidere skal departementet bidrage til oplæg til brug for regeringens og Folketingets beslutninger om internationale indsatser, der gennemføres af forsvaret og redningsberedskabet. Ligeledes skal departementet sikre, at regering og Folketing løbende informeres om udviklingen i de internationale indsatser.

Ressourcestyring: Departementet skal sikre en optimal og effektiv ressourceudnyttelse og driftstyring inden for ministerområdet.

Strategi og policy: På baggrund af regeringens forsvars- og sikkerhedspolitik skal departementet fastlægge overordnede strategier og mål inden for det nationale og internationale område inden for ministerområdet.

Christiansø

Administrationen af Christiansø er organisatorisk forankret i Forsvarsministeriets departement og Christiansø indgår i departementets hovedkonto på finansloven.

Det er målet at bevare Christiansø som et levende samfund og en kulturhistorisk forsvarsbastion, herunder at sikre øens naturhistoriske værdier og seværdigheder.

1.2 Årets økonomiske resultat

Nettoudgiftsbevillingen for departementet var i 2009 på 186,6 mio. kr. Dette er inklusive 0,8 mio. kr. i reserveret bevilling. Omkostningsforbruget ultimo 2009 var på 190,5 mio. kr., hvilket giver et merforbrug på 3,8 mio. kr. Merforbruget kan bl.a. henføres til ombygning i Forsvarsministeriets departement, Holmens Kanal 42 samt uforudsete udgifter til kammeradvokaten.

Tabel 1: Virksomhedens økonomiske hoved- og nøgletal

Hovedtal				
(mio. kr.)	2007	2008	2009	
Resultatopgørelser				
Ordinære driftsindtægter	-138.415	-174.596	-192.231	
- Heraf indtægtsført bevilling	-133.973	-169.486	-186.625	
- Heraf eksterne indtægter	-4.442	-5.110	-5.607	
- Heraf øvrige indtægter	0	0	0	
Ordinære driftsomkostninger	120.070	149.485	174.157	
- Heraf løn	75.350	87.028	89.895	
- Heraf afskrivninger	2.072	1.557	1.270	
- Heraf øvrige omkostninger	42.468	60.900	82.992	
Resultat af ordinær drift	-18.345	-25.112	-18.074	
Resultat før finansielle poster	994	-4.972	3.504	
Årets resultat	1.205	-4.746	3.849	
Balance				
Anlægsaktiver	6.077	10.174	12.797	
Omsætningsaktiver	10.415	4.887	6.171	
Egenkapital	-5.356	-10.404	-6.555	
Langfristet gæld	-6.077	-9.909	-12.720	
Kortfristet gæld	-25.270	-36.137	-35.856	
Lånerammen	14,6	14,6	14,6	
Træk på lånerammen	5,8	29,2	9,6	
Finansielle nøgletal				
Udnyttelsesgrad af lånerammen	41,6	199,8	65,6	%
Negativ udsvingsrate	1	3	1,5	
Overskudsgrad	0,9	2,7	2,0	%
Bevillingsandel	96,8	97,1	97,1	%
Personaleoplysninger				
Antal årsværk	159,0	164,0	163,5	
Årsværkspris	479,9	531,6	549,7	t.kr.
Lønomsætningsandel	54,4	49,8	46,8	
Lønsumsloft	75,0	78,9	83,0	mio.kr.
Lønforbrug	75,4	87,0	89,9	mio.kr.

Departementets økonomiske hoved- og nøgletal giver anledning til følgende generelle bemærkninger:

Resultatopgørelsen:

Den forøgelse af bevillingen, der i forhold til 2007 har fundet sted i 2008 og 2009, skyldes primært etablering af en forsvarskommission og dens arbejde samt udgifter til konsulentstøtte i forbindelse med processen omkring kvalitetssikring af kampflyprojektet. Der er i perioden tilført ca. 11,5 mio. kr. pga. Forsvarskommissionen og ca. 50 mio. kr. til processen omkring kvalitetssikring af kampflyprojektet.

Indtægterne i perioden 2007-2009 er forøget med 26,2 %. Dette kan bl.a. henføres til refusion fra myndigheder under ministeriet.

Departementets lønomkostninger er steget med 19,3 % i perioden 2007-2009, idet den største stigning ses i 2008. Dette skyldes primært, at departementet fik tilført lønsum i størrelsesordenen 3 mio. kr. i forbindelse med etablering af Forsvarskommissionen. Forøgelsen indeholder også diverse overenskomstmæssige reguleringer samt nyansættelser bl.a. til arbejdet omkring kvalitetssikring af kampflyprojektet.

Øvrige omkostninger er steget 95,4 %, hvilket primært skyldes arbejdet i Forsvarskommissionen samt udgifter til konsulentstøtte i forbindelse med processen omkring kvalitetssikring af kampflyprojektet.

Resultat af den ordinære drift ligger på samme niveau i 2007 og 2009. Udsvinget i 2008 skyldes udgifter til Forsvarskommissionen i størrelsesordenen ca. 7 mio. kr.

Balance:

Anlægsaktiverne er steget med 110 % i perioden 2007-2009. Dette skyldes primært investeringer af længerevarende karakter. Omsætningsaktiverne falder 40 % i perioden.

Egenkapitalen holder sig jævn. Stigningen i 2008 skyldes overført overskud.

Stigningen inden for langfristet gæld er på 109 % og hænger indirekte sammen med opbygningen af anlægsaktiver. Dette primært i forbindelse med restaureringen af kirken på Christiansø.

Den kortfristede gæld er steget med 22,6 %. Dette er hovedsageligt en følge af ikke fordelte Trepartsmidler og Kompetencefondsmidler på 7 mio. kr. til øvrige niveau I myndigheder. Endvidere er der en stigning i feriepengeforpligtelsen på ca. 2 mio. kr.

Finansielle nøgletal

Udnyttelse af lånerammen viser en stigning i 2008, som skyldes en fejlposterings.

De øvrige nøgletal viser ikke de store udsving.

Personaleoplysninger

Der er sket en stigning i antal årsværk i perioden 2007-2009. Stigningen fra 2007-2008 skyldes etablering af en forsvarskommission. Efter nedlæggelse af Forsvarskommissionen blev der tilført årsværk til arbejdet omkring kvalitetssikring af kampflyprojektet.

Det forhold at lønomkostningsandelen (dvs. hvor stor en del af udgifterne, der totalt set går til løn) er faldet, hænger sammen med den generelle stigning i de øvrige driftsomkostninger bl.a. til processen omkring kampflyprojektet og Forsvarskommissionen.

1.3 Opgaver og ressourcer

Fordelingen jf. finansloven er foretaget efter procentvis fordeling - altså kun en beregnet og ikke en faktisk opdeling.

Tabel 2: Sammenfatning af økonomi for virksomhedens opgaver

Opgave	Indtægtsført bevil- ling	Øvrige indtæg- ter	Omkostninger	Andel af årets over- skud
0. Hjælpefunktioner samt ledelse og administration	76,6	0	78,5	1,6
1. Planlægning og operationer	31,0	0	31,8	0,6
2. Ressourcestyring	23,0	0	23,6	0,5
3. Strategi og policy	46,4	0	47,5	1,0
4. Bygningsdrift og vedligeholdelse på Christiansø	8,8	0	9,0	0,1
I alt	185,8	0	190,4	3,8

Vedrørende en beskrivelse af departementets opgaver henvises til afsnit 1.1 ovenfor.

Redegørelse for reservation

Tabel 3: Reservation, hovedkonto 12.11.01. Departementet

mio. kr.

Reservationer	Reserveret år	Reservation primo	Forbrug i året	Reservation ultimo	Forventet afslutning
1. Info + omstilling	2006	0,7	0,2	0,5	2010
2. Implementering af ESDH	2007	0,9	0,6	0,3	2010

Anvendelsen af de reserverede midler er ikke som planlagt blevet afsluttet i 2009, men forventes afsluttet i 2010.

Departementet administrerer ikke indtægter og udgifter.

2 Regnskab

2.1 Anvendt regnskabspraksis

Departementets regnskabspraksis følger retningslinjerne i Finansministeriets Økonomisk Administrative Vejledning.

Data i det finansielle regnskab er fra DeMars (SAP) og SKS.

2.2 Resultatopgørelse

Nettoudgiftsbevillingen for departementet var i 2009 på 186,6 mio. kr. (heraf 0,8 mio. kr. i reserveret bevilling). Omkostningsforbruget ultimo 2009 var på 190,5 mio. kr., hvilket giver et merforbrug på 3,8 mio. kr. Merforbruget skyldes bl.a., at der har været udgifter til ombygning i departementet, samt udlæg af advokatregning.

Resultatopgørelse Forsvarsministeriets departement 2009				
		2008	2009	2010
Note	Ordinære driftsindtægter			
	Indtægtsført bevilling			
	Bevilling	-166.500	-185.800	-148.900
	Reserveret af indeværende års bevillinger	0	0	
	Anvendt af tidligere års reserverede bevillinger	-2.986	-825	
	Indtægtsført bevilling i alt	-169.486	186.625	
	Salg af varer og tjenesteydelser	-5.110	-5.607	
	Tilskud til egen drift	0	0	
	Gebyrer	0	0	
	Ordinære driftsindtægter i alt	-174.596	-192.231	-148.900
	Ordinære driftsomkostninger			
	Ændring i lagre	0	0	
	Forbrugsomkostninger			
	Husleje	8.368	13.224	
	Forbrugsomkostninger i alt	8.368	13.224	
	Personaleomkostninger			
	Lønninger	77.831	81.651	
	Pension	9.850	11.152	
	Lønrefusion	-765	-2.909	
	Andre personaleomkostninger	114	0	
	Personaleomkostninger i alt	87.028	89.895	89.700
	Af- og nedskrivninger	1.557	1.270	2.300
	Andre ordinære driftsomkostninger	52.532	69.768	34.200
Ordinære driftsomkostninger i alt		149.485	174.157	126.200
Resultat af ordinær drift		-25.112	-18.074	-22.700
	Andre driftsposter			
	Andre driftsindtægter	-547	-1.031	
	Andre driftsomkostninger	20.687	22.609	22.700
Resultat før finansielle poster		-4.972	3.504	0
	Finansielle poster			
	Finansielle indtægter	-274	-135	
	Finansielle omkostninger	500	480	
Resultat før ekstraordinære poster		-4.746	3.849	0
	Ekstraordinære poster			
	Ekstraordinære indtægter	0	0	
	Ekstraordinære omkostninger	0	0	
Årets resultat		-4.746	3.849	0

Resultatdisponering (1.000 kr.)		
Disponeret til bortfald		0
Disponeret til reserveret egenkapital (båndlagt)		0
Disponeret til udbytte til statskassen		0
Disponeret til overført overskud		3.849

2.3 Balance

Balance Forsvarsministeriet departementet 2009							
Note	Aktiver (1.000 kr.)	2008	2009	Note	Passiver (1.000 kr.)	2008	2009
1	Anlægsaktiver				Egenkapital		
	Immaterielle anlægsaktiver				Reguleret egenkapital (startkapital)	-2.630	-2.630
	Færdiggjorte udviklingsprojekter	395	620		Opskrivninger	0	0
	Erhvervede koncessioner, patenter m.v.	77	48		Reserveret egenkapital	0	0
	Udviklingsprojekter under opførelse	932	0		Bortfald af årets resultat	0	0
2	Immaterielle anlægsaktiver i alt	1.405	668		Udbytte til staten	0	0
	Materielle anlægsaktiver				Overført overskud	-7.774	-3.925
	Grunde, arealer og bygninger	3.930	6.112		Egenkapital i alt	-10.404	-6.555
	Infrastruktur	435	450		Hensatte forpligtelser	-2.097	-2.359
	Produktionsanlæg og maskiner	453	3.059				
	Inventar og IT-udstyr	2.390	1.620		Langfristede gældsposter i alt		
	Igangværende arbejder for egen regning	1.561	888		FF4 Langfristet gæld	-4.620	-8.768
	Materielle anlægsaktiver i alt	8.769	12.129		FF6 Bygge- og IT-kredit	-2.089	-816
	Finansielle anlægsaktiver				Donationer	-3.200	-3.136
	Statsforskrivning	2.630	2.630		Prioritetsgæld	0	0
	Finansielle anlægsaktiver i alt	2.630	2.630		Anden langfristet gæld	0	0
	Anlægsaktiver i alt	12.804	15.427		Langfristede gældsposter i alt	-9.909	-12.720
	Omsætningsaktiver						
	Tilgodehavender	4.887	6.171		Kortfristede gældsposter		
					Leverandører af varer og tjenesteydelser	-11.183	-11.784
				Anden kortfristet gæld	-3.973	-11.708	
Likvide beholdninger				Skyldige feriepenge	-10.942	-12.273	
FF5 Uforrentet konto	54.111	20.840		Reserveret bevilling	-1.706	-881	
FF7 Finansieringskonto	-22.466	15.225		Igangværende arbejder for fremmed regning	0	0	
Andre likvider	1.008	708		Periodeafgrænsningsposter	-130	-91	
Likvide beholdninger i alt	32.653	36.773		Kortfristede gældsposter i alt	-27.934	-36.737	
Omsætningsaktiver i alt	37.540	42.944		Gældsposter i alt	-37.843	-49.456	
Aktiver i alt	50.344	58.371		Passiver i alt	-50.344	-58.371	

2.4 Egenkapitalforklaring

1.000 kr.

Egenkapital primo	2008	2009
Startkapital, primo	-2.630	-2.630
Ændring i startkapital	0	0
Startkapital, ultimo	-2.630	-2.630
Opskrivninger primo	0	0
Ændring i opskrivninger	0	0
Opskrivninger, ultimo	0	0
Reserveret egenkapital primo	0	0
Ændring i reserveret egenkapital	0	0
Reserveret egenkapital, ultimo	0	0
Overført overskud primo	-2.726	-7.774
Primoregulering/flytning mellem bogføringskredse	-302	-0
Regulering af overført overskud	0	0
Overført fra årets resultat	-4.746	3.849
Bortfald årets resultat	0	0
Udbytte til staten	0	0
Overført overskud ultimo	-7.774	-3.925
Egenkapital ultimo	-10.404	-6.555

Faldet i egenkapitalen skyldes merforbruget på driften på 3,8 mio. kr.

2.5 Opfølgning på likviditetsordning

Udnyttelse af låneramme (mio kr.)	2009
Sum af saldo på FF4 og FF6 pr. 31. december 2009	9,6
Låneramme på FL 2009	14,6
Udnyttelsesgrad i pct.	65,6

Disponeringsreglerne er ikke overskredet i løbet af 2009.

Der bliver bogført en justering på 11,4 mio. kr. af FF5 kontoen i 1. kvartal 2010.

Der er en afvigelse mellem immaterielle og materielle anlægsaktiver og det bogførte på FF4 og FF6 kontiene den 31. december 2009 på 0,1 mio. kr. Bliver korrigeret 1.kvartal 2010

2.6 Opfølgning på lønsumsloft

mio. kr.

§ 12.11.01	
Lønsumsloft FL	83,0
Lønsumsloft inkl. TB/ aktstykker	90,3
Lønforbrug under lønsumsloft	89,9
Difference (mindreforbrug)	0,4
Akk. opsparing ultimo 2008	0,8
Akk. opsparing ultimo 2009	1,2

Der har været et mindreforbrug på lønsum på 0,4 mio. kr., der videreføres til 2010.

2.7 Bevillingsregnskabet § 12.11.01. Departementet

mio. kr.

	Regnskab 2008	Budget 2009	Regnskab 2009	Difference	Budget 2010
Nettoudgifts- bevilling	166,5	185,8	185,8	0	148,9
Nettoforbrug af reservation	3	0,0	0,8	0,8	0,0
Indtægter	5,9	3,3	6,8	3,5	3,3
Udgifter	170,7	189,1	197,2	-8,1	152,2
Årets resultat	4,7	0,0	-3,8	-3,8	0,0

Merforbruget kan bl.a. henføres til, at der er foretaget ombygning, der finansieres af tidligere års overskud. Derudover er der foretaget betaling af advokatregning, som refunderes i 2010.

3. Påtegning af det samlede regnskab

3.1 Fremlæggelse

Årsrapporten er aflagt i henhold til Finansministeriets bekendtgørelse nr. 1693 af 19. december 2006 om statens regnskabsvæsen mv. § 39 stk. 4.

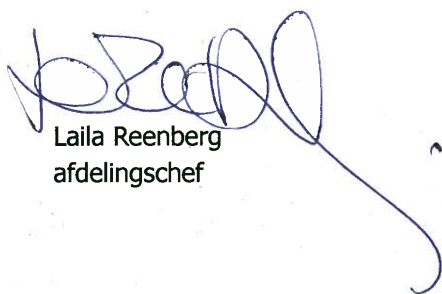
Årsrapporten omfatter de hovedkonti på finansloven som departementet (CVR nr. 25775635), er ansvarlig for § 12.11.01. Departementet, herunder de regnskabsmæssige forklaringer, som skal tilgå Rigsrevisionen i forbindelse med bevillingskontrollen for 2009.

3.2 Påtegning

Det tilkendegives hermed:

- at årsrapporten er rigtig, dvs. at årsrapporten ikke indeholder væsentlige fejlinformationer eller udeladelser.
- at de dispositioner, som er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis, og
- at der er etableret forretningsgange, der sikrer en økonomisk hensigtsmæssig forvaltning af de midler og ved driften af de institutioner, der er omfattet af det finansielle regnskab.

København 13, april 2010

Laila Reenberg
afdelingschef

København 13, april 2010

Lars Findsen
departementschef

4. Bilag 1 til regnskabet

Note 1: Immaterielle anlægsaktiver

1.000 kr.	Færdiggjorte udviklingsprojekter	Erhvervede koncessioner, patenter, licenser mv.	I alt
Kostpris	1.424	384	1.808
Primokorrektioner og flytning ml. bogføringskredse	0	0	0
Tilgang	469	0	469
Afgang	0	0	0
Kostpris pr. 31.12.2009	1.893	384	2.277
Akkumulerede afskrivninger	-1.273	-336	-1.609
Akkumulerede nedskrivninger	0	0	0
Akkumulerede af- og nedskrivninger 31.12.2009	-1.273	-336	-1.609
Regnskabsmæssig værdi pr. 31.12.2009	620	48	668
Årets afskrivninger	-245	-29	-273
Årets nedskrivninger	0	0	0
Årets af- og nedskrivninger	-245	-29	-273
Afskrivningsperiode/år	3 år	3 år	

	Udviklingsprojekter under udførelse
Primo saldo pr. 1. januar 2009	932
Tilgang	623
Nedskrivninger	0
Overført til færdiggjorte udviklingsprojekter	-1.555
Kostpris pr. 31.12.2009	0

Note 2: Materielle anlægsaktiver

1.000 kr.	Grunde, arealer og bygninger	Infrastruktur	Produktions- anlæg og ma- skiner	Transportmateriel	Inventar og IT-udstyr	Materielle anlægsak- tiver i alt
Kostpris	3.935	442	1.095	0	13.946	19.418
Primokorrektioner og flytning ml. bogføring- skredse	0	0	0	0	0	0
Tilgang	2.326	30	2.737	0	0	5.093
Afgang	0	0	0	0	0	0
Kostpris pr. 31.12.2009	6.261	471	3.832	0	13.946	24.510
Akkumulerede afskrivninger	-149	-22	-773	0	-12.326	-13.270
Akkumulerede nedskrivninger	0	0	0	0	0	0
Akk. af- og nedskrivninger 31.12.2009	-149	-22	-773	0	-12.326	-13.270
Regnskabsmæssig værdi pr. 31.12.2009	6.112	450	3.059	0	1.620	11.241
Årets afskrivninger	-144	-16	-130	0	-771	-1.061
Årets nedskrivninger	0	0	0	0	0	0
Årets af- og nedskrivninger	-144	-16	-130	0	-771	-1.061
Afskrivningsperiode/år	50 år	30 år	10 år		50 % pr. år	

	Igangværende arbejder for egen regning
Primosaldo pr. 1. januar 2009	1.561
Tilgang	3.334
Nedskrivninger	0
Overført til færdige materielle anlægsaktiver	-4.007
Kostpris pr. 31.12.2009	888

Departementet har ikke indtægtsdækket virksomhed, gebyrfinansieret virksomhed, tilskudsfinansieret aktiviteter, administreret tilskud. udestående tilsagn samt forelagte investeringer.

FORSVARSKOMMANDOEN

#2009

ÅRSRAPPORT

INDHOLD

DEL 1	
FORSVARSKOMMANDOENS BERETNING FOR 2009	4
• 1.1 Forsvarets formål	4
• 1.2 Årets økonomiske resultat	4
• 1.3 Årets faglige resultat	7
• 1.4 Afslutningen på forliget 2005 - 2009	8
• 1.5 Forsvarschefens forventninger til det kommende år	9
 DEL 2	
MÅLRAPPORTERING	12
• 2.1 Målrapportering	12
• 2.2 Analyse af udvalgte emner	19
 DEL 3	
ÅRSREGNSKAB 2009	25
• 3.1 Regnskabspraksis	25
• 3.2 Resultatopgørelse	26
• 3.3 Balance	27
• 3.4 Omregningstabel	28
• 3.5 Bevillingsregnskab	28
• 3.6 Bevillingsafregning	29
• 3.7 Akkumuleret resultat 2009	30
 PÅTEGNING	33
 NOTER	34
• Noter til resultatopgørelsen	34
• Noter til balancen	36
 BILAG	42
• 4.1 Leverede interne ydelser til hjemmeværnet	42
• 4.2 Opgørelse af skibe over 24 meter	43
• 4.3 Indtægtsdækket virksomhed	44
• 4.4 Øvrige aktiviteter	44
• 4.5 Bygge- og anlægsregnskab	45
• 4.6 Nationale bygge- og anlægsprojekter	46
• 4.7 Omkostningsbaseret resultat fordelt pr. hovedformål	52
• 4.8 Uddybning af målrapporteringen	53
 KONCERNOVERSIGT	68
VIRKSOMHEDSOPLYSNINGER	70

DEL 1

BERETNING

FORSVARSKOMMANDOENS BERETNING FOR 2009

Forsvarskommandoens årsrapport 2009 er opdelt i tre dele. Del 1 er Forsvarskommandoens beretning for 2009, mens del 2 'Målrapportering' beskriver forsvarets faglige resultater nærmere. Del 2 omfatter også en analyse af forsvarets indsats i Helmandprovinsen i Afghanistan og forsvarets indsats for soldater, veteraner og pårørende. Endelig præsenteres de økonomiske resultater for 2009 i del 3 'Årsregnskab'. Ud over de tre dele omfatter årsrapporten en påtegning med forsvarschefen og departementschefens underskrift og bilag med yderligere forklaringer til forsvarets faglige resultater og økonomi fra del 2 og 3. Noter til tabeller er anført direkte under den enkelte tabel, mens noter til almindelig tekst er anført som fodnoter på siden.

1.1 Forsvarets formål og mission

Forsvarskommandoen er en styrelse under Forsvarsministeriet. Forsvarskommandoens myndighedsområde kaldes i daglig tale ofte blot forsvaret.

Formålet med forsvaret er at:

- Forebygge konflikter og krig
- Hævde Danmarks suverænitet og sikre landets fortsatte eksistens og integritet
- Fremme en fredelig udvikling i verden med respekt for menneskerettighederne

Forsvarets mission er:

"Ved at kunne kæmpe og vinde fremmer forsvarets soldater en fredelig og demokratisk udvikling i verden og et sikkert samfund i Danmark."

Missionen er vores grundlæggende opgave, som alle i forsvaret bidrager til. At kæmpe og vinde dækker over en lang række opgaver og evner. Det kan være at vinde i kamp, men det kan også være at vinde "hearts and minds" - hjerter og sind. Hovedopgaverne spænder lige fra at deltage i militære operationer overalt i verden til at sikre dansk territorium og hjælpe med at løse en lang række civile samfundsopgaver, herunder far-

vands- og miljøovervågning, bomberydning, forureningsbekæmpelse, fiskeriinspektion, redningstjeneste, isbryderassistance og deltagelse i katastrofeberedskabet.

Vi lægger også vægt på fortsat at være en efterspurgt samarbejdspartner for alliance- og koalitions partnere. Når det gælder forsvaret som virksomhed, har vi et klart mål om at vi skal anvende ressourcerne ansvarligt og med fokus på den operative opgaveløsning.

For medarbejderne - forsvarets vigtigste ressource - vil vi være en attraktiv arbejdsplads. Endelig er det vigtigt for forsvaret at være en socialt ansvarlig arbejdsplads, der tager hånd om sine medarbejdere.

1.2 Årets økonomiske resultat

Forsvaret har i 2009 markant reduceret det akkumulerede merforbrug fra tidligere år. Det er lykkedes gennem en stram økonomistyring, besparelser og gennem betydelige udskydelser på især etablissemens- og materielområdet. Nogle udskydelser kan vise sig at falde helt eller delvist bort, mens andre af de udskudte projekter skal gennemføres i de kommende år.

Forsvaret har i 2009 konsolideret en ny, central økonomiorganisation, styrket den centrale controlling i forhold til underlagte myndigheder, herunder ikke mindst i forhold til materielområdet. Endvidere har forsvaret taget en række initiativer til at forbedre incitament og gennemsigthed i styring og budgettering.

Et år med interne sparerunder

Forsvaret gik ind i 2009 med et videreført merforbrug på 843,7 mio. kr. Ved udgangen af 2009 har forsvaret nedbragt merforbruget til 96,2 mio. kr. Vejen til det positive resultat har været hård, men nødvendig. 2009 har båret præg af skarpe prioriteringer af aktiviteter og anskaffelser af materiel. Forsvaret har herudover bl.a. reduceret udgifterne til den løbende drift, bygge- og anlægsprojekter, vedligeholdelse af forsvarets bygninger og materielområdet. I det hele taget har forsvaret fokuseret på at reducere, udskyde eller aflyse aktiviteter, der ikke direkte involverer national eller international opgaveløsning. Forsvaret har ligeledes

i årets løb solgt bygninger og grunde, der har medvirket til et forbedret resultat. Årets resultat er bl.a. fremkommet ved, at forsvaret ved indgangen til 2009 havde overført 373,1 mio. kr. fra 2009-bevillingen til anvendelse i 2008 samt yderligere 200 mio. kr. fra 2010-bevillingen til anvendelse i 2009.

Det udgiftsbaserede regnskab

Forsvarets bevilling er baseret på udgiftsprincippet. Den udgiftsmæssige opgørelse for 2009 fremgår af tabel 1.2.1 'Årets overskud', der viser et overskud på 747,5 mio. kr.

Det er ikke alle forsvarets konti på finansloven, der indgår i beregningen af overført mer- eller mindreforbrug. En samlet oversigt over forsvarets konti kan ses i årsrapportens påtegning. Her er de konti, der indgår i beregningen af mer- eller mindreforbrug, markeret med en stjerne (*). Årets overskud omfatter kun de konti, der er rettet mod Forsvarskommandoens forsvarsformål, dvs. uden bidrag til NATO, hjemmeforsvaret, isafgifter, bøder eller andre ydelser, som forsvaret administrerer. Endvidere fremgår af tabel 1.2.1 forsvarets overskud for 2009 og resterende underskud til videreførelse.

tabel 1.2.1 Årets overskud

	2009
(mio. kr.)	
Bevilling til forsvarsformål	19.740,4
Anvendt til forsvarsformål	18.992,9
Årets overskud	747,5
Tidligere års overførte underskud	-843,7
Resterende underskud til videreførelse	-96,2

Det omkostningsbaserede regnskab

Årets samlede omkostningsbaserede resultat er vist i tabel 1.2.2 'Resultatopgørelse 2009'. Tabellen viser forsvarets samlede økonomi. Her indgår alle forsvarets konti anført i påtegningen, herunder hjemmeforsvarets tildeling. Til forskel fra opgørelsen af årets overskud i tabel 1.2.1 viser tabel 1.2.2 årets likvide mer- eller mindreforbrug inkl. afskrivninger, periodiseringer og skyldige beregnede feriepenge.

Hjemmeforsvaret får af regnskabstekniske årsager udbetalt sin bevilling gennem Forsvarskommandoens, mens afregningen af hjemmeforsvarets bevilling sker i en selvstændig årsrapport, der offentliggøres af hjemmeforsvaret.

I 2009 har der været et likviditetsmæssigt mindreforbrug på 721,6 mio. kr. Mindreforbruget indgår i opgørelsen af forsvarets økonomi. Mindreforbruget med tillæg af renter fra 1. januar 2010 bliver overført til Økonomistyrelsen. Til sammenligning med tabel 1.2.1 viser tabel 1.2.2 både en udgiftsbaseret og en omkostningsbaseret bevilling. Fordi Forsvarskommandoen endnu ikke modtager omkostningsbaserede bevillinger, er årets bevillinger ikke regnet med under 'Ordinære driftsindtægter' i tabellerne 1.2.2 'Resultatopgørelse 2009' og 1.2.3 'Virksomhedens økonomiske hovedtal'.

tabel 1.2.2 Resultatopgørelse 2009

	Omkostningsbaseret	Udgiftsbaseret
(mio. kr.)		
Ordinære driftsindtægter	-654,5	-654,5
Ordinære driftsomkostninger	22.924,2	19.190,0
<i>Heraf personaleomkostninger</i>	<i>10.591,1</i>	<i>10.512,7</i>
Andre driftsposter, netto	53,2	898,1
Finansielle poster, netto	54,8	54,8
Årets resultat, ekskl. bevilling ¹	22.377,7	19.488,4
Årets samlede bevilling		20.210,0
Årets likvide mindreforbrug		721,6

¹ Udviklingen i årets resultat fra det omkostningsbaserede regnskab til det udgiftsbaserede regnskab vises i omregningstabellen 3.4.1

Forsvarets økonomiske hovedtal for 2009 fremgår af tabel 1.2.3 'Virksomhedens økonomiske hovedtal' og tabel 1.2.4 'Status pr. 31. december 2009'. Opgørelsen viser det udgiftsbaserede regnskab.

tabel 1.2.3 **Virksomhedens økonomiske hovedtal**

Regnskab 2009			
(mio. kr.)			
Ordinære driftsindtægter (ekskl. bevilling)	-653,9		
Ordinære driftsomkostninger	18.483,1		
<i>Heraf personaleomkostninger</i>	10.146,3		
Andre driftsposter netto	1.108,9		
Finansielle poster, netto	54,8		
Ekstraordinære poster, netto	0		
Årets resultat (ekskl. bevillinger)	18.992,9		
	Driftsbevilling		Anlægsbevilling
Indtægter	-709,8	Indtægter ¹	-2,4
Udgifter	19.076,0	Udgifter	629,1
Årets nettoudgifter (ekskl. bevillinger)	18.366,2		626,7
Bevilling (nettotal) inkl. tillægsbevilling	19.213,1	Bevilling, indtægter inkl. tillægsbevilling	-16,0
		Bevilling, udgifter inkl. tillægsbevilling	543,3
Årets overskud	846,9		-99,4
Til videreførelse	747,5		

¹ Anlægsbevillingens indtægter er ekskl. konto 12.21.13, idet disse indtægter overføres til konto 35.11.27.

tabel 1.2.4 **Status pr. 31. december 2009**

Balance	2009
(mio. kr.)	
Anlægsaktiver i alt	31.563,2
<i>Heraf immaterielle anlægsaktiver</i>	305,0
<i>Heraf materielle anlægsaktiver</i>	31.258,2
Omsætningsaktiver i alt	16.630,7
Aktiver i alt	48.193,9
Egenkapital	44.252,3
Hensatte forpligtelser	429,5
Øvrige forpligtelser	3.512,1
Passiver i alt	48.193,9

Virksomhedens administrerede udgifter og indtægter

Forsvarskommandoen administrerer forsvarets bidrag til NATO's militære driftsbudget og NATO's investeringsprogram. Tabel 1.2.5 'Virksomhedens administrative udgifter og indtægter' viser forsvarets bidrag hertil samt de realiserede udgifter og årets resultat.

Som det fremgår, var der i 2009 et underskud på 31,0 mio. kr. på kontoen for bidrag til NATO's militære driftsbudget. Det var forventet og ligger inden for rammen af det akkumulerede mindreforbrug, der ved udgangen af 2008 udgjorde 66,4 mio. kr. Ved udgangen af 2009 er det akkumulerede mindreforbrug reduceret til 35,4 mio. kr. Det akkumul-

erede mindreforbrug er oparbejdet som følge af, at NATO ikke opkræver større bidrag end nødvendigt i forhold til de godkendte budgetter.

Der var et mindre overskud på kontoen for forsvarets bidrag til NATO's investeringsprogram på 1,4 mio. kr. i 2009. I resultatet indgår en overførsel på 60,8 mio. kr. til Forsvarskommandoens driftsbevilling. Det akkumulerede mindreforbrug er følgelig øget lidt fra 20,8 mio. kr. i 2008 til 22,2 mio. kr. i 2009. Det akkumulerede mindreforbrug kan tilskrives, at NATO-landene samlet set har anmeldt færre refusionsberettigede udgifter end forudsat, og at NATO's opkrævning af bidrag er reduceret i overensstemmelse hermed.

tabel 1.2.5 Virksomhedens administrative udgifter og indtægter

Art	Bevillingstyper	Hovedkonti		Bevilling	Regnskab	Resultat
NATO militære driftsbudget	Anden bevilling, lov-bunden bevilling, reservationsbevilling	Konto 12.22.01	Udgifter	214,1	245,1	-31,0
			Indtægter	0,0	0,0	0,0
NATO investerings-program	Anden bevilling, anlægsbevilling (ekskl. anlægsbevilling til virksomhedens drift)	Konto 12.22.11	Udgifter	91,8	90,4	1,4
			Indtægter	0,0	0,0	0,0

1.3 Årets faglige resultat

Forsvaret har løst sine kerneopgaver tilfredsstillende i 2009. Forsvarets kerneopgaver er beskrevet med fem mål, med i alt 15 resultatkrav. 14 resultatkrav er opfyldt/delvist opfyldt og et krav er ikke opfyldt.

Styringsdokumentet mellem Forsvarsministeriet og Forsvarskommandoen for 2009 opstiller fem styringsmål med tilhørende mål. Afsnittet 'Årets faglige resultat' omhandler alene forsvarets kerneopgaver nævnt

i styringsmål 1 'Forsvarets opgaveløsning'. De fire andre styringsmål er beskrevet i afsnit 2.1 'Målrapportering' og 4.8 'Yderligere målrapportering'. Der er ikke gennemført beregning af anvendte økonomiske ressourcer og vurderinger for disse fire øvrige styringsmål, da der enten ikke er økonomi knyttet til disse opgaver, eller fordi den tilhørende økonomi ikke kan opgøres.

Oversigt over årets faglige resultater for styringsmål 1 'Forsvarets opgaveløsning' fremgår af tabel 1.3.1 herunder.

tabel 1.3.1 Årets faglige resultater

Årets faglige resultater, opgjort på målene i Styringsmål 1 - Forsvarets opgaveløsning	Delmål / resultatkrav	Opfyldte / Delvist opfyldte resultatkrav	Ikke opfyldte resultatkrav	Anvendte økonomiske ressourcer
	Antal	Antal	Antal	(mio. kr.)
1. Opstilling af operative kapaciteter	3	3	0	¹
2. Internationale operationer	5	5	0	² 2.864,1
3. Overvågning og håndhævelse af suverænitet	2	2	0	869,2
4. Eftersøgnings- og redningstjeneste	2	2	0	227,2
5. Maritime miljøopgaver	3	2	1	20,6
I alt	15	14	1	¹

¹ Forsvaret kan ikke for 2009 opgøre de samlede omkostninger for opstilling af operative kapaciteter, idet den fornødne registreringsramme først ventes etableret i 2010, med virkning fra 2011.

² I opgørelsen indgår i lighed med opgørelsen for 2008 ikke omkostninger til erstatninger samt reintegration og akklimatisering for i alt 81 mio. kr. i 2009. Der pågår pt. et arbejde med konsolidering og tilpasning af opgørelsesmetoden.

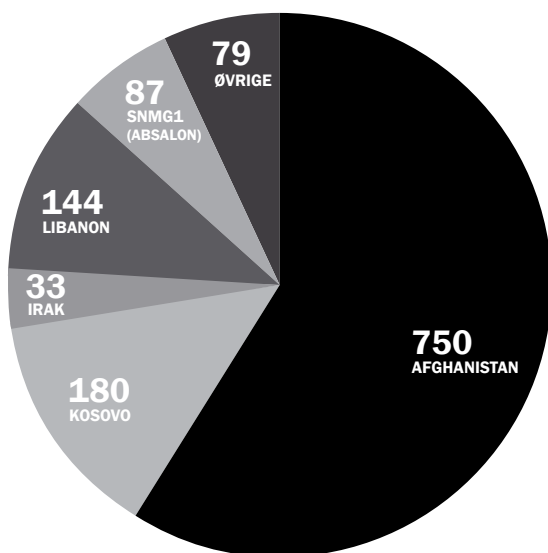
Forsvaret har løst sine kerneopgaver trods store udfordringer

Forsvaret har i 2009 løst sine kerneopgaver godt og effektivt. På trods af store udfordringer, særligt tab af soldater i Afghanistan, markante organisatoriske forandringer, en større mediesag og en anstrengt økonomi har forsvarrets medarbejdere sammen løst mange forskellige og store opgaver. Kendetegnende for medarbejdernes indsats har været en stor grad af ansvarlighed og vilje til at løse opgaverne. Det er en væsentlig årsag til, at forsvaret har opnået de mange gode resultater i 2009 både internationalt og nationalt.

Flere internationale opgaver

Forsvaret var i stand til kontinuerligt at udsende ca. 1.300 personer til forskellige dele af verden på trods af et fortsat stort engagement såvel nationalt som internationalt. Hovedparten af de danske soldater var udsendt til de etablerede styrkebidrag.

FORDELING AF ÅRSVÆRK 2009

I Afghanistan var der indsat ca. 750 soldater i sikkerheds- og stabiliseringsoperationer. NATO justerede i august 2009 tyngden i Afghanistan fra at bekæmpe oprørsstyrkerne til i højere grad at beskytte civilbefolkningen, ligesom en sikker gennemførelse af præsidentvalget i august 2009 var en afgørende milepæl for operationen.

Helmand forblev den mest uoprøgede provins i Afghanistan i 2009. De afghanske sikkerhedsstyrker og ISAF etablerede sig i en række nye områder, hvilket bl.a. medførte en stigning i volden fra oprørsstyrkerne. Antallet af vejsidebomber, kamphandlinger og selvmordsbomber fortsatte med at stige, hvilket hæmmede udviklingen af provinsen. Danske styrker medvirkede sammen andre internationale styrker og afghanske styrker til at forhindre, at oprørsgrupper genetablerede sig i de områder de tidligere var blevet fortrængt fra. I andet halvår af 2009 justerede den danske styrke sin opmærksomhed til i højere grad at bidrage til opbygningen af de afghanske sikkerhedsstyrker i det danske område.

I Kosovo var der indsat ca. 320 personer i stabiliseringsoperationer. NATO påbegyndte i 2009 en ny fase 'Deterrent Presence' for operationen i Kosovo, og for det danske styrkebidrag medførte dette forberedelser til lukning af den danske lejr og reduktion af styrkebidraget til 180 personer fra starten af 2010.

Endvidere var det fleksible støtteskib Absalon indsat omkring Afrikas Horn i operationer mod pirateri. Fire F-16 kampfly varetog periodevis afvisningsberedskabet i lufrummet over hhv. Island og Baltikum. Sidst i 2009 indsatte forsvarret et logistikkompani med 144 personer til støtte for FN-hovedkvarteret i Libanon.

Nationale opgaver

Nationalt har forsvaret ved at stille materiel og personel til rådighed fortsat gennemført overvågning og suverænitets håndhævelsen af det danske riges samlede område, varetaget eftersøgnings- og redningstjeneste, gennemført miljøovervågning og forureningsbekæmpelse, udført ammunitionsrydning samt ydet hjælp til øvrige myndigheder og styrelser.

Særligt to større begivenheder på dansk grund betød et øget behov for støtte fra forsvaret både mht. mandskab og materiel: Danmarks værtskab for den 13. olympiske kongres og den olympiske komite samt FN's klimakonference COP15 i december 2009. Under disse begivenheder støttede forsvarret med mandskab og materiel både på land, til søs og i luften.

1.4 Afslutningen på forliget 2005-2009

Et forlig med store ændringer

I 2009 indgik et bredt flertal et nyt forsvarsforlig for 2010 - 2014. 2009 var derfor præget af forberedelser til det nye forlig sideløbende med afslutningen af det gamle (2005 - 2009).

Forligsperioden 2005 - 2009 markerede en periode med markante ændringer for forsvaret, både når det gjaldt opgaver og organisation. Opgavemæssigt har forsvaret i den netop afsluttede forligsperiode deltaget i de mest krævende, operative opgaver i nyere tid med intensive kampoperationer i Irak og Afghanistan. Organisatorisk har forliget betydet en gennemgribende reorganisering af forsvarret for at flytte ressourcer fra støttestrukturen til den operative struktur.

STØTTE- OG DEN OPERATIVE STRUKTUR

STØTTE-STRUKTUR	DEN OPERATIVE STRUKTUR
Støtteproduktionen, f.eks. inden for personel, materiel, bygninger og etablerement, IT, uddannelse, sundhed, regnskab og kommunikation.	Indsættelse af styrker og beredskab. Styrkeproduktion, opstilling og uddannelse af kapaciteter.

Den omfattende reorganisering og en intensiv operativ indsats har været krævende for medarbejdere og materiel. Samtidigt har der været et pres på at holde økonomien inden for de tildelte rammer. Ved hjælp af en stærk økonomisk ansvarlighed, skarp prioritering af aktiviteter og anskaffelser af materiel, udskydelser samt ikke mindst en ihærdig indsats fra alle medarbejders side er det lykkedes forsvarret at opnå et tilfredsstillende resultat for 2009.

Forvandlingen til et moderne forsvar

Forsvarsforliget 2005 - 2009 har på mange måder været et afgørende skridt i forsvarrets forvandling fra at have fokus på at forsvare Danmark til i stor grad at kunne sende enheder ud til verdens brændpunkter. Forliget satte en gennemgribende forandring af forsvarret i gang. Det skete primært for at målrette forsvarrets styrker til internationale operationer. Samtidig gik forsvarret i gang med en målrettet intern omfordeling af ressourcerne. Målet var at slanke og centralisere forsvarrets støttevirksomhed, så ressourcerne herfra kunne overføres til den operative struktur. Dette er lykkedes. Forsvaret har i betydeligt omfang udviklet evnen til hurtigt og fleksibelt at kunne opstille, udsende og opretholde styrker i internationale operationer. Forsvarets operative struktur udgør i dag ca. 60 % af forsvarrets samlede personelressourcer.

1.5 Forsvarschefens forventninger til det kommende år

Jeg er tilfreds med, at vi i 2009 markant har reduceret merforbruget fra tidligere år. Det er frugten af et år med stor økonomisk ansvarlighed og stram styring i hele forsvaret på alle niveauer. Det har ikke været nemt, men på trods af udfordringerne har vi løst vores opgaver.

Med det nye forsvarsforlig for 2010 - 2014 får vi tilført flere ressourcer. Men det er fortsat nødvendigt at have særlig opmærksomhed på økonomien. Omkostningerne til vores internationale operationer er stigende, og samtidig har vi udskudt investeringer i bl.a. materiel og etableringer for at få tingene til at hænge sammen i 2009. Det nye forlig indeholder desuden krav om effektiviseringer og reduktioner i antallet af medarbejdere. Desværre kan ikke alle reduktioner findes i ubesatte stillinger, og i den forbindelse har forsvaret som arbejdsgiver et ansvar for at sikre, at processen gennemføres med størst mulig åbenhed og hensyntagen over for de berørte medarbejdere.

I det kommende år vil forsvarets internationale indsats fortsat have den højeste prioritet. I Afghanistan vil forsvaret i endnu højere grad rette opmærksomheden mod at opbygge stærke og velfungerende afghanske sikkerhedsstyrker, der gradvist selv kan overtage ansvaret for opgaverne og egen sikkerhed. I Kosovo har opgaverne ændret karakter i 2009 som følge af den positive udvikling i sikkerhedssituationen. KFOR er således overgået til en fase, som benævnes 'Deterrent Presence'. Det betyder, at KFOR er overgået til en mere tilbagetrukket rolle til støtte for EU's mission og Kosovos egne sikkerhedsstyrker. Der reduceres i antallet af KFOR-enheder i tre faser i forhold til situationen. Som et led heri er det danske styrkebidrag indledningsvis reduceret i februar 2010 fra ca. 320 til ca. 180 soldater. For 2010 forventes desuden, at KFOR skal reduceres yderligere i årets sidste kvartal. Dette kan betyde endnu en væsentlig reduktion af det danske styrkebidrag eller en afslutning af 11 års engagement til støtte for Kosovo. Endelig er alle tre værn i 2010 repræsenteret i den FN-ledede mission i Libanon. Også her vil vi gøre vores bedste for at forbedre situationen og skabe stabilitet.

I 2010 er NATO's stående maritime enhed under dansk kommando med alt, hvad det medfører af operative opgaver, f.eks. bekæmpelse af pirateri ved Afrikas Horn. Det ser jeg som et tegn på, at Danmark er en velanset og troværdig samarbejdspartner for vores allierede - en samarbejdspartner som ikke alene kan løse, men også stå i spidsen for opgaverne.

Størstedelen af de soldater, Danmark sender ud i internationale operationer, vender hjem igen personligt styrket og uden mén. Men desværre har opgavernes karakter også betydet, at et antal af vores soldater, og med dem deres familier og pårørende, har måttet betale den højeste pris. Det er svært, hver gang vi får melding om sårede eller dræbte, og derfor skal vi i 2010 fortsat arbejde på at yde soldaterne og deres familier den bedst mulige støtte.

Forliget indeholder krav om udarbejdelse af en veteranpolitik. Derfor har forsvaret iværksat en analyse af området, der skal medvirke til fortsat at sikre, at vores udsendte soldater og deres familier får den nødvendige støtte både før, under og efter udsendelsen. Jeg er i den forbindelse glad for, at den 5. september er udnævnt til national flagdag for Danmarks udsendte. Jeg ser det som et tegn på stor anerkendelse af vores soldaters indsats både fra befolkningen og fra politisk hold. Jeg ved, at det også har stor betydning for de pårørende.

2010 bliver et år med store udfordringer både ude og hjemme, og især operationerne i Afghanistan, forligsimpliceringen og forsvarets økonomi vil kræve en særlig indsats fra forsvarets ansatte. Også i 2010 bliver det nødvendigt at prioritere forsvarets samlede ressourcer. Men det bliver også et spændende år, hvor der fortsat vil være bud efter os og vores evne til at løse opgaver både herhjemme såvel som i udlandet. Det kan vi med rette være stolte af.

Knud Bartels
general
Forsvarschef

DEL 2

MÅLRAPPORTERING

Målrapporteringen består af en detaljeret målrapportering (afsnit 2.1) og en analyse (afsnit 2.2) af to strategiske indsatsområder (forsvarets indsats i Helmandprovinsen i Afghanistan og forsvarets indsats for soldater, veteraner og pårørende). Målrapporteringen sker i forhold til målene fastsat i styringsdokumentet mellem Forsvarsministeriet og Forsvarskommandoen for 2009. Mål og krav til resultater fra styringsdokumentet er gengivet i tabellen herunder. Alle noter i tabel 2.1.1 'Mål' er beskrevet sidst i tabellen.

I afsnit 4.8 er der foretaget en uddybning af målrapporteringen. Der er blandt andet redegjort mere detaljeret for de resultatkrav, der ikke er opfyldt.

2.1 Målrapportering

Tabellen herunder er opdelt i de fem overordnede styringsmål, med 19 mål og i alt 37 delmål. For hvert mål er det opgjort, om tilhørende delmål er opfyldt, delvist opfyldt eller ikke opfyldt.

Forsvarets kerneopgaver er indeholdt i styringsmål 1 'Forsvarets opgaveløsning'. De øvrige styringsmål omfatter styringsmål 2 'Personelsituationen', styringsmål 3 'Militærfaglig uddannelse', styringsmål 4 'Funktionel støttevirksomhed' og styringsmål 5 'Forsvarets omdømme'.

Generelt set opnåede forsvaret et tilfredsstillende resultat i 2009. Når det gælder kerneopgaverne, der er indeholdt i styringsmål 1 'Forsvarets opgaveløsning', blev 14 ud af 15 delmål opfyldt/delvist opfyldt. Ud af alle 37 delmål, blev 23 delmål opfyldt/delvis opfyldt, 11 blev ikke opfyldt og tre delmål er ikke blevet gennemført som følge af økonomisk prioritering og fravalg.

tabel 2.1.1 Mål

Mål	Baggrund og krav til resultater ¹	Målopfyl-delse ²	Indtæg-ter ³ (mio. kr.)	Omkost-ninger (mio. kr.)
STYRINGSMÅL 1 - FORSVARETS OPGADELØSNING				
MÅL 1: Opstilling af operative kapaciteter	Der fokuseres på, om personel og materiel er til stede (kvantitet) samt status for uddannelsen af kapaciteten/enheden (kvalitet). For enheder på højt beredskab gives endvidere en vurdering af, hvorvidt beredskabet kan efterleves			4
Målet er opdelt i tre delmål:				
Delmål 1.a: Kapaciteter, der er planlagt udsendt i 2010	Mindst 90 % af kapaciteten er til stede og uddannet	Delvist opfyldt ⁵		
Delmål 1.b: Kapaciteter, der er tilmeldt High Readiness Forces	Mindst 90 % af kapaciteten er til stede og uddannet	Opfyldt ⁵		
Delmål 1.c: Maritime kapaciteter der er tilmeldt High Readiness Forces	Mindst 95 % af kapaciteten er til stede og uddannet	Delvist opfyldt ⁵		

Mål	Baggrund og krav til resultater ¹	Målopfyl- delse ²	Indtæg- ter ³ (mio. kr.)	Omkost- ninger (mio. kr.)
MÅL 2: Internationale operationer Målet er opdelt i fem delmål:	Forsvaret skal udsende de af Folketinget besluttede enheder og enkeltpersoner i internationale operationer og bidrage til løsning af konfliktforebyggende, fredsbevarende, fredsskabende, humanitære og andre lignende opgaver, herunder international katastrofehjælp		-13,5	2.877,6 ⁶
Delmål 2.a: Bidrage til opnåelse af de i 'Helmandplanen' beskrevne mål og delmål for 2009 inden for forsvarets opgaver	Forsvaret bidrager til opnåelse af og afrapportering af 'Helmandplanen' inden for relevante mål og delmål i forhold til den samlede plan for den danske indsats. <i>(Emnet uddybes i analyseafsnittet 2.2.1)</i>	Opfyldt		
Delmål 2.b: Udsendelse af styrkebidrag i forhold til det af Folketinget besluttede	Opfyldt/Ikke opfyldt	Opfyldt		
Delmål 2.c: Overholdelse af de økonomiske rammer for de samlede styrkebidrag	Overholdelse af de politisk tildelte økonomiske rammer jf. forlig 2009	Opfyldt		
Delmål 2.d: Samarbejdslande, årsprogrammer og samarbejdsaktiviteter er i overensstemmelse med den samlede danske indsats	En vurdering af, hvorvidt planlagte aktiviteter er gennemført og målsætninger for projekter m.m. er opfyldt/ikke opfyldt i forhold til 2009 programmet	Opfyldt		
Delmål 2.e: Gennemførelse af sikkerheds og samarbejdsaktiviteter svarende til de i bevillingslovene udmeldte rammer	Overholdelse af den politisk tildelte økonomiske ramme til sikkerhedssamarbejde jf. forlig 2009	Opfyldt		
MÅL 3: Overvågning og håndhævelse af suverænitet Målet er opdelt i to delmål:	Forsvaret skal til stadighed kunne konstatere og afvise krænkelse af dansk suverænitet samt varetage myndighedsopgaver. Formålet med overvågning og hævde af suverænitet er at sikre landets fortsatte eksistens og integritet		-2,0	871,2
Delmål 3.a: Alle konstaterede krænkelse af dansk (herunder rigsfællesskabets) søterritorium og dansk lufttrum påtåles eller afvises med en efter omstændighederne afpasset reaktion	100 % er opfyldt	Opfyldt		
Delmål 3 b: Skibe over 300 bruttoregister-ton, der passerer dansk farvand inden for Skagerrak, identificeres	Mindst 90 % er opfyldt	Opfyldt 100 %		

Mål	Baggrund og krav til resultater ¹	Målopfyl- delse ²	Indtæg- ter ³ (mio. kr.)	Omkost- ninger (mio. kr.)
MÅL 4: Eftersøg- nings- og rednings- tjeneste Målet er opdelt i to delmål:	Forsvaret skal kunne gennemføre eftersøgnings- og redningstjeneste. Forsvaret har ansvar for drift af sø- og flyredningstjenesten i Danmark samt ansvarlig for koordinering af eftersøgnings- og redningsoperationer i assistance til nødstedte skibe, havneanlæg og luftfartøjer		0,0	227,2
Delmål 4.a: Redde personer, der i den danske search and rescue organisations geografiske område, er i fare for at omkomme.	Mindst 94 % reddes i live	Opfyldt 100 %		
Delmål 4.b: Kontinuerlig opretholdelse af et beredskab med tre redningshelikoptere i sammenlagt 1095 døgn samt en fjerde under særlige vind og vejrfor- hold	Mindst 98 % er opfyldt	Opfyldt 99,4 %		
MÅL 5: Maritime mil- jøopgaver Målet er opdelt i tre delmål:	Forsvaret er ansvarlig for den statslige maritime miljøovervågning og -håndhævelse samt maritim forureningsbekæmpelse til søs. Den overvåg- ning, der udføres i forbindelse med løsningen af overvågning og håndhævelse af suveræniteten, udnyttes tillige i gennemførelse af miljøovervåg- ningen		-3,6	24,2
Delmål 5.a: Forholdet mellem identificerede forurenere og konstate- rede forureninger (ob- servationer)	Mindst 50 % er opfyldt	Ikke opfyldt 36%		
Delmål 5.b: Overvåg- ningsfly (jetfly) indsæt- tes til miljøovervågning af danske farvande i 500 timer	100 % er opfyldt	Opfyldt 100 %		
Delmål 5.c: Bekæmpel- se af forureninger i danske farvande skal påbegyndes inden 6 timer efter afgang	Mindst 95 % opfyldt	Opfyldt 100 %		
STYRINGSMÅL 2 - PERSONELSITUATIONEN				
MÅL 6: Personale- omsætning Målet er opdelt i fem delmål:	En vigtig forudsætning, for at forsvaret kan op- stille og indsætte nødvendige kapaciteter er, at det nødvendige personel med de relevante kompetencer er til stede. Der er udvalgt 4 mål- grupper, idet disse grupper udgør de største udfordringer i forhold til opfyldelse af forsvarets opgaveløsning			
Delmål 6.a: Yngre offi- cerer, dvs. premierløj- nanter (M312)	Personaleomsætningen er højst 6,5 %	Opfyldt 6,0 %		

Mål	Baggrund og krav til resultater ¹	Målopfyl- delse ²	Indtæg- ter ³ (mio. kr.)	Omkost- ninger (mio. kr.)
Delmål 6.b: Yngre offi- cerer, dvs. kaptaj- ner/kaptajnløjtnanter (M321)	Personaleomsætningen er højst 7 %	Ikke opfyldt 11,0%		
Delmål 6.c: Overser- genter (M221)	Personaleomsætningen er højst 9,3 %	Ikke opfyldt 10,0%		
Delmål 6.d: Faglærte specialister (M112)	Personaleomsætningen er højst 15 %	Opfyldt 9,0 %		
Delmål 6.e: Ufaglærte specialister (M112)	Personaleomsætningen er højst 15 %	Opfyldt 9,0 %		
MÅL 7: Udsendelses- frekvens	Forsvaret har igangsat et arbejde med at fast- lægge et tal for minimumsintervallet mellem to udsendelser. Overholdelse af disse intervaller vurderes af central betydning, særligt i relation til fastholdelse af personalet, som igen er afgø- rende for at kunne opretholde det internationale engagement			
Delmål: Der måles på antallet af udsendelser, hvor den fastlagte tid mellem to udsendelser ikke er overholdt	Kravet til perioden mellem 2 udsendelser overholdes for mindst 80 % af de udsendte	Opfyldt 88,9 %		
MÅL 8: Brugertil- fredshed	Der er besluttet at monitorere Forsvarets Perso- neltjenestes opgavevaretagelse, herunder ser- viceringen af andre myndigheder og af enkelt- personer i forsvaret, hvad angår effektivitet og kvalitet.			
Delmål: Gennemførelse af brugertilfredsheds- undersøgelse	Den generelle tilfredshed er på -11 eller derover.	Ikke gen- nemført		
MÅL 9: Sygefravær ⁷	Forsvaret skal ligesom øvrige statslige arbejds- pladser arbejde målrettet mod at nedbringe det sygefravær, der skyldes årsager, som arbejds- pladsen har indflydelse på. I 2009 er det beslut- tet at fokusere på grupperne C100 og C200 og M112, som er de grupper der har haft det største gennemsnitlige sygefravær i 2008 ³			
Delmål: Der måles på korttids-sygefraværet for personelgrupperne C100, C200 og M112	Det gennemsnitlige sygefravær for de udvalgte grupper er på 5 dage eller derunder.	Ikke opfyldt ⁸		
MÅL 10: Lønniveau i forhold til staten	Lønstrategien for Forsvarskommandoens myn- dighedsområde har som en af sine målsætnin- ger at sikre, at lønniveauet og lønudviklingspro- centen er på linje med lønniveauet og udviklin- gen på det statslige arbejdsmarked			
Delmål: Der måles på lønudviklingen for de militære grupper, AC- gruppen og HK- gruppen	Lønudviklingen må ikke afvige fra sammenligne- lige grupper i staten	Opfyldt ⁹		

Mål	Baggrund og krav til resultater ¹	Målopfyl- delse ²	Indtæg- ter ³ (mio. kr.)	Omkost- ninger (mio. kr.)
MÅL 11: Nyttiggørel- sen af værnepligten Målet er opdelt i to delmål:	I forbindelse med rekrutteringen af militært per- sonel til løsning af forsvarrets opgaver, har vær- nepligten spillet en væsentlig rolle. Der vil være behov for at måle på, hvor mange værnepligtige, der skal indkaldes for at sikre en struktur i ba- lance, herunder tilstrækkeligt grundlag for at opfylde forsvarrets behov for deltagelse i interna- tionale operationer			
Delmål 11.a: Der måles på antallet af indkaldte, mødte værnepligtige i forhold til det rekvirere- de antal	Afvigelsen må max. udgøre +/- 5 %	Opfyldt ¹⁰		
Delmål 11.b: Der måles på antallet af værne- pligtige, der efter endt pligtig tjeneste tegner kontrakt om fortsat tjeneste (grundlæggende sergentuddannelse, hærens og flyvevåbnets reaktionsstyrkeuddan- nelse eller tilsvarende)	Antallet skal udgøre mindst 20 % af det mødte antal værnepligtige	Ikke opfyldt ¹⁰		
STYRINGSMÅL 3 - MILITÆRFAGLIG UDDANNELSE				
MÅL 12: Militærfaglig uddannelse Målet er opdelt i to delmål:	De militærfaglige uddannelser, som er en forud- sætning for, at der kan opstilles og indsættes kapaciteter, gennemføres internt i forsvaret. Det er således vitalt for virksomheden, at der kan optages tilstrækkeligt antal elever på offi- cers- og mellemlideruddannelsen og at gen- nemførelsesprocenten er høj			
Delmål 12.a: Der måles på antal planlagte op- tagelser på de uddan- nelser, der fokuseres på	Afvigelsen mellem antal planlagte og faktiske optagne må ikke overstige 5 %	Ikke opfyldt 14,2%		
Delmål 12.b: Der måles på antallet af elever som gennemfører.	Mindst 75 % af de optagne gennemfører den påbegyndte uddannelse	Opfyldt 83,7 %		
STYRINGSMÅL 4 - FUNKTIONEL STØTTEVIRKSOMHED				
MÅL 13: Materielan- skaffelse og materiel- drift Målet er opdelt i to delmål:	Forsvaret gennemfører statusrapportering for alle større materielanskaffelser. Formålet med rapporteringen er, som et led i Forsvarsministe- riets tilsyn inden for materielområdet, løbende at kunne følge, at alle forsvarrets større materielan- skaffelser og projektstatus på hovedmateriel- genstande forløber som planlagt			
Delmål 13.a: Materiel- anskaffelse. Der måles på overholdelse af tidsplaner, økonomi og funktionalitet for igang- værende og gennem- førte styringsinteres- sante materielanskaf- felser	Mindst 80 % af de projekter, der er omfattet af rapporteringen, følger projektplanen	Opfyldt 85 %		

Mål	Baggrund og krav til resultater ¹	Målopfyl- delse ²	Indtæg- ter ³ (mio. kr.)	Omkost- ninger (mio. kr.)
Delmål 13.b: Drift af hovedmaterielgenstan- de. Der måles på over- holdelse af tidsplaner, økonomi og funktionali- tet for udvalgte hoved- materielgenstande	Mindst 80 % af de hovedmaterielgenstande, der er omfattet af rapporteringen, følger projektpla- nen	Ikke opfyldt 74%		
MÅL 14: Levering	Forsvarets Materieltjeneste forestår levering af materiel til kunder inden for Forsvarsministeriets koncernområde. Dette sker på baggrund af re- kvisitioner. Forsvarets Materieltjeneste skal sik- re, at myndighedsbeholdninger og lagre i forsva- rets struktur kan honorere enhedernes rekvisiti- oner af materiel.			
Delmål: Der måles på om rekvireret materiel er leveret inden for den fastlagte tid	80 % eller derover leveres til tiden	Ikke opfyldt ¹¹		
MÅL 15: Forsvarets Bygnings- og Etablis- sementstjenestes serviceydelser	Forsvarets Bygnings- og Etablissementstjeneste har til opgave at sikre, at faciliteter og service- ydelser med nødvendig funktionalitet og sikker- hed er til rådighed, således at forsvarets enhe- der rettidigt kan opstilles og indsættes. Til vurde- ring af om Forsvarets Bygnings- og Etablis- sementstjenestes brugere og kunder mener, at tjenesten lever op til denne målsætning, gen- nemføres en kundetilfredshedsundersøgelse og en brugertilfredshedsundersøgelse på udvalgte kerneydelse. Kerneydelser, der er forudsæt- ningsskabende for opstilling af forsvarets kapaci- teter og indsættelse af disse.			
Delmål: Gennemførelse af bruger- og kundetil- fredshedsundersøgelse	Målingerne ligger på 3 eller derover på en skala fra 1 til 5.	Opfyldt ¹²		
MÅL 16: Kapacitets- udnyttelse:	Forsvarets Bygnings- og Etablissementstjeneste søger kontinuerligt at styre etableringsområ- det med henblik på at øge udnyttelsesgrad og rentabilitet i driften af forsvarets faciliteter, bl.a. gennem minimering af driftsomkostninger gen- nem stordrift og fleksibilitet i organiseringen. Der måles på etableringskapaciteter som be- lægningsstuer, kontorer, undervisningsfaciliteter, depoter og idrætsfaciliteter.			
Delmål: Kapacitetsud- nyttelsen på kvarterer, belægningsstuer, kon- torer, undervisningsfa- ciliteter, depoter og idrætsfaciliteter måles	Kapacitetsudnyttelsesgraden er på min. 70 %	Ikke opfyldt ¹³		
MÅL 17: Bygnings- vedligeholdelse samt vedligeholdelsesef- terslæb	For at forsvaret kan opstille og udsende operati- ve kapaciteter, skal forsvaret råde over funktio- nelle, etableringsmæssige kapaciteter. En udfordring på det vedligeholdelsesmæssige område er, at der er akkumuleret et vedligehol- delsesmæssigt efterslæb, som skal indhentes.			

Mål	Baggrund og krav til resultater ¹	Målopfyl- delse ²	Indtæg- ter ³ (mio. kr.)	Omkost- ninger (mio. kr.)
Delmål: Der måles på overholdelse af tidsplaner og økonomi for igangværende og gennemførte vedligeholdelsesplaner	100 % er opfyldt	Ikke opfyldt ¹⁴		
STYRINGSMÅL 5 - FORSVARETS OMDØMME				
MÅL 18: Forsvarets omdømme og pårørendes tillid Målet er opdelt i to delmål:	For at fremstå som en kompetent og troværdig virksomhed, skal forsvarets omdømme opretholdes. Særligt er forsvarets daglige håndtering af pres-sager afgørende for de pårørendes tillid, da forsvaret kun delvist kan påvirke de historier, der bringes i medierne.			
Delmål 18.a: Gennemførelse af omdømmemåling blandt pårørendes til udsendte personer	Målingerne er på 8 eller derover på en skala fra 1 – 10 (Emnet uddybes i analyseafsnittet 2.2.2)	Ikke gennemført		
Delmål 18.b: Måling af PR- scoren i medierne set over hele året	Scoren er på +8 eller derover på en skala fra -100 til +100	Ikke opfyldt - 20		
MÅL 19: Befolkningens forsvarsvilje	Befolkningens forsvarsvilje kan bedst påvirkes gennem saglig oplysning om forsvarets opgaveløsning samt forsvarets håndtering af sager i medierne.			
Delmål: Gennemførelse af omdømmemåling om befolkningens forsvarsvilje	Målingerne er på 7 eller derover på en skala fra 1 – 10	Ikke gennemført		

¹ Økonomistyrelsen har dispenseret for oplysninger vedr. årsværk i tabellen.

² De ikke opfyldte resultatkrav uddybes i afsnit 4.8.

³ Indtægter vedrører primært refusioner af omkostninger fra andre myndigheder, havmiljørefusion m.m.

⁴ Mål 1 Forsvarets opgaveløsning: Forsvaret kan ikke for 2009 opgøre de samlede omkostninger for opstilling af operative kapaciteter, idet den fornødne registreringsramme først ventes etableret i 2010, med virkning fra 2011.

⁵ Mål 1 Opstilling af kapaciteter; delmål 1.a til 1.c består hver især af mange resultater. Et gennemsnit af de forskellige resultater vil ikke umiddelbart være sigende.

⁶ I opgørelsen indgår i lighed med opgørelsen for 2008 ikke omkostninger til erstatninger samt reintegration og akklimatisering for i alt 81 mio. kr. i 2009. Der pågår pt. et arbejde med konsolidering og tilpasning af opgørelsesmetoden.

⁷ Mål 9 Sygefravær: En oversigt over såvel langtids- og korttidssygefravær opdelt på dage og årsværk findes i bilagene.

⁸ Mål 9 Sygefravær består af mange resultater. Et gennemsnit af de forskellige resultater vil ikke umiddelbart være sigende.

⁹ Mål 10 Lønniveau består af mange resultater. Et gennemsnit af de forskellige resultater vil ikke umiddelbart være sigende.

¹⁰ Mål 11 Nyttiggørelse af værnepligten består af mange resultater fra alle tre værn. Et gennemsnit af de forskellige resultater vil ikke umiddelbart være sigende.

¹¹ Mål 14 Levering består af flere resultater. Et gennemsnit af de forskellige resultater vil ikke umiddelbart være sigende.

¹² Mål 15 Serviceydelser består af flere resultater. Et gennemsnit af de forskellige resultater vil ikke umiddelbart være sigende.

¹³ Mål 16 Kapacitetsudnyttelse består af mange resultater. Et gennemsnit af de forskellige resultater vil ikke umiddelbart være sigende.

¹⁴ Mål 17 Bygningsvedligeholdelse samt vedligeholdelsesefterslæb består af flere resultater. Et gennemsnit af de forskellige resultater vil ikke umiddelbart være sigende.

2.2 Analyse af udvalgte emner

2.2.1 Forsvarets indsats i Helmandprovinsen i Afghanistan

Analysen tager afsæt i delmål 2.a vedrørende bidrag til opnåelse af de i Helmandplanen beskrevne mål for 2009.

I 2009 ville Danmark, primært i rammen af den internationale sikkerhedsstyrke (ISAF) og Task Force Helmand, støtte den afghanske regering med beskyttelse af befolkningen og med konsolidering af sikkerheden i de befolkningstætte områder i Helmandprovinsen. Samtidig var det hensigten at påbegynde overdragelsen af sikkerhedsansvaret for befolkningssentrene til afghanske sikkerhedsstyrker.

Hovedparten af det danske styrkebidrag i Helmand bestod i 2009 af en bataljonskampgruppe, en bevogtningsdeling fra hjemmeværnet (i leaveperioder) og en enhed til træning og vejledning af de afghanske sikkerhedsstyrker. Det samlede danske styrkebidrag til ISAF var ca. 750 personer. Den danske styrke var placeret på en række baser omkring Gereshk i Helmandprovinsen.

Sikkerhedssituationen

Helmandprovinsen forblev den mest uoprægede provins i Afghanistan i 2009. De afghanske sikkerhedsstyrker og ISAF etablerede sig i en række nye områder, hvilket blandt andet medførte et stigende antal sikkerhedshændelser fra oprørsstyrkernes side. Bl.a. fortsatte antallet af vejsidebomber, kamphandlinger og selvmordsbomber med at stige, hvilket vanskeliggjorde udviklingen af regionen.

Chefen for ISAF, General Stanley A. McChrystal, påpegede i sin strategiske vurdering af situationen i Afghanistan, at missionens succes krævede en justering af strategien. ISAF justerede derfor tyngde fra at bekæmpe oprørsstyrkerne til at beskytte civilbefolkningen.

Antallet af ISAF-styrker i det sydlige Afghanistan steg markant i 2009. Forøgelsen i Helmand, hvor hovedparten af det danske styrkebidrag opererer, var på cirka 10.000 personer.

Operationerne i 2009 har også haft alvorlige omkostninger for det danske styrkebidrag. Syv danske soldater omkom, og 26 blev såret, heraf flere alvorligt.

Der var i 2009 fortsat et markant slid på materiel og køretøjer som følge af det høje operationstempo.

Målsætninger og den danske militære indsats

Målsætningerne for den danske militære indsats i 2009 fremgår af Helmandplanen 2009. Planen redegør for de opstillede mål for den danske indsats i Afghanistan.

Inden for sikkerhed og stabilisering var målsætningen, at de afghanske sikkerhedsstyrker og ISAF i 2009 tilkæmpede sig eller bevarede kontrollen i de tættere befolkede distrikter i den centrale del af Helmand. Samtidig forudså planen også, at oprørsgrupperne kunne fastholde overtaget i landdistrikterne.

Sikkerhedsoperationer i form af både større og mindre kampoperationer var fortsat en væsentlig opgave for de afghanske og internationale sikkerhedsstyrker, herunder det danske styrkebidrag. Ud over indsættelsen i det danske operationsområde har den danske styrke i løbet af 2009 afgivet enheder til støtte for operationer i øvrige dele af provinsen. Den danske styrke støttede de afghanske sikkerhedsstyrker i Gereshk med at levere sikkerhed i forbindelse med afholdelse af præsidentvalget den 20. august 2009.

Den store operation 'Panterens Kløer' blev gennemført i sensommeren med britiske og danske styrker. Operationen skabte forbindelse mellem byerne Lashkar Gah og Gereshk, der udgør Helmandprovinsens politiske og økonomiske centre. Målet var at skabe en sikkerhedssituation, som gav fri bevægelighed og mulighed for bl.a. anlæggelse af en asfalteret vej mellem de to byer. Kampoperationerne forløb som planlagt. Task Force Helmand vil fremadrettet lægge tyngde i udbygningen af sikkerheden i området, hvorefter bygning af veje forventes igangsat.

Militær kapacitetsopbygning

Sideløbende med en robust militær indsats var det en vigtig målsætning, at den danske styrke i stigende grad bidrog til kapacitetsopbygning af de afghanske sikkerhedsstyrker i Helmandprovinsen. Et af hovedformålene med den militære indsats i 2009 var at bidrage til at skabe forudsætning for styrkelsen af de afghanske myndigheders autoritet i Helmand. Den danske militære indsats har understøttet dette formål. Den danske styrke har i stor udstrækning gennemført operationer og samarbejdet med de lokale myndigheder og sikkerhedsstyrker, ligesom den gennem lokale stabiliseringsprojekter har forankret indsatsen hos de lokale afghanere.

Manglende tilstedeværelse af afghanske infanterienheder medførte, at den danske styrke i andet halvår 2009 har haft tyngde på udviklingen af samarbejdet med det afghanske politi. Militærpolitienheder, som er tilknyttet den danske styrke, har gennemført vejledning og egentlige træningsopgaver forud for operationer med det afghanske politi. Samlet set vurderes den danske styrkes indsats at have haft en positiv effekt på kapacitetsopbygningen af de afghanske sikkerhedsstyrker trods de vanskelige vilkår.

Den danske styrke har, i tæt samarbejde med de udsendte danske stabiliseringsrådgivere, med de lokale regeringsinstitutioner i Gereshk fokuseret på den civile distriktsledelse samt den lokale politi- og militære ledelse. Møder i distriktsrådene, som tidligere blev ledet af den danske styrke, er nu eksempelvis i større udstrækning iværksat og ledet af distrikts- og lokale myndighedspersoner.

I sommeren 2009 oprettede NATO en træningsmission i Afghanistan. Denne organisation skal sammen med den fælles overdragelseskommmando øge hastigheden og kapaciteten til opbygning af afghanske sikkerhedsstyrker. Begge kommandoer arbejder ud fra Kabul under samme chef. Danmark deltog fra november 2009 i begge disse centrale organisationer med en stabsofficer i hver.

Forsvaret udsendte primo 2009 en træningsenhed til Afghanistan. Enheden skulle virke som vejledere for afghansk militær og opbygning af egen garnisonsenhed. Den danske enhed har forbedret den afghanske enheds evne til at arbejde mere struktureret og koordineret i relation til udførelse af lejrdriften og de enheder fra den afghanske hær, som opholder sig i lejren.

Sideløbende har forsvaret givet finansielle og materielle bidrag til opbygning af sikkerhedsstyrkerne og opbygning af civile institutioner. Forsvaret har bidraget med ca. 20 mio. kr. som økonomisk støtte til kapacitetsopbygning.

Øvrige militære bidrag

Til støtte for operationerne udsendte forsvaret en enhed til at støtte driften på Kandahar Airfield samt et kirurghold.

Som støtte til lufttransporten var der udsendt et transportfly (C-130J) i tre perioder. Transportflyet flyttede ca. 5.500 passagerer og 844 tons gods på i alt 343 flyvetimer.

Danmark har siden 2005 haft et radarsystem udsendt til Kabul. Radaren har leveret afgørende støtte til både civil og militær transport af personel og gods til og fra et af Afghanistans vigtigste knudepunkter. Den danske radar blev hjemtaget i november 2009, hvor den blev afløst af et NATO-finansieret radarsystem.

Henover sommeren 2009 blev forsvarets specialoperationsstyrker udsendt til støtte for den danske styrke. Formålet var dels at bidrage til at skabe gunstige forhold for gennemførelsen af det afghanske præsidentvalg og dels at minimere truslen fra vejsidebomber. Indsættelsen havde en positiv effekt og medførte en midlertidig nedgang i oprørernes aktiviteter.

I perioden fra medio juli til medio oktober 2009 udsendte Danmark ca. 100 personer til bemanning af felthospitalet i Camp Bastion, Helmand. Felthospitalet udførte i udsendelsesperioden behandling af over 2.000 patienter, hvoraf cirka hver femte var afghansk. Det vurderes, at udsendelsen af felthospitalet har bidraget positivt til operationerne i Helmand-provinsen og har medvirket til at skabe tillid mellem de internationale styrker og afghanere.

Omkostninger forbundet med missionen¹

Forsvarets samlede omkostninger til indsatsen i Afghanistan i 2009 udgjorde 2.008 mio. kr. De samlede omkostninger vedrører 1.026 mio. kr. til merudgifter, jf. anmærkningerne til finanslovens konto 35.11.26., 31 mio. kr. til forhøjelse af FN-udetillæg, 13 mio. kr. til kompensation for 2. leaverejse, 319 mio. kr. til hjemmeløn, 297 mio. kr. til materiel og vedligeholdelse samt 322 mio. kr. vedrørende omkostningsfordeling. Hertil kommer yderligere omkostninger for 319 mio. kr., der vedrører 258 mio. kr. til materielle kamptab, 37 mio. kr. til erstatninger samt 24 mio. kr. til akklimatisering og reintegration af personel, der har været udsendt med ISAF.

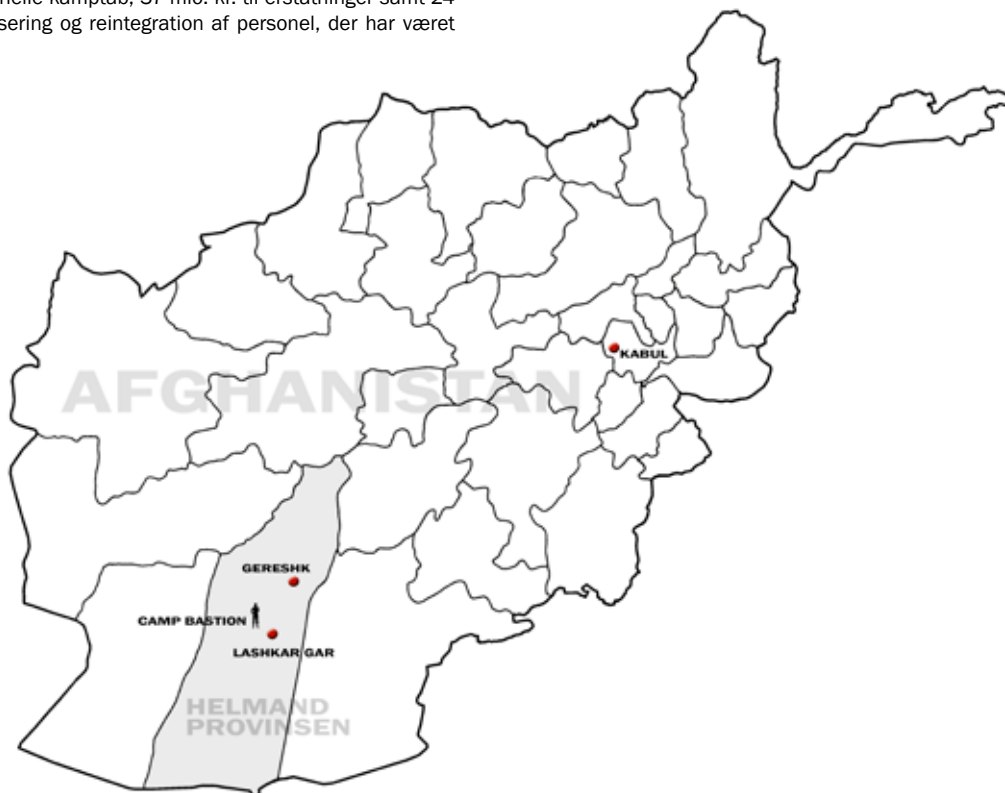
Fra 2008 til 2009 ses en stigning i forsvarets samlede omkostninger til indsatsen i Afghanistan på 513 mio. kr. Årsagerne til denne stigning omfatter blandt andet fragt og transportudgifter forbundet med materielrotation via de meget lange transportveje til og fra missionsområdet. Derudover kan anføres øgede udgifter til materieldrift på grund af nedslidning og ødelagt materiel som følge af kamphandlinger. Endvidere har et stort ammunitionsforbrug, forhøjelser af løn og tillæg til de udsendte soldater samt behov for løbende justeringer i styrkebidraget medvirket til øgede omkostninger.

Vurdering af den danske indsats

Det danske styrkebidrag i Helmandprovinsen støttede som planlagt de afghanske sikkerhedsstyrker og tilkæmpede sig eller bevarede kontrollen i de tættere befolkede distrikter i den centrale del af Helmand. Kontrollen med områderne er dog fortsat skrøbelig og har medført, at oprørsstyrkerne stadig har indflydelse i dele af landdistrikterne. Til trods for at kapacitetsopbygningen af de afghanske sikkerhedsstyrker ved den danske styrke var begrænset i omfang i 2009, blev der udbygget et vigtigt og for begge parter udbytterigt samarbejde. De afghanske sikkerhedsstyrkers gode håndtering af sikkerheden i Gereshk omkring præsidentvalget samt specifikke tiltag i forhold til det afghanske politi kan i den sammenhæng fremhæves.

Forsvarets øvrige militære bidrag har alle understøttet den danske indsats og samtidig bidraget til ISAF's kollektive opgaveløsning.

ISAF's justerede strategi for indsatsen i Afghanistan er i tråd med den danske tilgang til operationerne. I 2010 forventes den justerede strategi, og den forøgede tyngde i Helmandprovinsen at skabe gode forudsætninger for en positiv udvikling i 2010. Tyngden i det danske bidrag ses fortsat at være støtte til beskyttelse af befolkningen i og omkring Gereshk og opbygning af de afghanske sikkerhedsstyrkers egen evne til at operere.

¹ Tallene i afsnittet er fra Forsvarskommandoens bidrag til besvarelse af Forsvarsudvalgets spørgsmål 184.

2.2.2 Forsvarets indsats for soldater, veteraner og pårørende

Analysen er relateret til delmål 18.a 'Omdømmemåling', afsnit 2.1 'Målrapportering'.

Forsvarets omdømme er afhængigt af, at virksomheden agerer kompetent og troværdigt. Det bidrager til at fastholde forsvarsviljen generelt i befolkningen. I forhold til de pårørende - især pårørende til udsendte medarbejdere - er dette af særlig betydning. De skal have tillid til forsvaret og til at forsvaret gør sit yderste for at drage omsorg for de udsendte medarbejdere og vise dem anerkendelse. De pårørendes opbakning er nødvendig for de udsendte og for forsvaret.

Der eksisterer allerede et solidt fundament af tiltag, der er målrettet udsendte og tidligere udsendte medarbejdere og deres pårørende, og forsvaret arbejder fortsat med at videreudvikle området.

Indsatsen i 2009

Størstedelen af de soldater, Danmark sender ud i internationale operationer, vender hjem igen uden hverken fysiske eller psykiske mén, men derimod personligt styrket og udviklet². Forsvarets øgede engagement i internationale opgaver og karakteren af disse betyder imidlertid også, at nogle kommer hjem med sår på sjæl og krop.

Forsvaret arbejder kontinuerligt på at videreudvikle indsatsen over for udsendte og tidligere udsendte soldater og deres pårørende. Udviklingen i 2009 var karakteriseret ved, at der blev iværksat nye foranstaltninger inden for indsatsens tre hovedområder: Anerkendelse, støtte og forebyggelse. I 2009 var der aktivitet inden for alle tre områder. Af mere strategisk betydning blev der etableret en rehabiliteringsenhed samt et projekt med tyngde på reintegration af hjemvendte soldater.

Med det formål yderligere at forbedre og udvikle indsatsen blev det besluttet at udarbejde en veteranudredning og -strategi. Forberedelserne til arbejdet med veteranudredningen og -strategien blev påbegyndt i 2009, og det videre arbejde vil fortsætte over 2010 og 2011. Arbejdet med veteranudredning og -strategi vil ske i tæt koordination med og under hensynstagen til Forsvarsministeriets arbejde med udvikling af en veteranpolitik.

Anerkendelse - ny flagdag

Folketinget ønsker, at Danmarks udsendte skal anerkendes for deres indsats, hvorfor det blev besluttet, at det skal ske ved en officiel flagdag den 5. september hvert år. Flagdagen blev markeret for første gang i 2009 med bl.a. en mindegudstjeneste i Holmens Kirke samt en parade. Flagdagen vil fremover blive markeret som en officiel højtidelighed.

Støtte - tilbud til soldater og pårørende

På støtteområdet var der fokus på forbedring af kommunikationen generelt, udgivelse af 'Min sidste vilje', understøttende rehabilitering og øget støtte til børn.

Tre internetportaler så dagens lys: Pårørendeportalen³, der gør det nemmere for pårørende at finde de informationer og den rådgivning m.m., de har brug for. Portalen 'Forsvarets psykologer'⁴, hvor soldater og pårørende kan finde informationer fra forsvarets psykologer og skrive til netpsykologerne for yderligere hjælp⁵.

Soldaterportalen⁶, der er et online fællesskab for soldater og pårørende, hvor soldater og pårørende kan søge og være i kontakt med hinanden, udveksle dagbøger og billeder - alt sammen i et lukket miljø. Soldater og pårørende kan her finde sammen i grupper med fælles interesser.

Herudover udgav forsvaret sættet 'Min Sidste Vilje'⁷. Alle soldater bliver opfordret til at udfylde sættet og aflevere det underskrevet. Sættet giver mulighed for at formulere ønsker til, hvordan en eventuel begravelse eller bisættelse skal finde sted. Det er tænkt som en hjælp til at få drøftet med de nærmeste om et svært emne og som en hjælp til de pårørende i en svær situation.

Indsatsen for at støtte de soldater, der kommer hjem med varige fysiske mén blev forbedret i 2009 med oprettelsen af en rehabiliteringsenhed. Enheden har til formål at støtte soldaten igennem det forløb, der skal føre fra sygesengen og tilbage til et fuldgældigt liv. Rehabiliteringsenheden arbejder for at støtte den hjemvendte i at komme smidigt tilbage til arbejdsmarkedet. Forsvaret iværksatte herudover et pilotprojekt bestående af samtalegrupper for børn og søskende til udsendte soldater. Samtalegrupperne bruges af børnene til at sætte ord på de udfordringer, der er forbundet med at have forældre eller søskende udsendt og samtidig få et fællesskab med nogle andre i samme situation. Eksempelvis har de i en af grupperne fået lavet et kort over Kosovo, Afghanistan og Danmark. På kortet har børnene markeret, hvor de selv bor, og hvor deres pårørende er udsendt til. De har derigennem fået en mulighed for at udtrykke deres savn af et nært familiemedlem.

Støtte - reintegration af hjemvendte soldater

På forebyggelsesområdet blev der arbejdet med akklimatisering og reintegration af hjemvendte soldater, og en ny publikation målrettet børn og unge samt deres forældre blev udgivet.

Pilotprojekt 'Akklimatisering og reintegration' blev sat i søen i 2008. P.g.a. de gode erfaringer med projektet er det videreført i 2009. Med projektet bliver soldater, der har været indsat i en hård operation sammen, tilbudt en kollektiv overgang fra deres udsendelse til fortsat tjeneste i forsvaret eller et normalt studie- eller arbejds- og fritidsliv i Danmark. Hovedformålet med projektet er at formindske risikoen for fremtidige psykiske efterreaktioner.

Forebyggelse - scrapbog

'Missionen går til...' udkom i 2009. Det er en familiescrapbog, der består af en række spørgsmål, opgaver og forslag til aktiviteter, som kan give familien ideer til, hvordan de kan hjælpe og støtte hinanden og også få snakket sammen om de svære spørgsmål. Bogen, som efterfølgende er blevet udgivet af det norske forsvar, er seneste 'skud på stammen' i en serie af bøger og pjecer, der omhandler børns og unges reaktioner på det at have en nær pårørende udsendt.

² Siden 1997 har Institut for Militærpsykologi løbende foretaget en undersøgelse kaldet 'Opfølgingsundersøgelsen af alt holdudsendt personel. Undersøgelsen består i, at personalet ca. et halvt år efter hjemkomst får tilsendt et spørgeskema, hvor der spørges til forskellige forhold vedr. udsendelsen, hjemkomst, belastningsreaktioner og positive aspekter af udsendelsen. Det er resultaterne af denne undersøgelse, der danner baggrund for denne formulering.

³ På forsvaret.dk/paarorendeportalen.dk.

⁴ Portalen er at finde på www.forsvaretspsykologer.dk

⁵ Et supplement til det stående tilbud, som gælder alt personel, der har været udsendt i internationale operationer og deres pårørende om psykologbistand.

⁶ På forsvaret.dk/soldaterportalen - portalen har mere end 6.700 brugere.

⁷ Dette er sket i samarbejde med Landsforeningen Liv & Død.

Forebyggelse - to større undersøgelser

Ud fra et ønske om at kvalificere forsvarets indsats på veteranområdet, blev der i 2009 også arbejdet på to større forskningsbaserede undersøgelser. Igennem året blev der ved Forsvarsakademiet arbejdet med undersøgelser, der skal afdække, hvad der påvirker udsendte soldaters psykiske velbefindende og livssituation generelt. Forhold, der vedrører de pårørende, indgår også i undersøgelserne. En samlet afrapportering på undersøgelserne forventes klar i september 2010. Ved Forsvarets Sundhedstjeneste blev der desuden igangsat et forskningsprojekt vedr. belastende og beskyttende faktorer for selvmord, selvmordsforsøg og selvmordstanker blandt tidligere udsendte danske soldater. Projektet forventes afsluttet i 2010 - 2011. Med undersøgelserne bliver der etableret et værdifuldt datagrundlag, der vil blive brugt til en yderligere kvalificering af indsatsen på området.

Aktører på veteranområdet

Den opmærksomhed, der var rettet mod området i 2009, tydeliggjorde den store støtte, som forsvaret og veteranerne får fra de mange forskellige aktører på området. Aktørerne fordeler sig på forskellige niveauer internt i forsvarets organisation, de befinder sig i interesseorganisationer udenfor forsvaret samt inden for forskellige af statens sektorer m.m. Målene for indsatsen kan variere fra aktør til aktør, det samme gælder de værdier og den viden, der ligger til grund for opgaveløsningen. De forskellige aktørers engagement har positivt bidraget til arbejdet.

Generel vurdering af indsatsen i 2009

Udviklingen på området vurderes som helhed at være tilfredsstillende. Der er iværksat nye foranstaltninger inden for indsatsens tre hovedområder anerkendelse, støtte og forebyggelse, hvoraf etableringen af rehabiliteringsenheden samt akklimatiserings- og reintegrationsprojektet vurderes at have særlig betydning for den strategiske udvikling af området.

Det videre arbejde

Det blev besluttet at igangsætte arbejdet med en veteranudredning og -strategi⁸. Veteranudredningen skal skabe et fælles grundlag af viden som skal bruges til at udarbejde en strategi for udviklingen af området. Formålet med strategien er at sikre en fælles retning og koordination i udviklingen af veteranområdet, hvor der tages højde for forsvarets udfordringer og målgruppens behov. Forberedelserne til arbejdet med veteranudredningen og -strategien blev påbegyndt i 2009, og det videre arbejde vil løbe over 2010 og 2011. Arbejdet vil inddrage resultaterne fra de igangværende psykologiske undersøgelser ved Forsvarsakademiet og selvmordsundersøgelsen ved Forsvarets Sundhedstjeneste.

Parallelt med arbejdet med veteranudredning og -strategi igangsætter Forsvarsministeriet arbejdet med en veteranpolitik. I forbindelse med udarbejdelsen af veteranpolitikken skal mulighederne for, generelt i samfundet, at øge støtten til udsendte soldater og deres pårørende undersøges. Mulighederne for at øge anerkendelsen af deres indsats skal også undersøges. Arbejdet med veteranudredning og -strategi vil ske i tæt koordination med og under hensynstagen til udarbejdelsen af veteranpolitikken. Derfor bliver en undersøgelse af indsatsen i sammenlignelige lande og en undersøgelse af de barrierer, som veteranerne oplever i deres møde med offentlige myndigheder efter ønske fra Forsvarsministeriet prioriteret i første halvår af 2010.

Herudover kan det nævnes, at der i 2010 vil blive arbejdet for at gøre pilotprojekt 'Akklimatisering og reintegration' permanent.

⁸ I resumeet af 'Beretning for Forsvarskommissionen af 2008 - Dansk forsvar - Globalt engagement' defineres en veteran som 'en person, der - som enkeltperson eller i en enhed - har været udsendt i mindst en international operation. Personen kan fortsat være ansat i forsvaret, men kan også være overgået til det civile uddannelsessystem, arbejdsmarkedet eller andet'. (s. 38) Arbejdet med veteranudredning og -strategi tager udgangspunkt i denne definition, og omfatter desuden også pårørende til veteraner.

DEL 3

REGNSKAB

FORSVARSKOMMANDOENS REGNSKAB 2009

Forsvarskommandoen modtager udgiftsbaserede bevillinger.

I 2009 udgjorde beløbet 20,2 mia. kr. for samtlige hovedkonti angivet i påtegningen. Årets resultat i resultatopgørelsen opstilles efter de omkostningsbaserede principper med tilhørende balance. Dette omregnes efterfølgende til et udgiftsbaseret resultat, der benyttes i bevillingsafregningen. Forsvarskommandoen har fortsat dispensation for afvigelse fra retningslinjerne i Finansministeriets Økonomiske Administrative Vejledning. Dispensationen er givet i forbindelse med udarbejdelse af åbningsbalance i 2005.

3.1 Regnskabspraksis

Afvielser fra Økonomistyrelsens regnskabspraksis

Regnskabet er udarbejdet efter det historiske kostprincip. Levetider og niveauet for bagatelgrænsen vedrørende aktivering af anlægsaktiver er forskellig fra Økonomistyrelsens procesvejledning. Da forsvaret har en indkøbsprofil, der væsentlig afviger fra andre styrelser, er bagatelgrænsen for anskaffelse af visse aktiver hævet fra de sædvanlige 50.000 kr. til 100.000 kr. og i nogle tilfælde til 1 mio. kr. Da nogle af aktiverne efter anskaffelse væsentligt ombygges eller forandres, er afskrivningsperioden forlænget til den forventede levetid. Dermed afviger forsvarets regnskabspraksis fra Økonomistyrelsens praksis herom.

Udviklingsprojekter

Bagatelgrænsen for udviklingsprojekter under opførelse og færdiggjorte udviklingsprojekter afviger fra Økonomistyrelsens bagatelgrænse, idet Forsvarskommandoen har hævet bagatelgrænsen til 1 mio. kr., hvor Økonomistyrelsens bagatelgrænse er 50.000 kr.

Materielle anlægsaktiver

Bagatelgrænsen for materielle anlægsaktiver afviger fra Økonomistyrelsens bagatelgrænse, idet Forsvarskommandoen har hævet bagatelgrænsen på en række områder til 100.000 kr., hvor Økonomistyrelsens bagatelgrænse er 50.000 kr. Der er derimod ingen bagatelgrænse for komplette materielsystemer, der indgår i den operative opgaveløsning.

Materielsystemerne omfatter køretøjer, fly og skibe samt kampvogne og diverse våbensystemer. For materielsystemerne er det karakteren af anlægget, der afgør, om materiellet betegnes som et materielt anlægsaktiv, eller om materiellet betegnes som varebeholdning. Der er således optaget en række materielle anlægsaktiver, som ikke overstiger bagatelgrænsen på 100.000 kr., såsom motorcykler og visse personbiler. Materielle anlægsaktiver afviger fra Økonomistyrelsens levetidsafskrivning, idet personbiler afskrives over 10-20 år (mod fem år), busser over 10-20 år (mod otte år) og lastbiler og større specialkøretøjer over 10-25 år (mod otte år).

Varebeholdninger

Varebeholdninger er optaget til en standardpris, som er udtryk for den seneste kendte anskaffelsespris. Standardprisen opdateres løbende i takt med prisudviklingen, når der sker genanskaffelser. Værdireguleringen foretages i resultatopgørelsens ordinære driftsomkostninger. Der er foretaget nedskrivninger af visse varebeholdninger, dels som følge af at der i henhold til forsvarsforliget sker udfasning af aktiver på grund af ukurans, og dels som følge af værdiforringelse af materialer af varig karakter.

3.2 Resultatopgørelse

tabel 3.2.1 Omkostningsbaseret resultatopgørelse¹

Note ²		2009	2008
	(mio. kr.)		
	Ordinære driftsindtægter		
	Salg af vare- og tjenesteydelser	-654,5	-764,4
	Tilskud til egen drift	0,0	0,0
	Øvrige driftsindtægter	0,0	0,0
	Gebyrer	0,0	0,0
	Ordinære driftsindtægter i alt	-654,5	-764,4
	Ordinære driftsomkostninger		
	Ændring i lagre	3.600,9	4.566,5
	Forbrugsomkostninger:		
	Husleje	49,1	³ 44,8
	Andre forbrugsomkostninger	152,5	³ 191,2
	Forbrugsomkostninger i alt	201,6	236,0
1	Personaleomkostninger:		
	Lønninger	9.746,3	9.352,5
	Pension	1.110,5	992,3
	Lønrefusion	-298,2	-215,2
	Andre personaleomkostninger	32,5	45,4
	Personaleomkostninger i alt	10.591,1	10.175,0
	Andre ordinære driftsomkostninger	5.606,6	6.556,5
2	Af- og nedskrivninger	2.924,0	1.111,7
	Ordinære driftsomkostninger i alt	22.924,2	22.645,7
	Resultat af ordinær drift	22.269,7	21.881,3
	Andre driftsposter:		
	Andre driftsindtægter	-106,5	-128,2
	Andre driftsomkostninger	159,7	211,0
	Resultat før finansielle poster	22.322,9	21.964,1
	Finansielle poster:		
	Finansielle indtægter	-21,7	-39,3
	Finansielle omkostninger	76,5	25,9
	Resultat før ekstraordinære poster	22.377,7	21.950,7
	Ekstraordinære poster:		
	Ekstraordinære indtægter	0,0	0,0
	Ekstraordinære omkostninger	0,0	0,0
	Omkostningsbaseret resultat i alt	22.377,7	21.950,7

¹ Hjemmeværnets forbrug på 461,4 mio. kr. er indeholdt i resultatopgørelsen.

² Kolonnen 'Note' henviser til afsnittet 'Noter til resultatopgørelsen'.

³ Forbrugsomkostninger er til forskel fra opgørelsen i Årsrapport 2008 opdelt i to poster i tabellen.

Resultatopgørelsen for det omkostningsbaserede regnskab udviser et resultat på 22,4 mia.kr. i 2009 mod et resultat på 22,0 mia. kr. i 2008.

Udviklingen i resultatopgørelsens poster er påvirket af forskellige forhold.

Posten 'Ændring i lagre' er faldet fra 4,6 mia. kr. i 2008 til 3,6 mia. kr. i 2009, idet der i 2009 har været et mindre vareforbrug, ligesom 2008 var påvirket af større udfasninger af materialer. I lighed med 2008 er ændring af lagre også i 2009 påvirket af større nedskrivninger af varelager som følge af ukurans mv.

De samlede personaleomkostninger er steget fra 10,2 mia. kr. i 2008 til 10,6 mia. kr. i 2009. Der henvises til note 1 'Personaleomkostninger' i afsnittet i 'Noter til resultatopgørelsen', hvor udviklingen i personaleomkostninger er omtalt.

Andre ordinære driftsomkostninger er faldet med 0,9 mia. kr., hvoraf 0,3 mia. kr. primært vedrører mindre udgifter til bygningsvedligeholdelse i 2009 i forhold til 2008, mens 0,6 mia. kr. skyldes en korrektion foretaget i 2008 vedrørende tidligere år.

Af- og nedskrivninger er steget fra 1,1 mia. kr. i 2008 til 2,9 mia. kr. i 2009. Afvigelsen skyldes primært reguleringer af tidligere års afskrivninger som følge af reklassifikation fra varelager til anlæg, primært i 2008, men også i 2009. Der henvises til note 2 'Afskrivninger' i afsnittet 'Noter til balancen'.

Udover foranstående er der alene tale om mindre afvigelser mellem 2008 og 2009.

3.3 Balance

tabel 3.3.1 Balance

No- te ¹	Aktiver	Ultimo 2009	Ultimo 2008	No- te ¹	Passiver	Ultimo 2009	Ultimo 2008
	(mio. kr.)				(mio. kr.)		
	Anlægsaktiver						
	Immaterielle anlægsaktiver						
	Færdiggjorte udviklingsprojekter	264,0	275,3				
	Erhvervede koncessioner, paten- ter m.v.	26,9	33,6	5	Egenkapital i alt	44.252,3	46.033,9
	Udviklingsprojekter under opførel- se	14,1	48,3				
3	Immaterielle anlægsaktiver i alt	305,0	357,2	6	Hensættelser	429,5	291,4
	Materielle anlægsaktiver:						
	Grunde, arealer og bygninger	7.874,7	8.067,4				
	Infrastruktur	0,0	0,0				
	Produktionsanlæg og maskiner	4.580,7	4.026,5				
	Transportmateriel	15.348,4	14.376,0				
	Inventar og it-udstyr	96,0	112,8		Langfristede gælds- poster		
	Igangværende arbejde for egen regning	3.358,4	5.662,1		Prioritetsgæld	0,0	0,0
4	Materielle anlægsaktiver i alt	31.258,2	32.244,8		Anden langfristet gæld	0,0	0,0
					Statsgæld	0,0	0,0
	Finansielle anlægsaktiver	0,0	0,0		Langfristet gæld i alt	0,0	0,0
	Anlægsaktiver i alt	31.563,2	32.602,0		Kortfristede gældspos- ter		
					Leverandører af varer og tjenesteydelser	1.323,5	1.518,7
	Omsætningsaktiver				Anden kortfristet gæld	910,5	1.447,8
	Varebeholdninger	13.266,2	14.845,9		Skyldige feriepenge	1.262,6	1.151,6
	Tilgodehavender	2.656,9	2.774,8		Igangværende arbejder for fremmed regning	0,0	0,0
	Værdipapirer	0,0	0,0		Periodeafgrænsnings- poster	15,5	49,0
	Likvide beholdninger	707,6	269,7		Kortfristet gæld i alt	3.512,1	4.167,1
	Omsætningsaktiver i alt	16.630,7	17.890,4		Gæld i alt	3.512,1	4.167,1
	Aktiver i alt	48.193,9	50.492,4		Passiver i alt	48.193,9	50.492,4

Note 7

Eventualforpligtelser

¹ Kolonnen 'Note' henviser for note 1 og 2 til afsnittet 'Noter til resultatopgørelsen' og for note 3 til 7 til afsnittet 'Noter til balancen'.

Balancen pr. den 31. december i det omkostningsbaserede regnskab udviser en aktivmasse på 48,2 mia. kr. i 2009 imod 50,5 mia. kr. i 2008.

Vedrørende materielle anlægsaktiver har de største tilgange været på maskiner og transportmateriel, herunder tilgang ved flytning af materialer af anlægslignende karakter fra varelager til anlæg. Der henvises til note 3 'Immaterielle anlægsaktiver' i afsnittet 'Noter til balancen'.

Udviklingen i balancens poster er påvirket af forskellige forhold. Den samlede værdi af anlægsaktiverne er faldet fra 32,6 mia. kr. i 2008 til 31,6 mia. kr. i 2009. Der henvises til note 4 'Materielle anlægsaktiver' i afsnittet 'Noter til balancen'.

Der har i 2009 været et fortsat stort arbejde i forbindelse med nedbringelse af igangværende arbejder ved overførsel til færdige anlæg, ligesom der i 2009 har været mindre tilgang på igangværende arbejder som følge af færre anlægsaktiviteter. Igangværende arbejder er således faldet fra 5,7 mia. kr. i 2008 til 3,4 mia. kr. i 2009.

Varebeholdninger er faldet fra 14,8 mia. kr. i 2008 til 13,3 mia. kr. i 2009. Årsagen hertil er flytning af materialer af anlægslignende karakter fra varelager til anlæg, udfasning af materialer samt nedskrivninger af varelager for ukurans mv.

Likvide beholdninger er steget fra 2008 til 2009, ligesom den kortfristede gæld er faldet fra 2008 til 2009. Den likviditetsmæssige situation er således forbedret i 2009 i forhold til 2008, idet årets likvidetsanvendelse har været mindre end den tildelte likviditet.

Egenkapitalen er i 2009 opgjort til 44,2 mia. kr. mod 46,0 mia. kr. i 2008. Faldet i egenkapitalen skyldes, at det omkostningsbaserede regnskabsmæssige resultat har oversteget den tildelte likviditet med 1,8 mia. kr. Der henvises til note 5 'Egenkapital' i afsnittet 'Noter til balancen'.

3.4 Omregningstabel

Omregningstabellen viser omregning af årets resultat fra omkostningsbaserede principper til udgiftsbaserede principper (årets nettoudgifter). Det fremgår af tabellen, at det omkostningsbaserede resultat for 2009 udgør 22,4 mia. kr., og at det udgiftsbaserede resultat udgør 19,5 mia. kr.

tabel 3.4.1 Omregningstabel mellem resultatopgørelsen og årets nettoudgifter

	2009
(mio. kr.)	
Årets resultat efter omkostningsprincippet	22.377,7
Afskrivninger	-2.470,0
Nedskrivninger	-454,0
Ændring i hensættelser	-138,1
Anskaffelser	0,0
Lagerreguleringer	-593,7
Igangværende arbejder for egen regning	1.071,5
Udviklingsprojekter under opførelse	42,8
Regulering af personaleomkostninger	-78,3
Periodiseringer	0,0
Tab på debitorer	0,0
Korrektion af forskellen mellem salgspris og tab/gevinst ved salg af aktiver	-269,5
Årets nettoudgifter	19.488,4

Afskrivninger og nedskrivninger på i alt 2,9 mia. kr. indgår alene i det omkostningsbaserede regnskab.

Lagerreguleringen på -0,6 mia. kr. er udtryk for, at det omkostningsbaserede forbrug af lagervarer på 3,6 mia. kr. overstiger det udgiftsbaserede indkøb af lagervarer på 3,0 mia. kr.

Indkøb til igangværende arbejder for egen regning og udviklingsprojekter under udførelse udgør 1,1 mia. kr. og indgår alene i det udgiftsbaserede regnskab.

Korrektion af forskellen mellem salgspris og tab/gevinst ved salg af aktiver udgør -0,3 mia. kr. Beløbet stammer hovedsageligt fra salgspris ved salg af anlæg, som indgår i det udgiftsbaserede regnskab i stedet for et regnskabsmæssigt tab/gevinst ved salg af anlæg.

Nedenstående omregningstabel omfatter alle delregnskabsnumre (hovedkonti) for Forsvarskommandoens virksomhed.

3.5 Bevillingsregnskab

Som det fremgår af bevillingsregnskabet nedenfor, var årets overskud på konto 12.21.01 på finansloven 846,9 mio. kr. Kontoen udgør Forsvarskommandoens driftsbevilling. Til sammenligning var der på samme konto et underskud på 678,3 mio. kr. i 2008.

tabel 3.5.1 Bevillingsregnskab for finanslovskonto konto 12.21.01

Driftsbevilling					
(mio. kr.)					
	Regnskab 2008	Budget 2009	Regnskab 2009	Difference	Budget 2010
Udgifter	19.927,8	19.928,9	19.076,0	852,9	19.337,2
Indtægter	-860,9	-715,8	-709,8	-6,0	-717,2
Resultat, brutto	19.066,9	19.213,1	18.366,2	846,9	18.620,0
Bevilling, netto	18.388,6	19.213,1	19.213,1	0,0	18.620,0
Resultat, netto	-678,3	0,0	846,9	-846,9	0,0

3.6 Bevillingsafregning

Bevillingsafregningen for 2009 ses i tabel 3.6.1 nedenfor.

tabel 3.6.1 Bevillingsafregning

Hovedkonti	Bevilling	Regnskab	Årets overskud	Disponibelt overskud der bortfalder	Akkumuleret overskud til videreførelse
(mio. kr.)					
Anlæg konto 12.21.02:					
Udgifter	445,7	428,2	17,5	0,0	65,7
Indtægter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Anlæg konto 12.21.13:					
Udgifter	86,4	198,2	-111,8	0,0	7,6
Indtægter	302,2	283,8	18,4	0,0	0,0
Anlæg konto 12.22.13:					
Udgifter	16,0	2,4	13,6	0,0	0,0
Indtægter	16,0	2,4	13,6	0,0	0,0
Anlæg konto 12.22.15:					
Udgifter	-4,8	0,3	-5,1	0,0	0,1
Indtægter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Anlægsbevilling i alt	527,3	626,7	-99,4	0,0	73,4
Driftsbevilling konto 12.21.01:					
Lønsum	10.310,1	10.146,3	163,8	0,0	0,0
Øvrig drift	8.903,0	8.219,9	683,1	0,0	-169,6
Driftsbevilling i alt	19.213,1	18.366,2	846,9	0,0	-169,6
Drifts- og anlægsbevilling i alt	19.740,4	18.992,9	747,5	0,0	-96,2

Indtægter på konto 12.21.13 er ikke medregnet i summeringen af bevillinger, regnskab og årets overskud, idet forsvaret ikke umiddelbart kan disponere over disse indtægter, der overføres til konto 35.11.27. Indtægterne indgår heller ikke i det akkumulerede overskud til videreførelse. Differencen på 18,4 mio. kr. kan tilskrives, at afhændelsen af Depot Slagelse alligevel ikke blev realiseret i 2009.

For driftsbevillingen gør det sig gældende, at det akkumulerede underskud, der blev overført til 2009 udgjorde 1.016,5 mio. kr. Årets overskud på 846,9 mio. kr. har reduceret det akkumulerede underskud til 169,6 mio. kr. ved udgangen af 2009.

Resultatet er bl.a. påvirket af, at forsvaret i 2009 fik Finansudvalgets tilslutning til at udmønte indtægter på i alt 164,3 mio. kr. fra Forsvarskommandoens tidligere domicil i Vedbæk og Auderødlejren i 2009. Forsvaret har endvidere fået tilslutning til at udmønte 19,1 mio. kr. af provenuet fra de tidligere afhændede ejendomme Fæstningens Materialgaard i København og Generalkommandobygningen i Viborg. Heraf er i øvrigt også udmøntet 13,5 mio. kr. til finansiering af nyt NATO-hovedkvarter. Udmøntningen er foretaget i henhold til retningslinjerne på konto 35.11.27 Reserve til forsvarets nyanlæg i medfør af flytninger mv.

Salgsindtægter fra forligsrelaterede afhændelser kan som følge af flytning af myndigheder og enheder medgå til finansiering af direkte relaterede anlægsudgifter eller erhvervelse af ejendomme til relokalisering af de pågældende myndigheder og enheder. Indtægterne kan endvidere anvendes til at afholde udgifter i forbindelse med nyt NATO-hovedkvarter, jf. forsvarsforliget for 2005-2009.

Salgsindtægterne overføres i forbindelse med bevillingsafregningen til konto 35.11.27, hvorfra beløbet efterfølgende kan udmøntes til inddækning af ovennævnte udgifter.

Derudover er en rebudgettering på 200 mio. kr. tilbageført fra 2010 til 2009, og der er samlet set overført 100,8 mio. kr. af de akkumulerede mindreforbrug på kontiene 12.22.01 og 12.22.11, der rummer forsvarets bidrag til henholdsvis NATO's militære driftsbudgetter mv. og NATO's investeringsprogram.

Årets overskud på lønsummen på 163,8 mio. kr. er i forbindelse med bevillingsafregningen blevet nulstillet og flyttet til øvrig drift, således at det akkumulerede resultat for øvrig drift såvel som for konto 12.21.01 i alt er et underskud på 169,6 mio. kr.

Bevillingsafregningen for anlægsbevillingerne viser et akkumuleret overskud til videreførelse ultimo 2009 på 73,4 mio. kr. Årets resultat er et underskud på 99,4 mio. kr. Heri er ikke inkluderet årets salgsindtægter på 275,5 mio. kr. for forligsrelaterede salg af ejendomme samt diverse salgsindtægter fra salg af Ammunitions-arsenalet på 8,3 mio. kr.

3.7 Akkumuleret resultat 2009

Årets samlede akkumulerede resultat for 2009 opgøres til -96,2 mio. kr. , jf. tabel 3.6.1 'Bevillingsafregning'. Det akkumulerede resultat for hver enkelt konto videreføres til 2010. Det akkumulerede resultat er vist i tabel 3.7.1 nedenfor.

tabel 3.7.1 Akkumuleret resultat

Hovedkonti	Ultimo 2006	Ultimo 2007	Ultimo 2008	Resultat 2009	Ultimo 2009
(mio. kr.)					
Forsvarskommandoen, driftsbevilling, konto 12.21.01	-521,7	-338,2	-1.016,5	846,9	-169,6
Materielanskaffelser, anlægsbevilling, konto 12.21.02	-158,8	-120,3	48,2	17,5	65,7
Nationalt finansierede bygge- og anlægsarbejder, anlægsbevilling, konto 12.21.13	23,5	-26,5	119,4	-111,8	7,6
Internationalt finansieret NATO-investeringsprogram, anlægsbevilling, konto 12.22.13	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nationalt finansieret NATO-investeringsprogram, anlægsbevilling, konto 12.22.15	-0,5	3,2	5,2	-5,1	0,1
I alt	-657,5	-481,8	-843,7	747,5	-96,2

Indtægter på konto 12.21.13 er ikke medregnet i opgørelsen af det akkumulerede resultat, idet disse indtægter 'overføres' til konto 35.

PÅTEGNING

Årsrapporten omfatter:

Årsrapporten omfatter de hovedkonti på finansloven, som Forsvarskommandoen under CVR nr. 16287180 er ansvarlig for, herunder de regnskabsmæssige forklaringer, som skal tilgå Rigsrevisionen i forbindelse med bevillingskontrollen for 2009:

Konto 12.21.01*	Forsvarskommandoen
Konto 12.21.02*	Materielinvesteringer
Konto 12.21.09	Isafgifter fra skibe og havne
Konto 12.21.10	Administrative bøder
Konto 12.21.13*	Nationalt finansierede bygge- og anlægsarbejder
Konto 12.22.01	Bidrag til NATO's militære driftsbudgetter m.v.
Konto 12.22.11	Bidrag til internationalt finansieret NATO-investeringsprogram
Konto 12.22.13*	Internationalt finansieret NATO-investeringsbevilling
Konto 12.22.15*	Nationalt finansieret NATO-investeringsprogram (De * markerede konti indgår i opgørelsen af forsvarets mer- eller mindreforbrug)
Konto 12.21.03	Hjemmeværnet. Hovedkontoen indgår i Forsvarskommandoens CVR nr. 16287180. Hjemmeværnet udarbejder selv bidrag til bevillingslove m.m., herunder årsrapport.

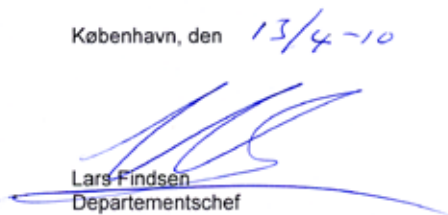
Påtegning

Det tilkendegives hermed:

1. at årsrapporten er rigtig, dvs. at årsrapporten ikke indeholder væsentlige fejlinformationer eller udeladelser, herunder at måloppstillingen og målrapporteringen er fyldestgørende.
2. at de dispositioner, som er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter, samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis, og
3. at der er etableret forretningsgange, der sikrer en økonomisk hensigtsmæssig forvaltning af de midler og ved driften af de institutioner, der er omfattet af årsrapporten.

København, den 9. april 2010

Knud Bartels
general
Forsvarschef

København, den 13/4-10

Lars Findsen
Departementschef

NOTER

NOTER TIL RESULTATOPGØRELSEN

Note 1 Personaleomkostninger

De samlede personaleomkostninger i 2009 udgjorde 10.591,1 mio. kr. Dette er en stigning på 416,1 mio. i forhold til opgørelsen i 2008, svarende til en stigning i de samlede personaleudgifter på 4,1 %. I resultatopgørelsen skal der endvidere oplyses det samlede antal årsværk, der er anvendt i regnskabsåret og for de tre foregående år, samt budgettal for det følgende år. Opgørelsen skal indeholde tilgang og afgang af årsværk.

Fordeling på årsværk ¹					
(årsværk)					
	R2006	R2007	R2008	R2009	² B2010
Officerer	3.760	3.658	3.540	3.514	3.544
Stampersonel	11.784	11.969	12.215	13.086	13.173
Værnepligtige	2.203	2.556	2.493	2.510	2.483
Civile	7.022	6.509	6.559	6.784	6.647
Kontraktansatte	110	135	172	121	121
I alt	24.879	24.827	24.979	26.015	³ 25.969

¹ Tallene i tabellen er forskellige fra samme tal opgjort i Årsrapport 2008. Forklaringen er, at der for 2009 er anvendt en ny opgørelsesmetode.

² Budgetterede årsværk for 2010 er baseret på Forsvarskommandoens Årsprogram 2010. Et årsværk svarer til 1.924 årsarbejdstimer.

³ I forsvarsforliget 2010 - 2014 er angivet en effektivisering af personaleforbruget med 1 % i 2010 stigende til 5 % i 2014. Denne effektivisering er indarbejdet i budgettet for 2010 (B2010). Endvidere er budget 2010 baseret på Forsvarskommandoens Årsprogram 2010 (1. rettelse). Bemærk, at tallene er opgjort i årsværk og ikke i antal stillinger.

For budgettet 2010 (B2010) er der en forventning om, at antallet af afgang af medarbejdere fra forsvaret bliver betydeligt mindre, mens antallet af medarbejdere, som tilgår, bliver markant højere. For kategorierne officerer og stampersonel forventes det, at antallet af medarbejdere, som afgår, vil falde markant i 2010. Derudover forventes der også en reduktion i opsigelser fra konstabler (stampersonel) efter hjemkomst fra internationale operationer.

Tallet 'I alt' for resultatet 2009 (R2009) omfatter alt fast personel inden for det civile område, stampersonel og officerer, vikarer (civile), ansatte på korttidskontrakter (primært stampersonel), personer under særlige vilkår (civile) og rådighedskontrakter (både civile og stampersonel/officerer). Personer under særlige vilkår er inkluderet under civile. Det skyldes, at disse personer har de samme rettigheder som almindeligt ansatte, mens rådighedskontrakter er opført under kontraktansatte.

Det skal bemærkes, at tilgange og afgang af medarbejdere er uden korttidsbestemte kontrakter (internationale operationer), korttidsansatte og personel på rådighedstjeneste. En direkte sammenligning mellem tilgange og afgang og antallet af årsværk er således ikke mulig. Tilgange og afgang er opgjort i personer og ikke i årsværk.

Personaleomkostninger, tilgang, afgang og antal årsværk ¹					
(årsværk/personer)					
	R2006	R2007	R2008	R2009	³ B2010
Forsvarets samlede antal årsværk	24.879	24.827	24.979	26.015	25.969
Tilgang af medarbejdere ²	1.521	3.218	1.394	1.227	
Afgang af medarbejdere ²	3.983	4.096	3.534	1.543	

¹ Tallene i tabellen er forskellige fra samme tal opgjort i Årsrapport 2008. Forklaringen er, at der for 2009 er anvendt en ny opgørelsesmetode.

² Til- og afgang er opgjort i personer, hvorimod det samlede antal er opgjort som årsværk.

³ I forsvarsforliget 2010 - 2014 er angivet en effektivisering af personaleforbruget med 1 % i 2010 stigende til 5 % i 2014. Denne effektivisering er indarbejdet i budgettet for 2010 (B2010). Endvidere er budget 2010 baseret på Forsvarskommandoens Årsprogram 2010 (1. rettelse). Bemærk, at tallene er opgjort i årsværk og ikke i antal stillinger.

Afgang indeholder alle former for opsigelser eller fratrædelser. Det vil sige personer, der er gået på pension, gået på efterløn eller er fratrådt. Midlertidige ansættelser (inkl. udsendelseskontrakter) og overgang fra civil til militær stilling er ikke inkluderet.

Tilgange indeholder alle nyansættelser og genansættelser af civile. Der er taget højde for vikariater. For militært personel indeholder oversigten nyansættelser og genansættelser.

Note 2 Af- og nedskrivninger

	2009
(mio. kr.)	
Årets af- og nedskrivninger	2.252,0
Regulering af tidligere års afskrivninger af reklassificerede anlæg	672,0
Af- og nedskrivninger i alt	2.924,0

Nedskrivninger 2009 i alt 432,4 mio. kr., vedrører nedskrivninger af igangværende arbejder og udfasning af anlæg.

NOTER

NOTER TIL BALANCEN

Note 3 Immaterielle anlægsaktiver

	Færdiggjorte udviklings- projekter	Erhvervede koncessioner, patenter, li- censer m.v.	I alt
(mio. kr.)			
Kostpris	782,7	144,6	927,3
Primo korrektioner og flytning ml. bogføringskredse	0,0	0,0	0,0
Tilgang	61,1	19,8	80,9
Afgang	0,0	0,0	0,0
Kostpris pr. 31.12.2009	843,8	164,4	1.008,2
Akkumulerede afskrivninger	-579,8	-137,5	-717,3
Akkumulerede nedskrivninger	0,0	0,0	0,0
Akkumulerede af- og nedskrivninger pr. 31.12.2009	-579,8	-137,5	-717,3
Regnskabsmæssig værdi pr. 31.12.2009	264,0	26,9	290,9
Årets afskrivninger	-72,5	-26,5	-99,0
Årets nedskrivninger	0,0	0,0	0,0
Årets af- og nedskrivninger	-72,5	-26,5	-99,0
Afskrivningsperiode/år	5 til 8 år	3 år eller rettighedsens levetid	

Note 3 fortsat

	Udviklingsprojekter under udførelse
(mio. kr.)	
Primo saldo pr. 1. januar 2009	48,3
Tilgang	42,8
Nedskrivninger	-0,1
Overført til færdiggjorte udviklingsprojekter	-76,9
Kostpris pr. 31.12.2009	14,1

Note 4 Materielle anlægsaktiver

	Grunde arealer og bygninger	Infrastruktur	Produktionsanlæg og maskiner	Transportmateriel	Inventar og it-udstyr	I alt
(mio. kr.)						
Kostpris	8.620,2	0,0	6.984,3	25.949,4	647,4	42.201,3
Primo korrektioner og flytning mellem bogføringskredse	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tilgang	286,0	0,0	1.434,9	2.253,2	171,1	4.145,2
Afgang	-336,2	0,0	-78,5	-677,4	0,0	-1.092,1
Kostpris pr. 31.12.2009	8.570,0	0,0	8.340,7	27.525,2	818,5	45.254,4
Akkumulerede afskrivninger	-695,3	0,0	-3.564,9	-12.071,1	-722,5	-17.053,8
Akkumulerede nedskrivninger	0,0	0,0	-195,1	-105,7	0,0	-300,8
Akkumulerede af- og nedskrivninger pr. 31.12. 2009	-695,3	0,0	-3.760,0	-12.176,8	-722,5	-17.354,6
Regnskabsmæssig værdi pr. 31.12.2009	7.874,7	0,0	4.580,7	15.348,4	96,0	27.899,8
Årets afskrivninger	-142,5	0,0	-607,1	-497,6	-187,9	-1.435,1
Årets nedskrivninger	0,0	0,0	-195,1	-105,7	0,0	-300,8
Årets af- og nedskrivninger	-142,5	0,0	-802,2	-603,3	-187,9	-1.735,9
Afskrivningsperiode/år	0 år til 50 år	10 år	10 år til 50 år	10 år til 40 år	3 år eller 50 %	

Til- og afgang, akkumulerede afskrivninger og årets afskrivninger på produktionsanlæg og maskiner og på transportmateriel er påvirket af reklassifikationer og udfasning af aktiver. Årets nedskrivning vedrører udfasning af anlæg.

Note 4 fortsat

	Igangværende arbejder for egen regning ¹
(mio. kr.)	
Primo saldo pr. 1. januar 2009	5.662,1
Tilgang	1.213,3
Nedskrivninger	² -131,6
Overført til færdige materielle anlægsaktiver	-3.385,4
Kostpris pr. 31.12.2009	-3.358,4

¹ Forudbetalinger vedrørende igangværende arbejder indgår i regnskabsposten.

² Nedskrivningen vedrører hovedsageligt systemudvikling. Der er gennem Kammeradvokaten anlagt sag mod leverandøren.

Se endvidere note 7.

Note 5 Egenkapital

	Egenkapital, forklaring
(mio. kr.)	
Primo beholdning pr. 1. januar 2009:	
Startkapital	46.033,9
Primoregulering/flytning mellem bogføringskredse	0,0
Bevægelser i årets løb:	
Likviditetstildeling	20.210,0
Mellemregning med andre statsinstitutioner	0,0
Afstemningsdifferencer	0,0
Regulering af tildelt likviditet i 2008	386,1
Overført resultat:	
Årets resultat efter omkostningsprincippet	-22.377,7
Egenkapital pr. 31.12. 2009	44.252,3

Note 6 Hensættelser

	Hensættelser i balancen
(mio. kr.)	
Primo saldo pr. 1. januar 2009	291,3
Tilgang	161,2
Afgang	-23,0
Hensatte forpligtelser pr. 31.12.2009	429,5
Specifikation af de samlede hensættelser:	
Pensionsforpligtelse	120,0
Forpligtelser til fratrådte personer	16,0
Forpligtelser i forbindelse med transportsamarbejder	23,8
Afviklings- og miljøforpligtelser	49,7
Forpligtelse til destruktion af ammunition mv.	218,0
Hensat til tab på debitorer	2,0
Hensatte forpligtelser i alt	429,5
Forpligtelserne forventes afviklet således:	
Inden for 1 år	129,5
Udover 1 år	300,0
Hensatte forpligtelser i alt	429,5

Note 7 Eventualforpligtelser

	Eventualforpligtelser i balancen
(mio. kr.)	
Forpligtelser vedr. igangværende lejemål	221,3
Reetableringsudgifter ved fraflytning af områder mv.	174,3
Kursus- og lønudgifter vedr. civile uddannelser	510,1
Øvrige forpligtelser, erstatninger og retssager	92,4
Kostpris pr. 31.12.2009	998,1

Ud over ovenstående forventer Forsvarskommandoen yderligere eventualforpligtelser vedr. oprydning og reetablering af forsvarrets anlæg som følge af stigende miljøkrav.

Forsvarskommandoen har via Kammeradvokaten anlagt et krav mod en leverandør på 143 mio. kr. vedr. levering af systemudvikling. Kravet kan medføre en indtægt for Forsvarskommandoen, såfremt sagen vindes helt eller delvist.

BILAG

4.1 Leverede interne ydelser til hjemmeværnet

Hjemmeværnet har egen hovedkonto på finansloven samt selvstændig ledelse. Imidlertid er hjemmeværnets støttevirksomhed overdraget til forsvarrets funktionelle tjenester. Støttevirksomheden omfatter bl.a. ansøgningsvirksomhed vedrørende frivillige soldater, uddannelse og forvaltning af ansat personel, materielanskaffelser og -drift, drift af etableringer og arealer, samt it-drift og udvikling. Af tekniske årsager er samtlige hjemmeværnets aktiver og passiver indeholdt i Forsvarskommandoens balance. Hjemmeværnet indgår i Forsvarskommandoens bogføringskreds.

Hjemmeværnets omkostningsbaserede regnskab er indeholdt i Forsvarskommandoens Årsrapport. Hjemmeværnet aflægger selvstændig bevillingsafregning og årsrapport, hvori det udgiftsbaserede regnskab indgår.

Serviceaftaler

Hjemmeværnet har indgået serviceaftaler med flere af forsvarrets tjenester og myndigheder. I 2009 blev der indgået serviceaftale med Forsvarets Bygnings- og Etablissementstjeneste. De opnåede resultater vil danne grundlag for nye aftaler med øvrige tjenester. Hjemmeværnets støttevirksomhed er dermed overdraget til forsvarrets tjenester og myndigheder, og årets træk kan aflæses i tabel 4.1.1 herunder.

tabel 4.1.1 Hjemmeværnets træk på de funktionelle tjenester og øvrige myndigheder

	2007	2008	2009
(mio. kr.)			
Forsvarets Materieltjeneste	137	202	186
Forsvarets Bygnings- og Etablissementstjeneste ¹	18	44	120
Forsvarets Sundhedstjeneste ¹	3	6	7
Forsvarets Koncernfælles Informatiktjeneste	23	27	34
Forsvarsakademiet	1	1	1
Forsvarets Personeltjeneste ¹	12	33	40
Forsvarets Regnskabstjeneste ¹	0	5	5
Hjemmeværnets samlede træk	194	318	393

¹ Indgåede serviceaftaler – service level agreements.

De leverede ydelser fra Forsvarets Regnskabstjeneste vedrører daglige betalinger, registrering og bogføring samt helhedsinspektioner i hjemmeværnets organisation.

Leveringerne fra Forsvarets Materieltjeneste vedrører træk på lager for 24 mio. kr., hvoraf der er anvendt 17 mio. kr. på ammunition. De resterende 7 mio. kr. er øvrige materialer. Der er anvendt 68 mio. kr. til drift og vedligeholdelse af materiel samt 94 mio. kr. som abonnementsafgift til drift af hovedlageret.

Af de leverede ydelser fra Forsvarets Bygnings- og Etablissementstjeneste udgør de faste afregninger 94 mio. kr. Heraf udgør leje af kontorfaciliteter 68 mio. kr. og leje af depotfaciliteter 11 mio. kr. Der er anvendt 26 mio. kr. som aktivitetsafregninger og heraf er der anvendt 12 mio. kr. på undervisningsfaciliteter og 7 mio. kr. på kvarterer. Stigningen fra 2008 til 2009 skyldes, at Forsvarskommandoen har medtaget flere forhold i afregningstabellen efter indgåelse af serviceaftale med Forsvarets Bygnings- og Etablissementstjeneste end tidligere.

4.2 Opgørelse af skibe over 24 meter

Årets overskud vedrørende skibe over 24 meter var på 17,5 mio. kr. Dette skal sammenholdes med det videreførte resultat fra 2008 på 48,2 mio. kr. Der er således videreført et akkumuleret overskud på 65,7 mio. kr. fra 2009 til 2010.

Vedrørende fregatprogrammet har forsvaret modtaget fakturaer for ca. 260 mio. kr. som burde have været afvist ud fra et retserhvervessynspunkt. Fakturaerne indgår i regnskabet for 2010 i henhold til kontrakterne.

tabel 4.2.1 **Anlægsregnskab 2009 for materielinvesteringer, skibe over 24 meter**

Konto 12.21.02	2008	2009			2010
	Regnskab	Budget	Regnskab	Budg-Regn.	Budget
(mio. kr.)					
Indtægter					
Nettotal (tilskud)	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Udgifter					
Anlægsudgifter	713,7	445,7	428,2	17,5	1.751,0
Resultat	713,5	445,7	428,2	17,5	1.751,0

tabel 4.2.2 **Bevillingsafregning 2009 for materielinvesteringer, skibe over 24 meter**

Konto 12.21.02	
(mio. kr.)	
Resultatopgørelse 2009, mio. kr.:	Udgifter
Bevilling (B+TB)	445,7
Regnskab	428,2
Afvigelse mellem bevilling og regnskab	17,5
Årets overskud	17,5
Opgørelse af akkumuleret resultat:	
Akkumuleret resultat ultimo 2008	48,2
Akkumuleret resultat primo 2009	48,2
Årets overskud (jf. resultatopgørelsen)	17,5
Akkumuleret overskud ultimo 2009	65,7
Akkumuleret overskud til videreførelse ultimo 2009	65,7

tabel 4.2.3 **Akkumuleret resultat 2009 for materielinvesteringer, skibe over 24 meter**

Konto 12.21.02					
(mio. kr.)					
		2006	2007	2008	2009
Primo saldo		21,4	-158,8	-120,3	48,2
Årets resultat		-180,2	38,5	168,5	17,5
Ultimo saldo		-158,8	-120,3	48,2	65,7

4.3 Indtægtsdækket virksomhed

Den indtægtsdækkede virksomhed indgår i konto 12.21.01 Forsvarskommandoen (driftsbevillingen) og fremgår særskilt af underkonto 90, indtægtsdækket virksomhed.

tabel 4.3.1 Indtægtsdækket virksomhed

	2006	2007	2008	2009
(1.000 kr.)				
Vessel Traffic Service System Storebælt	-962	-11	0	0
Forskningsbaseret rådgivning	133	241	0	0
Køreteknisk Anlæg Nordjylland	775	-1.911	1.852	171
Laboratoriarbejder ved Forsvarets Materieltjeneste	443	441	537	¹ -26
Northern European Pipeline System	332	381	1.690	0
Facility Management, Forsvarets Koncernfælles Informatiktjeneste	0	-470	164	491
Facility Management, Søværnets Operative Kommando	0	-93	1.015	270
Teknisk korrektion	2.891	9	² 25	0
Årets resultat	3.612	-1.413	5.283	906
Overført resultat	0	0	7.482	906
Akkumuleret resultat	3.612	2.199	0	0

¹ Aktiviteten Laboratararbejder ved Forsvarets Materieltjeneste ophørte ved udgangen af 2008. I 2009 har der været en mindre udgift til aktiviteten, der ikke var afsat i 2008.

² Den tekniske korrektion skyldes forskydning i lagre i 2008. Ændringen har ikke påvirket den samlede resultatopgørelse.

I 2009 havde forsvaret tre ordninger inden for underkonto 90. Disse omfatter Køreteknisk Anlæg Nordjylland, Facility Management ved Søværnets Operative Kommandos domicil i Brabrand, Århus og Forsvarets Koncernfælles Informatiktjenestes domicil på Avedøre Holme, Hvidovre. De tre ordninger af indtægtsdækket virksomhed inden for forsvaret opfylder kravet om at være indtægtsgivende, set over en periode på fire år jf. den indsatte tabel.

Pr. 1. januar 2008 overgik den indtægtsdækkede virksomhed Vessel Traffic Service System Storebælt til at være en integreret del af forsvarets udvidede opgave med overvågning af sejladsikkerheden i Storebælt, jf. aktstykke nr. 54 af 11. december 2008. Som konsekvens heraf køber Sund & Bælt Holding A/S nu serviceydelsen 'Maritim brosikkerhed' efter reglerne for ekstern handel.

Pr. 1. januar 2009 nedlagdes Forskningsbaseret Rådgivning, Laboratararbejder og civil anvendelse af Northern European Pipeline System som indtægtsdækkede virksomheder og overgik til at være en del af den almindelige driftsvirksomhed. Som konsekvens heraf sker salg til eksterne kunder efter reglerne for ekstern handel.

Overskuddet på Forsvarskommandoens indtægtsdækkede virksomhed blev i 2009 på 0,9 mio. kr. ud af en samlet omsætning på 11,8 mio. kr. Overskuddet er i 2009 overført til alm. virksomhed.

4.4 Øvrige aktiviteter

Forsvarskommandoen havde ingen gebyrfinansieret virksomhed, tilskudsfinansierede aktiviteter, administrative tilskudsordninger og lovbundne ordninger i 2009. Der er således ikke udarbejdet tabel for disse aktiviteter.

4.5 Bygge og anlægsregnskab

Anlægsregnskab, skibe:

tabel 4.5.1 Materielanskaffelser, skibe over 24 meter

Konto 12.21.02	Påbegyndt	Forventet afsluttet	Afløb i 2009	¹ Akk. afløb ultimo 2008	¹ Forventet totalforbrug
(mio. kr.)					
Fleksible støtteskibe	2002	2010	-25,0	2.180,2	2.145,0
Standardfartøjer MK I og MK II	2002	2010	36,8	459,6	526,0
Inspektionsfartøjer	2003	2011	2,7	480,0	507,0
Fregatprogrammet/Patroljeskibe komplet	2006	2013	413,7	2.214,7	4.490,0
I alt			428,2		

¹ Beløbene i de akkumulerede afløb og forventet totalforbrug er i pågældende års bevillingsniveau.

Bygge- og anlægsregnskab:

Der er udvalgt to bygge- og anlægsprojekter til særlig afrapportering:

1. BAP912e Etablering af terminalbygning til Det Danske Internationale Logistik Center
2. BAP995a Etablering af værksted til Lynx helikoptererne

Projekt BAP912e	Vordingborg Kaserne og Øvelsesplads: Etablering af terminalbygning til Det Danske Internationale Logistik Center
Forsvarsforlig	Forligsperioden 2005-2009
Lovhjemmel	Aktstykke 157
Byggestart	2008
Forventet afslutningstidspunkt	2009
Faktisk afslutningstidspunkt	2009
Endeligt afregnet	2010
Tildelte bevillinger (indekseret)	77,3 mio. kr.
Totaludgift ved løbende indeks	74,9 mio. kr.
Kunstnerisk udsmykning	0,8 mio. kr.

Baggrund:

Projektets formål var at styrke den logistiske virksomhed for de udsendte missioner. Tidligere blev opgaverne løst fra utidssvarende faciliteter på Vordingborg Kaserne. Nu er opgaverne samlet i en ny terminalbygning. Samtidig var der et stort behov for at få etableret befæstede arealer til militærkøretøjer, containere og andet materiel, heraf en del som overdækkede arealer.

Indhold:

Byggeriet består af:

- En hal til varemodtagelse og forsendelse på ca. 1.500 m².
- En højlagerhal på ca. 1.800 m² med en frihøjde på 8 meter.
- Et munderingsdepot på ca. 1.500 m², et kontorafsnit i to etager samt kælder med bad og omklædningsfaciliteter på i alt ca. 2.000 m².
- Et overdækket areal for køretøjer og containere i alt ca. 4.500 m².
- Parkeringspladser, drivmiddelområde samt øvrige befæstede arealer og tilkørselsveje i alt ca. 20.000 m².

I forbindelse med byggeriet blev der etableret moderne lagerinventar i depot- og munderingsområderne. Administrationsdelen blev etableret med nyt inventar og udstyr.

Forløb:

Byggeprogrammet blev udarbejdet i 2005 og godkendt af Forsvarskommandoen. Herefter fulgte udarbejdelse af lokalplan for øvelsesområdet frem til sommeren 2006. Projektet blev sendt i offentlig EU-licitation i efteråret 2007 efter princippet 'design to cost'. Fra foråret 2008 til sommeren 2009 stod byggearbejderne på. Overdragelse til brugerne fandt sted den 5. november 2009.

Vurdering:

Det var visionen at skabe rammerne for et velfungerende logistikcenter. Projektet vurderes at have effektiviseret den logistiske virksomhed på Vordingborg Kaserne. De funktionelle sammenhænge og den interne transport er blevet forbedret. Projektet blev udført i et godt samarbejde med brugerne og levede op til de forventninger, der var til bygge- og anlægsprojektet.

Projekt BAP995a	1428 Depot Noret: Etablering af værksted til Lynx helikoptere
Forsvarsforlig	Forligsperioden 2005-2009
Lovhjemmel	Aktstykke 129, tiltrådt den 30. april 2008
Byggestart.	2008
Forventet afslutningstidspunkt.	15. april 2009
Faktisk afslutningstidspunkt.	15. april 2009
Endelig afregnet.	Sagen er afregnet med totalentreprenøren YIT, men er ikke endelig afsluttet økonomisk p.g.a. følgeudgifter til bl.a. varmekapacitetsudvidelse på Noret.
Tildelte bevillinger (indekseret)	25,0 mio. kr.
Totaludgift ved løbende indeks.	24,1 mio. kr., heraf omkostninger til YIT på 23,7 mio. kr.

Baggrund:

I forbindelse med lukningen af Flyvestation Værløse blev det besluttet at flytte motorvedligeholdelsen af forswarets Lynx helikoptere til Motorværksted Danmark ved 1428 Korsør Noret.

Indhold:

Udflytningen fra Flyvestation Værløse indebar:

- Demontering, flytning og genmontering af omfattende og krævende værkstedsudstyr.
- Ombygning og tilpasning af den valgte bygning på Depot Noret.
- Klargørelse af fundament og tekniske installationer til motorprøvestand.
- Udvidelse af varmekapaciteten på Depotets varmecentral til opvarmning af det ombyggede areal.

Forløb:

Byggesagen forløb som planlagt på trods af dens teknisk komplicerede karakter og meget korte tidsterminer. Alt udstyr skulle være ude af Flyvestation Værløse den 1. oktober 2008, fordi flyvestationen senest denne dato skulle være tømt. Derfor var det en hasteopgave at få demonteret og placeret udstyret på et mellemlager, mens bygningerne blev gjort klar i Korsør. Endelig var det vigtigt, at hele værkstedet stod klar til indkøring på afleveringsdatoen jævnfør kontrakten. Baggrunden var at vedligeholdelseskapaleteten på Lynx motorerne skulle startes op på dette tidspunkt. Alle tidsterminer blev overholdt.

Vurdering:

Før og især under byggeriet var det vigtigt at opfylde brugerønskerne til forbedring af de senere arbejdsprocesser. Bl.a. var ændringerne af rummet til meget nøjagtigt måleudstyr en teknisk udfordring i forhold til tiden. Brugere har efterfølgende udtrykt tilfredshed med byggeriet.

4.6 Nationale bygge- og anlægsprojekter

Der rapporteres for den samlede bevilling af konto 12.21.13 inklusiv ordinært finansierede bygge- og anlægsarbejder, strukturtilpasninger, anlægssalg og afsluttede anlægsarbejder.

Der er registeret forbrug på konto 12.21.13.10.51 Nationalt finansierede bygge-anlægsarbejder på 82,0 mio. kr. og på konto 12.21.13.14.51 Strukturtilpasninger 2005-2009 på 116,7 mio. kr. Grundet en fejlregistrering vedrører 0,7 mio. kr. (fradrag for anlægsløn, fordeling af øvrige omkostninger) ikke Nationalt finansierede bygge-anlægsarbejder, og forbruget er derfor 81,3 mio. kr. Forbrug på igangværende Nationalt finansierede bygge-anlægsarbejder er opgjort til 64,8 mio. kr. og Strukturtilpasninger 2005-2009 83,7 mio. kr.

Afsluttede projekter er opgjort til i alt 46,7 mio. kr. Samlet er forbruget på bygge- og anlægsprojekter opgjort til i alt 195 mio. kr., hertil kommer der forbrug på projekter der i tidligere årsrapporter (2007 og 2008) er meldt afsluttet, i alt 2,8 mio. kr. Det samlede forbrug er dermed 198,0 mio. kr.

tabel 4.6.1 Bygge og anlægsarbejder, ordinære

Konto 12.21.13.10.51	Påbegyndt	Forventet afsluttet	Afløb i 2009	Akk. afløb ultimo 2009	Forventet totalforbrug
(1.000 kr.)					
28209 5-års-eftersyn/mangelfhjælpning	-	-	1.894	1.255	1.255
96037 Udviklings- og forsøgsvirksomhed	-	-	278	50	3.898
20000094 Kunstpulje ¹	-	-	0	550	4.427
20001700 De grå stokke - Søværnets Nyboder	2003	2012	313	53.282	Uafklaret ²
20004321 Udvidelse af Søværnets Officersskole	2005	2010	40	2.295	27.295
20005880 Kystmateriel til søværnet	2002	2010	10.558	79.767	78.780
20006280 Renovering af faciliteter til Luftgruppe Vest	2006	2010	2.391	25.827	25.985
20006283 Flyvestation Skrydstrup, ændring af spildevandsanlæg	2007	2010	4.576	5.086	5.108
20007640 Sanering og separering af afløbssystem	2005	2011	410	1.578	44.578
20009001 Opførelse af skydehus m.v. Seden skydebane. ³	2008	2013	209	218	12.800
20009440 Etablering af nødstrømsanlæg	2008	2011	0	0	2.705
20010200 Upgrade Power Supply Pier II, Flådestation Frederikshavn	2008	2010	3.399	3.399	7.541
20010220 Flyindfangningsanlæg Rønne Lufthavn	2008	2010	1.405	1.440	3.917
20010223 Hærens Parkområde, grundvand	2008	2010	1.369	1.496	3.002
20010224 Elevatortårne bygn. 3 og 4, Sønderborg	2008	2010	1.988	1.988	3.900
20010227 Nyt målområde	2008	2010	400	558	9.158
20010620 F-16-Jagerfly M5 træneropdatering, Skrydstrup	2008	2010	4.954	4.953	7.500
20010663 Etablering af faciliteter til EH-101-helikoptere vedligeholdelsesniveau II	2008	2010	1.626	2.528	3.145
20011020 Sikkerhed baneplan, blendere og sidevold	2008	2010	0	0	10.470
20011022 Udbedring af arbejdsmiljømæssige forhold	2009	2010	2.465	2.465	2.518
20011023 Etablering af kran i hangar 524	2009	2010	2.221	2.221	5.293
20011460 Sikring og istandsættelse af Batteriet Sixtus	2008	2011	790	794	20.699
20011701 Læsserampe Holstebro	2009	2010	488	488	500
20011860 Spildevandstilslutning til Varde Kommune	2008	2010	3.946	3.946	6.110
20012380 Ombygning af lejligheder til hjemvendte og tilskadekomne soldater	2009	2010	5.035	5.035	6.365
C-000063-A L2314 - 546. Randers Skydebane	2008	2010	829	829	1.200
C-000064-A F-16-simulator, flytning af pavillon	2009	2010	1.592	1.592	1.646
C-000071-A BAP 483. Faciliteter til Forsvarets Personeltjeneste	2009	2010	11.640	11.640	13.500
Bygge- og anlægsarbejder i alt			64.816	215.281	313.295

¹ Emne er jf. Finansloven benævnt 'Kunstnerisk udsmykning' og er af Forsvarskommandoen i henhold til Årsprogram 2009 opdelt på Ordinære bygge- og anlægsprojekter og Strukturprojekter i forhold til den procentsats der jf. bestemmelserne kan afsættes til formålet.

² Projektet har været i gang i nævnte periode, men er blevet stoppet. I forhold til Aktstykke nr. 35 af 10 november 2003 er der fortsat en uforbrugt restbevilling. Det er for nærværende uvist, om projektet genoptages, hvorfor forventet totalforbrug er anført som uafklaret.

³ Projektet er optaget på Finanslov 2009 med en bevilling på 12, 6 mio. i indeks 127,4. Projektet er ikke iværksat. Seden Skydebane vil efter gennemførelse af projektet være den bærende skydebane for Hjemmeværnet på Fyn i forbindelse med gennemførelsen af den lovpligtige skydeuddannelse. Arealet er lejet. Ejeren af området er Seden Menighedsråd. De væsentligste problemområder tager udgangspunkt i de reviderede Grundlæggende Militære Krav til skydebaners indretning (rev. Juni 2006) samt i gældende miljøkrav, herunder Odense Kommunes miljøgodkendelse for skydebanen. Disse problemområder indebærer, at der på banerne skal etableres støjdemping samt skydehuse af en type, der lever op til støjdempningskravene.

tabel 4.6.2 **Anlægssalg**

Anlægssalg konto 12.21.13.14.52 ¹	Påbegyndt	Afsluttet	Indtægt i 2009	Akk. indtægt 2009	Forventet totalindtægt
(1.000 kr.)					
Salg af Tjærebyvej 212, Matr. nr. 100A	2009	2009	4.162	4.162	4.162
Salg af Bogensevej 76, Matr.nr. 2u	2009	2009	1.632	1.632	1.632
Salg af Tjærebyvej 202, Matr. nr. 15G	2009	2009	3.930	3.930	3.930
Salg af Sperrestrupvej 12, Matr. nr. 17g	2009	2009	6.609	6.609	6.609
Salg af Auderødvej 90, Frederiksværk	2009	2009	15.000	15.000	15.000
Salg af Henrikholms Alle 29, Vedbæk	2009	2009	150.000	150.000	150.000
Salg af Jægersborg, Matr. nr. 1a,g,lqø & 13	2009	2009	93.464	93.464	93.464
Salg af Præstelunde 13	2009	2009	486	486	486
Salg af del af areal Stensved	2009	2009	169	169	169
Anlægssafhændelser i alt			275.453	275.453	275.453

¹ Salg af Ammunitionsarsenalet i Frederikshavn 8,3 mio. kr., er ikke medtaget her.

tabel 4.6.3 **Bygge- og anlægsarbejder, strukturtilpasninger**

Konto 12.21.13.14.51	Påbegyndt	Forventet afsluttet	Afløb i 2009	Akk. afløb ultimo 2009	Forventet totalforbrug
(1.000 kr.)					
199205 Byggestøttecenter København 1-års-eftersyn	-	-	547	573	573
20003760 Forsvarets Hoveddepot Skrydstrup	2004	2010	0	60.204	60.483
20003821 Faciliteter til Søværnets Operative Logistik	2005	2009	2.370	31.477	31.493

Konto 12.21.13.14.51	Påbegyndt	Forventet afsluttet	Afløb i 2009	Akk. afløb ultimo 2009	Forventet totalforbrug
20003942 Inventar og udstyr til bygning 49 og 157	2004	2009	6.376	10.886	10.964
20003943 Faciliteter til haverikursus i Hvims	2004	2011	293	4.189	29.189
20003945 Søværnets artilleri og våbenkursus	2007	2010	16	12.684	15.658
20003950 Faciliteter til Grønlands Kommando	2004	2010	0	629	8.629
20004042 F-16-jagerfly, flyvedligeholdelse, bygge- og anlægsprojekt nr. 968	2005	2011	190	4.370	80.332
20004080 Haller til afvisningsberedskab	2004	2010	237	18.696	18.785
20005192 Kunst Forsvarskommandoen 2005-2009 ¹	2005	2010	444	3.296	6.253
20006981 Udbygning af laboratoriet Fase II.	2003	2010	17	757	757
20007985 Uddannelsesfaciliteter, Hærens Basis Uddannelse/Hærens Reaktionsstyrkeuddannelse - bygge- og anlægsprojekt nr. 904d	2006	2010	2.175	2.175	4.578
20008000 Uddannelsesfacilitet. Hærens Basis Uddannelse/Hærens Reaktionsstyrkeuddannelse - bygge- og anlægsprojekt nr. 908f	2006	2010	1.822	4.611	4.633
20008001 Uddannelsesfacilitet. Hærens Basis Uddannelse/Hærens Reaktionsstyrkeuddannelse - bygge- og anlægsprojekt nr. 906b	2006	2010	3.694	4.215	5.167
20008002 Uddannelsesfacilitet. Hærens Basis Uddannelse/Hærens Reaktionsstyrkeuddannelse - bygge- og anlægsprojekt nr. 903a	2006	2010	2.309	2.309	4.696
20008161 Uddannelsesfacilitet, Hærens Basis Uddannelse/Hærens Reaktionsstyrkeuddannelse - bygge- og anlægsprojekt nr. 901f	2006	2010	1.812	1.812	4.959
20008162 Styre- og bremseøvelsesbane, Høvelte	2005	2010	0	20	4.800
20008562 Etablering af garagefaciliteter, Antvorskov Kaserne	2007	2010	94	1.690	1.764
20008720 Skydegalleri for Jægerkorpset - bygge- og anlægsprojekt nr. 902c	2005	2011	57	1.014	28.582
20008740 Tilpasning af værkstedsfaciliteter	2006	2010	157	0	0
20008780 Uddannelsesfaciliteter Hærens Basis Uddannelse/Hærens Reaktionsstyrkeuddannelse	2006	2010	3.397	3.346	4.014
20008781 Uddannelsesfaciliteter Hærens Basis Uddannelse/Hærens Reaktionsstyrkeuddannelse	2006	2010	3.818	3.818	4.642
20009101 Etablering af motorværksted for Lynx-helikopter, vedligeholdelsesniveau II	2007	2009	9.846	23.907	24.993
20009140 Sornfelli radome, Tórshavn	2005	2010	277	1.107	1.345
20009800 Faciliteter til værnssælles it-uddannelse	2007	2010	200	335	12.685
20010230 Etablering af faciliteter til laboratorium, Forsvarets Materieltjeneste.	2008	2010	5.090	7.013	8.036
Faciliteter til Hærens Basis Uddannelse/Hærens Reaktionsstyrkeuddannelse	2008	2011	0	0	4.775
Faciliteter til Logistikcenter Grønland	2008	2013	0	0	5.000
Værkstedsfaciliteter til vedligeholdelsesniveau II	2007	2013	0	0	6.600
Etablering af faciliteter for vedligeholdelsesniveau I og II	2006	2012	0	0	10.849
Skydehus for de danske specialoperationsstyrker, bygge- og anlægsprojekt nr. 902a	2006	2012	0	0	22.126
Værkstedsfaciliteter til vedligeholdelsesniveau I	2007	2013	0	0	22.700
Strukturtilpasninger i alt			83.683	287.313	617.728

¹ Emne er jf. finansloven benævnt 'Kunstnerisk udsmykning' og er af Forsvarskommandoen i henhold til Årsprogram 2009 opdelt på Ordinære bygge- og anlægsprojekter og Strukturprojekter i forhold til den procentsats der jf. bestemmelserne kan afsættes til formålet.

tabel 4.6.4 Afsluttede byggeprojekter

Konto 12.21.13.14.51 og 12.21.13.10.51	Påbegyndt	Forventet afsluttet	Oprindeligt budget	Indekseret bevilling	Afløb i 2009	Totaludgift i 2009
(1.000 kr.)						
96037 Forsøg med udbudsmateriale, digitalt	2008	2009	100	106	9	39
96037 Forsøgsvirksomhed canadisk solvæg	2008	2008/2009	700	1.154	0	739
96037 Det digitale byggeri - projekt- web2	2006	2009	350	2.948	269	2.808
20000136 Replace scraperpit	2001	2008/2009	7.000	7.662	606	7.618
20003800 Faciliteter til ny forsvarsstab, bygge- og anlægsprojekt nr.983a	2004	2007/2009	39.000	40.109	173	37.449
20003880 Faciliteter til Grundlæggende Sergentuddannelse, Logistik og Militær Politi	2004	2007/2009	22.200	22.907	435	23.055
20003881 Sammenlægning af Flyve- våbnets Førings- og operationsstøtte- skole og Flyvevåbnets specialscole, bygge- og anlægsprojekt nr. 964	2008	2009	10.000	10.853	10.437	10.854
20003881 Faciliteter til flyvevåbnets skoler	2005	2008/2009	63.320	68.120	2.878	68.023
20003900 Etablering af Forsvarets Dag	2005	2007/2009	5.400	6.297	0	5.966
20003922 Etablering af faciliteter til Trænregimentet	2004	2007/2009	8.350	8.530	0	8.508
20003924 Garage, simulations og administrative faciliteter	2004	2008/2009	14.900	15.959	1.608	14.944
20003944 Faciliteter til taktik og kom- munikation	2005	2008/2009	36.500	37.706	0	35.709
20003946 Faciliteter til Søværnets Frømandskorps	2004	2009	46.630	49.817	8.742	48.384
20003948 Søværnets operative logistik	2004	2008/2009	6.530	6.866	30	5.042
20003949 Søværnets eskadrestruktur	2004	2007/2009	670	585	0	565
20004040 Etablering af Wing Karup	2005	2008/2009	32.200	33.315	2.738	33.298
20004041 Faciliteter til central ammuni- tionstjeneste	2006	2009	55.900	58.695	1.053	58.668
20005192 Kunst	2007	2008/2009	1.740	1.755	544	1.693
20005383 Værkstedsfaciliteter og ope- rativ logistik	2006	2008/2009	15.400	15.974	121	15.963
20005701 Miljøplads Varde	2005	2007/2009	2.900	3.079	86	2.594
20006880 Værkstedsfaciliteter til hjul- køretøjer	2007	2008/2009	6.800	7.034	40	5.492
20007460 Renovering af distriktsdomi- cil	2005	2008/2009	4.800	5.350	49	5.033
20007500 Lokalforsvarsregion Sjæl- land og Lolland-Falster	2002	2007/2009	24.500	24.021	98	23.904
20007620 Antvorskov Skydebane, modernisering af målområde bane1a	2006	2008/2009	6.800	7.092	28	3.596
20007621 Grønholt Skydebane, støj- dæmpning, bygge- og anlægsprojekt nr.452a	2006	2008/2009	9.600	10.591	213	4.983
20007841 Faciliteter til Søværnets Tamburkorps	2005	2007/2009	7.000	7.520	489	6.776
20008480 Etablering af cykeloverdæk- ning	2007	2008/2009	500	532	7	513
20008522 Holstebro Skydebaner, støj- dæmpning	2007	2008/2009	15.900	16.519	1.004	10.307

Konto 12.21.13.14.51 og 12.21.13.10.51	Påbegyndt	Forventet afsluttet	Oprindeligt budget	Indekseret bevilling	Afløb i 2009	Totaludgift i 2009
20008561 Etablering af garagefaciliteter, Høvelte Kaserne	2007	2008/2009	10.100	11.171	451	5.408
20009100 Indretning af Lundhøjgård for hjemmeværnskompagni.	2007	2008/2009	6.200	6.673	533	6.026
20009167 Etablering af befæstede arealer	2008	2008/2009	370	393	0	381
20009422 Sundhedstriaden ved Forsvarets Personeltjeneste ¹	2007	2008/2009	4.770	4.795	42	5.431
20009480 Etablering af brændstofslangeværksted	2002	2008/2009	530	1.095	0	977
20009881 Etablering af bremseprøvestand	2007	2008/2009	403	403	0	402
20009882 Etablering af bremseprøvestand	2008	2009	315	322	72	311
20009883 Etablering af bremseprøvestand, Kulsbjerg	2009	2009	636	686	681	681
20009884 Etablering af bremseprøvestand	2009	2009	265	556	556	556
20010160 Modernisering af miljøplads	2008	2009	2.900	3.004	1.066	2.796
20010221 Implementering af forsvarets strategi	2008	2009/2009	6.700	7.265	156	500
20010222 Faciliteter til Forsvarets Personeltjeneste	2008	2008/2009	3.900	4.180	9	3.902
20011021 Renovering af bygning 25 og 27	2009	2009	6.000	6.533	6.338	6.338
20011481 Etablering af øvelsesområde	2008	2009	9.900	9.900	5.113	5.113
Afsluttede anlægsarbejder i alt			498.679	528.072	46.674	481.345

¹ Sundhedstriaden ved Forsvarets Personeltjeneste: De forudgående undersøgelser pegede på en gennemgribende renovering af eksisterende bygning eller etablering af en pavillonløsning. Henset til såvel de økonomiske som tidsmæssige faktorer blev det besluttet at etablere en pavillonløsning som relativt hurtigt kunne tages i anvendelse. Jf. bestemmelserne skal en sådan løsning etableres for anlægsmidler såfremt den etableres som permanent facilitet (mere end 18 måneder). Projektet blev derfor iværksat som et bygge- og anlægsprojekt.

4.7 Omkostningsbaseret resultat fordelt pr. hovedformål

Fordelingen af omkostningerne i 2009 blev intensiveret, idet der nu kan henføres 70 % af det omkostningsbaserede resultat til egentlige hovedformål. Målet på 80 % er endnu ikke nået men udviklingen følges nøje i de kommende år. Konkret skal der opgøres for yderligere ca. 2,2 mia.

kr. i de egentlige hovedformål, før kravet om de 80 % er nået. Forsvarets øgede fokus på fordelinger af aktiviteter i DeMars blev gennemgået i 2009, og det forventes, at fordelingen til hovedformål bliver yderligere intensiveret i de kommende år.

tabel 4.7.1 Omkostningsbaseret resultat fordelt på hovedformål

Hovedformål	2006	2007	2008	2009
(mio. kr.)				
Konfliktforebyggelse, krisestyring og kollektivt forsvar	502	469	499,2	776,5
Overvågning og håndhævelse af suverænitet	713	693	1.364,9	869,2
Tillidsskabende og stabilitetsfremmende opgaver	88	68	81,5	108,6
Internationale operationer	1.663	1.792	2.423,6	³ 2.864,1
Andre opgaver	679	5	1.088,0	906,8
Opretholdelse af indsættelsesevne	5.855	5.631	7.596,2	9.808,7
<i>Egentlige hovedformål</i>	<i>9.500</i>	<i>8.658,0</i>	<i>13.053,4</i>	<i>15.333,9</i>
<i>Opgjort i procent af det samlede resultat (fratrullet hjemmeværnets forbrug)</i>	<i>50,1</i>	<i>48,0</i>	<i>60,7</i>	<i>70,0</i>
Støttevirksomhed	7.436	6.554	3.141,5	4.138,1
Generel ledelse og administration	908	2.191	2.160,8	1.489,9
Lagerforskydninger ¹	0	0	2.572,8	489,2
Ikke fordelte omkostninger ²	1.114	636	565,0	465,2
Hjemmeværnets forbrug i FKO omkostningsregnskab	n/a	n/a	457,2	461,4
Hovedformål i alt	18.958	18.039	21.950,7	22.377,7

¹ Posten indeholder også hensættelser til udfasning af materiel.

² En intensivering af de ikke fordelte omkostninger vil forbedre henføringen til hovedformål.

³ I opgørelsen af merudgifter i 2009 er indeholdt forhøjelse af tillæg og 2. leaverejse. Derudover har forsvaret i 2009 haft udgifter til erstatninger samt reintegration og akklimatisering for i alt 81 mio. kr., der ikke er indeholdt i opgørelsen. Det skal bemærkes, at disse fire udgiftsområder ikke er medtaget i opgørelsen af merudgifter i Årsrapport 2008.

Registreringen af omkostninger, der indgår i forsvarets hovedkonti, er intensiveret gennem de sidste fire år. Således kan der nu henføres 70 % af omkostningerne til hovedformål, mod tidligere ca. 50 %. Udviklingen er således ikke et udtryk for en tilsvarende ændring i forsvarets anvendelse af den økonomiske ressourcer, men mere en bedre registrering af opgaverne. I fordelingen af omkostninger på de egentlige hovedformål er der indregnet 1.607,8 mio. kr., der var registreret på støtteopgaver mv., i den operative struktur.

4.8 Uddybning af målrapporteringen

I dette afsnit er ikke opfyldte resultatkrav fra tabel 2.1.1 'Mål', forklaret yderligere. Desuden er der kort redegjort for udvalgte, opfyldte mål og delmål. Alle mål med tilhørende delmål stammer fra Styringsdokument mellem Forsvarsministeriet og Forsvarskommandoen for 2009.

Mål 1 Opstilling af operative kapaciteter

I forhold til tabel 2.1.1 i afsnit 2.1 'Målrapportering' er mål 1 'Opstilling af operative kapaciteter' yderligere opdelt herunder. Baggrunden er, at Rigsrevisionen i 'Beretning til Statsrevisorerne om Forsvarets understøttelse af sine militære operationer i Afghanistan' kritiserede forsvaret på en række områder. Disse omfattede blandt andet forsvarets måde at opgøre opstillede kapaciteter i Årsrapport 2008. På baggrund af Rigsrevisionens kritik opstilles og besvares mål 1 ud fra følgende delmål:

- 1.a.1 Kapaciteter, der har været udsendt i 2009.
- 1.a.2 Kapaciteter, der er planlagt udsendt i 2010.
- 1.b.1 Kapaciteter, der var tilmeldt High Readiness Forces i 2009.
- 1.b.2 Kapaciteter, der er tilmeldt High Readiness Forces i 2010.
- 1.c.1 Maritime kapaciteter, der var tilmeldt High Readiness Forces i 2009.
- 1.c.2 Maritime kapaciteter, der er tilmeldt High Readiness Forces i 2010.

Derudover svares der på, hvor mange personer forsvaret havde udsendt i 2009, og hvor mange personer forsvaret planlægger at udsende i 2010 samt hvornår.

1.a.1 Kapaciteter, der har været udsendt i internationale missioner i 2009

For indsatte kapaciteter foretages der ikke måling i relation til personel, materiel og uddannelse, idet kun enheder der er operativt certificeret/ godkendt vil blive udsendt. Hvis kapaciteten ikke kan opretholde krav til opfyldelse af operativ status vil dette indebære, at kapaciteten trækkes ud af missionen. Nedenfor angives derfor, om kapaciteten har opretholdt stillede operative krav. Dette udtrykkes som 'Opfyldt' eller 'Ikke opfyldt'.

Kapacitetsbegrebet omfatter såvel indsatte enheder som den nødvendige støtte i form af logistik mv.

I forbindelse med forsvarets internationale engagement i 2009 har der kontinuerligt været udsendt cirka 1.300 personer.

Udsendt kapacitet	Resultat
Delmål 1.a.1: Kapaciteter, der har været udsendt i 2009.	
Hæren	
Afghanistan ISAF hold 6	Opfyldt
Afghanistan ISAF hold 7	Opfyldt
Afghanistan ISAF hold 8	Opfyldt
Afghanistan ISAF Felthospital	Opfyldt
Kosovo KFOR hold 19	Opfyldt
Kosovo KFOR hold 20	Opfyldt
Kosovo KFOR hold 21	Opfyldt
Personbeskyttelseselement Bagdad, Irak (PBD)	Opfyldt
NATO Training Mission Iraq (NTM-I)	Opfyldt
Søværnet	
Task Force 150/151 - ABSALON	Opfyldt
Flyvevåbnet	
Afghanistan ISAF GHQ OMLT (Mentor- og forbindelses-enhed)	Opfyldt
Afghanistan ISAF DARIS (Radar)	Opfyldt
Afghanistan ISAF Terminalkommando (TERM KDO)	Opfyldt
Afghanistan ISAF C-130J bidrag til støtte for DABG	Opfyldt
Iceland Air Policing (F-16-fly)	Opfyldt
Baltic Air Policing (F-16-fly)	Opfyldt
Libanon UNIFIL LOGCOY hold 1 (logistikkompagni)	Opfyldt

1.a.2 Kapaciteter, der er planlagt udsendt i internationale missioner i 2010

Der måles på, om personel og materiel er til stede (kvantitet) samt status for uddannelsen af kapaciteten (kvalitet). For kapaciteter, som ligger under resultatkravet, er forklaringen generelt at kapaciteterne først skal være klar på et senere tidspunkt. For de kapaciteter, som ikke opfylder kravet, er vurderingen, at disse vil være klar før tidspunktet for indsættelse.

Kapaciteter	Resultat/kommentarer	Målopfyldelse
Delmål 1.a.2: Kapaciteter, der er planlagt udsendt i 2010		
Hæren: Mindst 90 % af kapaciteten er til stede og uddannet		
Danish battlegroup/Danish contingent ISAF 9, 1. halvår 2010	Opfyldt. Enheden er indsat umiddelbart efter rapporteringstidspunktet	90 %
National support element/Danish contingent ISAF 9, 1. halvår 2010	Opfyldt. Enheden er indsat umiddelbart efter rapporteringstidspunktet	90 %
Danish battlegroup/Danish contingent ISAF 10, 2. halvår 2010	Delvis opfyldt. Enheden følger det planlagte forløb	63 %
National support element/Danish contingent ISAF 10, 2. halvår 2010	Delvis opfyldt. Enheden følger det planlagte forløb	84 %
Danish contingent/KFOR 22, 1. halvår 2010	Enheden er indsat umiddelbart efter rapporteringstidspunktet	90 %
Danish contingent/KFOR 23, 2. halvår 2010	Opfyldt	90 %
Stab/Provincial reconstruction team/Chaghcharan (provins i Afghanistan) 10, 1. halvår 2010	Enheden er indsat umiddelbart efter rapporteringstidspunktet	100 %
Stab/Provincial reconstruction team/Chaghcharan (provins i Afghanistan) 11, 2. halvår 2010	Fire enkeltpersoner endnu ikke udpeget	-
Danish contingent/UNFIL 3, 2. halvår 2010	Delvis opfyldt. Enheden følger det planlagte forløb	59 %
Søværnet: Mindst 95 % af kapaciteten er til stede og uddannet		
ABSALON (ABSALON klassen) 1. halvår 2010.	Enheden er indsat umiddelbart efter rapporteringstidspunktet	95 %
ESBERN SNARE (ABSALON klassen) 2. halvår 2010	Delvis opfyldt. Enheden følger det planlagte forløb	80 %
Flyvevåbnet: Mindst 90 % af kapaciteten er til stede og uddannet		
Iceland Air Policing (F-16)	Opfyldt	100 %
DANCON/UNFIL 2, 1. halvår 2010	Enheden er indsat umiddelbart efter rapporteringstidspunktet	90 %

Samlet set vurderes det, at delmål 1.a er delvis opfyldt, idet kapaciteter der for nærværende har opnået under 90 % for hæren og flyvevåbnet eller 95 % for søværnet, vurderes at kunne udvikles til at opfylde krav til løsningen af pålagte og planlagte opgaver i 2010 inden udsendelse.

1.b.1 Kapaciteter, der var tilmeldt High Readiness Forces i 2009

Med High Readiness Forces menes kapaciteter på beredskab, der var klar til at blive indsat i 2009. Der måles på, om personel og materiel var til stede (kvantitet) samt status for uddannelsen af kapaciteten (kvalitet).

Kapaciteter	Resultat/kommentarer	Målopfyl-delse
Delmål 1.b.1: Kapaciteter, der har været tilmeldt High Readiness Forces i 2009.		
Hæren: Mindst 90 % af kapaciteten er til stede og uddannet		
Special Operations HQ Task Unit på 10 dage	Opfyldt	90 %
Special Operations Task Unit (Land) 3 patruljer på 10 dage	Opfyldt	90 %
Flyvevåbnet: Mindst 90 % af kapaciteten er til stede og uddannet		
8x F-16 i kampflyrolle (FBX) på 10 dage	Opfyldt	100 %
6x F-16 på 10 dage (NRF 12)	Opfyldt	100 %
1 C-130 på 10 dage	Opfyldt	100 %
1 C-130 på 20 dage	Opfyldt	100 %
Mobil sensor (inkl. sundheds-fagligt personel) på 10 dage	Opfyldt	100 %

1.b.2 Kapaciteter, der er tilmeldt High Readiness Forces i 2010

Med High Readiness Forces menes kapaciteter på beredskab, der er klar til at blive indsat i 2010. Der måles på, om personel og materiel var til stede (kvantitet) samt status for uddannelsen af kapaciteten (kvalitet).

Generelt for kapaciteter som ligger under resultatkravet er forklaringen, at kapaciteterne først skal være klar på et senere tidspunkt. For de kapaciteter, som ikke opfylder kravet er vurderingen, at disse vil være klar før tidspunktet for indsættelse.

Kapaciteter	Resultat/kommentarer	Målopfyl-delse
Delmål 1.b.1: Kapaciteter, der har været tilmeldt High Readiness Forces i 2009.		
Hæren: Mindst 90 % af kapaciteten er til stede og uddannet		
Special Operations HQ Task Unit på 10 dage	Opfyldt	90 %
Special Operations Task Unit (Land) 3 patruljer på 10 dage	Opfyldt	90 %
Flyvevåbnet: Mindst 90 % af kapaciteten er til stede og uddannet		
8x F-16 i kampflyrolle (FBX) på 10 dage	Opfyldt	100 %
6x F-16 på 10 dage (NRF 12)	Opfyldt	100 %
1 C-130 på 10 dage	Opfyldt	100 %
1 C-130 på 20 dage	Opfyldt	100 %
Mobil sensor (inkl. sundheds-fagligt personel) på 10 dage	Opfyldt	100 %

Samlet set vurderes det, at delmål 1.b er opfyldt.

1.c.1 Maritime kapaciteter, der var tilmeldt High Readiness Forces i 2009.

Med maritime High Readiness Forces menes der maritime kapaciteter på beredskab, der var klar til at blive indsat i 2009. Der måles på, om personel og materiel var til stede (kvantitet) samt status for uddannelsen af kapaciteten (kvalitet).

Kapaciteter	Resultat/kommentarer	Målopfyldelse
Delmål 1.c.1: Maritime kapaciteter, der har været tilmeldt High Readiness Forces i 2009.		
Søværnet: Mindst 95 % af kapaciteten er til stede og uddannet		
Missilfartøjet af FLYVEFISKEN-klassen. HRF 10, hele 2009	Opfyldt, idet de uddannelses- og personelmæssige mangler er afhjulpet gennem interne organisatoriske skift.	92 %
Minerydningsfartøj af FLYVEFISKEN-klassen. HRF 05, 2. halvår 2009	Opfyldt, idet de uddannelses- og personelmæssige mangler er afhjulpet gennem interne organisatoriske skift.	92 %
Inspektionsskibet THETIS. NRF 12 og 13, hele 2009	Opfyldt	95 %
Frømandskorpset, 1 deling. NRF 13 (SE), 2. halvår 2009	Opfyldt	95 %
ARK projektet. 2500 lanemeter, hele året (NRF 12/13)	Opfyldt	100 %
Søværnets Taktiske Stab	Opfyldt	95 %
En enhed af ABSALON-klassen	Opfyldt	95 %
En enhed af NIELS JUEL-klassen (frem til august)	Opfyldt. Skibsklassen blev henlagt august 2009.	95 %

1.c.2 Maritime kapaciteter, der er tilmeldt High Readiness Forces i 2010

Med maritime High Readiness Forces menes der maritime kapaciteter på beredskab, klar til at blive indsat i løbet af 2010. Der måles på, om personel og materiel er til stede (kvantitet) samt status for uddannelsen

af kapaciteten (kvalitet). Generelt for kapaciteter, som ligger under resultatkravet, er forklaringen, at kapaciteterne først skal være klar på et senere tidspunkt. For de kapaciteter, som ikke opfylder kravet, er vurderingen, at disse vil være klar før tidspunktet for indsættelse.

Kapaciteter	Resultat/kommentarer	Målopfyldelse
Delmål 1.c.2: Maritime kapaciteter, der er tilmeldt High Readiness Forces i 2010.		
Søværnet: Mindst 95 % af kapaciteten er til stede og uddannet		
Deling fra Frømandskorpset med to både og stabselement (C2) på 5 dage	Opfyldt	95 %
Søværnets Taktiske Stab på 20 dage	Delvis opfyldt. Enheden følger det planlagte forløb	72 %
1 ABSALON klasse på 20 dage	Opfyldt i 1. halvår: Enheden er indsat (ABSALON) Delvis opfyldt i 2. halvår: Enheden følger det planlagte forløb (ESBERN SNARE)	95 % 73 %
Minerydningsfartøj af FLYVEFISKEN kl. på 5 dage i hele 2010	Delvis opfyldt. Enheden følger det planlagte forløb	92 %
Missilfartøj af FLYVEFISKEN kl. på 10 dage i hele 2010	Delvis opfyldt. Enheden følger det planlagte forløb	90 %

Samlet set vurderes det, at delmål 1.c er delvis opfyldt. Kapaciteter der har opnået under 95 % vurderes at kunne opfylde krav til løsningen af pålagte og planlagte opgaver i 2010.

Antal personer, som var udsendt i 2009

Kapaciteter	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
I alt	2.197	2.417	1.521	1.490	1.355	1.334	2.115	2.306	1.325	1.405	1.466	1.372
Afghanistan (ISAF) inkl. Felthospital	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Kosovo (KFOR)	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Libanon (UNIFIL)											X	X
Absalon, Task Force 150/151 (SNMG1)	X	X	X	X								
Bagdad: NATO træningsmission (NTM-I) og Personbeskyttelsesenhed (PBD) ¹	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Iceland Air Patrolling (fire F-16)		X	X	X								
FN OBS etc.	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X

¹ Rotationstidspunkt varierer for Personbeskyttelsesenheden.

Tallene i de enkelte måneder angiver, hvor mange forskellige personer som var udsendt i de mange missioner. Tallene er ikke rensset for repareringer og udsendte under 29 dage (udsendte under 29 dage oppebærer ikke FN-tillæg). Endvidere er alle tal influeret af rotationer – dvs. hvor det nye hold er til stede i missionsområdet samtidig med at det

gamle er på vej hjem. Kryds markerer, hvilke måneder de enkelte bidrag har været udsendt. Kryds med fed markering viser, hvornår de store hovedrotationer har fundet sted. P.g.a. tallenes kompleksitet kan 1.300 kontinuerligt udsendte, som oplyst i afsnit 1.3, ikke direkte udledes af tallene ovenfor.

Antal personer, som planlægges udsendt i 2010

Kapaciteter	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
Afghanistan (ISAF)	749	<u>749</u>	749	749	749	749	749	<u>749</u>	749	749	749	749
Kosovo (KFOR)	320	<u>180</u>	180	180	180	180	180	<u>150</u>	150	150	150	150
Libanon (UNIFIL)	144	144	<u>147</u>	147	147	147	147	² <u>148</u>	148	148	148	148
Absalon, Task Force 150/151 (SNMG1)	140	140	140	<u>140</u>	140	140	<u>140</u>	140	140	<u>140</u>	140	140
Bagdad: NATO træningsmission (NTM-I) og Personbeskyttelsesenhed (PBD) ¹	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
Iceland Air Patrolling (fire F-16)				55								
FN OBS etc.	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50

Planlagte rotationer markeret med fed og understreget.

¹ Rotationstidspunkt varierer for Personbeskyttelsesenheden.

² Ansvar overgår fra Flyvertaktisk Kommando til Hærens Operative Kommando.

Delmål 2.c Overholdelse af økonomiske rammer for internationale operationer

Delmålet vedrørende overholdelse af de politisk tildelte økonomiske rammer jf. forlig 2009 vurderes at være opfyldt.

Det samlede forbrug udgjorde 1.425,0 mio. kr. i 2009. Beløbet udover den udmøntede reserve (1.004,9 mio. kr.) er finansieret af Forsvarskommandoens driftsbevilling.

Af Finanslov for finansåret 2009 fremgår følgende:

"Af forsvarsrammen er på konto 35 'Generelle reserver' afsat 1.004,9 mio. kr. om året til forsvarlets deltagelse i internationale operationer i FN-, OSCE-, NATO- eller andet relevant regi". Endvidere fremgår det, at: "ved et eventuelt større forbrug tager Folketinget stilling til, hvorfra finansieringen heraf tilvejebringes".

Folketinget besluttede i 2009 at udsende styrkebidrag, der ville medføre et forventeligt merforbrug i forhold til den afsatte reserve. Ved beslutningsforslag B 41 'Forslag til folketingsbeslutning om et dansk landmilitært bidrag til den internationale FN-styrke i Libanon (UNIFIL)' tiltrådte Folketinget, at i det omfang forsvarlets merudgifter til internationale operationer i 2009 ikke kunne finansieres af reserven, skulle merudgifterne finansieres over Forsvarskommandoens driftsbevilling.

Delmål 2.d Sikkerhedssamarbejde

Delmålet vurderes at være opfyldt.

Planlagte aktiviteter blev gennemført i overensstemmelse med målsætningerne for projekter m.m. i forhold til 2009-programmet.

Der må fortsat forventes projekter af en type og/eller størrelse, som løber hen over årsskifter. Det betyder, at beløb fra disse projekter skal overføres mellem budgetår. Mange projekter løber over en flerårig periode, og sluteffekten kan ikke måles umiddelbart efter afslutningen af de enkelte projekter.

Delmål 4.a Eftersøgnings- og redningstjeneste

Delmålet vurderes at være opfyldt.

539 personer var potentielt i livsfare og alle 539 personer blev reddet i live. Det betyder en redningsprocent på 100.

De samlede delkrav er fortsat under overvejelse i Skibsfartens og Luftfartens Redningsråd.

Delmål 5.a Miljøopgave

Delmålet vurderes ikke at være opfyldt.

Ud af 85 konstaterede forureninger blev der identificeret 31 forurenere. Det betyder en opfyldelsesgrad på 36 %. Det har i forbindelse med opgørelse af data vist sig, at den anvendte målemetode ikke i tilstrækkelig grad understøtter målbeskrivelsen. For 2010 tages en anden opgørelsesmetode i brug. Den nye opgørelsesmetode er anbefalet af rådgivningsfirmaet COWI. Selve målet for opgaven vil blive fastholdt.

Et af problemerne med den nuværende opgørelsesmetode har været, at der i 2009 ikke blev sondret mellem bekæmpbare og ikke-bekæmpbare forureninger. Fremover vil der blive taget udgangspunkt i opgørelse af bekæmpbare forureninger.

For 2009 har udledning af maritim karakter ikke givet anledning til større forureninger af danske kyster og strande.

Mål 6 Personaleomsætning

Målet vurderes ikke at være opfyldt.

Målet er opfyldt for sergentgruppen (M112) og gruppen af premierløjtnanter (M312), hvor der var en personaleomsætning på hhv. 9 % og 6 %.

Målet er ikke opfyldt for gruppen af oversergenter (M221) og gruppen af kaptajner/kaptajnløjtnanter (M321). Forklaringen er, at der er ud nævnelser to gange om året på M221-niveauet, hvorved et relativt stort antal personer tilgår gruppens stillinger. For kaptajner/kaptajnløjtnanter (M321) er forklaringen, at der i perioden har været relativ mange, der har taget orlov eller har sagt op.

tabel M.6.1 Personaleomsætning (POMS) i % ¹

	Personalegrupper			
	M112	M221	M312	M321
POMS (ekskl. forfremmelser)	9,0	10,0	6,0	11,0
Mål (omsætning må højst udgøre)	15,0	9,3	6,5	7,0

¹ Personaleomsætningen beregnes kun for fastansatte medarbejdere og beregnes som afgåede antal årsværk divideret med gennemsnitlige antal årsværk gange 100. Det er ikke teknisk muligt at opdele militære (M112) i faglærte og ufaglærte medarbejdergrupper. Udregningen er baseret på definitionen i Personalestyrelsens Informationssystem om Løn- og Ansættelsesvilkår (ISOLA). ISOLA samler informationer og statistik om ansatte i staten i en samlet portal. Tabellen tager højde for, at såfremt en person bliver forfremmet, så vil han/hun ikke tælle med som en afgang, da vedkommende stadig er ansat i forsvaret.

Mål 7 Udsendelsesfrekvens

Målet vurderes at være opfyldt.

Forsvaret har fastlagt, at der mellem to udsendelsesperioder til internationale operationer skal gå minimum tre år. I 2009 er dette overholdt i 88,9 % af tilfældene for udsendte til internationale operationer.

I alt 2.951 forskellige personer har været udsendt i 2009. Tallet er fremkommet ud fra, hvor mange der har oppebåret FN-tillæg i 2009. Tillægget tildeles kun udsendte på mere end 28 dage. Ud af de 2.951 personer har 327 personer ikke overholdt målet med min. tre år mellem hver udsendelse. Samlet betyder det, at 2.624 personer udsendt i 2009 har overholdt resultatkravet.

Mål 8 Brugertilfredshed

Undersøgelsen er ikke gennemført i 2009 p.g.a. økonomisk prioritering.

Mål 9 Sygefravær

Målet vurderes ikke at være opfyldt.

Sygefraværet for civile assistenter (C100), overassistenter (C200) og militære menige og specialister (M112) opfylder ikke det fastsatte krav på maksimalt fem sygedage pr. år.

Det gennemsnitlige korttidssygefravær for civile assistenter (C100) udgør 10,3 dage, for civile overassistenter (C200) udgør det 8,8 dage og for militære menige og specialister (M112) udgør det 7,7 dage.

For civile assistenter er der generelt ensartethed mellem de forskellige myndigheder, mens der er noget større spredning for så vidt angår civile overassistenter og militære menige og specialister. For civile overassistenter er det specielt Forsvarets Koncernfælles Informatiktjeneste og Forsvarsakademiet, der har et relativt højt fravær.

For alle grupper har medarbejdere i internationale operationer et meget lavt sygefravær. Eksempelvis ligger civile assistenter og overassistenter under en dag og militære menige og specialister på lidt over en dag i gennemsnit.

Der bliver arbejdet på at nedbringe sygefraværet generelt i forsvaret. Forsvaret er i gang med at udarbejde retningslinjer for opfølgning på sygefravær. Formålet med retningslinjerne er at etablere en ensartet og professionel håndtering af fravær for derved at medvirke til at skabe en tættere kontakt til arbejdspladsen ved sygefravær samt hurtigere tilbagevenden til arbejdspladsen.

tabel M.9.1 Sygefravær, inkl. langtidsfravær

Sygefravær, inkl. langtidsfravær	2006	2007	2008	2009
(Antal dage)	Samlet	Samlet	Samlet	Samlet
Forsvaret	8,9	9,3	¹ 9,4	10,2
(C100)	-	-	14,8	17,1
(C200)	-	-	13,0	14,0
Militære menige og specialister (M112)	-	-	10,0	11,5
Staten	8,6	9,0	8,5	8,9

¹ Korrektion til Årsrapport 2008.

tabel M.9.2 Sygefravær, ekskl. langtidsfravær

Sygefravær, ekskl. langtidsfravær	2006	2007	2008	2009
(Antal dage)	Samlet	Samlet	Samlet	Samlet
Forsvaret	5,7	5,5	6,0	6,8
Civile assistenter (C100)	-	-	8,7	10,3
Civile overassistenter (C200)	-	-	7,9	8,8
Militære menige og specialister (M112)	-	-	6,2	7,7
Staten	5,4	5,7	6,0	6,0

Mål 10 Lønniveau i forhold til staten

Målet vurderes at være opfyldt.

Med 'Lønniveau i forhold til staten' menes lønniveau i forhold til det øvrige statslige arbejdsmarked. Målet var, at forsvarets lønudvikling og lønniveau udviklede sig på linje med det øvrige statslige arbejdsmarked. Lønudviklingen var for hele staten i gennemsnit 3,9 %. Forsvarets forskellige grupper af medarbejdere ligger både over og under i forhold til sammenlignelige grupper inden for staten. Samlet set vurderes målet dog som opfyldt.

Konklusionerne er baseret på lønanalyserapport udarbejdet af i Forsvarskommandoen samt under anvendelse af Personalestyrelsens Informationssystem om Løn- og Ansættelsesvilkår (ISOLA).

Lønudviklingen for officerer på fast løn var marginalt højere end resten af staten generelt set. For stampersonel var udviklingen mindre end hele staten. Lønudviklingen for AC-gruppen var mindre end hele staten, mens lønudviklingen for HK-ansatte (Overenskomst for Statsansattes Kartel) var højere end tilsvarende grupper i hele staten.

Mål 11 Nyttiggørelsen af værnepligten

Målet består af to delmål. Delmål 11.a måler om forsvaret optog et tilstrækkeligt antal værnepligtige i f.t. behovet, og delmål 11.b måler antallet af kontrakter som værnepligtige tegnede for at opfylde forsvarrets behov på området. Delmål 11.a er opfyldt og delmål 11.b er opfyldt for hærens vedkommende, men ikke for søværnet og flyvevåbnets vedkommende.

At opgøre forsvarrets behov for nye kontrakter med værnepligtige et år frem i tiden er vanskeligt. Behovet for nye kontrakter påvirkes bl.a. af hvor mange der forlader forsvaret, ændringer i forsvarrets opgaver, ændringer i forsvarrets struktur og konjunkturförändringar. Selvom delmål 11.b ikke er opfyldt, har det ikke haft nogen reel konsekvens for 2009, da udviklingen medførte, at forsvaret i 2009 fik opfyldt sine behov for fastansættelser af værnepligtige.

Delmål 11.a:

Antallet af indkaldte, mødte værnepligtige i forhold til det rekvirerede antal.

Målet vurderes at være opfyldt.

Forsvaret har opfyldt målet om antallet af indkaldte værnepligtige i forhold til behovet.

I forbindelse med rekrutteringen af militært personel til løsning af forsvarrets opgaver, herunder opgaver forbundet med dansk deltagelse i internationale operationer, spiller værnepligten en væsentlig rolle. Der måles på antallet af indkaldte, mødte værnepligtige i forhold til det rekvirerede antal, idet afvigelsen maksimalt må udgøre +/- 5 %.

tabel M.11.a Værnepligtige

	Antal rekvirerede værnepligtige	Antal mødte værnepligtige	Afvigelse
Hæren	5.536	5.312	-4,0 %
Søværnet	319	330	3,4 %
Flyvevåbenet	415	406	-2,2 %

Af ovenstående tabel fremgår antallet af rekvirerede og mødte værnepligtige samt den forholdsvise procentvise afvigelse. Heraf fremgår det, at alle tre værn har levet op til målet om en maksimal afvigelse på +/- 5 % i forhold til det rekvirerede.

Delmål 11.b:

Værnepligtige, der efter endt pligtig tjeneste tegner kontrakt om fastansættelse.

Målet vurderes ikke at være opfyldt.

For hærens vedkommende er rekrutteringsmålet opfyldt, mens rekrutteringsmålet for søværnet og flyvevåbnets ikke er opfyldt. Forklaringen er, at der i disse to værn ikke var behov for så mange nye fastansatte som forudsat.

I tabellen herunder måles der på antallet af værnepligtige, der efter endt pligtig tjeneste tegnede kontrakt om fortsat tjeneste (grundlæggende sergentuddannelse, hærens og flyvevåbnets reaktionsstyrkeuddannelse eller tilsvarende). Målet var, at mindst 20 % af det mødte antal værnepligtige (rekrutteringsmål) tegnede kontrakt.

tabel M.11.b Kontrakter

	Antal mødte værnepligtige	Antal kontrakter	Afvigelse
Hæren	5.312	1.067	20,1 %
Søværnet	330	62	18,8 %
Flyvevåbenet	406	47	11,6 %

Af tabellen fremgår det, at hæren opfyldte rekrutteringsmålet på 20 %, mens søværnet og flyvevåbnets ikke opfyldte dette. Forklaringen er, at Forsvarets Personeltjeneste i 2. halvår af 2009 indførte en selektiv ansættelsespolitik på grund af behov for økonomiske besparelser i forsvaret. Der var i hele 2009 en stor interesse for at tegne kontrakt med forsvaret i alle tre værn. Antallet af ledige stillinger i forsvaret faldt desuden i perioden, ikke mindst fordi et stort antal fastansatte med opsparet frihed til længerevarende civil uddannelse kom tilbage til fortsat tjeneste i forsvaret. Dette forhold var særligt udtalt i søværnet og flyvevåbnets.

Mål 12 Militærfaglig uddannelse

Forsvaret har som målsætning opstillet, at afvigelsen mellem antal planlagte og faktiske optagne på de uddannelser, der måles på, ikke må overstige 5 %, og at mindst 75 % af de optagne gennemfører den påbegyndte uddannelse.

Delmål 12.a:

Antal planlagte optagelser på de uddannelser, der fokuseres på. Målet vurderes ikke at være opfyldt.

Den gennemsnitlige udnyttelsesprocent for alle uddannelser var 91,4 %. Den gennemsnitlige afvigelsesprocent (beregnet som afvigelse både over og under det pålagte) for alle uddannelser var 14,2 %. Hverken udnyttelses- eller afvigelsesprocent er tilfredsstillende jf. resultatkravet om højest 5 % afvigelse. Resultatet dækker over store individuelle forskelle. Generelt for samtlige uddannelser i forsvaret ligger søgningen på eller over det ønskede niveau. Forklaringen på, at målet ikke opfyldes, er anvendelsen af personelomsætningsbegrebet (PROM-begrebet). Forsvarets myndigheder anvender PROM-begrebet forskelligt (både dynamisk og statisk), hvilket medfører store rapporteringsmæssige forskelle. Problemet forudses løst i 2010, idet relevante myndigheder vil anvende samme PROM-metode.

Delmål 12.b:

Antallet af elever som gennemfører uddannelsen. Målet vurderes at være opfyldt.

Andel af afsluttede uddannelser i forhold til påbegyndte i 2009 er 83,7 %. Dette resultat er tilfredsstillende og opfylder resultatkrav om målopfyldelse på 75 %. Resultatet dækker dog over store udsving mellem de enkelte uddannelser. Eksempelvis har kun 53,5 % af de optagne elever på Grundlæggende Sergentuddannelse og Officersaspirantuddannelsen ved Hærens Sergentskole gennemført uddannelsen. Til gengæld er gennemførelsesprocenten for Grundlæggende Officersuddannelse og Videreuddannelsenstrin-I for officerer (alle værn) på mellem 88 og 100 %.

Mål 13 Materielanskaffelse og materieldrift

Der gennemføres kvartalsvis rapportering på styringsinteressante anskaffelses- og driftsprojekter. Om et projekt betegnes som styringsinteressant afhænger eksempelvis af operative, økonomiske eller politiske forhold og afgøres under inddragelse af Forsvarskommandoen, Forsvarsministeriet og Forsvarets Materieltjeneste.

Årsrapporteringens projektstatus vedrører 4. kvartal 2009 og er ikke en gennemsnitsbetragtning for 2009 af følgende årsager:

Delmål 13.a:

Antallet af anskaffelsesprojekter ændrer sig løbende gennem året, og proceduren for rapporteringen er ændret væsentligt i forbindelse med rapporteringen for 3. og 4. kvartal. En gennemsnitsværdi for 2009 vil derfor ikke være retvisende.

Delmål 13.b:

4. kvartal 2009 var første kvartal, hvor der blev foretaget statusrapportering på materieldriften af samtlige styringsinteressante hovedmaterielgenstande, hvorfor en gennemsnitsbetragtning heller ikke i dette tilfælde vil give et retvisende billede.

Delmål 13.a:

Overholdelse af tidsplaner, økonomi og funktionalitet for igangværende og gennemførte styringsinteressante materielanskaffelser. Delmålet vurderes at være opfyldt.

tabel M.13.a Projektstatus, anskaffelsesprojekter

	Antal projekter
(antal projekter)	
Projektstatus – rød	0
Projektstatus – gul	8
Projektstatus – grøn	44
Antal anskaffelsesprojekter i alt	52

Mål 80 %
Opfyldelsesstatus 85 %

Det angivne antal på 52 projekter udtrykker andelen af styringsinteressante materielanskaffelsesprojekter ud af det samlede antal på ca. 200.

Hvis et projekt optræder i status gul eller rød, beskrives korrigerende iværksatte tiltag samt effekten af disse. Derudover bliver der taget stilling til eventuelle operative konsekvenser, så ledelsen har mulighed for at prioritere indsatsen.

Delmål 13.b:

Der måles på overholdelse af tidsplaner, økonomi og funktionalitet for udvalgte hovedmaterielgenstande.

Delmålet vurderes ikke at være opfyldt.

tabel M.13.b.1 **Projektstatus, hovedmaterielgenstande**

	Antal projekter
(antal projekter)	
Projektstatus – rød	0
Projektstatus – gul	10
Projektstatus – grøn	28
Antal driftsprojekter i alt	38

Mål 80 %
Opfyldelsesstatus 74 %

Det angivne antal på 38 projekter udtrykker andelen af styringsinteressante hovedmaterielgenstande ud af det samlede antal på ca. 160. Hvis et projekt optræder i status gul eller rød, beskrives korrigerende iværksatte tiltag samt effekten af disse. Yderligere bliver der taget stilling til eventuelle operative konsekvenser, så ledelsen har mulighed for at prioritere indsatsen.

For 7 ud af 10 driftsprojekter, der er angivet i status gul, skyldes det forsvarrets indsats for at nedbringe merforbruget i sidste halvdel af 2009.

Mål 14 Levering

Målet vurderes ikke at være opfyldt.

Forsvarets Materieltjeneste forestår levering af materiel til kunder inden for Forsvarsministeriets koncernområde. Leveringen måles i form af en udleveringsgrad. Udliveringsgraden opgøres ved at sammenholde antal ordrelinier (udleveringer til myndighedsbeholdninger og vedligehold) udleveret inden for ønsket tid med samlede antal færdigleverede ordrelinier. Kravet til udleveringsgraden for 2009 er sammenlagt 80 %.

Udliveringsgraden til det hjemlige forsvar var på ca. 62 % og til de udsendte enheder på ca. 60 %. Det skal dog bemærkes, at det teknisk er muligt at 'rekvirere' til levering i fortiden, hvilket naturligvis ikke kan lade sig gøre i praksis. Hvis udleveringsgraden korrigeres for dette forhold, er den ca. 70 % i den hjemlige struktur og ca. 65 % i internationale operationer.

Forsvarets økonomiske situation i 2009 nødvendiggjorde en hård prioritering på genanskaffelsesområdet, hvorfor en lavere udleveringsgrad var forventet. Dog var udleveringsgraden på prioriteret/vigtigt materiel til de udsendte enheder tæt på 90 %, da de udsendte enheder havde højere prioritet.

Udliveringsgraden for 2009 var sammenlagt under 80 %, og målet er dermed ikke opfyldt.

Mål 15 Forsvarets Bygnings- og Etablisementstjeneste

Målet vurderes at være opfyldt.

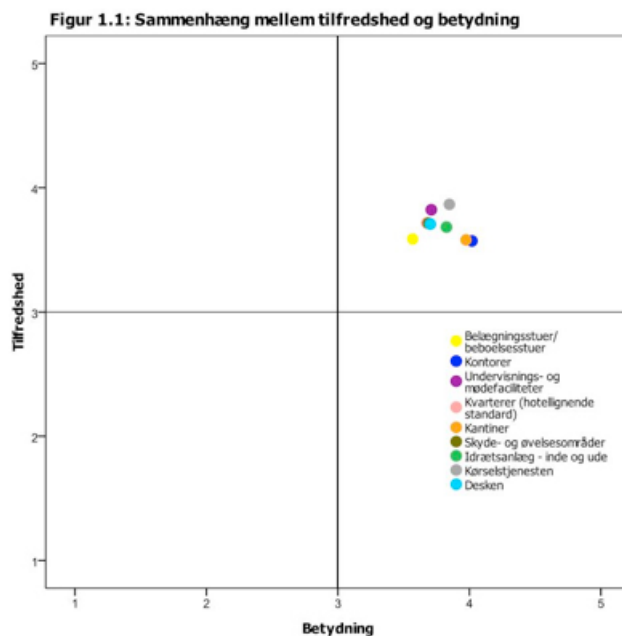
Det er Forsvarets Bygnings- og Etablisementstjenestes opgave at sikre, at faciliteter og serviceydelser med nødvendig funktionalitet og sikkerhed er til rådighed, således at forsvarrets enheder rettidigt kan opstilles, uddannes og indsættes, og beredskaber kan opretholdes. For at kunne vurdere, om Forsvarets Bygnings- og Etablisementstjenestes brugere og kunder mener, at tjenesten lever op til denne målsætning, gennemfører Forsvarets Bygnings- og Etablisementstjenestes hvert år en brugertilfredshedsundersøgelse og en kundetilfredshedsundersøgelse på udvalgte kerneydelser.

Der er her tale om kerneydelser, der er forudsætningsskabende for opstilling af forsvarrets operative kapaciteter og indsættelse af dem.

Måletallet for brugertilfredshedsundersøgelsen er over 3 på en skala fra 1-5. Det mål er nået i 2009. Kundetilfredshedsundersøgelsen er derimod af en lidt anden karakter. Her måles kvalitativt via fokusgruppeinterview på kundernes holdning til og tilfredshed med Forsvarets Bygnings- og Etablisementstjeneste. Der er således ikke opsat et specifikt måltal for kundetilfredshedsundersøgelsen, men Forsvarets Bygnings- og Etablisementstjeneste vurderer, at resultatet af den kvalitative måling er tilfredsstillende.

Brugertilfredshedsundersøgelse

Samtlige ni målte kerneydelsesområder blev vurderet til over middel i tilfredshed og betydning, se figur 1.1. herunder.

Målet med brugertilfredshedsundersøgelsen for 2009 var at opretholde niveauet for brugertilfredshed i forhold til brugertilfredsheden i 2008.

De ni målte kerneydelsesområder er vurderet over middel i tilfredshed og betydning. Bortset fra en lille tilbagegang på undervisnings- og mødefaciliteter, kontorer og idrætsanlæg var der en positiv udvikling på øvrige kerneydelsesområder, se tabellen nedenfor:

tabel M.15.1 **Udviklingen i tilfredshed 2008-2009 Forsvarets Bygnings- og Etablissementstjeneste**

	Resultat		
	2008	2009	Udvikling
Kerneydelse			
Belægningsstuer/beboelsesstuer	3,53	3,59	0,06
Kontorer	3,58	3,57	-0,01
Undervisnings- og mødefaciliteter	3,86	3,82	-0,04
Kvarterer (hotellignende standard)	3,62	3,72	0,10
Kantiner	3,51	3,58	0,07
Skyde- og øvelsesområder	3,70	3,72	0,02
Idrætsanlæg - inde og ude	3,70	3,68	-0,02
Kørselstjenesten	3,73	3,87	0,14
Desken	-	3,71	-
Gennemsnit	3,65	3,70	

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse foretaget af Oxford Research A/S 2008 og 2009.

Resultaterne af målingen er samlet i en rapport om brugertilfredshedsundersøgelsen i 2009.

Kundetilfredshedsundersøgelsen

Forsvarets Bygnings- og Etablissementstjenestes kundetilfredshedsundersøgelse 2009 blev gennemført som en kvalitativ undersøgelse ved hjælp af fokusgruppeinterview, hvor vægten var lagt på kundernes holdning til og oplevet tilfredshed med Forsvarets Bygnings- og Etablissementstjeneste ydelser. Kundetilfredshedsundersøgelsen blev gennemført blandt de myndigheder, som Forsvarets Bygnings- og Etablissementstjeneste er ansvarlig for at levere ydelser til.

Resultatet af undersøgelsen i 2009 var tilfredsstillende. Kunderne var generelt tilfredse med kvaliteten af Forsvarets Bygnings- og Etablissementstjenestes ydelser inden for rengøring, vedligehold og bygge- og anlægsgaver. Kunderne var også i stigende grad tilfredse med Forsvarets Bygnings- og Etablissementstjenestes fleksibilitet og service inden for overdragelse af etableringer, overholdelse af indgåede aftaler og sammenhæng mellem pris og kvalitet. Derimod var kunderne mindst tilfredse med Forsvarets Bygnings- og Etablissementstjenestes håndtering af vedligeholdelsesopgaver på tjenestestederne.

På baggrund af kundetilfredshedsundersøgelsen for 2009 har Forsvarets Bygnings- og Etablissementstjeneste iværksat en handlingsplan, der skal sikre en forbedring af de ydelser, som kunderne har været mindst tilfredse med i 2009.

Mål 16 Kapacitetsudnyttelse

Målet vurderes ikke at være opfyldt.

Målet er, at kapacitetsudnyttelsesgraden er på min. 70 %. Som det ses af tabellen herunder, er fire af målingerne opfyldt, mens fire af målingerne ikke er opfyldt. Samlet vurderes det, at målet ikke er opfyldt.

Tabel M.16.1 **Kapacitetsudnyttelse**

Områder	Kapacitet til rådighed	Enhed	Faktisk afregning	Udnyttelse, korrigeret for fejl i afregning	Udnyttelsesgrad i %
Kvarterer	952.485	Dage	475.025	475.025	49,9
Belægningsstuer med opholdsrum	3.821.678	Seng pr. dag	1.193.440	1.470.597	38,5
Kontorer	2.676.080	m ² pr. måned	2.554.908	2.554.908	95,5
Undervisnings- og mødefaciliteter	184.036.682	m ² pr. måned	79.380.923	107.608.915	58,5
Idrætsfaciliteter, indendørs	51.231.480	m ² gange 1.960 timer	41.291.073	41.291.073	80,6
Depoter, opvarmede	4.973.886	m ² pr. måned	4.560.573	4.560.573	91,7
Idrætsfaciliteter, udendørs	961.768.080	m ² gange 1.960 timer	329.950.952	329.950.952	34,3
Depoter, uopvarmede	1.732.032	m ² pr. måned	1.324.883	1.324.883	76,5

Bemærkninger til tabel M.16.1: Kolonnen 'Udnyttelse, korrigeret for fejl i afregning' gennemføres centralt i Forsvarets Bygnings- og Etablisementstjeneste efter erfaring og det forhold, at et faktisk afregning som anført (eksempelvis belægningsstuer), og noget andet er, hvad der reelt aftages af belægningsstuer. Eksempelvis er kapaciteten for belægningsstuer opgjort som 12 senge pr. dag, mens der afregnes ti mand pr. stue de første fire måneder (basisuddannelse) og derefter otte mand pr. stue (reaktionsstyrkeuddannelse).

Udnyttelsen af kapaciteter var ikke på alle områder 70 %. For nogle kapacitetsområder vil dette ikke være praktisk opnåeligt. Eksempelvis kræver opgaver, hvor beredskab skal opretholdes, at særlige kapaciteter er til rådighed. Andre kapacitetsområder var påvirket af betydelige aktivitetsændringer i 2009.

Forklaringen på udnyttelsesgraden for kvarterer er mange aflyste aktiviteter i 2009. Forklaringen på udnyttelsesgraden for belægningsstuer er den nedsatte værnepligtstid, hvor kapaciteten skal være til rådighed, men udnyttes i kortere perioder. Forklaringen på udnyttelsesgraden for undervisningsfaciliteter er mange aflyste aktiviteter i 2009. Forklaringen på at udnyttelsesgraden for udendørs idrætsfaciliteter kun var 34,5 % er, at den rådige kapacitet var opgjort for optimistisk i forhold til den reelle efterspørgsel. Den reelle efterspørgsel efter udendørs idrætsfaciliteter vurderes kun at udgøre ca. det halve i forhold til den opgjorte kapacitet. Omkostningerne forbundet med vedligeholdelse af udendørs idrætsfaciliteter er relativt lave, hvorfor den interne afregnings-sats var tilsvarende lav. Det er forklaringen på, at der ikke har været den nødvendige opmærksomhed på at få afregnet korrekt. Fremadrettet vil Forsvarets Bygnings- og Etablisementstjeneste revurdere den rådige kapacitet og øge fokus på korrekt afregning.

Mål 17 Bygningsvedligeholdelse samt vedligeholdelsesefterslæb

Målet vurderes ikke at være opfyldt.

I forbindelse med 'Beretning til Statsrevisorerne om forsvarlets administration af vedligeholdelses-, bygge- og anlægsprojekter' fra august 2008 oplyste forsvarlet tidsplan samt økonomiske rammer for indhentningen af det vedligeholdelsesmæssige efterslæb. Ifølge denne plan skulle der afvikles efterslæb for hhv. ca. 100, 100 og 150 mio. kr. i årene 2008, 2009 og 2010. Ultimo 2008 var der afviklet efterslæb for ca. 115 mio. kr. I 2009 blev der som følge af forsvarlets økonomiske situation afviklet for ca. 42 mio. kr. Målet for 2009 vurderes derfor ikke at være opfyldt.

Der pågår i øjeblikket en konsolidering af det nyligt indgåede forsvarsforlig. I dette arbejde er Forsvarskommandoen i færd med at gennemføre en samlet analyse af hele Forsvarsministeriets etablisementsområde. Dette vil forventeligt medføre justeringer til forsvarlets planer for efterkommelse af vedligeholdelsesefterslæbet.

Mål 18 Forsvarets omdømme og pårørendes tillid

Delmål 18.a: Omdømmemåling.

Undersøgelsen er ikke gennemført i 2009 p.g.a. økonomisk prioritering.

Delmål 18.b: PR-score.

Delmålet vurderes ikke at være opfyldt.

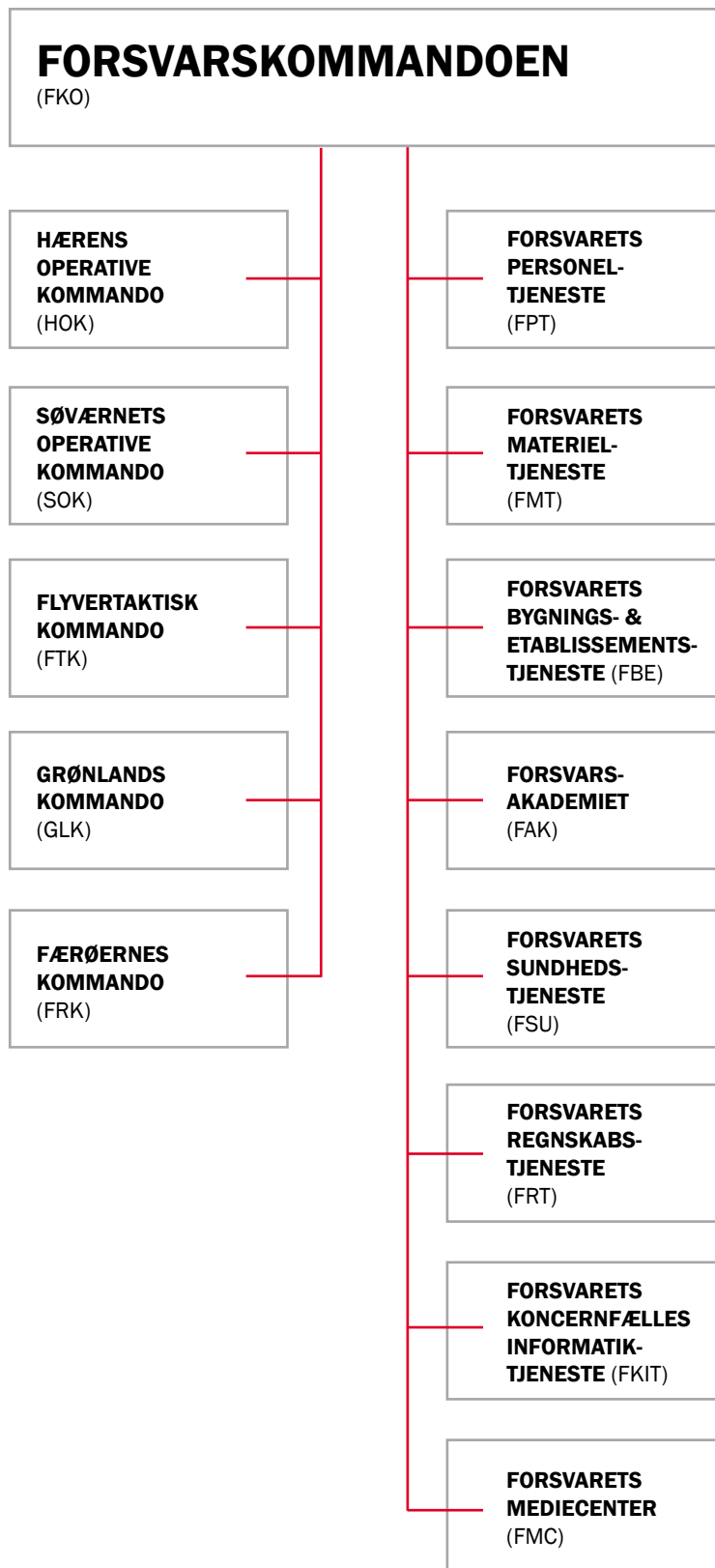
Årets samlede PR-score endte på ca. -20 på en skala fra -100 til +100. Resultatet er ikke tilfredsstillende og ligger langt under normalen (+7 til +14).

Den lave PR-score i 2009 skyldes bl.a. sagen om 'Jægerbogen'. Medieomtalen i tredje kvartal blev mere end fordoblet i forhold til normalt-standen, og den negative dækning steg med over 60 procentpoint i andet halvår af 2009. Mediernes dækning af forsvarlets indsats i Afghanistan var positiv hele året, overordnet set.

Mål 19 Befolkningens forsvarsvilje

Undersøgelsen er ikke gennemført i 2009 p.g.a. økonomisk prioritering.

KONCERNOVERSIGT

VIRKSOMHEDSOPLYSNINGER

Virksomheden	Forsvarskommandoen Danneskiold-Samsøes Allé 1 1434 København K CVR nr.: 16 28 71 80
Forsvarschef	Knud Bartels
Chef for Forsvarsstaben	Bjørn Bisserup
Departementschef i Forsvarsministeriet	Lars Findsen
Revision	Rigsrevisionen Landgreven 4 1022 København K
Intern revision	Forsvarsministeriets Interne Revision Artilleristok Kastellet 14 B 2100 København Ø
Advokat	Kammeradvokaten Vester Farimagsgade 23 1606 København V
Banker	Danske Bank Holmens Kanal 2-12 1090 København K Statens Koncern Betalinger Girostrøget 1 0800 Høje Taastrup
Redaktion	Forsvarskommandoens Strategi- og Koordinationsstab og Forsvarskommandoens Økonomistab
Rådgivning	Forsvarskommandoens Kommunikationssekretariat
Layout	Forsvarets Mediecenter
Tryk	Forsvarets Trykkerier

HJEMMEVÆRNETS ÅRSRAPPORT 2009

(www.hjv.dk)

Resumé

2009 blev et overordentlig travlt år for hjemmeværnet med et rekordstort antal indsættelser til støtte for forsvaret, politiet samt civile myndigheder og organisationer.

Gennem hele forligsperioden 2005-2009 har aktiviteten været stigende. Antallet af indsættelser er steget år for år. I 2009 blev hjemmeværnet indsat 4.833 gange svarende til et gennemsnit på godt 13 indsættelser i døgnet. Kulminationen blev hjemmeværnets hidtil største indsættelse i december 2009 i forbindelse med FN's klimatopmøde (COP15) i København.

Hjemmeværnet har i det forløbne år stillet det ønskede antal frivillige styrker til rådighed for samarbejdspartnerne - både med kort varsel til en række akutte opgaver og til planlagte indsættelser som for eksempel COP15.

Udover de mange operative indsættelser er der gennemført en betydelig uddannelses- og øvelsesvirksomhed. Det stigende træk på hjemmeværnets ressourcer stiller krav om en grundig planlægning og prioritering, så uddannelser, øvelser og indsættelser kan rummes inden for den tid, som de frivillige soldater har til rådighed til hjemmeværnstjeneste.

Den stigende anvendelse af hjemmeværnets enheder til en bred vifte af opgaver er udtryk for, at samarbejdspartnerne i forsvaret, politiet og andre myndigheder anser hjemmeværnet for en troværdig og fleksibel organisation.

Med de mange opgaver for samarbejdspartnerne er hjemmeværnet blevet mere synligt i offentligheden. Det har medført en stigende anerkendelse af hjemmeværnets indsats og rolle i nationale og internationale opgaver. Dertil kommer, at tilgangen til hjemmeværnet er steget de senere år.

Hjemmeværnets regnskab for 2009 viser et akkumuleret overskud på 5,2 millioner kroner. Dermed kom hjemmeværnet ud af forligsperioden med en økonomi i balance.

Med forsvarsforliget for perioden 2010-2014 venter der nye opgaver og udfordringer for hjemmeværnet. Arbejdet i 2010 vil blive præget af implementeringen af forliget.

1. BERETNING	1
1.1 Præsentation.....	1
1.2 Mission og vision	1
1.3 Hovedopgaver.....	1
1.4 Årets økonomiske resultat	1
1.5 Årets faglige resultater	2
1.6 Forventninger til det kommende år	3
2. MÅLRAPPORTERING.....	4
2.1 Skematisk oversigt.....	4
2.2 Uddybende analyse og vurdering af hjemmeværnets uddannelse af frivillige soldater	7
2.3 Uddybende analyse og vurdering af hjemmeværnets beredskab	9
2.4 Uddybende analyse og vurdering af hjemmeværnets operative indsættelser	10
2.5 Sammenfattende analyse og vurdering	11
3. REGNSKAB	12
3.1 Regnskabspraksis.....	12
3.2 Resultatopgørelse	12
3.3 Balance	12
3.4 Omregningstabel	12
3.5 Bevillingsregnskab.....	13
3.6 Bevillingsafregning og akkumuleret resultat	13
4. PÅTEGNING	15

BILAG 1. NOTER TIL HJEMMEVÆRNETS ÅRSRAPPORT 2009

BILAG 2 . NØGLETAL VEDRØRENDE HJEMMEVÆRNETS INDSÆTTELSE

1. Beretning

1.1 Præsentation

Hjemmeværnets virksomhed er baseret på lov om hjemmeværnet, jf. lovbekendtgørelse nr. 198 af 9. februar 2007 samt Aftale af 10. juni 2004 om forsvarets ordning 2005-2009. Hjemmeværnet har egen hovedkonto på Finansloven samt selvstændig ledelse.

Hjemmeværnskommandoen er en selvstændig styrelse under Forsvarsministeriet. Hjemmeværnsledelsen består af Chefen for Hjemmeværnet og Den Kommitterede for Hjemmeværnet. Hjemmeværnsledelsen er over for forsvarsministeren ansvarlig for hjemmeværnets samlede virke.

Hjemmeværnet består af Hjemmeværnskommandoen, hærhjemmeværnet (herunder virksomhedshjemmeværnet), marinehjemmeværnet og flyverhjemmeværnet.

Hjemmeværnets frivillige soldater er opdelt i Hjemmeværnets Aktive Styrke og Hjemmeværnets Reserve. Den aktive styrke består af soldater med minimum 24 timers funktionsrelateret tjeneste årligt. Mængden af funktionsrelateret tjeneste kontrolleres årligt. De aktive soldater i hjemmeværnet indgår alt efter aktivitetsniveau i Hjemmeværnets Indsatsstyrke, sejlene besætninger og i øvrige aktive enheder i hjemmeværnet. Foruden funktions- og enhedsuddannelse modtager de frivillige soldater i hjemmeværnet en tilsvarende totalforsvarsuddannelse, som værnepligtige i det øvrige forsvar modtager.

1.2 Mission og vision

Mission: *"Vi bidrager til forsvaret og beskyttelsen af Danmark med en troværdig og fleksibel kapacitet ved at levere militære, frivillige styrker, der tilgodeser samfundets behov under alle forhold."*

Vision: *"Vi vil være en attraktiv og troværdig militær partner for alle, der deltager i forsvaret og beskyttelsen af Danmark.
Vi vil udvikle og anvende vores kapaciteter aktivt i totalforsvaret efter samfundets behov.
Vi vil skabe relevante og udfordrende aktiviteter for frivillige, så viljen til at træde frem motiveres."*

1.3 Hovedopgaver

Hjemmeværnet deltager som en del af det militære forsvar i løsningen af de opgaver, der påhviler hæren, søværnet og flyvevåbnet, herunder opgaver, der støtter myndigheder i disses opgavevaretagelse.

Desuden er hjemmeværnets indsats fokuseret mod samfundets samlede beredskab, idet indsatsen er samtænkt med det statslige redningsberedskab og totalforsvarsstyrken.

Hjemmeværnets frivillige soldater uddanner sig lokalt. Som en del af det militære forsvar yder hjemmeværnet militær hjælp til samfundets samlede beredskab og kan herudover bidrage til løsning af forsvarets internationale opgaver. Desuden er hjemmeværnets opgaver fokuseret mod samfundets samlede beredskab således, at hjemmeværnet bl.a. støtter i sammenhænge, hvor større hændelser, ulykker, terrorhandlinger eller katastrofer truer eller er indtruffet. Endvidere fokuseres på i muligt omfang at øge støtten til forsvarets internationale engagement.

De konkrete opgaver i hjemmeværnet afspejles bl.a. i den resultatkontrakt mellem Forsvarsministeriet og Hjemmeværnskommandoen, som revurderes hvert år. I afsnit 2 behandles hjemmeværnets resultatkrav i 2009 nærmere.

Yderligere oplysninger om hjemmeværnet kan findes på www.hjv.dk.

1.4 Årets økonomiske resultat

Hjemmeværnets bevilling er givet under § 12.21.03. Hjemmeværnet (Driftsbevilling).

Årets økonomiske resultat er et overskud til videreførelse på 22,5 mio.kr., hvilket giver et akkumuleret resultat ultimo 2009 på 5,2 mio.kr. I lyset af årets høje aktivitetsniveau vurderes det økonomiske resultat som tilfredsstillende. Der kan læses mere herom i afsnit 3.5.

Med afsæt i en stram økonomistyring er det lykkedes hjemmeværnet at gå ud af forligsperioden 2005-2009 med en økonomi i balance.

Hjemmeværnets støttevirksomhed er overdraget til forsvarets funktionelle tjenester. Støttevirksomheden omfatter bl.a. ansøgningsvirksomhed vedrørende frivillige soldater, uddannelse og forvaltning af ansat personel, materielanskaffelser og –drift, drift af etableringer og arealer, samt IT-drift og udvikling. Samtlige hjemmeværnets aktiver og passiver er herefter indeholdt i Forsvarskommandoens balance.

Tabel 1.4.1. Økonomiske hovedtal (mio. kr.).

Mio. kr.	Regnskab 2009		
Ordinære driftsindtægter (ekskl. bevillinger)	0,6		
Ordinære driftsomkostninger	461,9		
- Heraf personaleomkostninger	365,0		
Andre driftsposter, netto	0,0		
Finansielle poster, netto	0,0		
Ekstraordinære poster, netto	0,0		
Årets resultat (ekskl. bevillinger)			
	Driftsbevilling § 12.21.03.		Anlægsbevilling
Indtægter	0,6	Indtægter	-
Udgifter	461,9	Udgifter	-
Årets nettoudgifter (ekskl. bevillinger)	461,3		
Bevilling (nettotal) inkl. TB	483,8	Bevilling, indtægter, inkl. TB	-
		Bevilling, udgifter, inkl. TB	-
Årets overskud			-
Til videreførelse	22,5		-

Note: Samtlige hjemmeværnets aktiver og passiver er indeholdt i Forsvarskommandoens balance. Af denne årsag har hjemmeværnet ikke medtaget statusoversigten over aktiver og passiver i tabellen.

Hjemmeværnet administrerer ikke andre udgifter eller indtægter end anført i tabel 1.4.1, hvorfor yderligere tabeller er udeladt.

Totalt har hjemmeværnet været indsat i 619.244 mandtimer. Dette behandles nærmere i afsnit 2.4 og bilag 2.

1.5 Årets faglige resultater

Hjemmeværnet rekvireres oftere og oftere. Således var hjemmeværnet i gennemsnit indsat godt 13 gange i døgnet i 2009 mod 11 gange i døgnet i 2008 og 6 gange i døgnet i 2007.

Antallet af indsatstimer i 2009 er steget med 62 % i forhold til 2008. En stor del af denne stigning skyldes naturligvis hjemmeværnets omfattende støtte i forbindelse med Klimatopmødet COP15 i København. Ekskl. denne begivenhed udgør stigningen i hjemmeværnets indsatstimer 18 %.

De faglige resultater i 2009 viser, at hjemmeværnet fortsat er inde i en positiv udvikling som en attraktiv partner i samfundets samlede beredskab og en god støtte for lokalsamfundet.

Samlet set vurderes det faglige resultat som tilfredsstillende.

Tabel 1.5.1 Faglige resultater.

Formål/Produkt	Resultatkrav				Res-source-forbrug	Res-source-forbrug i årsværk
		Opfyldte	Delvist opfyldte	Ikke opfyldte		
	Antal	Antal	Antal	Antal	Mio. kr.	Antal
Opstilling af enheder og operativ planlægning	8	8	0	0	280,4	394
Uddannelses- og øvelsesvirksomhed	2	1	1	0	109,1	153
Inspektions- og kontrolvirksomhed	2	2	0	0	0,2	1
Informationsvirksomhed (kommunikation):	5	5	0	0	24,3	34
Operative indsættelser	6	4	1	1	4,4	6
Generel ledelse og administration	-	-	-	-	42,9	60
Hjemmeværnet som arbejdsplads	2	1	0	1	-	-
FOKUS	1	0	0	1	-	-
Økonomisk rapportering og vurdering	3	3	0	0	-	-
Hjemmeværnet i alt	29	24	2	3	461,3	648

Note: Årsværksforbruget er skønsmæssigt fordelt efter det økonomiske forbrug.

Hjemmeværnets opfyldelse af resultatkravene for 2009 er sammenfattet efter formål i tabel 1.5.1. De enkelte resultatkrav fremgår i oversigtsform i afsnit 2, Målrapportering. Idet hjemmeværnets bevilling på Finansloven endnu er udgiftsbaseret, er det totale ressourceforbrug på de enkelte emner fordelt som direkte opgjorte udgifter. De tilsvarende årsværk er skønsmæssigt fordelt efter ressourceforbruget.

Af hjemmeværnets 29 resultatkrav i 2009 er 24 opfyldte, 2 er delvist opfyldte, medens 3 ikke er opfyldte. Dette er en forbedring i forhold til 2008. I afsnit 2, tabel 2.1.1, gives en række forklaringer på de resultatkrav, som er delvist eller ikke opfyldte.

Uddannelsesmæssigt fokuserer hjemmeværnet bredt på alle aktive frivillige soldater og ikke kun på Hjemmeværnets Indsatsstyrke. Denne omstændighed gør, at hjemmeværnet er i stand til at øge den meget alsidige og robuste støtte til det øvrige samfund.

1.6 Forventninger til 2010

I henhold til forsvarsforlig 2010-2014 af 24. juni 2009 skal hjemmeværnets hovedformål, identitet og relevans som frivillig militær organisation fortsat være baseret på at støtte forsvarets opgaveløsning og samfundets samlede beredskab med udgangspunkt i et folkeligt, frivilligt engagement.

Hjemmeværnets virksomhed fokuseres mod bidrag til forsvarets nationale opgaveløsning, primært bevogtning, samt med fokus mod civile opgaver og havmiljø. Endvidere skal hjemmeværnet fortsat og i muligt omfang øge bidraget til forsvarets internationale opgaveløsning; ikke mindst ved indsats i forbindelse med civil genopbygning.

Hjemmeværnet kan endvidere yde en værdifuld støtte til forsvarets internationale engagement ved i perioder at afløse enheder fra forsvaret, der er udsendt i internationale operationer, f.eks. inden for bevogtning, kørselstjeneste, ammunitionstjeneste, kommunikationstjeneste, stabsfunktioner m.v.

Med ovennævnte udgangspunkt videreudvikles hjemmeværnets bidrag til det øvrige samfund ligeledes til støtte for samfundets samlede krise- og katastrofeberedskab gennem en udnyttelse af hjemmeværnets samlede kapaciteter. Sammensætningen af hjemmeværnets enheder tilpasses og effektiviseres yderligere. I den forbindelse videreudvikles virksomhedshjemmeværnet.

Året 2010 vil være præget af opgaveløsninger inden for:

- Rationaliseringer og effektiviseringer i hjemmeværnet, herunder tilpasning og effektivisering af Hjemmeværnskommandoen, Hjemmeværnsskolen og hjemmeværnets lokale kommandostruktur.
- Fastlæggelse og udvikling af hjemmeværnets kapaciteter, herunder yderligere nyttiggørelse og styrkelse af hjemmeværnets havmiljøkapacitet.
- Vurdering og eventuelt justering af tilrettelæggelsen af den lovpligtige uddannelse, med henblik på en større hensyntagen til de faktiske muligheder for de frivillige soldater.
- Motivering af de frivillige soldater til en hurtigere gennemførelse af den lovpligtige uddannelse. Dette tænkes gjort ved gradvist at give soldaterne tilladelse til at indgå i støtten til forsvaret og samfundet i takt med tildeling af kvalifikationer.
- Nyttiggørelse af den positive holdning i befolkningen for her igennem at skabe et fundament for en yderligere øget tilgang til hjemmeværnet.
- Udsendelse af to delinger samt fastlæggelse af hjemmeværnets bidrag til forsvarets internationale opgaveløsning, herunder såvel udsendelse af enheder som afløsning af forsvarets enheder der er udsendt i international tjeneste.
- Måling af brugertilfredsheden i forbindelse med støtten til hjemmeværnets samarbejdspartnere med henblik på at udvikle kapaciteterne.
- Minimering af de administrative belastninger i forhold til de frivillige soldater.
- Undersøgelse af mulighederne for en ny version af HJV.DK. og vurdering af behovet for en helt ny digital platform.

Hjemmeværnskommandoen vil arbejde ihærdigt på en implementeringsplan for tilpasningen af hjemmeværnet i forlængelse af forsvarsforlig 2010-2014 af 24. juni 2009. I arbejdet med implementeringsplanen vil der blive taget hensyn til, at hjemmeværnet er baseret på frivillighed med de naturlige begrænsninger, som dette indebærer. Således er der individuelle grænser for, hvor meget fritid den enkelte frivillige soldat kan bruge på hjemmeværnet. Inden for disse grænser vil uddannelser, øvelsesaktiviteter og indsættelser skulle prioriteres.

Det frivillige fundament fordrer derfor stabile og længerevarende målsætninger, såfremt ændringer skal ske i balance med uddannelsesvirksomheden, den operative indsættelse samt opstillingen af enheder.

2. Målrapportering

2.1 Skematisk oversigt

Forsvarsministeriet og Hjemmeværnskommandoen har siden 2002 indgået en resultatkontrakt, som revurderes hvert år gennem en strategisk dialog. Kontraktens overordnede sigte er, at hjemmeværnet til stadighed kan imødekomme de ønsker og behov, som det øvrige samfund stiller til hjemmeværnets indsats i totalforsvaret. Hjemmeværnet har ikke egen støttevirksomhed, idet disse opgaver er overdraget til forsvarets funktionelle tjenester. I tabellen nedenfor foretages en rapportering af samtlige resultatkrav, som forefindes i Hjemmeværnskommandoens

resultatkontrakt med Forsvarsministeriet for 2009.

Af hensyn til overskueligheden i tabellen er teksten til flere resultatkrav let forkortet i forhold til det i resultatkontrakten anførte. Kontrakten kan findes på www.hjv.dk.

I overensstemmelse med Finansloven gennemføres hjemmeværnets virksomhed under anvendelse af mål- og rammestyringsprincippet samt resultatstyring på udvalgte områder. Bl.a. afledt heraf er hjemmeværnets økonomistyring ikke indrettet til at sammenkæde økonomi og kvalitet for samtlige enkeltaktiviteter, men derimod for typer af aktiviteter.

Tabel 2.1.1. Hjemmeværnets opfyldelse af resultatkrav for 2009.

Resultatkrav	Opnåede resultater	Bemærkninger	Indtægter (mio.kr.)	Omkostninger (mio. kr.)	Årsværk
Opstilling af enheder og operativ planlægning:	-	-	0,0	280,4	394
Opstilling af operative kapaciteter i rammen af Hjemmeværnets Indsatsstyrke (mindst 100 delingsværdier).	Opfyldt	Der er i strukturen opstillet i alt 105 delinger. ¹			
Opstilling af besætninger (mindst 80 besætninger).	Opfyldt	Der er i strukturen opstillet i alt 115 besætninger. ¹			
Opstilling af sanitetsindsatsgrupper (mindst 44 gruppeværdier).	Opfyldt	Der er i strukturen opstillet i alt 63 sanitetsindsatsgrupper. ¹			
Opstilling af politihjemmeværnsdelinger (mindst 75 delingsværdier).	Opfyldt	Der er i strukturen opstillet i alt 97 politihjemmeværnsdelinger. ¹			
Hjemmeværnets Indsatsstyrke kan indsættes til støtte for totalforsvaret inden for højest 3 timer (mindst 25 delingsværdier).	Opfyldt	Ved alarmeringsøvelser har det vist sig, at der kan stilles med 3.113 frivillige soldater, svarende til mindst 94 delingsværdier.			
Hjemmeværnets aktive, inkl. Hjemmeværnets Indsatsstyrke, kan indsættes inden for højest 6 timer (mindst 95 delingsværdier).	Opfyldt	Ved alarmeringsøvelser har det vist sig, at der kan stilles med 6.339 frivillige soldater, svarende til mindst 192 delingsværdier.			
Forekomst af en regional føringsstruktur på 885 officerer og befalingsmænd af reserven til føring af forsvarets totalforsvarsstyrke (mindst 90 % af stillingerne er besatte).	Opfyldt	Der er opstillet 913 officerer og befalingsmænd i den regionale føringsstruktur.			
Hjemmeværnets frivillige soldater udsendes i international tjeneste (mindst 60 personer).	Opfyldt	Hjemmeværnet har udsendt 69 frivillige soldater i 2009. Udsendelserne har primært været i form af to bevogtningsdelinger. Derudover har der været udsendt 348 personer, som har tegnet almindelige kontrakter med forsvarret og samtidig er frivillige soldater i hjemmeværnet. Dette giver samlet 417 personer udsendt i international tjeneste, som er frivillige soldater i hjemmeværnet.			
Uddannelses- og øvelsesvirksomhed:	-	-	0,3	109,4	153
Hjemmeværnets frivillige soldater har gennemført kursus i brandbekæmpelse, redning, miljø eller hjælp til politiet (mindst 4.000 har gennemført kursus).	Opfyldt	Hjemmeværnets frivillige soldater har gennemført 5.640 kurser i brandbekæmpelse, redning, miljø eller hjælp til politiet.			
Hjemmeværnets frivillige soldater får tilført kvalifikationer inden for hjemmeværnets grunduddannelse (mindst 15.000 gennemførte moduler).	Delvist opfyldt	Der er tale om et forsøgskrav vedr. 15.000 tilførte kvalifikationer inden for grunduddannelsen. Der er i 2009 tilført 12.330 kvalifikationer, hvoraf 3.311 er tilført i kraft af anden modsvarende uddannelse. Målingen er gennemført for frivillige soldater tiltrådt i perioden 2005-2009.			

Note 1: Hjemmeværnets opgørelse af delingsværdier vil fra og med 2010 blive baseret på en sammenkædning af uddannelsesniveauer ved de frivillige soldater og de givne opgaver.

Resultatkrav	Opnåede resultater	Bemærkninger	Indtægter (mio.kr.)	Omkostninger (mio. kr.)	Årsværk
Inspektions- og kontrolvirksomhed:	-	-	0,0	0,2	1
Hjemmeværnskommandoen gennemfører helhedsinspektion ved 1/3 af hjemmeværnets myndigheder (mindst 90 %).	Opfyldt	Alle 10 planlagte inspektioner er blevet gennemført. Resultat blev, at 5 myndigheder fik bedømmelsen "meget tilfredsstillende" og 5 myndigheder fik bedømmelsen "tilfredsstillende". Forsvarets Regnskabstjeneste har deltaget ved alle inspektionerne og Forsvarets Personeltjeneste ved en del af disse. I 2009 har inspektionen af Hjemmeværnsstaben været en særligt ressourcekrævende helhedsinspektion, fordi det af habilitetsårsager har været nødvendigt at inddrage et eksternt konsulentfirma. Også i forbindelse med denne inspektion har der været et godt samarbejde med Forsvarsministeriets Interne Revision.			
Hjemmeværnskommandoen gennemfører opfølgingsinspektion ved 1/3 af hjemmeværnets myndigheder (mindst 90 %).	Opfyldt	9 ud af 10 planlagte opfølgingsinspektioner er gennemført i 2009. På grund af udskiftning af såvel chef som næstkommanderende ved en myndighed er inspektionen af denne udskudt til 2010.			
Informationsvirksomhed (kommunikation):	-	-	0,2	24,5	34
Befolkningens holdning til vigtigheden af hjemmeværnets støtte i løsning af militære opgaver, f.eks. ved terrortrusler (mindst 60 % positive).	Opfyldt	Mål angår tre spørgsmål i undersøgelsen: Støtte til forsvarets opgaveløsning (66 %), beskyttelse af landet mod terrorisme (82 %) og bevogtning af centrale samfundsinstallationer ved trusler om terror (85 %). Gennemsnit 78 %.			
Befolkningens holdning til vigtigheden af hjemmeværnets indsats for samfundet (mindst 75 % positive).	Opfyldt	Mål angår tre spørgsmål i undersøgelsen: Støtte til politiet (92 %), indsats ved miljø- og olieforurening (88 %) og indsats ved eftersøgnings- og redningsopgaver (90 %). Gennemsnit 90 %			
Befolkningens tillid til, at hjemmeværnet kan løse pålagte opgaver (mindst 60 % positive).	Opfyldt	71 % af de adspurgte har tilkendegivet, at de nærer stor tillid/tillid til, at hjemmeværnet kan løse pålagte opgaver.			
Hjemmeværnet skal være repræsenteret i informationsindsatsen ved samtlige arrangementer i forbindelse med værnepligtiges basisuddannelse (mindst 95 %).	Opfyldt	På baggrund af chefvurderinger fra Totalforsvarsregionerne kan Hjemmeværnskommandoen konkludere, at hjemmeværnet har deltaget i mere end 95 % af arrangementerne i forbindelse med værnepligtiges basisuddannelse.			
Hjemmeværnet skal være repræsenteret i informationsindsatsen i forbindelse med Forsvarets Dag (mindst 90 %).	Opfyldt	To regioner oplyser, at opfyldelsesgraden var henholdsvis 92 % og 98 %. Øvrige regioner oplyser en opfyldelsesgrad på 100 %, hvorved resultatkravet er opfyldt.			
Operative indsættelser:	-	-	0,1	4,5	6
På anmodning kan hjemmeværnet, med udgangspunkt i de til rådighed værende personel- og materielressourcer, tilgodesønske om støtte til totalforsvaret (mindst 97 % af rekvisitionerne).	Opfyldt	Hjemmeværnet opfylder kravet om støtte i forbindelse med 100 % af alle relevante anmodninger (jf. hjemmeværnsbestemmelse 123-001 om militær hjælp til civile myndigheder). I 2009 var hjemmeværnet i gennemsnit indsat godt 13 gange i døgnet svarende til 4.833 indsættelser med i alt 619.244 mandtimer.			
Hjemmeværnets indsættelser til støtte for totalforsvaret skal være påbegyndt med op til 30 personer inden for en time (mindst 95 % af indsættelserne).	Opfyldt	Resultatkravet vedrører hjemmeværnets akutte indsættelser til støtte for samfundets samlede beredskab, primært politiet. Totalforsvarsregionerne har over for Hjemmeværnskommandoen oplyst, at de ikke har kendskab til akutte indsættelser, hvor opgaveløsningen ikke er påbegyndt inden for en time. Hjemmeværnet har i 2009 deltaget i 224 akutte indsættelser til lands.			
Hjemmeværnet skal i katastrofesituationer i forbindelse med forureningsbekæmpelse eller eftersøgning og søredning, have påbegyndt sejlads til indsættelsesområdet inden for en time (mindst 95 % af indsættelserne).	Delvist opfyldt	Marinehjemmeværnet var i 2009 involveret i 56 aktioner. Heraf var de 51 aktioner eftersøgnings- og søredningstjeneste og 5 aktioner miljøindsats. I omtrent halvdelen af de 51 aktioner vedrørende eftersøgnings- og søredningstjeneste var fartøjerne ikke til søs i forvejen. I øvrige tilfælde var fartøjerne i færd med farvandsovervågning. I 93 % af de 56 aktioner var reaktionstiden mindre end en time. De fire tilfælde, som ikke overholdt tidsgrænsen, er alle blevet undersøgt. Overskridelsen af tidsgrænsen er opgjort til henholdsvis 5, 10, 16 og 32 minutter. Årsagerne skal bl.a. findes i sygdom og ferie ved besætningen. Hjemmeværnskommandoen forbereder tiltag med henblik på at undgå tilsvarende forsinkelser i fremtiden.			

Resultatkrav	Opnåede resultater	Bemærkninger	Indtægter (mio.kr.)	Omkostninger (mio. kr.)	Årsværk
Gennemsnitlig reaktionstid ved indsættelse i eftersøgning og søredning (op til 45 minutter).	Opfyldt	Den gennemsnitlige reaktionstid for indsættelser var i 2009 var 22 minutter. Mange udkald er sket til fartøjer, som allerede er på havet.			
Antal timer, hvor hjemmeværnets fartøjer, i forbindelse med sejlads i de danske farvande, indgår i farvandsovervågning, herunder miljøovervågning (mindst 18.000 enhedstimer).	Opfyldt	Hjemmeværnet har i 2009 bidraget til farvandsovervågningen i de danske farvande med 19.587 enhedstimer.			
Hjemmeværnet gennemfører forsøgsvis undersøgelse af politiets tilfredshed med hjemmeværnets støtte (forsøget skal være gennemført).	Ikke opfyldt	Med baggrund i de omfattende opgaver i forbindelse med COP15 har politiet ønsket at udsætte undersøgelserne til 2010. På baggrund af den øgede anvendelse af hjemmeværnets frivillige soldater af politiet og blandt andet tilbagemeldinger fra COP15 vurderes det dog, at der er en udbredt tilfredshed med hjemmeværnets støtte.			
Generel ledelse og administration:	-	-	0,0	42,9	60
Hjemmeværnet som arbejdsplads:	-	-	Indgår i generel ledelse og administration		
Antal sygedage pr. ansat (mindre end 5,0 sygedage).	Ikke opfyldt	Det gennemsnitlige antal sygedage pr. medarbejder ekskl. medarbejdere ansat på særlige ansættelsesvilkår er 7,2 dage, hvilket er en stigning i forhold til 2008 (6,1). Hjemmeværnskommandoen vil udnytte arbejdsklimamålinger til at analysere status og udvikling på området. Hjemmeværnet er pr. 1. april 2009 tilknyttet koncernfælles sygemeldingskontor, hvor der forekommer procedurer for opfølgning på sygdomsforløb m.v. Nævnte tiltag forventes at kunne bidrage til en reduktion af sygefraværet.			
Bidrag, svarende til mindst 10 mandeår, til løsning af de internationale opgaver (mindst 95 %).	Opfyldt	Hjemmeværnet havde i 2009 ansatte svarende til 10 mandeår udsendt i internationale opgaver.			
Forsvarets kompetenceudviklings- og bedømmelsessystem – FOKUS:	-	-	Indgår i generel ledelse og administration		
Individuelle og årligt justerede udviklingskontrakter for alle medarbejdere, som har haft ansættelse i mere end 12 måneder (100 %).	Ikke opfyldt	Ved gennemgang af rapporteringer fra hjemmeværnets myndigheder er det konstateret, at ikke alle individuelle årlige udviklingskontrakter er justeret for 2009. Endvidere er dokumentationen for de justerede udviklingskontrakter ikke blevet tildelt tilstrækkelig opmærksomhed. Hjemmeværnskommandoen vil pålægge underlagte myndigheder at få disse forhold bragt i orden og give dette arbejde en langt højere prioritet.			
Økonomisk rapportering og vurdering:	-	-	Indgår i generel ledelse og administration		
Rapportering vedrørende sammenhængen mellem økonomi, kvalitet og aktiviteter i relation til Forsvarsministeriets Økonomivision.	Opfyldt	Hjemmeværnskommandoen har anvendt det af Økonomistyrelsen udviklede selvevalueringsværktøj med sigte på god økonomistyring og i november 2009 fremsendt dette til Forsvarsministeriet. På baggrund heraf er der indledt strategiske drøftelser mellem Forsvarsministeriet og Hjemmeværnskommandoen om en videreudvikling af økonomivisionen for hjemmeværnet.			
Systematisk rapportering til ledelsen vedrørende mål og resultatkrav.	Opfyldt	Der er foretaget midtvejsrapportering pr. maj 2009 samt rapportering for hele 2009.			
Rigsrevisionen finder målopstillingen, rapporteringen om mål- og resultater, dokumentationen samt regnskabsaflægelsen i årsrapporten tilfredsstillende.	Opfyldt	Rigsrevisionen har pr. 10. juli 2009 vurderet, at hjemmeværnet har afgivet en tilfredsstillende årsrapport for 2008, hvor oplysningerne om mål og resultater er dokumenteret og dækkende. Tilsvarende er Forsvarsministeriets Interne Revision ved en gennemgang af dokumentationen for udvalgte mål ikke blevet bekendt med forhold, der giver anledning til at konkludere, at oplysninger om mål og resultater ikke er dokumenterede.			
Hjemmeværnet i alt			0,6	461,9	648

Note: At hjemmeværnet styres efter mål- og rammestyringsprincippet samt resultatstyring på udvalgte områder afspejles i den økonomiske opfølgning i nærværende årsrapport, som ikke indeholder omkostninger og årsværk forbundet med de enkelte resultatkrav, men grupper af resultatkrav, grupperet efter type af aktivitet.

2.2. Uddybende analyse og vurdering af krav vedrørende hjemmeværnets uddannelse af frivillige soldater

Baggrund:

Hjemmeværnet skal uddanne og opstille landsdækkende og lokalt forankrede militære kapaciteter, som kan yde kvalitativ støtte til samfundet. Hjemmeværnsloven foreskriver, at hjemmeværnets frivillige soldater skal gennemføre en "lovpligtig uddannelse" på 250-300 timer inden for de første tre år. Herefter er den enkelte frivillige soldat funktionsuddannet til at indgå som menig i de enkelte kapacitetstyper. Efterfølgende kan den frivillige soldat gennemføre en særlig funktionsuddannelse og en enhedsuddannelse i forhold til den militære kapacitet.

Analysen kan relateres til resultatkravene vedrørende uddannelses- og øvelsesvirksomhed i afsnit 2.1.

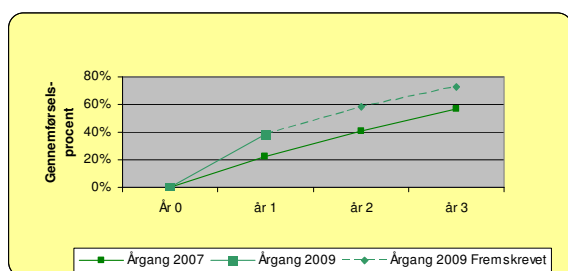
Økonomi:

Hjemmeværnet har anvendt netto 109,1 mio.kr. i 2009 til uddannelses- og øvelsesvirksomhed. Heraf er 12,4 mio.kr. anvendt til den lovpligtige uddannelse af hjemmeværnets frivillige soldater. Begge beløb svarer til udgiftsniveauet i 2008.

Analyse:

Hjemmeværnet har i forbindelse med Aftale af 10. juni 2004 om forsvarets ordning 2005-2009 gennemført en omlægning af uddannelsen med det formål at målrette frivilliges soldaters uddannelse i forhold til støtten til samfundets samlede beredskab. Ved Aftale af 10. juni 2004 om forsvarets ordning 2005-2009 blev kravene til den lovpligtige uddannelse hævet fra de oprindelige 200 timer til mellem 250 – 300 timer inden for de tre første år. Den lovpligtige uddannelse er efterfølgende blevet omstruktureret, så den indeholder en grunduddannelse (100 timer) og resterende lovpligtig uddannelse (150-200 timer).

Figur 2.2.1. Gennemførelsesprocent for hjemmeværnets grunduddannelse (de første 100 timer), i årene 2007 og 2009.

Af figur 2.2.1 fremgår det, at hjemmeværnet har konstateret et efterslæb i gennemførelsesprocenten for grunduddannelse. Analyser baseret

på udtræk fra forsvarets ressourcestyringssystem (DeMars) viser dog en stigning i andelen af gennemførte grunduddannelser i perioden 2007 til 2009. Således fremgår det også af figur 2.2.1, at flere frivillige soldater af årgang 2009 forventes at gennemføre grunduddannelsen tidligere i forløbet og med en bedre gennemførelsesprocent end tilfældet var i 2007. Stigningen skyldes, at de i forligsperioden besluttede organisationsomlægninger er på plads og fokus herefter igen er rettet mod gennemførelse af uddannelse.

Hjemmeværnskommandoen gennemførte i første halvår af 2008 en analyse af den lovpligtige uddannelse, herunder sammenhæng i reelt gennemførte uddannelser og faktisk ansøgte uddannelser. Med baggrund i analysen udsendte Hjemmeværnskommandoen en handlingsplan for at styrke deltagelsen i den lovpligtige uddannelse. Handlingsplanen blev fulgt op med en løbende dialog med hjemmeværnets myndigheder, ligesom Hjemmeværnsskolen iværksatte en justering af indholdet i de enkelte fag. Analysen viste generelt, at de mennesker, som gennemfører uddannelse, også er de, som bliver anvendt i forbindelse med støtte til samfundets samlede beredskab.

Samlet over en fireårig periode vurderes det, at grunduddannelsen gennemføres tidligere i kontraktperioden og med flere gennemførte kursister, hvilket indikerer, at evnen til at fastholde tilgæede frivillige soldater er forbedret.

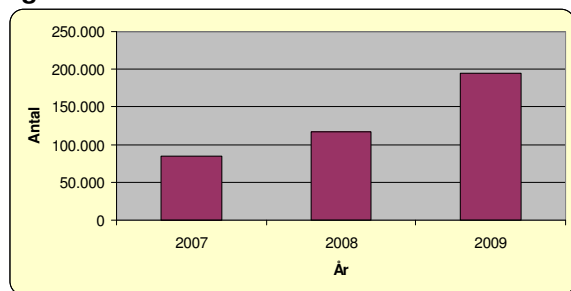
Som et pilotprojekt har Hjemmeværnskommandoen gennemført målinger, som viser, at jo tidligere i kontraktperioden de frivillige soldater gennemfører grunduddannelsen, jo flere gennemfører den samlede lovpligtige uddannelse inden for tidskravet.

Vurdering:

Den bedste løsning for levering af støtte til samfundet i rammen af almindelig hjælp vurderes at være sammensatte og uddannede kapaciteter bestående af enkeltpersoner.

Hjemmeværnskommandoen arbejder til stadighed på at sikre, at indsættelse af hjemmeværnets kapaciteter sker med bedst muligt uddannede soldater. Af samme årsag vil der blive lagt øget fokus på de frivillige soldaters gennemførelse af den lovpligtige uddannelse samt den enkelte soldats tilegnelse af kvalifikationer til gavn for samfundets samlede beredskab.

Figur 2.2.2. Antal erhvervede kvalifikationer ved de frivillige soldater udover den lovpligtige uddannelse.

Figur 2.2.2 illustrerer en stigning i de frivillige soldaters gennemførte uddannelse udover den lovpligtige uddannelse, f.eks. resterende funktions- og enhedsuddannelse samt andre tilskrevne uddannelser. Stigningen fra 2008 til 2009 skyldes delvist hjemmeværnets fokus for registrering af tidligere gennemført uddannelse.

Konklusion:

Hjemmeværnskommandoen ser et behov for yderligere fokus på uddannelsesområdet, så kravene til gennemførelse af den lovpligtige uddannelse opfyldes.

For mange frivillige soldater er omfanget af den lovpligtige uddannelse omfattende med op til 24 forskellige fagmoduler. Derfor påtænkes det, at de 24 fagmoduler sammensættes, så den enkelte soldat gives tilladelse til at indgå i hjemmeværnets operative opgaveløsning i takt med den konkrete gennemførelse af uddannelsen. Eksempelvis kunne den enkelte soldat efter gennemført grunduddannelse anvendes til løsning af simple støtteopgaver til samfundet, f.eks. eftersøgning eller tilsvarende.

Endvidere overvejes at foretage en justering af kravet om uddannelsens gennemførelse, så der stilles krav om, at grunduddannelsen skal være gennemført inden for det første år og den resterende lovpligtige uddannelse inden for de to efterfølgende år. Dette vil blive besluttet endeligt i 2010, når forligsimplesmenteringsplanen er godkendt.

I samme forbindelse bør der ses nærmere på den samlede længde af den lovpligtige uddannelse. Et samlet kursusforløb på over 250 timer fordelt på ca. 24 fagmoduler er et meget stort krav til den enkelte frivillige soldat i forhold til bl.a. studie, arbejde m.v. En mulig løsning kunne være en justering af uddannelseskravene og dermed en justering i det samlede antal timer af den lovpligtige uddannelse. En anden mulig løsning kunne være en øget fleksibilitet i den måde, hvorpå de frivillige soldater tilbydes kurserne, med eksempelvis oprettelse af længerevarende kurser i sommerperioder eller tilsvarende perioder tilpasset frivilliges muligheder.

Før eventuelle justeringer i tilrettelæggelsen af den lovpligtige uddannelse vil Hjemmeværnskommandoen dog nøje analysere og vurdere ønsker og behov hos de frivillige soldater. Således viser erfaringer, at ændringer i organisation og uddannelsesstruktur medfører en periodevis nedgang i de frivillige soldaters gennemførelse af uddannelser.

Den resterende konvertering af tidligere gennemført uddannelse vil blive søgt afsluttet inden de forligspålagte strukturændringer gennemføres.

2.3. Uddybende analyse og vurdering af hjemmeværnets beredskab

Baggrund:

Hjemmeværnet stiller kapaciteter til rådighed for samfundet i form af frivillige soldater. Afgivelser sker i hvert enkelt tilfælde på anmodning fra det civile samfund og på frivillige vilkår. Hjemmeværnets afgivelse af kapaciteter er styret af, hvor hurtigt de enkelte soldater kan frigøres fra civile gøremål.

Hjemmeværnet har opbygget et beredskabssystem, som skal sikre, at den efterspurgte støtte kan leveres rettidigt.

Analysen kan relateres til resultatkravene vedrørende opstilling af enheder og operativ planlægning i afsnit 2.1.

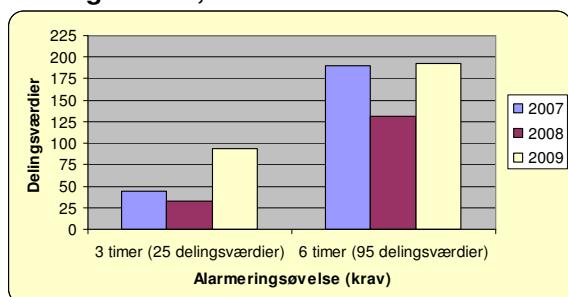
Økonomi:

Hjemmeværnet har anvendt netto 280,4 mio.kr. i 2009 til opstilling af enheder og operativ planlægning.

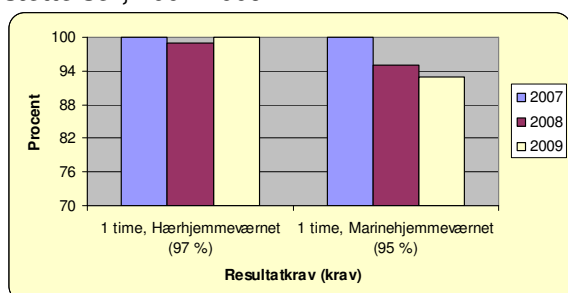
Analyse:

Hjemmeværnet støtter samfundets samlede beredskab med sammensatte kapaciteter bestående af enkeltpersoner samt udvalgt førerpersonel. Som illustreret i figurerne 2.3.1. og 2.3.2 viser de årlige alarmeringsafprøvningsresultater, at hjemmeværnet kan stille de krævede sammensatte kapaciteter inden for de forskellige beredskabskategorier på henholdsvis 1, 3 og 6 timer.

Figur 2.3.1. Antal mulige delingsværdier til støtte for totalforsvaret inden for henholdsvis 3 og 6 timer, 2007-2009.

Figur 2.3.2. Resultatkrav til hjemmeværnet vedrørende reaktionstid ved operative indsættelser, 2007-2009.

Marinehjemmeværnet har inden for et enkelt delområde vist en målopfyldelse lidt under kravet, hvilket svarer til at marinehjemmeværnet i 4 ud af 56 indsættelser ikke levede op til kravet om en times beredskab. De fire opgaver blev løst. Blot lidt uden for tidskravet (se tabel 2.1.1).

Hjemmeværnet leverede i forbindelse med Klimatopmøde (COP15) 2009 en samlet støtte på i alt 166.800 timers indsættelse fordelt på 1572 frivillige soldater, svarende til 106 timers indsættelse pr. soldat. Under COP15 blev hjemmeværnet forespurgt af politiet om muligheden for at støtte med yderligere bidrag udover allerede indsatte frivillige soldater. Forespørgslen viste, at hjemmeværnet inden for 24 timer ville kunne have afgivet yderligere 1.000 frivillige soldater. Udover de allerede indsatte 47 delingsværdier ville hjemmeværnet således kunne have indsat yderligere 30 delingsværdier inden for 24 timer.

I forbindelse med uvarslede indsættelser, som eksempelvis stormflod, sneberedskab, trafikregulering, eftersøgnings- og søredningstjeneste, farvandsovervågning samt flyvende indsættelser m.v. viser opgørelserne, at hjemmeværnet, ikke alene via alarmeringsafprøvningsresultater, men også ved reelle indsættelser, leverer de efterspurgte kapaciteter til samfundet. Samtidig med løsningsen af de varslede opgaver i december måned under COP15 demonstrerede hjemmeværnet, at det var muligt at levere yderligere uvarslet støtte til gennemførelse af sneberedskabet samt andre typer uvarslede støtteopgaver. Dette viser, at hjemmeværnet har en grundlæggende robusthed skabt gennem den landsdækkende opstilling af kapaciteter.

Se i øvrigt analyse vedrørende operativ indsættelse i pkt. 2.4.

Vurdering:

Samlet vurderes det, at hjemmeværnet leverer de efterspurgte kapaciteter inden for de givne beredskabskrav, hvilket indikerer, at hjemmeværnets beredskabskrav har et tilfredsstillende niveau. Der er evne og vilje blandt de frivillige soldater til at medvirke ved løsningen af hjemmeværnets opgaver for samfundet i såvel varslede som uvarslede opgaver.

Opgørelserne viser yderligere, at hjemmeværnets kapaciteter i hele landet er så tilstrækkelige, at det er muligt at levere rettidig støtte over alt.

Konklusion:

Det er Hjemmeværnskommandoens konklusion, at hjemmeværnets beredskabssystem bør fastholdes i nuværende form og udvikles i forhold til samfundets behov for forskellige typer kapaciteter.

2.4 Uddybende analyse og vurdering af hjemmeværnets operative indsættelser

Baggrund:

Hjemmeværnet skal kunne indsætte sammen-satte kapaciteter og frivillige soldater dimensioneret til den konkrete situation og med fokus på løsningen af opgaver for samfundet.

Analysen kan relateres til resultatkraevne vedrørende operative indsættelser i afsnit 2.1.

Økonomi:

Hjemmeværnet har anvendt netto 4,4 mio.kr. i 2009 til operative indsættelser.

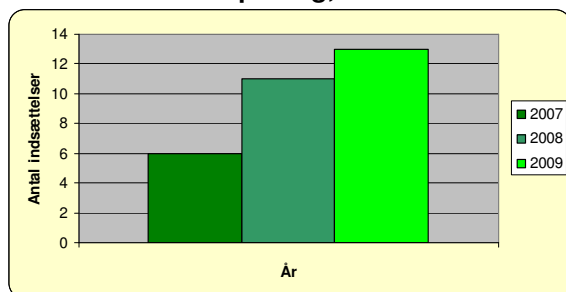
Analyse:

Antallet af hjemmeværnets indsættelsestimer varierer fra år til år. Hjemmeværnets støtte til myndigheder i Forsvarsministeriets ressort og hjælp til samfundet i øvrigt har dog været jævnt stigende de seneste år. Dette er illustreret i bilag 2.

Som vist i figur 2.4.1 er det gennemsnitlige antal indsættelser pr. dag steget de seneste tre år. Hjemmeværnet havde i gennemsnitligt 6 indsættelser om dagen i 2007 stigende til 11 i 2008 og 13 indsættelser om dagen i 2009.

Antallet af de timer, som hjemmeværnet har anvendt i forbindelse med støtte til myndigheder i Forsvarsministeriets ressort samt hjælp til samfundet, har været stigende i perioden 2005-2009. Selv ved fradrag af timeforbruget under COP15 i 2009, er der fra 2007 til 2009 sket en stigning i den leverede støtte på godt 100.000 timer fordelt med godt 42.000 timers støtte til myndigheder i Forsvarsministeriets ressort og godt 58.000 timers hjælp til samfundet.

Figur 2.4.1. Hjemmeværnets gennemsnitlige antal indsættelser pr. dag, 2007-2009.

I forlængelse af afsnit 2.2 er det vigtigt at påpege, at analyse af uddannelsesområdet viser en stigende tendens i gennemførelsen af den lovpålagte uddannelse samtidig med ovenfor viste stigning af indsættelser. Dette viser, at hjemmeværnet i stigende grad gennemfører uddannelser samtidig med markant flere operative indsættelser.

I 2010 iværksætter Hjemmeværnskommandoen en undersøgelse af brugertilfredsheden ved hjemmeværnets rekvirenter med henblik på at få systematiske tilbagemeldinger om kvaliteten af den støtte hjemmeværnet yder. I samarbejde med politiet har Hjemmeværnskommandoen iværksat et arbejde for at afdække nye behov for hjemmeværnets støtte.

Vurdering:

Det vurderes, at den primære årsag til den skitserede stigning i såvel antal indsættelser som antal indsættelsestimer er, at hjemmeværnets rekvirenter oplever hjemmeværnet som en stadig mere attraktiv samarbejdspartner.

Igennem de seneste år har hjemmeværnet været en aktiv medspiller i forbindelse med samfundets samlede beredskab. Bl.a. har hjemmeværnet deltaget aktivt i:

- Lokale beredskabsstabe (med politiet).
- Forsvarskommandoens Situationscenter.
- Den Nationale Operative Stab under Rigspolitiet.

Dette har medvirket til synlighed i samarbejdspartnerne daglige arbejde.

Forsvarets stigende anvendelse af hjemmeværnet i forligsperioden ses primært begrundet i hjemmeværnets støtte i forbindelse med forsvarsbasisuddannelser samt støtte i forbindelse med uddannelse af enheder til international tjeneste.

Konklusion:

Hjemmeværnskommandoen ønsker at hjemmeværnets kapaciteter til stadighed kan imødekomme efterspørgslen fra forsvaret og det øvrige samfund. Fremadrettet vil der blive lagt vægt på, at intensivere uddannelsen af enkeltpersoner og kapaciteter samtidig med en udbygning af kvaliteten heraf. På baggrund af den skitserede positive udvikling i såvel antal indsættelser som befolkningens tillid til hjemmeværnet, vil der blive gjort tiltag med henblik på at øge tilgangen til hjemmeværnet yderligere.

2.5 Sammenfattende analyse og vurdering

Hjemmeværnets støtte til forsvaret og samfundet har været kraftigt stigende i forligningsperioden. Samtidig er hjemmeværnet blevet en mere synlig del af dagligdagen. Den markante ændring i anvendelsen af hjemmeværnet som partner i det danske beredskab gør, at den enkelte borger ser hjemmeværnet som en anvendelig kapacitet. Dette medvirker samtidig til en positiv tilgang til hjemmeværnet.

Med henblik på fortsat at kunne levere en kvalitativ og rettidig støtte til forsvaret og de øvrige partnere i samfundets samlede beredskab, er der behov for et pålideligt beredskab samtidig med kvalificerende uddannelse af de frivillige soldater. Analyserne i afsnit 2.2, 2.3 og 2.4 viser, at hjemmeværnet har et godt fungerende beredskab og et kraftigt stigende antal indsættelser til støtte for forsvaret og samfundet i øvrigt. Samtidig viser analyserne tillige, at hjemmeværnet har et efterslæb på gennemførelsen af den lovpligtige uddannelse af de frivillige soldater, hvor der dog inden for de seneste år er sket en forbedring.

Vurdering:

I de kommende år vil hjemmeværnet søge at fastholde det nuværende niveau for beredskab samt fastholde, og om muligt udbygge, støtten til forsvaret, herunder international opgaveløsning, og samfundets samlede beredskab.

Endvidere vil der være forøget fokus på de frivillige soldaters gennemførelse af den lovpligtige uddannelse, idet hjemmeværnet generelt vil gennemgå hele uddannelsessystemet i forlængelse af kravene i forsvarsforlig 2010-2014 af 24. juni 2009.

3. Regnskab

3.1 Regnskabspraksis

Regnskabet er udarbejdet efter Økonomitryrelsens Økonomisk Administrativ Vejledning (ØAV). Dog er samtlige hjemmeværnets aktiver og passiver fra og med 2007 indeholdt i Forsvarskommandoens balance.

Hjemmeværnet indgår i Forsvarskommandoens bogføringskreds. Dette er sket i henhold til Aftale af 10. juni 2004 om forsvarets ordning 2005-2009, hvor hjemmeværnets støttevirksomhed successivt blev overdraget til forsvarets funktionelle tjenester.

3.2 Resultatopgørelse

Tabel 3.2.1. Årets resultat, § 12.21.03. (mio. kr.).

Resultatopgørelse (mio. kr.)	Regnskab 2009	Regnskab 2008	Budget 2010
Ordinære driftsindtægter			
Salg af varer og tjenesteydelser	0,6	1,1	1,0
Tilskud til egen drift	0,0	0,0	0,0
Øvrige driftsindtægter	0,0	0,0	0,0
Gebyrer	0,0	0,0	0,0
Ordinære driftsindtægter i alt	0,6	1,1	1,0
Ordinære driftsomkostninger			
Ændring i lagre	0,0	0,0	0,0
Forbrugsomkostninger			
• Husleje	0,2	0,3	0,0
• Andre forbrugsomkostninger	4,8	5,0	5,0
Forbrugsomkostninger i alt	5,0	5,3	5,0
Personaleomkostninger ¹			
• Lønninger	334,1	317,8	340,4
• Pension	34,7	31,7	34,0
• Lønrefusion	-13,6	-12,7	-10,0
• Andre personaleomkostninger	9,8	10,4	5,0
Personaleomkostninger i alt ²	365,0	347,1	369,4
Andre ordinære driftsomkostninger	91,9	106,0	120,7
Af - og nedskrivninger	0,0	0,0	0,0
Ordinære driftsomkostninger i alt	461,9	458,4	495,1
Resultat af ordinær drift²	461,3	457,4	494,1
Andre driftsposter			
• Andre driftsindtægter	0,0	0,2	0,0
• Andre driftsomkostninger	0,0	0,1	0,0
Resultat før finansielle poster²	461,3	457,2	494,1
Finansielle poster			
• Finansielle indtægter	0,0	0,0	0,0
• Finansielle omkostninger	0,0	0,0	0,0
Resultat før ekstraordinære poster	461,3	457,2	494,1
Ekstraordinære poster			
• Ekstraordinære indtægter	0,0	0,0	0,0
• Ekstraordinære omkostninger	0,0	0,0	0,0
Årets resultat	461,3	457,2	494,1

Note 1: Årsværk forbundet med personaleomkostninger fremgår af bilag 1.

Note 2: Der er foretaget afrunding på første decimal (regnskab 2008).

3.3 Balance

Samtlige hjemmeværnets aktiver og passiver er fra og med 2007 indeholdt i Forsvarskommandoens balance. Hjemmeværnet indgår i Forsvarskommandoens bogføringskreds. Derfor er tabellen vedrørende balancen tom og således udeladt.

3.4 Omregningstabel

Samtlige hjemmeværnets aktiver og passiver er fra og med 2007 indeholdt i Forsvarskommandoens balance. Hjemmeværnet indgår i Forsvarskommandoens bogføringskreds. Derfor er omregningstabellen tom og således udeladt.

3.5 Bevillingsregnskab

Tabel 3.5.1. Bevillingsregnskab, § 12.21.03. (mio. kr.).

	Regnskab 2008	Budget 2009	Regnskab 2009	Difference	Budget 2010
Udgifter	458,5	484,9	461,9	23,0	495,1
Indtægter	1,3	1,1	0,6	0,5	1,0
Resultat, brutto	457,2	483,8	461,3	22,5	494,1
Bevilling, netto	430,7	483,8	483,8	0,0	494,1
Resultat, netto	-26,5	0,0	22,5	-22,5	0,0

Årets økonomiske resultat er et overskud til videreførelse på 22,5 mio.kr.

Overskuddet er resultatet af en nøje planlagt og stram økonomistyring. Således er der i forbindelse med budgetlægningen for 2009 blevet foretaget en meget nøje prioritering af årets aktiviteter med henblik på at kunne fastholde kvaliteten af hjemmевærnets kerneopgaver.

Det har været nødvendigt at aflyse en række relevante, men ikke højt prioriterede aktiviteter, herunder sommersejladser og skydeperioder. Dermed er det lykkedes hjemmевærnet at skabe økonomisk råderum til de højest prioriterede områder, herunder lovpligtig uddannelse, uddannelse af ISAF bevogtningsdelinger og lokale vagtordninger.

3.6 Bevillingsafregning og akkumuleret resultat

Tabel 3.6.1. Bevillingsafregning (mio. kr.).

Hovedkonto	Bevilling	Regnskab	Årets overskud	Disponibelt overskud, der bortfalder	Akkumuleret overskud til videreførelse ultimo året
Anlæg					
• Udgifter	-	-	-		-
• Indtægter	-	-	-		-
Driftsbevilling					
• Lønsum	360,3	355,7	4,6		4,6
• Øvrig drift	123,5	105,6	17,9		0,7
I alt	483,8	461,3	22,5		5,2

Note: Der er foretaget afrunding på første decimal.

Tabel 3.6.2. Akkumuleret resultat (mio. kr.).

Hovedkonto	Ultimo 2006	Ultimo 2007	Ultimo 2008	Resultat 2009	Ultimo 2009
§ 12.21.03	-3,7	9,3	-17,2	22,5	5,2
§ 12.21.04	-15,5	-	-	-	-

Note: Der er foretaget afrunding på første decimal.

Det har til stadighed været Hjemmевærnsledelsens ambition at gå ud af indeværende forligsperiode med en økonomi i balance.

Som det bl.a. kan læses i Hjemmевærnets Årsrapport 2008, var hjemmевærnets akkumulerede resultat ultimo 2008 et underskud på 17,2 mio.kr. Underskuddet var imidlertid mere af teknisk karakter og blev forventet indhentet i 2009.

Som beskrevet i afsnit 3.5. er det ved en stram økonomistyring lykkedes hjemmевærnet at opnå et overskud på 22,5 mio.kr. i 2009. Hjemmевærnets akkumulerede resultat ultimo 2009 udgør herefter 5,2 mio.kr. Dermed er ambitionen om at gå ud af indeværende forligsperiode med en økonomi i balance indfriet.

Den effektiviseringsbesparelse på 6,5 mio.kr., som Forsvarsministeriet fastsatte for hjemmевærnet i 2009, er videreført i forsvarsforlig 2010-2014 af 24. juni 2009. Dette svarer til en permanent reduktion af hjemmевærnets bevilling på godt 1 %.

Hjemmевærnet vil i den nye forligsperiode fortsætte den stramme økonomistyring med henblik på vedvarende at have midler til at kunne sikre en høj kvalitet i løsningen af de mangfoldige opgaver, som hjemmевærnet løser for dets samarbejdspartnere. I forbindelse med en kommende omorganisering af Hjemmевærnskommandoen vil der endvidere blive etableret en decideret økonomiafdeling samt et styrket ledelsessekretariat, som bl.a. vil have fokus på kontrol og revision i den øvrige organisation.

Hjemmeværnets støttevirksomhed er overdraget til forsvarrets funktionelle tjenester i henhold til Aftale af 10. juni 2004 om forsvarrets ordning 2005-2009. Senest er hjemmeværnets støttevirksomhed vedrørende regnskabsområdet overdraget til Forsvarets Regnskabstjeneste pr. 1. juli 2008. Støttevirksomheden afregnes ved interne omkostningsafregninger mellem de funktionelle tjenester og hjemmeværnet.

Det vurderes, at hjemmeværnets omkostningsafregninger med de funktionelle tjenester i 2009 har været mere retvisende end tidligere. Dog arbejdes der fortsat positivt på tilvejebringelse af modeller for fuldt retvisende omkostningsafregninger.

Hjemmeværnet har i 2009 indgået serviceaftale med Forsvarets Bygnings- og Etablissements-tjeneste og er nået til principiel enighed om en afregningsmodel for ydelsestrækket fra Forsvarets Materieltjeneste, som efter planen skal udgøre grundlaget for indgåelse af formel aftale.

På nuværende tidspunkt har hjemmeværnet således indgået serviceaftaler med Forsvarets Personeltjeneste, Forsvarets Sundhedstjeneste, Forsvarets Regnskabstjeneste og Forsvarets Bygnings- og Etablissementstjeneste. Hjemmeværnskommandoen vil anvende de positive erfaringer fra indgåelsen af disse aftaler samt samarbejdet med de funktionelle tjenester i øvrigt i forbindelse med genforhandling og indgåelse af kommende serviceaftaler.

Generelt har hjemmeværnet i 2009 modtaget tilfredsstillende service fra forsvarrets funktionelle tjenester, ligesom dialog og samarbejde med disse myndigheder har været godt. Omvendt er det klart, at den omfattende overdragelse af hjemmeværnets støttevirksomhed til forsvarrets funktionelle tjenester fordrer nytænkning af forretningsgange og processer for forsvaret og hjemmeværnet. På samme vis er aftaleparternes opbygning af viden om hjemmeværnets forhold fortsat af afgørende betydning.

Det er nødvendigt, at forretningsgangene præciseres og forbedres i forbindelse med indgåelsen af de udestående serviceaftaler, samt evalueringen af de allerede indgåede. Netop disse serviceaftaler vil i 2010 være højt prioriteret af Hjemmeværnskommandoen, ganske som tilfældet har været i de foregående år. Dette forventes også at være tilfældet ved forsvarrets funktionelle tjenester, hvor hovedansvaret for indgåelsen af serviceaftaler er placeret.

I forlængelse af overdragelsen af hjemmeværnets støttevirksomhed til forsvarrets funktionelle tjenester har Hjemmeværnskommandoen konstateret, at en række arbejdsopgaver, som var forudsat løst af forsvarrets funktionelle tjenester, fortsat vil skulle løses af Hjemmeværnskommandoen.

Med baggrund i forsvarsforlig 2010-2014 af 24. juni 2009 vil Hjemmeværnskommandoens organisation blive ændret i 2010 med henblik på at tilpasse den til de samme ledelses- og organisatoriske principper som sammenlignelige myndigheder i Forsvarskommandoens område. I den forbindelse har hjemmeværnet i 2009 gennemført en inspektion af Hjemmeværnsstaben og herunder fået afdækket, dokumenteret samt justeret ca. ¾ af alle væsentlige forretningsprocesser i Hjemmeværnskommandoen. Sammen med ovenstående erfaringer vil dette være grundlaget for den fortsatte udvikling af styringen af hjemmeværnets resultater og organisation.

4. Påtegning

Fremlæggelse

Årsrapporten er aflagt i henhold til Bekendtgørelse nr. 1693 om statens regnskabsvæsen af 19. december 2006. Dog er samtlige hjemmевærnets aktiver og passiver fra og med 2007 indeholdt i Forsvarskommandoens balance. Hjemmевærnet indgår i Forsvarskommandoens bogføringskreds. Dette er sket i henhold til Aftale af 10. juni om forsvarets ordning 2005-2009.

Årsrapportens omfatning

Årsrapporten omfatter den hovedkonto på Finansloven, som hjemmевærnet er ansvarlig for: § 12.21.03. Hjemmевærnet (Driftsbevilling), herunder de regnskabsmæssige forklaringer, der skal tilgå Rigsrevisionen i forbindelse med bevillingskontrollen for finansåret 2009.

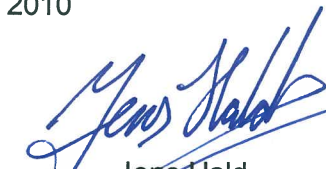
Påtegning

Det tilkendegives hermed:

- at årsrapporten er rigtig, dvs. at årsrapporten ikke indeholder væsentlige fejlinformationer eller udeladelser, herunder at målopstillingen og målrapporteringen i årsrapporten er fyldestgørende,
- at de dispositioner, som er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis, og
- at der er etableret forretningsgange, der sikrer en økonomisk hensigtsmæssig forvaltning af de midler og ved driften af de institutioner, der er omfattet af årsrapporten.

København, 7 april 2010

Jan S. Norgaard
Chef for Hjemmевærnet

Jens Hald
Kommitteret for Hjemmевærnet

København, 13 april 2010

Lars Findsen
Departementschef

Bilag 1. Noter til Hjemmeværnets Årsrapport 2009

Indledning

Bilag 1 indeholder en note vedrørende personaleomkostninger til resultatopgørelsen. Samtlige hjemmeværnets aktiver og passiver er fra og med 2007 indeholdt i Forsvarskommandoens balance, og hjemmeværnet indgår i Forsvarskommandoens bogføringskreds.

Hjemmeværnet har således ikke selvstændig balance, egenkapital og anlægsregnskab. Endvidere forekommer ingen indtægtsdækket virksomhed, gebyrfinansieret virksomhed, tilskudsfinansierede aktiviteter og administrerede tilskud, hvorfor tabeller herom er udeladt.

Note til resultatopgørelsen

Personaleomkostninger

	Regnskab 2006	Regnskab 2007	Regnskab 2008	Regnskab 2009	Budget 2010
Antal årsværk 1. januar	806	773	649	633	652
Afgang, netto	33	124	16	-19	3
Antal årsværk 31. december	773	649	633	652	649

Note 1: Antal årsværk pr. 31. december 2009 har karakter af en statusopgørelse, medens bundlinjen i tabel

2.1.1. i afsnit 2 har karakter af en gennemsnitsbetragtning over året. De to tal er derfor ikke ens.

Note 2: Af praktiske årsager opgøres årsværksbevægelserne netto og ikke som henholdsvis tilgang og afgang.

Note 3: Tallene er inkl. elever samt ansatte på særlige ansættelsesvilkår (forventet 31 i 2010).

Bilag 2. Nøgletal vedrørende hjemmeværnets indsættelser

Hjemmeværnet har i 2009 støttet i alle relevante opgaver stillet af politiet eller andre civile myndigheder og organisationer. Hjemmeværnet var i gennemsnit indsat godt 13 gange om dagen i 2009.

Den samlede støtte var i 2009 på 619.244 mandtimer ved 4.833 indsættelser. Heraf var de 356.337 timer hjælp til samfundet, mens 262.907 timer var støtte til myndigheder i Forsvarsministeriets ressort.

Hjemmeværnets indsats i forbindelse med Klimatopmødet COP15 krævede 1.572 mand, der ydede 166.800 timers funktionsrelateret tjeneste.

Indsættelserne er nærmere specificeret i nedenstående tabeller. De opgjorte nøgletal er baseret på indberetninger i HJV.DK (www.hjv.dk) fra hjemmeværnets lokale enheder.

Hjemmeværnets operative indsættelser er analyseret i afsnit 2.4.

Tabel B.2.1. Hjemmeværnets hjælp til samfundet og støtte til myndigheder i Forsvarsministeriets ressort, opgjort i mandtimer.

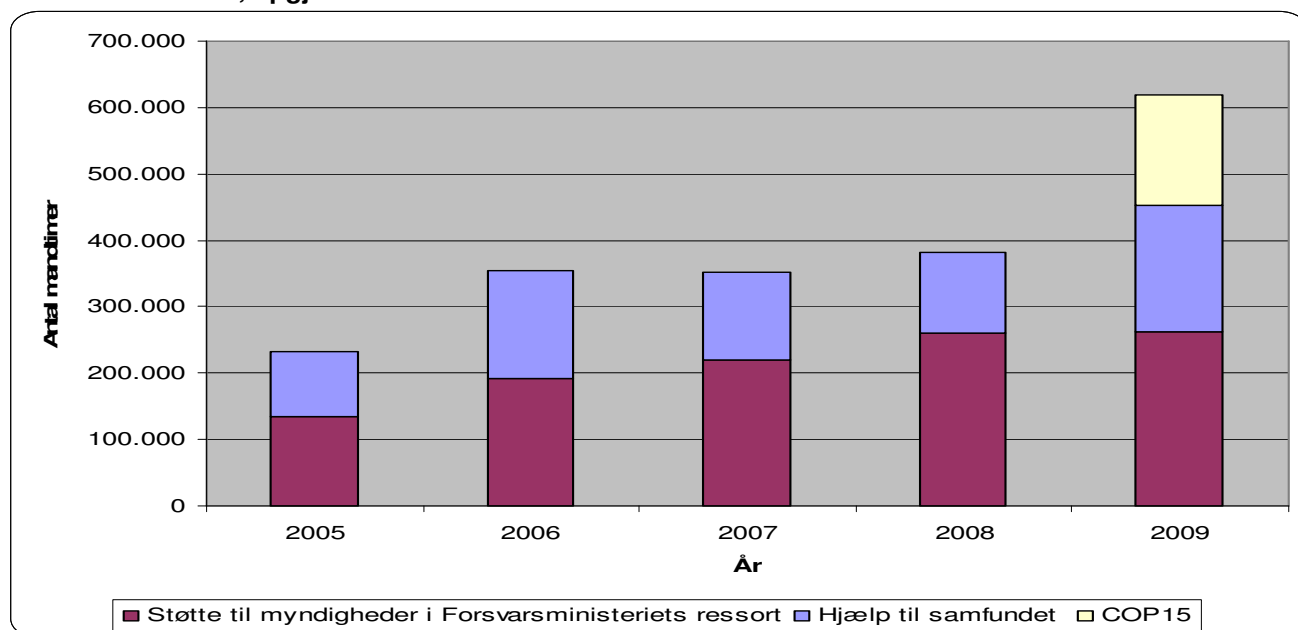
År	Hjælp til samfundet	Klimatopmøde COP15 (kun 2009)	Støtte til myndigheder i Forsvarsministeriets ressort	Hjemmeværnets støtte i alt
2005	96.951	-	135.194	232.145
2006	160.956	-	192.519	353.475
2007	131.063	-	220.347	351.410
2008	122.074	-	260.038	382.112
2009	189.537	166.800	262.907	619.244

Note: Hjemmeværnets deltagelse i internationale operationer er ikke medtaget i ovenstående tal, idet hjemmeværnet formelt udsendes af forsvaret, nærmere bestemt Hærens Operative Kommando.

Udviklingen i hjemmeværnet totale støtte er illustreret i figur B.2.1. Målt i mandtimer er støtten steget med 62 % i forhold til 2008. En stor del af denne stigning skyldes naturligvis hjemmeværnets omfattende deltagelse i Klimatopmødet COP15 i København.

Ekskl. denne begivenhed udgør stigningen i hjemmeværnets indsats timer 18 procent. Nærmere bestemt er hjemmeværnets hjælp til samfundet steget med 55 %, medens støtten til myndigheder i Forsvarsministeriet ressort er på samme niveau som sidste år.

Figur B.2.1. Hjemmeværnets hjælp til samfundet og støtte til myndigheder i Forsvarsministeriets ressort, opgjort i mandtimer.

Tabel B.2.2 viser hjemmeværnets indsættelser i 2009 fordelt på aktivitetstyper m.v. Den gennemsnitlige indsættelse i 2009 varede 16,5 timer og krævede 7,8 mand. De mandskabsmæssigt tun-

geste opgaver er støtten til myndigheder i Forsvarsministeriets ressort, hvor der i gennemsnit er indsat 8,6 mand pr. aktivitet.

Tabel B.2.2. Hjemmeværnets indsættelser anno 2009 fordelt på aktivitetstyper.

	Almindelig hjælp					Særlig hjælp til politiet	Hjælp til samfundet i alt	Almindelig støtte til myndigheder i Forsvarsministeriets ressort	Farvandsovervågning	SAR-operationer m.v.	Støtte til myndigheder i Forsvarsministeriets ressort i alt	Hjemmeværnets støtte i alt
	Almindelig hjælp til større ulykker m.v. (akut rekvireret med et varsel inden for to døgn).	Flyvende indsats	Sanitetsvagt	Trafikregulering	Øvrige planlagte civile aktiviteter, herunder COP15							
Antal aktiviteter	224	11	126	1.343	1.114	0	2.818	411	1.576	28	2.015	4.833
Antal indsatte frivillige soldater	1.851	23	596	10.048	7.784	0	20.302	3.226	13.802	229	17.257	37.559
Funktionsrelateret tjeneste (timer)	14.047	118	7.835	76.162	258.175	0	356.337	98.818	162.342	1.747	262.907	619.244
Antal frivillige soldater pr. aktivitet	8,3	2,1	4,7	7,5	7,0	0,0	7,2	7,8	8,8	8,2	8,6	7,8
Funktionsrelateret tjeneste (timer) pr. aktivitet	62,7	10,7	62,2	56,7	231,8	0,0	126,5	240,4	103,0	62,4	130,5	128,1
Funktionsrelateret tjeneste (timer) pr. frivillig soldat	7,6	5,1	13,1	7,6	33,2	0,0	17,6	30,6	11,8	7,6	15,2	16,5

Note 1: Hjemmeværnets deltagelse i internationale operationer er ikke medtaget i ovenstående tal, idet hjemmeværnet formelt udsendes af forsvaret, nærmere bestemt Hærens Operative Kommando.

Note 2: Hjemmeværnets omfattende deltagelse i Klimatopmødet COP15 er indeholdt i de 258.175 timer vedrørende andre civile aktiviteter.

Beredskabsstyrelsens
ÅRSRAPPORT 2009

Udgivet af:

Beredskabsstyrelsen

Datavej 16

3460 Birkerød

Telefon 45 90 60 00

Email: brs@brs.dk

www.brs.dk

Beredskabsstyrelsens **ÅRSRAPPORT 2009**

INDHOLDSFORTEGNELSE

1. BERETNING	5
1.1 Præsentation af virksomheden	5
1.2 Årets faglige resultater	6
1.3 Årets økonomiske resultater	9
1.4 Opgaver og ressourcer	12
1.4.1 Opgaver og ressourcer: Skematisk oversigt	12
1.4.2 Redegørelse for reservation	13
1.5 Administrerede udgifter og indtægter	14
1.6 Forventninger til det kommende år	14
2. MÅLRAPPORTERING	15
2.1 Målrapporing 1. del: Skematisk oversigt	15
2.2 Målrapporing 2. del: Uddybende analyser og vurderinger	16
3. REGNSKAB	21
3.1 Anvendt regnskabspraksis	21
3.2 Resultatopgørelse	21
3.3 Balancen	23
3.4 Egenkapitalforklaring	24
3.5 Opfølgning på likviditetsordningen	24
3.5.1 Opfølgning på låneramme	24
3.5.2 Opfølgning på øvrige likviditetsregler	25
3.6 Opfølgning på lønsumsloft	25
3.7 Bevillingsregnskabet	26
4. PÅTEGNING AF DET SAMLEDE REGNSKAB	27
5. BILAG TIL ÅRSRAPPORTEN	28
5.1 Noter til resultatopgørelse og balance	28
5.2 Indtægtsdækket virksomhed	30
5.3 Gebyrfinansieret virksomhed	31
5.4 Tilskudsfinansierede aktiviteter	31
5.5 Administrerede tilskudsordninger og lovbundne ordninger	31
5.6 Forelagte investeringer	31
5.7 Supplerende bilag	32

1. BERETNING

1.1 Præsentation af virksomheden

Beredskabsstyrelsen er en myndighed under Forsvarsministeriet.

Mission:

Beredskabsstyrelsen arbejder for et robust samfund ved at udvikle og styrke beredskabet, så ulykker og katastrofer forebygges og afhjælpes.

Beredskabsstyrelsens og redningsberedskabs opgaver er fastlagt i beredskabsloven, beskyttelsesrumloven samt loven om sikkerhedsmæssige og miljømæssige forhold ved atomanlæg.

Værnepligtige under uddannelse, 2009

Vision:

Vi redder liv og miljø

Vi vil være en ledende aktør i samfundets beredskab, nationalt og internationalt - samfundets garant for et robust beredskab ved de store, komplekse og usædvanlige hændelser.

Vi er drivkraft for udvikling af beredskabet

Vi vil være en drivkraft for udvikling af beredskabet. Vi vil styrke sammenhængen mellem det forebyggende og det afhjælpende beredskab og sikre, at de beredskabsfaglige uddannelser matcher fremtidens udfordringer. Vi vil inspirere de andre beredskabsaktører til at udvikle deres beredskab.

Vi sætter beredskab på dagsordenen

Vi vil sikre, at danske myndigheder og borgere er informeret om beredskabet og engageret i forebyggelse. Vi vil engagere borgerne i beredskabet, så de bliver mere selvhjulpne under kriser. Vi vil have et sammenhængende og samarbejdende beredskab. Vi vil have overblik.

Styrelsens vision og de strategiske udfordringer, som styrelsen skal håndtere for at realisere visionen, skal sammenholdes med de politiske intentioner for beredskabet, der er fastlagt i den politiske aftale af 27. april 2007 om redningsberedskabet efter 2006, der omfatter perioden 2007-2010.

Beredskabsstyrelsens virksomhed er opdelt på følgende tre eksternt rettede produkter:

Operativt beredskab

Produktet omfatter varetagelsen på styrelsens seks regionale beredskabscentre af det statslige assistanceberedskab - herunder internationale indsatser - uddannelsen af værnepligtige, de kommunale støttepunkter, nuklearberedskabet og det kemiske beredskab.

Uddannelsesvirksomhed

Produktet omfatter Beredskabsstyrelsens gennemførelse af beredskabsfaglige uddannelsesaktiviteter på styrelsens skole og uddannelsesejendom for alle aktører på beredskabsområdet, herunder de kommunale redningsberedskaber og politiet.

Myndighedsopgaver

Produktet omfatter Beredskabsstyrelsens varetagelse af opgaver vedrørende forebyggelse, beredskabsudvikling, tilsyn og rådgivning med de kommunale redningsberedskaber, beredskabsplan-

lægning, varslingsberedskabet og frivillige i redningsberedskabet.

Denne årsrapport aflægges for hovedkonto 12.41.01. Redningsberedskabet (Driftsbevilling). Nærmere oplysninger om Beredskabsstyrelsens opgaver og organisation m.v. kan findes på styrelsens hjemmeside: www.beredskabsstyrelsen.dk

1.2 Årets faglige resultater

Beredskabsstyrelsens bidrag til et robust og sikkert samfund sker især gennem operative assistanceydelser til andre myndigheder, herunder politiet og det kommunale redningsberedskab, gennem uddannelse af myndighedernes personale og gennem rådgivning af andre myndigheder samt tilsyn med det kommunale redningsberedskab. Beredskabsstyrelsen har derfor fokus på disse brugeres og samarbejdspartners vurdering af styrelsens ydelser.

Beredskabsstyrelsen har i 2009 i vidt omfang levet op til sin mission om gennem udvikling og operativ støtte til samfundets samlede beredskab at arbejde for et robust samfund. Vurderingerne af Beredskabsstyrelsens aktiviteter på det operative område og uddannelsesområdet er positive, der er i 2009 ydermere i stort omfang trukket på Beredskabsstyrelsens kapaciteter, og der er

National krisestyringsøvelse 2009, den nationale operative stab - NOST (Foto: Flyvevåbnets Fototjeneste)

Brand i Favrskov Kommune. Beredskabsstyrelsen assisterede med 27 mand

gennemført en række projekter til udvikling af redningsberedskabet. Det er derfor samlet set vurderingen, at årets faglige resultat er tilfredsstillende.

Dette kommer samlet set til udtryk ved, at den politiske aftale med udgangen af aftaleperioden i 2010 forventes fuldt opfyldt, samt i en høj målopfyldelse af Beredskabsstyrelsens resultatkontrakt med Forsvarsministeriet.

**Beredskabsstyrelsen har i 2009
- gennem udvikling, uddannelse
og operativ støtte til samfundets
samlede beredskab - været med
til at sikre et robust og sikkert
samfund.**

Årets faglige resultat, herunder løsningen af de ekstraordinære opgaver i efteråret i forbindelse med møderne i den internationale olympiske komite (IOC) og klimatopmødet (COP 15), der var planlagte aktiviteter med lang varslingsstid, beror især på – og ville ikke have kunnet lade sig gøre uden – en omfattende forberedelsesindsats, herunder gennem en stram prioritering og en nøje planlægning i forbindelse med den øvrige opgaveløsning.

Beredskabsstyrelsens operative opgaver omhandler især assistance med mandskab, specialmateriel og specialkompetencer til det kommunale redningsberedskab og øvrige statslige myndigheder, herunder politiet. Beredskabsstyrelsen ydede i 2009 mere end 812.000 timer til beredskab og knap 600 indsatser, hvoraf en del kan relateres til efterårets IOC-møde og COP 15.

Topmøderne forløb beredskabsmæssigt tilfredsstillende. Beredskabsstyrelsen assisterede med supplerende brand- og redningsmandskab (fast personel, værnepligtige og frivillige) samt med kemiske og nukleare specialkapaciteter. Herudover har Beredskabsstyrelsen i løbet af året haft en lang række indsatser til støtte for bl.a. det kommunale redningsberedskab. Kvalitetsmålinger viser, at de kommunale redningsberedskabers vurdering af indsatserne ligger højt. 99 pct. af rekvirenterne er tilfredse eller meget tilfredse med assistancen som helhed.

Herudover varetager Beredskabsstyrelsen uddannelsen af værnepligtige inden for redningsberedskabet. I 2009 gennemførte 749 værnepligtsuddannelsen. Disse modtager bl.a. en kompetencegivende brandmandsuddannelse, der i første omgang kvalificerer dem til at indgå i Beredskabsstyrelsens vagtberedskab og dernæst efter endt tjeneste til at søge ansættelse som hel- eller deltidsbrandmand i det kommunale redningsberedskab. I 2009 er der 637, der har bestået eksamen i denne uddannelse. Spørger man de værnepligtige selv, når der er gået en periode efter endt tjeneste, viser effektmålinger, at de tilbydes en kompetencegivende uddannelse, der er nyttig for den enkelte, for redningsberedskabet og for samfundet. 87,2 pct. af de værnepligtige er enige eller meget enige i dette.

Beredskabsstyrelsens virksomhed på skoleområdet handler i høj grad om fagligt at kompetenceudvikle medarbejdere fra beredskabsrelevante myndigheder (kommuner, politi, Beredskabsstyrelsens egne medarbejdere m.fl.).

Uddannelsesvirksomheden strækker sig bredt fra eksempelvis operative opgaver med koordinering af indsatser på et skadested til myndighedsopgaver med brandteknisk byggesagsbehandling. Målinger dokumenterer, at uddannelsesvirksomheden har en gavnlig effekt for beredskabet, jf. afsnit 2.2.

Kapaciteten på Beredskabsstyrelsens to uddannelsessteder er udvidet bl.a. for at kunne håndtere den nye, forlængede indsatslederuddannelse. Da COP 15 har lagt beslag på en stor del af beredskabets ressourcer, herunder hos politiet, har det ikke været muligt at gennemføre indsatslederuddannelsen i fuldt omfang, hvilket har resulteret i en lidt lavere kapacitetsudnyttelse end i 2008. Dette dækker imidlertid over, at der er gennemført en lang række øvrige uddannelser, der – målt i antallet af gennemførte kursisttimer – indebærer en stigning på ca. 17 pct. ved disse uddannelsessteder i forhold til 2008.

Beredskabsstyrelsen har opnået en høj målopfyldelse på resultatkontrakten med Forsvarsministeriet (93,3 pct.). Herudover forventes den politiske aftale fuldt opfyldt med udgangen af aftaleperioden i 2010.

Ligesom Beredskabsstyrelsen i forhold til såvel operative som uddannelsesopgaver fastholder løbende fokus på kvaliteten og effekten af styrelsens aktiviteter, er det på myndighedsområdet væsentligt at følge effekten af konkrete initiativer. Styrelsen har derfor evalueret en række forebyggende aktiviteter, jf. afsnit 2.2, samt kommunernes anvendelse af en ny brandsynsbekendtgørelse, der er central for den kommunale forebyggelsesvirksomhed.

En væsentlig myndighedsopgave for Beredskabsstyrelsen udgøres desuden af øvelsesplanlægning og rådgivning med henblik på koordinering af beredskabet på tværs af myndigheder og for at ruste myndighederne til bedst muligt at håndtere krisesituationer. Øvelsesområdet fordrer såvel et operativt kendskab som et kendskab til lovgivning, ansvarsfordeling mellem myndigheder m.v. og er dermed et eksempel på, at styrelsens myndigheds- og operative opgavesæt supplerer og styrker hinanden.

Beredskabsstyrelsen har bl.a. koordineret KRISØV 2009, som er en omfattende krisestyringsøvelse for de centrale beredskabsmyndigheder, herunder bl.a. redningsberedskab, politi, forsvar og regeringens

Fartøj til bl.a. udlægning af flydespærringer i forbindelse med olieforurening

Sneassistance, Bornholm

krisestyringsorganer. Øvelsen har været tilrettelagt som en slags generalprøve på COP 15 og har givet medvirket til at ruste aktørerne til opgaven. Beredskabsstyrelsen har endvidere sat øvelser yderligere på dagsordenen med det nye centrale øvelsesforum, hvor der bl.a. er udviklet værktøjer, der understøtter videndeling og udvikling af øvelsesaktiviteten i beredskabet på lokalt og regionalt niveau.

1.3 Årets økonomiske resultater

Styrelsens økonomi er ved udgangen af 2009 overordnet set i balance. Årets økonomiske resultat viser et samlet overskud på 5,2 mio. kr. svarende til en overskudsgrad på lige under 1 pct. Overskuddet skal ses i sammenhæng med en økonomistyringsmæssig målsætning i 2009 om at efterleve et særligt koncernmæssigt opsparingskrav. Korrigeres der bl.a. for denne opsparring, er der tale om et nettoresultat på nul. Det svarer til udviklingen over de seneste tre år.

Styrelsens økonomi har været særlig udfordret på lønområdet i 2009. Som det fremgår af tabel 1, kommer styrelsen ud med et merforbrug på 4,4 mio. kr. i forhold til lønsumsloftet. Årsagen til merforbruget er primært en lav personaleomsætning sammenlignet med tidligere år som følge af finanskrisen samt en stigning i feriepengeforpligtelsen mellem 2008 og 2009 på ca. 3 mio. kr.

Udfordringen på lønområdet aflæses i udviklingen af årsværksprisen, som er steget fra 2008 til 2009. Tabel 1 viser to forskellige årsværkspriser – inklusive og eksklusive indtægtsdækket virksomhed (IV) og værnepligtige (VPL). Det er årsværksprisen eksklusive IV og værnepligtige, der giver det mest retvisende billede af, hvad et årsværk i styrelsen koster. Her ses en stigning på ca. 34.000 kr. pr. årsværk mellem 2008 og 2009. Stigningen kan bl.a. henføres til den årlige lønregulering samt effekten af den nye overenskomst vedrørende Centralorganisationen for Stampersonel (CS) og Hovedorganisationen af officerer i Danmark (HOD), der trådte i kraft i 2009. Hertil kommer, at den lave personaleomsætning endvidere har øget medarbejderes gennemsnitsanciennitet siden sidste år.

Tabel 1: Virksomhedens økonomiske hoved- og nøgletal

Hovedtal (mio. kr)	2007	2008	2009
Resultatopgørelse			
Ordinære driftsindtægter	-512,3	-552,0	-590,8
- Heraf indtægtsført bevilling*	-466,8	-487,4	-540,0
- Heraf eksterne indtægter	-44,7	-61,4	-53,1
- Heraf øvrige indtægter			
Ordinære driftsomkostninger	492,5	540,8	551,2
- Heraf løn	275,7	292,7	313,7
- Heraf afskrivninger	50,9	51,3	53,7
- Heraf øvrige omkostninger	165,9	196,9	183,8
Resultatet af ordinære drift	-19,8	-11,2	-39,6
Resultatet før finansielle poster	-15,8	-23,3	-26,4
Årets resultat	0,2	-2,6	-5,2
Balance			
Anlægsaktiver	435,6	430,9	469,9
Omsætningsaktiver	43,6	33,0	33,2
Egenkapital	-6,4	-9,0	-14,2
Langfristet gæld	-411,8	-409,2	-441,1
Kortfristet gæld	-102,8	-102,9	-109,2
Lånerammen	527,3	565,8	565,8
Træk på lånerammen (FF4+FF6)	411,8	409,2	441,1
Finansielle nøgletal			
Udnyttelse af lånerammen	78,1 %	72,3 %	78,0 %
Negativ udsvingsrate	-27 %	3 %	63 %
Overskudsgrad	-0,04 %	0,5 %	0,9 %
Bevillingsandel	91,0 %	88,3 %	91,4 %
Nøgletal:			
Opretholdelsesgrad	104 %	87,1 %	177,2 %
Tab på debitorer	1,9 %	0,4 %	0,2 %
Personaleoplysninger			
Antal årsværk inkl. IV og vpl.	637	627	627
Antal årsværk ekskl. IV og vpl.	n.a.	592	594
Årsværkspris – inkl. IV og vpl.	432.340 kr.	465.977 kr.	498.830 kr.
Årsværkspris – ekskl. IV og vpl.	n.a.	395.658 kr.	429.718 kr.
Lønomkostningsandel	53,8 %	52,9 %	52,9 %
Lønsumsloft	260,3	280,5	294,6
Lønforbrug	260,3	277,8	299,1

* Stigningen i bevillingen fra 2008 til 2009 skyldes, at Beredskabsstyrelsen i 2008 ekstraordinært fik reduceret sin bevilling med 22,2 mio. kr., jf. aktstykke 32 af 27/11 2008 vedrørende salg af 2 mobiliseringsdepoter, hvor overskuddet tilfaldt staten.

I 2010 vil lønsummen fortsat være en stor udfordring for Beredskabsstyrelsen. Det skyldes, at der fortsat forventes at være en relativ lav personaleomsætning. Samtidig er der p.t. en vis teknisk skævhed i fordelingen mellem styrelsens midler til øvrig drift og løn.

Styrelsens lønsum blev i begyndelsen af indeværende forligsperiode tilpasset med henblik på overførsel af visse administrative opgaver fra styrelsen til forsvarrets funktionelle tjenester. Det drejede sig beløbsmæssigt om ca. 2 mio. kr. i 2009 og ca. 3. mio. kr. fra 2010. Analyser har imidlertid peget på, at de fleste af disse opgaver bør forblive i styrelsen, indtil der kan påvises en økonomisk synergi ved overførslen.

På indtægtssiden ses det af tabel 1, at indtægterne også i 2009 medvirkede betragteligt til, at styrelsens økonomi var i balance. Sammenlignet med 2008 har indtægterne udefra dog været vigende. De faldende indtægter skal bl.a. ses i sammenhæng med det omfattende sikkerhedsbehov i forbindelse med forberedelserne og gennemførelsen af COP 15, der som nævnt under afsnit 1.2 har bevirket, at nogle af de største statslige kunder dæmpede deres kursusaktivitet i 2. halvår. Styrelsen kommer dog ud af 2009 med et tilfredsstillende indtægtsniveau bl.a. på grund af, at kursusindtægterne fra private virksomheder ikke synes at være blevet påvirket negativt trods finanskrisen. Det skal ligeledes fremhæves, at styrelsen fastholder tendensen til færre og færre tab på debitorsiden (0,2 pct.).

Året har som nævnt stået i COP 15 tegn, hvor til styrelsen har haft en række merudgifter, hvor hovedparten vedrørte støtte til politiets indsats. Udgifter hertil er blevet afregnet mellem Politiet og Beredskabsstyrelsen, og samtidig har styrelsen forsøgt at tilpasse aktivitets- og ressourceforbruget i løbet af året således, at de øvrige merudgifter kunne holdes inden for rammen. Det har også medført, at en del aktiviteter, er blevet udskudt til 2010.

På investeringssiden kan man se en stigning i lånerammeudnyttelsen fra 72 pct. til 78 pct. Hvis man medtager supplementsperioden, kommer lånerammeudnyttelsen op på 83 pct. i 2009. Stigningen skyldes primært implementeringen af projekter afledt af den poli-

tiske aftale samt anskaffelse af særligt materiel til COP 15 i december 2009.

Pga. stigningen i investeringer mellem 2008 og 2009 vil Beredskabsstyrelsen fra 2010 placere sig på et noget lavere årligt investeringsniveau og styrelsens målsætning er her et investeringsniveau på ca. 55-60 mio. kr. Dette sikrer en opretholdelsesgrad omkring 100 pct. (mod de 177 pct. i 2009). Det vil samtidig sikre, at rammen til øvrig drift ikke belastes yderligere som følge af øgede afskrivninger og renter. Afskrivningerne har i takt med investeringerne været stigende fra 2007 til 2009 til et årligt niveau på ca. 54 mio. kr., og det niveau vil styrelsen fremadrettet søge at fastholde.

Kemisk beredskab

1.4 Opgaver og ressourcer

1.4.1 Opgaver og ressourcer: Skematisk oversigt

Tabel 2: Sammenfatning af økonomi for virksomhedens opgaver*

Hovedopgave/Produkter (mio. kr.)	Indtægtsført bevilling	Øvrige indtægter	Omkostninger	Andel af årets overskud
Generel ledelse og administration (Støtteopgaver)	74,5	0	71,9	2,6
Operativt beredskab	328,5	0	327,8	0,7
Uddannelsesvirksomhed	57,8	0	49,1	8,7
Myndighedsopgaver	70,1	0	84,4	-14,3
I alt	530,9	0	533,2	-2,3

* Tallene vedrører alene underkonto 10 almindelig virksomhed. For en samlet oversigt over årets resultat fordelt på underkonti henvises til tabel 14 i årsrapportens bilag.

Tabel 2 viser sammenhængen fordelt på hovedopgaver mellem den budgetterede bevilling på underkonto 10 og omkostningerne, dvs. de faktiske nettoomkostninger (omkostninger minus indtægter). Udover den almindelige virksomhed, underkonto 10, har virksomheden aktiviteter inden for sikkerhedssamarbejde på underkonto 60 og indtægtsdækket virksomhed. Tabellen bør således læses i sammenhæng med tabel 14 Bevillingsregnskab pr. hovedformål, hvor de øvrige underkontis resultater fremgår, og som viser et samlet overskud på 5,2 mio. kr.

Fordelingen af den indtægtsførte bevilling på opgaver bygger på en manuel fordeling.

Generelt ses god overensstemmelse mellem indtægter og omkostninger fordelt på hovedopgaverne til trods for i sagens natur ret store usikkerheder forbundet med fordelinger på budgetteringstidspunktet. Resultaterne afspejler fint indholdet af aftalen om redningsberedskabet efter 2006. Her er der særligt sket en styrkelse af myndighedsområdet samtidig med, at uddannelsesområdet er blevet optimeret. Endvidere er støttestrukturen blevet yderligere effektiviseret.

Operativt Beredskab

Nettoomkostningen til operativt beredskab er på 327,8 mio. kr. svarende til et mindreforbrug på 0,7 mio. kr. Udviklingen er således tilfredsstillende. Udviklingen indenfor året har været karakteriseret af en række modsatte effekter, hvor COP 15 har været med til at trække udgifterne i vejret, mens de med indsatsen forbundne indtægter, der er refunderet af politiet, har trukket i modsat retning. Herudover har Beredskabsstyrelsen i 2009 modtaget betaling for en række internationale indsatser, hvoraf den største betaling vedrører opstilling af en lejr i forbindelse med jordskælvet på Sumatra.

Uddannelsesvirksomhed

Nettoomkostningerne til uddannelsesvirksomhed udgør 49,1 mio. kr., hvilket er 8,7 mio. kr. mindre end budgetteret. Mindreforbruget skal ses i sammenhæng med omlægningen af skolestrukturen, som nu slår igennem i de samlede omkostninger. Herudover har uddannelsesvirksomheden i 2009 generelt oplevet et mindre fald i antallet af kurser, bl.a. har politiet måttet aflyse kurser indenfor indsatslederuddannelsen til fordel for COP 15 forberedelserne.

Myndighedsopgaver

Nettoomkostningerne til myndighedsopgaven udgør 84,4 mio. kr., hvilket er 14,3 mio. kr. mere end budgetteret. Stigningen i ressourceforbruget skyldes særligt, at der i 2009 i modsætning til 2008 har været en højere aktivitet indenfor aftaleprojekterne vedrørende særligt forebyggelse, kriseinfo.dk, øvelsessekretariatet mv.

Støtteopgaver

Der ses en faldende tendens vedrørende omkostningerne til støtteopgaver, hvor bl.a. effekten af den i 2008 gennemførte strukturændring i styrelsen nu ses at være slået igennem.

Nuklear målestation på Færøerne. Udviklet af Beredskabsstyrelsen og overdraget til de færøske myndigheder i 2009

1.4.2 Redegørelse for reservation

Tabel 3. Reservation, hovedkonto 12.41.01 Redningsberedskabet

Opgave (mio. kr.)	Reserveret år	Reservation primo	Forbrug i året	Reservtion Ultimo	Forventet afslutning
Myndighedsopgaver					
Brand i skibe til søs	2008	1,4	1,4	0	2009
Etablering af CBRN-institut	2008	4,5	1,0*	3,5	2010
Krisestyringsøvelsessekretariat	2008	2,0	2,0	0	2009

* Det bemærkes, at reservationen ikke er disponeret til CBRN-instituttet, men i stedet anvendt til finansiering af indkøb af materiel til brug for COP 15, jf. nedenfor.

Nedenfor er gennemgået forbrug af reservation i 2009.

Brandberedskab i skibe til søs

Reservationen på 1,4 mio. kr. primo 2009 er forbrugt i 2009. Som nævnt i årsrapporten 2008 er reservationen blevet brugt til finansiering af udbudsforretningen vedrørende beredskabets etablering og drift. På den baggrund er der i 2009 indgået aftale med Falck A/S og Århus Kommune om driften af beredskabet. Projektets formål har været at etablere et særligt brandberedskab med henblik på indsættelse af brandfolk til bekæmpelse af brand ombord i skibe til søs og er et supplement til de øvrige midler i den samlede civile og militære søredningstjeneste, jf. aktstykke nr. 59 af 10. december 2009.

CBRN-institut

Instituttet blev igangsat ultimo 2009. Den fulde etablering og egentlige idriftsætning forventes gennemført i løbet af 2010. Af reservationen på 4,5 mio. kr. primo 2009 er 1,0 mio. kr. forbrugt i 2009. Efter aftale med Finansministeriet er disse disponeret til finansiering af indkøb af særlig materiel til brug for beredskabet i forbindelse med COP 15. Den tilbageværende reservation på 3,5 mio. kr. forventes disponeret i 2010 og herefter til brug for den fulde etablering og idriftsættelse af instituttet.

Styrkelse og gennemførelse af øvelsesvirksomhed på centralt niveau, herunder krisestyrings- og fuldska-øvelser

Reservationen på 2,0 mio. kr. primo 2009 er forbrugt i 2009 i overensstemmelse med det i årsrapporten 2008 udmeldte til en større krisestyringsøvelse med deltagelse af de centrale statslige og øvrige aktører på området.

1.5 Administrerede udgifter og indtægter

Beredskabsstyrelsen administrerer ikke tilskudsordninger eller lovbundne ordninger.

1.6 Forventninger til det kommende år

Opgaverne på beredskabsområdet kan vanskeligt forudsiges, og styrelsen er naturligvis også i 2010 parat til at yde en indsats i tilfælde af ulykker og katastrofer. Denne parathed er allerede i større målestok blevet udfordret i årets første måneder i forbindelse med jordskælvet i Haiti, hvor Beredskabsstyrelsen i samarbejde med både FN og EU samt de nordiske lande har ydet en omfattende bistand. På uddannelsesområdet ser Beredskabsstyrelsen især frem til en fuld igangsættelse af den nye indsatslederuddannelse. Og endelig vil der på myndighedsområdet fortsat være fokus på en lang række samarbejdsprojekter, hvor en videreførelse af det gode samarbejde med kommunerne også fremover vil være i centrum.

Beredskabsstyrelsen er traditionelt omfattet af politiske aftaler om redningsberedskabet - ligesom forsvaret og politiet på deres områder. 2010 er sidste år af den nuværende forligsperiode, som dækker årene 2007-2010. De resterende få elementer i aftalen, som endnu ikke er fuldt gennemført, forventes implementeret i løbet af året, og Beredskabsstyrelsen forventer, at alle elementer, som styrelsen har ansvaret for, er fuldt implementeret ved aftaleperiodens udløb. Der forventes således taget fornyet stilling til redningsberedskabet i form af en ny politisk

aftale, hvor Beredskabsstyrelsen er parat til at støtte Forsvarsministeriet med beredskabsfaglig rådgivning og vurderinger.

Som nævnt fremstår styrelsens økonomi ved udgangen af 2009 overordnet set i balance. Dette, sammenholdt med den tilfredsstillende faglige målopfyldelse, tegner et billede, hvor der p.t. generelt er en funktionel sammenhæng mellem opgaver og ressourcer. Styrelsens økonomiske udfordringer, herunder presset på lønsummen og betydningen af fastholdelse af et højt indtægtsniveau, kræver dog en fortsat nøje fokusering på sammenhængen mellem opgaver og ressourcer i det kommende år.

Styrelsen har i den indeværende forligsperiode foretaget effektiviseringer af en række områder. Herunder er der set på (og sket tilpasninger af) den generelle organisation centralt og decentralt, regnskabsfunktionerne er blevet samlet mhp. planlagt overførsel til Økonomistyrelsens Økonomiservicecenter pr. 1. juli 2010, og uddannelsesvirksomheden er blevet effektiviseret ved bl.a. en sammenlægning af skoler.

Samlet betyder det, at styrelsen ved udgangen af 2010 forventes at have realiseret målene i den politiske aftale om redningsberedskabet efter 2006. Det gælder såvel i forhold til implementeringen af en række nye opgaver som gennemførelsen af de betydelige effektiviseringer, der delvist har skullet finansiere de nye initiativer. Mere konkrete forventninger til den økonomiske og faglige udvikling fra 2011 og fremefter afventer dog selvsagt nærmere politisk stillingtagen.

2. MÅLRAPPORTERING

2.1 Målrapportering 1. del: Skematisk oversigt

Beredskabsstyrelsens resultatkontrakt for 2009 indeholder i alt 23 resultatmål. Som tabel 4 viser, er 17 fuldt opfyldt, mens 6 er delvist opfyldt. Hvert resultatmål tildeles en vægt. Den samlede vægtede målopfyldelse for året er 93,3 pct.

Den relativt høje målopfyldelse er et udtryk for, at styrelsen har løst sine opgaver tilfredsstillende med en høj kvalitet og stor brugertilfredshed. En nærmere gennemgang af samtlige resultatmåls målopfyldelse fremgår af afsnit 5.7 tabel 16.

Tabel 4. Målopfyldelse opdelt på antal krav

Produkt/ opgave	Opfyldte resultatmål	Delvist opfyldte resultatmål	Ikke opfyldte resultatmål	Realiseret mål- opfyldelserad
	Antal	Antal	Antal	Procentpoint*
1. Operativt beredskab	6	3	0	37,1
2. Uddannelsesvirksomhed	3	0	0	15,0
3. Myndighedsopgaver	6	2	0	32,6
4. Støtteopgaver	2	1	0	8,7
I alt	17	6	0	93,3

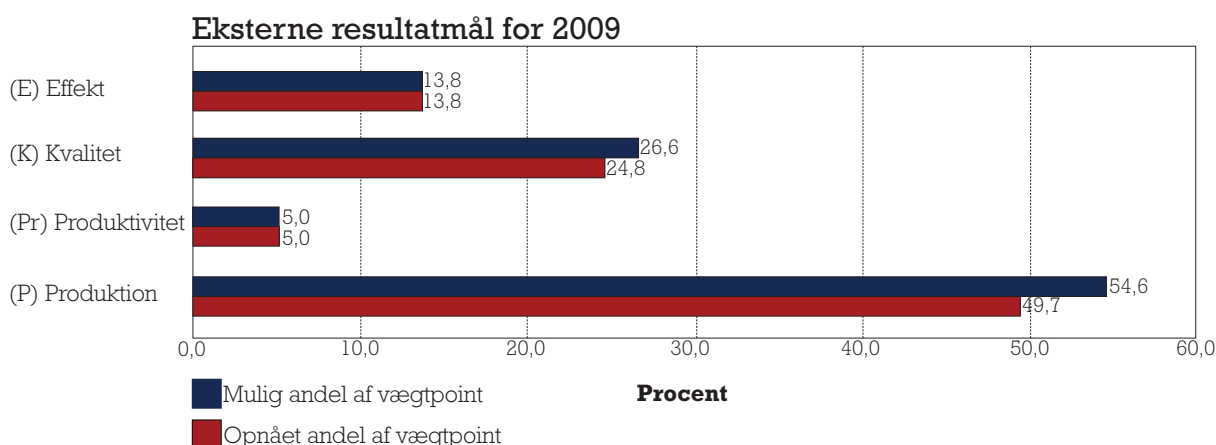
* Der kan forekomme afrundingsforskelle i tabellens tal.

Brand, Albertslundcentret, 2009

Som det fremgår af nedenstående figur har styrelsen i resultatkontrakten opdelt resultatmålene på måltyperne effekt, kvalitet, produktivitet og produktion, hvor størsteparten er produktionsmål. Det ses, at der er en meget høj målopfyldelse af effekt-, kvalitets- og produktivetsmålene, mens det især er produktionsmålene, der ikke alle er fuldt opfyldt.

Figur 1: Opfyldelse af resultatkontrakten for 2009

2.2 Målrapportering 2. del: Uddybende analyser og vurderinger

Beredskabsstyrelsen har valgt at uddybe målrapporteringen vedrørende nedenstående resultatmål, som er mål på et forholdsvist højt niveau i styrelsens opgavehierarki. Målene dækker bredt i forhold til meget centrale og omkostningstunge opgaver på det operative område, herunder i forhold til indsatser og uddannelse af værnepligtige, og på uddannelsesområdet. Herudover er medtaget et enkelt resultatmål for myndighedsområdet. Der er således medtaget resultatmål inden for hver af styrelsens 3 hovedopgaver.

Fælles for de udvalgte resultatmål er, at de især omhandler effekt og kvalitet af styrelsens ydelser. Et fokus, som styrelsen også i årene fremover i den strategiske styring og økonomistyringen er meget opmærksom på at fastholde og gradvist udvikle yderligere. Generelt finder Beredskabsstyrelsen, at der er en tilfredsstillende udvikling i ressource-

forbruget inden for de enkelte hovedopgaver. Ressourceforbruget i forhold til de enkelte hovedopgaver behandles i øvrigt i afsnit 1.4.

Operativt beredskab

Effekten af Beredskabsstyrelsens operative virksomhed hænger i høj grad sammen med, om styrelsen lever op til rekvirenternes forventninger i forbindelse med de enkelte indsatser. De værnepligtige udgør den personmæssige hovedressource i styrelsens indsatser og de værnepligtige tilfredshed og uddannelsesniveau antages derfor at have en tæt sammenhæng med kvaliteten af indsatserne og dermed den potentielle samfundsmaessige effekt heraf. Beredskabsstyrelsen har på den baggrund valgt at rapportere uddybende på følgende resultatmål:

Resultatmål 1.2 (Kvalitet):

Rekvirenterne skal være tilfredse med Beredskabsstyrelsens assistancer som helhed

Mål:

Andelen af rekvirenter, der er tilfredse eller meget tilfredse med en ydet assistance, skal være minimum 95 pct.

Resultat:

Målet er opfyldt, idet 99 pct. af rekvirenterne er tilfredse eller meget tilfredse med beredskabsstyrelsens assistancer.

Analyse- og vurdering:

Det er en af Beredskabsstyrelsens kerneopgaver at assistere øvrige beredskabsmyndigheder, eksempelvis det kommunale beredskab eller politiet i deres opgaveløsning. For at opnå den bedst mulige håndtering af opgaven er det væsentligt, at Beredskabsstyrelsen kan assistere med det relevante materiel, at man har medbragt dette til den enkelte assistance, og at materiellet kan betjenes. Herudover skal man nå frem inden for en tid, der i forhold til den enkelte opgave giver mening, og kunne indgå i et koordineret samarbejde med rekvirenten og evt. andre aktører på skadesstedet.

Kvaliteten af disse parametre hænger nøje sammen med den potentielle effekt af den samlede indsats i det enkelte tilfælde. Derfor måles rekvirenternes tilfredshed med Beredskabsstyrelsens assistancer. Samtidig udgør tilfredshedsmålingerne grundlaget for en stadig videreudvikling og kvalitetssikring af det statslige redningsberedskabs ydelser under assistanceberedskabet.

I alt er 99 pct. af rekvirenterne tilfredse eller meget tilfredse med assistancerne. Foruden rekvirentens samlede vurdering måles særskilt på assistancens 4 hovedområder alarmering, responstid, mandskab og materiel. Fordelt på hovedområder udgør andelen af tilfredse eller meget tilfredse rekvirenter hhv. 94 % for alarmeringen, 98 % for responstiden, 98 % for mandskabet og 96 % for materiellet. Derudover vurderes Beredskabsstyrelsens centre enkeltvis. Her er mellem 98 pct. og 100 pct. af rekvirenterne samlet set tilfredse eller meget tilfredse med assistancerne. Bered-

skabsstyrelsen anvender rekvirenttilfredsheden til den løbende opfølgning på etablerede procedurer samt som en parameter i vurderingen af de værnepligtiges anvendelse af deres uddannelse.

Resultatmål 1.6 (Kvalitet) og resultatmål 1.7 (Effekt):

Effektmåling af og beståelsesprocenter i værnepligtsuddannelsen

Mål 1.6:

Beståelsesprocenten for Funktionsuddannelse indsats skal være mindst 82 pct., for Funktionsuddannelse redning 85 pct. og udstationeringsprocenten for værnepligtige skal være mindst 65 pct.

Mål 1.7:

Mindst 80 pct. af de værnepligtige skal efter værnepligten erklære sig enige eller meget enige i, at uddannelsen kvalificerer dem til at håndtere situationer i redningsberedskabet og i det civile liv, samt at de kan håndtere situationer i dagligdagen på en bedre måde.

Resultat:

Begge mål er opfyldt, da 87,2 pct. af de værnepligtige erklærer sig enige eller meget enige i, at værnepligtsuddannelsen giver relevante kvalifikationer i forhold til redningsberedskabet og til det civile liv. Samtidig er kvalitetsmålet for de værnepligtige opfyldt, da beståelsesprocenten på funktionsuddannelse indsats blev 85 pct., for funktionsuddannelse 90 pct. og udstationeringsprocenten 84 pct.

Analyse- og vurdering:

Væsentlige potentielle effekter af værnepligtsuddannelsen kan dels relateres til den enkelte, dels mere generelt til redningsberedskabet.

De tidligere værnepligtige vurderer, at deres uddannelse har en effekt for redningsberedskabet. Over en femtedel af de tidligere værnepligtige angiver i baggrundsdata for effektmålingen, at de arbejder for det kommunale eller statslige redningsberedskab - enten som ansat eller som frivillig. Ses dette i sammenhæng med effektmålingen, gives et billede af, at uddannelsen skaber kompetencer og interesse, der rækker ud over værnepligtstiden. Værnepligten i redningsberedska-

Kortegekørsel, IOC-topmødet. Beredskabsstyrelsens kemiske beredskab og nukleare beredskab deltog med måleudstyr og -vogne under IOC-topmødet og COP15

bet udgør desuden en vigtig del af rekrutteringsgrundlaget til det niveaudelte beredskab. Endelig afspejles effekten for redningsberedskabet tillige af kvalitetsmålingerne med centrenes indsatser. Det er de værnepligtige, der udgør hovedparten af det indsatte mandskab, som 98 pct. af rekvirenterne er tilfredse eller meget tilfredse med.

Effekten for den enkelte ses ved, at de personer, der tidligere har været værnepligtige i redningsberedskabet, vurderer, at deres værnepligt har haft en positiv indflydelse på deres liv. 40 pct. har oplyst, at de gør mere for at holde i fysisk form, over 50 pct. at de er bedre til at arbejde sammen med andre, og endelig vurderer 79 pct., at værnepligts-tjenesten har styrket deres personlige udvikling.

Kvaliteten af de værnepligtige er, som det fremgår af resultatopgørelsen, høj, målt i uddannelsesniveau. 85 pct. (637) af de gennemførende værnepligtige har bestået funktionsuddannelse indsats, som er den kompetencegivende brandmandsuddannelse, som også de kommunale hel- eller deltidsbrandmænd skal gennemføre og bestå. De værnepligtige modtager desuden en redningsuddannelse (90 pct. – 674 værnepligtige – har bestået prøven), der gør dem bredt anvendelige i redningsberedskabet - herunder

især i forhold til Beredskabsstyrelsens redningsopgaver. Endelig har 532 (84 pct. af de værnepligtige, der har bestået funktionsuddannelse indsats) fået en slags forsmag på livet i det kommunale redningsberedskab ved i en kort periode at blive udstationeret hertil. Dette er med til at øge kommunernes rekrutteringsmuligheder blandt hjemsendte værnepligtige.

Dermed underbygger kvalitetsparametrene effektmålingen, som viser, at de værnepligtige selv vurderer, at de tilbydes en kompetencegivende uddannelse, der er nyttig for den enkelte, redningsberedskabet og samfundet.

Uddannelsesvirksomhed

Beredskabsstyrelsens uddannelsesvirksomhed er i høj grad rettet mod det ledende personale og specialister inden for beredskabet. Sigtet med de beredskabsmæssige uddannelser og kursusaktiviteter er især at give personalet hos de kommunale redningsberedskaber, det statslige redningsberedskab, politiet m.fl. kompetencer til at løse deres opgaver på det bedst mulige faglige grundlag. Kursisternes tilfredshed og uddannelsesniveau antages derfor at have en tæt sammenhæng med kvaliteten af

de respektive beredskabsaktørers daglige opgaveløsning og dermed den potentielle samfundsmæssige effekt heraf. Beredskabsstyrelsen har på den baggrund valgt at rapportere uddybende på følgende resultatomål:

Resultatomål 2.3 (Effekt):

Effektmåling af kursisters erhvervede beredskabsfaglige kompetencer

Mål:

Mindst 75 pct. af de kursister, der har deltaget i uddannelsesaktiviteter ved Beredskabsstyrelsens uddannelsessteder, skal erklære sig enige eller meget enige i, at deres erhvervede beredskabsfaglige kompetencer nyttiggøres i forbindelse med opgavevaretagelsen i beredskabet samt bidrager til en mere effektiv og kvalificeret opgavevaretagelse.

Resultat:

Målet er opfyldt, da 81,3 pct. af kursisterne erklærer sig enige eller meget enige i, at de nyttiggør deres kompetencer i forbindelse med opgavevaretagelsen.

Analyse- og vurdering:

Beredskabsstyrelsen udbyder en lang række obligatoriske uddannelser og tilvalgsuddannelser for de beredskabsrelevante myndigheder og organisationer. Generelt lægger styrelsen stor vægt på at udbyde relevante kurser, der udvikler kursisternes kompetencer i forhold til afhjælpning og forebyggende tiltag til gavn for det samlede beredskab. Kursisterne har primært relation til det kommunale eller statslige redningsberedskab som ansatte eller frivillige. Derudover findes også kursister fra politiet og f.eks. rådgivende ingeniører.

Lidt over halvdelen af kursisterne oplyser, når disse spørges en længere periode efter endt uddannelse, at de har opnået en bedre forståelse af redningsberedskabet, mens mere end to-tredjedele har lyst til mere uddannelse. En tilsvarende andel mener, at kursusaktiviteten har styrket deres faglige netværk. Samlet set bidrager uddannelserne til en mere effektiv og kvalificeret opgavevaretagelse.

Næsten halvdelen af respondenterne har deltaget i mere end ét kursus. Dette hænger ofte

sammen med, at kursisterne indgår i et forløb af flere kurser, men kan også hænge sammen med, at kvaliteten af undervisningen vurderes højt. Sidstnævnte underbygges af målinger af kursisternes tilfredshed under kursusopholdet, der viser, at kursisterne er tilfredse med kursusopholdet, herunder særligt undervisningens kvalitet og faciliteter.

Effektmålingen viser endvidere, at en andel af kursisterne ikke bruger tid til at forberede sig til kurset. Det vurderes, at effekten af Beredskabsstyrelsens kurser kan øges, hvis andelen som anvender tid til kursusforberedelse, øges. Kursusforberedelse er af denne grund et fokusområde for Beredskabsstyrelsen.

Myndighedsområdet

Beredskabsstyrelsens opgaveløsning på myndighedsområdet dækker over mange forskelligartede tilsyns- og rådgivningsopgaver rettet mod virksomheder, kommuner og andre statslige myndigheder. For at fastholde fokus på udviklingen inden for disse opgaver foretager Beredskabsstyrelsen løbende en række evalueringer af bl.a. opgaveløsningens effekt. Det er imidlertid for omfattende hvert år at måle på alle aktiviteter, hvorfor Beredskabsstyrelsen over årene skifter mellem, hvilke opgaver og aktiviteter der nærmere skal evalueres. I 2008 blev der således fokuseret på effektmåling af de årlige nationale sårbarhedsrapporter, mens der i 2009 er særligt fokus på en række forebyggende aktiviteter. Beredskabsstyrelsen har på den baggrund valgt at rapportere uddybende på følgende resultatomål:

Resultatomål 3.3 (Effekt):

Evaluering af forebyggelsesinitiativer

Mål:

Der skal være gennemført en evaluering af 1) brandkampagner.dk, 2) gennemført identifikation og analyseret brandsikkerheden i almene boliger samt 3) gennemført evaluering af og på baggrund heraf udarbejdet en plan for udvikling af undervisningsmaterialet "Ild – en farlig ven".

Resultat:

Målet er opfyldt. Der er opnået ny viden om alle tre forebyggelsesaktiviteter for herigennem at fortsætte styrkelsen af den forebyggende indsats.

Analyse- og vurdering:

Beredskabsstyrelsen har fokus på evaluering af forebyggelsesaktiviteter med henblik på at opdatere og videreudvikle aktiviteterne, således at den forebyggende indsats styrkes og får den størst mulige samfundsmæssige effekt. I det følgende koncentrerer analysen om evalueringen af 3) "Ild – en farlig ven". Beredskabsstyrelsen har i samarbejde med Danmarks Pædagogiske Universitetsskole evalueret materialet "Ild – en farlig ven" bl.a. med henblik på at afdække, om materialet har haft en effekt i forhold til de omfattede elevers viden og erfaringsdannelse.

Undersøgelsen har vist, at den udvalgte målgruppe for materialet 4.-5. klasse er et velegnet sted at sætte brandforebyggelse på skemaet. Eleverne er meget interesserede i emnet, og deres åbenhed og evne til refleksion udgør et frugtbart udgangspunkt for deres engagement i undervisningen. Evalueringen af undervisningsmaterialet "Ild – en farlig ven" resulterede imidlertid også i flere kritikpunkter, der skal tages højde for i den videre udvikling.

Det blev bl.a. påpeget, at det eksisterende materiale giver anledning til en passiv undervisning, der primært producerer paratviden, at materialet ikke er velegnet til at integrere andre fagområder, og at hjemmet med fordel vil kunne inddrages bedre.

På baggrund af evalueringen har Danmarks Pædagogiske Universitetsskole i samarbejde med Beredskabsstyrelsen udarbejdet en udviklingsplan for undervisningsmaterialet. Formålet med det ny materiale er at udvikle elevernes kompetencer til at reflektere over, hvordan de og deres omgivelser opnår en brandsikker hverdag. Det prioriteres også højt, at materialet skal udvikle færdigheder i kernefag. Hermed øges sandsynligheden for, at brandforståelse kommer på skemaet i en hverdag, der efterspørger stigende krav til målbare resultater i kernefag.

Tilsvarende viste evalueringen af brandkampagner.dk både positive og negative aspekter. Evalueringens anbefalinger vil indgå i Beredskabsstyrelsens overvejelser om brandkampagner.dk.

Brandsikkerheden i almene boliger er blevet undersøgt og analyseret for at blotlægge behovet for en styrket indsats. Det vurderes nu, hvordan resultatet kan fremme brandsikkerheden i almene boliger.

Brand, Ishøj Dyrepark, 2009

3. REGNSKAB

3.1 Anvendt regnskabspraksis

Beredskabsstyrelsens anvendte regnskabspraksis følger Finansministeriets Økonomisk Administrative Vejledning (www.oav.dk).

Til brug for udarbejdelsen af resultatopgørelsen og balancen er anvendt uddata fra SKS og Navision.

3.2 Resultatopgørelse

Tabel 5: Resultatopgørelse

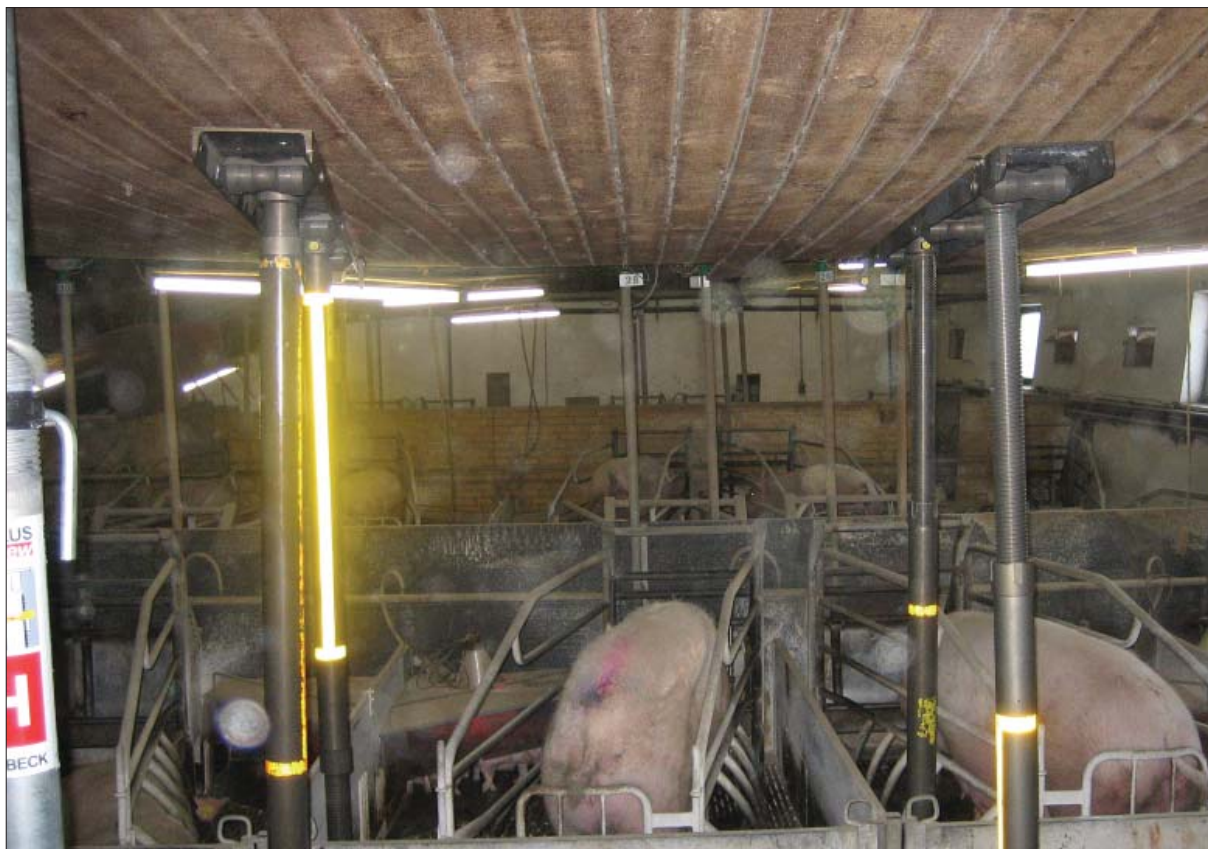
(mio. kr.)		2008	2009	2010
Note	Ordinære driftsindtægter			
	Indtægtsført bevilling			
	Bevilling	-495,0	-535,6	-532,5
	Reserveret af indeværende års bevillinger	7,9	0,0	0,0
	Anvendt af tidligere års bevillinger	-0,3	-4,4	-3,5
	Indtægtsført bevilling ialt	-487,4	-540,0	-536,0
	Salg af varer og tjenesteydelser	-61,4	-53,1	-37,6
	Tilskud til egen drift	-3,2	2,3	0,0
	Øvrige driftsudgifter	0,0	0,0	0,0
	Gebyrer	0,0	0,0	0,0
	Ordinære driftsindtægter ialt	-552,0	-590,8	-573,6
	Ordinære driftsomkostninger			
	Ændring i lagre	2,1	0,4	0,0
	Forbrugssomkostninger			
	Husleje	8,8	6,2	6,5
	Andre forbrugssomkostninger			
	Forbrugssomkostninger ialt	8,8	6,2	6,5
	Personaleomkostninger			
	Lønninger	274,7	293,7	
	Pension	26,8	29,9	
	Lønrefusion	-13,0	-12,2	
	Andre personaleomkostninger	4,2	2,3	
	Personaleomkostninger ialt	292,7	313,7	304,9
	Af- og nedskrivninger	51,3	53,7	54,2
1	Andre ordinære driftsomkostninger	186,0	177,2	184,6
	Ordinære driftsomkostninger ialt	540,8	551,2	550,2
	Resultat af ordinær drift	-11,2	-39,6	-23,4
	Andre driftsposter			
	Andre driftsindtægter	-32,0	-9,7	0,0
	Andre driftsomkostninger	19,9	22,9	0,0
	Resultat før finansielle poster	-23,3	-26,4	-23,4
	Finansielle poster			
	Finansielle indtægter	-1,0	-0,2	0,0
	Finansielle omkostninger	21,8	21,4	23,4
	Resultat før ekstraordinære poster	-2,6	-5,2	0,0
	Ekstraordinære poster			
	Ekstraordinære indtægter	0,0	0,0	0,0
	Ekstraordinære omkostninger	0,0	0,0	0,0
2	Årets resultat	-2,6	-5,2	0,0

Årets resultat medfører, at egenkapitalen nu udgør 14,2 mio. kr. Som det fremgår af tabel 6 nedenfor, vil årsresultatet indgå i finansieringen af den samlede aftaleøkonomi, således at der også ved udgangen af 2010 overordnet set er balance mellem indtægter og udgifter i Beredskabsstyrelsen.

Tabel 6: Resultatdisponering

Resultatdisponering	(mio.kr.)
Disponeret til bortfald	0,0
Disponeret til reserveret egenkapital (båndlagt)	0,0
Disponeret til udbytte til statskassen	0,0
Disponeret til overført overskud	5,2

Overskuddet disponeres til overført overskud, idet beløbet skal indgå til finansiering af den samlede aftaleøkonomi, således at der også i slutmålet er balance mellem indtægter og udgifter inden for den gældende aftale om retningsberedskabet efter 2006.

Afstivning af svinestald, Ålestrup, 2009

3.3 Balancen

Tabel 7: Balancen

Note	Aktiver	2008	2009	Note	Passiver	2008	2009
	Anlægsaktiver				Egenkapital		
3	Immaterielle anlægsaktiver				Reguleret egenkapital (Startkapital)	-8,7	-8,7
	Færdiggjorte udviklingsprojekter	25,0	26,5		Opskrivninger	0,0	0,0
	Erhvervede koncessioner, patenter m.v.	0,1	0,4		Reserveret egenkapital	0,0	0,0
	Udviklingsprojekter under opførelse	1,9	2,5		Bortfald af årets resultat	0,0	0,0
	Immaterielle anlægsaktiver i alt	27,0	29,4		Udbytte til staten	0,0	0,0
					Overført overskud	-0,3	-5,5
4	Materielle anlægsaktiver				Egenkapital i alt	-9,0	-14,2
	Grunde, arealer og bygninger	191,9	215,0	5	Hensatte forpligtelser	-12,2	-15,6
	Infrastruktur				Langfristede gældsposter		
	Transportmateriel	8,2	18,5	6	FF4 Langfristet gæld	-387,2	-418,5
	Produktionsanlæg og maskiner	171,4	171,9	7	FF6 Bygge og It-kredit	-21,9	-22,6
	Inventar og IT-udstyr	5,3	6,4		Donationer	0,0	0,0
	Igangværende arbejder for egen regning	27,2	28,6		Prioritets gæld	0,0	0,0
	Materielle anlægsaktiver i alt	403,9	440,4		Anden langfristet gæld	0,0	0,0
	Finansielle anlægsaktiver				Langfristet gæld i alt	-409,2	-441,1
	Statsforskrivning	8,7	8,7		Kortfristede gældsposter		
	Øvrige finansielle anlægsaktiver	0,0	0,0		Leverandører af varer og tjenesteydelser	-43,1	-49,7
	Finansielle anlægsaktiver i alt	8,7	8,7		Anden kortfristet gæld	-8,0	-5,9
	Anlægsaktiver i alt	439,6	478,6		Skyldige feriepenge	-43,8	-50,0
	Omsætningsaktiver				Reserveret bevilling	-7,9	-3,5
	Varebeholdninger	3,3	3,4		Igangværende arbejder for fremmed regning	0,0	-0,1
	Tilgodehavender	29,7	29,8		Periodeafgrænsningsposter	0,0	0,0
	Værdipapirer	0,0	0,0		Kortfristet gæld i alt	-102,9	-109,2
	Likvide beholdninger				Gæld i alt	-512,1	-550,3
	FF5 Uforrentet konto	27,5	56,7		Passiver i alt	-533,2	-580,1
	FF7 Finansieringskonto	30,4	8,5	8	Eventualforpligtelser	-9,8	-10,1
	Andre likvider	2,7	3,1				
	Likvide beholdninger i alt	60,6	68,3				
	Omsætningsaktiver i alt	93,6	101,5				
	Aktiver i alt	533,2	580,1				

Der kan forekomme afrundingsforskelle i tabellens tal.

3.4 Egenkapitalforklaring

Tabel 8. Egenkapitalforklaring

Egenkapital primo 2009 (mio. kr.)	2008	2009
Startkapital primo	-8,7	-8,7
+Ændring i startkapital		
Startkapital ultimo	-8,7	-8,7
Opskrivninger primo	0	0
+Ændringer i opskrivninger	0	0
Opskrivninger	0	0
Reserveret egenkapital primo	0	0
+Ændring i reserveret egenkapital	0	0
Reserveret egenkapital ultimo	0	0
Overført overskud primo	2,3	-0,3
+Primoregulering/flytning mellem bogføringskredse	0	0
+Regulering af det overførte overskud	0	0
+Overført fra årets resultat	-2,6	-5,2
-Bortfald af årets resultat	0	0
-Udbytte til staten	0	0
Overført overskud ultimo	-0,3	-5,5
Egenkapital ultimo 2009	-9,0	-14,2

3.5 Opfølgning på likviditetsordningen

3.5.1 Opfølgning på låneramme

Beredskabsstyrelsen har som det fremgår af tabel 9 ultimo 2009 haft en udnyttelse af lånerammen på 78 pct., svarende til en samlet langfristet gæld på 441,1 mio. kr. Denne regnskabsmæssige udnyttelse skal

som nævnt i afsnit 1.3. ses i sammenhæng med den faktiske udnyttelse som inddrager den del af de budgetterede indkøb, der bogføres i supplementsperioden, jf. også tabel 10 nedenfor. Den faktiske udnyttelse af lånerammen er på ca. 83 pct.

Tabel 9: Udnyttelse af lånerammen

	2009 (mio. kr.)
Sum af saldo på FF4 og FF6 pr. 31. december 2009	441,1
Låneramme på FL09	565,8
Udnyttelsesgrad i pct.	78,0

3.5.2 Opfølgning på øvrige likviditetsregler

Ved udgangen af 2009 havde Beredskabsstyrelsen en samlet langfristet gæld bestående af gælden på FF4 på 418,5 mio. kr. og en samlet bygge og it-kredit på 22,6 mio. kr. Til sammenligning havde Beredskabsstyrelsen ved udgangen af 2009 materielle og immaterielle anlægsaktiver for 438,7 mio. kr. og igangværende arbejder og udviklingsprojekter under opførelse for 31,2 mio. kr. Forskellen på 20,2 mio. kr. og 8,6 mio. kr. skyldes bogførte indkøb i supplementsperioden. Differencen på den uforrentede FF5 skyldes dels ovennævnte køb i supplementperioden, dels indregninger af hensættelser ved årsafslutningen.

I forbindelse med jordskælv i Indonesien 2009 udsendte Beredskabsstyrelsen en Base camp Light som fælles lejr med kommunikations- og kontorudstyr for FN's og EU's katastrofeekspert.

Tabel 10: Afstemning af likviditetskonti (FF4, FF6, FF5 og FF7)

Mio. kr.	Indestående bankkonti pr. 31/12 2009	Bogført i SKS ultimo 2009 (Inklusiv supplementsperioden)	Difference
FF4 Langfristet gæld	-418,5	-438,7	-20,2
FF6 Bygge og IT-kredit	-22,6	-31,2	-8,6
FF5 Uforrentet konto	56,7	88,5	31,8
FF7 Finansieringskonto	8,5	5,5	-3,0
I alt	375,9	375,9	0,0

Der kan forekomme afrundingsdifferencer i tabellens tal.

3.6 Opfølgning på lønsumsloft

Tabel 11. Opfølgning på lønsumsloft

Hovedkonto	§12.41.01, mio. kr.
Lønsumsloft FL	288,7
Lønsumsloft inkl. TB/aktstykker	294,6
Lønsumsforbrug under lønsumsloft	299,1
Difference (mindreforbrug)	-4,5
Akk. opsparing ult. 2008	6,2
Akk. opsparing ult. 2009	1,7

Beredskabsstyrelsen havde i 2009 et samlet lønsumsloft på 294,6 mio. kr. Beredskabsstyrelsen fik således hævet loftet med i alt 5,9 mio. kr. mod en tilsvarende reduktion af råderummet på øvrig drift. Årsagen til forøgelsen af loftet var ekstraordinære lønudgifter til COP 15 (2,8 mio. kr.) samt kompensation for skævhed mellem løn og øvrig drift som følge af manglende overførsel af opgaver til

forsvarets funktionelle tjenester (ca. 3 mio. kr.), jf. aftalen om redningsberedskabet efter 2006. Beredskabsstyrelsens lønforbrug udgjorde herefter 299,1 mio. kr. svarende til en overskridelse af det opjusterede lønsumsloft med 4,5 mio. kr. Overskridelsen dækkes dog ind af mindreforbrug af lønsumsloft fra tidligere år. Overskridelsen er nærmere uddybet under afsnit. 1.3.

3.7 Bevillingsregnskabet

Tabel 12 Bevillingsregnskab (§12.41.01), Drift (mio. kr.)

	2008		2009		2010
	Regnskab	Budget (FL+ TB)	Regnskab	Difference	Budget
Nettoudgiftsbevilling	495,0	535,6	535,6	0,0	532,5
Nettoforbrug af reservation	-7,6	7,9	4,4	-3,5	3,5
Indtægter	97,6	36,7	60,7	24,0*	37,6
Udgifter	582,4	580,2	595,5	-15,3	573,6
Årets resultat	2,6	0,0	5,2	5,2	0,0

* I indtægterne er indregnet intern omsætning svarende til 8,4 mio. kr.

Beredskabsstyrelsen havde i 2009 samlede indtægter inklusiv bevillinger på 600,7 mio. kr. (dvs. i tabellen i kolonne 3 Nettoudgiftsbevilling + Nettoforbrug af reservation + Indtægter), svarende til som nævnt et samlet resultat på 5,2 mio. kr. i overskud. Der er endvidere videreført en reserveret bevilling på 3,5 mio. kr., jf. afsnit 1.4.2.

Beredskabsstyrelsens indtægter overstiger budgettet med 24,0 mio. kr., der dog stort set i samme grad modsvares af øgede omkostninger. Beredskabsstyrelsens indtægter genereres primært af ekstern efterspørgsel

og budgetteres derfor generelt konservativt. I 2009 har bl.a. beredskabet i forbindelse med IOC-topmødet i København og det efterfølgende COP 15 topmøde genereret en række omkostninger, der er blevet refunderet (faktureret) og dermed medført indtægter. Det drejer sig eksempelvis om udgifter på baggrund af politiets anmodninger om støtte i forbindelse med varetagelsen af sikkerhedsopgaverne ved COP 15. Ligeledes har styrelsen som nævnt under afsnit 1.3. trods finanskrisen været i stand til at opnå et tilfredsstillende indtægtsniveau på den indtægtsdækkede virksomhed.

Brand, Toelt losseplads, 2009

4. PÅTEGNING AF DET SAMLEDE REGNSKAB

Fremlæggelse

Årsrapporten påtegnes i overensstemmelse med § 39, stk. 4, i Finansministeriets bekendtgørelse nr. 1693 af 19. december 2006 (Regnskabsbekendtgørelsen). Årsrapporten er udarbejdet i overensstemmelse med Økonomistyrelsens vejledning om årsrapporter af 18. december 2009.

Årsrapporten omfatter

Årsrapporten omfatter de hovedkonti på finansloven, som Beredskabsstyrelsen, CVR-nr. 52990319 er ansvarlig for: 12.41.01. Redningsberedskabet (driftsbevilling), herunder de regnskabsmæssige forklaringer, som skal tilgå Rigsrevisionen i forbindelse med bevillingskontrollen for 2009.

Påtegning

Det tilkendegives hermed:

- at årsrapporten er rigtig, dvs. at årsrapporten ikke indeholder væsentlige fejlinformationer eller udeladelser, herunder at målopstillingen og målrapporteringen i årsrapporten er fyldestgørende
- at de dispositioner, som er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis, og
- at der er etableret forretningsgange, der sikrer en økonomisk hensigtsmæssig forvaltning af de midler og ved driften af de institutioner, der er omfattet af årsrapporten.

Birkerød, den 8 april 2010

København, den 13. april 2010

Frederik Schydt
Direktør

Lars Findsen
Departementschef

Redningsberedskabets virksomhed er fastlagt i beredskabsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 660 af 10. juni 2009. Hovedkontoen vedrører desuden opgaver i henhold til beskyttelsesrumsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 732 af 20. august 2003, lov nr. 170 16/5 1962 om nukleare anlæg med senere ændringer samt lov nr. 244 12/5 1976 om sikkerhedsmæssige og miljømæssige forhold ved atomanlæg m.v. Fra hovedkontoen afholdes desuden, jf. bekendtgørelse 41 21/1 1998 og beredskabsloven, udgifter i forbindelse med uddannelse af personel fra det kommunale udrykningsberedskab og udgifter til refusion af kommunale udgifter til uddannelse af frivillige.

5. BILAG TIL ÅRSRAPPORTEN

5.1 Noter til resultatopgørelse og balance

Note 1:

Det skal til resultatopgørelsen bemærkes, at i forbindelse med materielindkøb på underkonto 12.41.01.60 Sikkerhedssamarbejde, Redningsberedskabet, er dele af omkostningerne ikke aktiveret og indgår under andre ordinære driftsomkostninger, da de indkøbte materielgenstande i forbindelse med de forskellige projekter er overgivet til samarbejdslandene på Balkan. Projekterne gennemføres som en del af Forsvarsministeriets sikkerhedssamarbejde.

Note 2:

Det bemærkes, at resultatet for 2010 svarer til beløbet på finansloven for 2010 og ikke tager højde for de periodemæssige forskydninger, som den koncernmæssige opsparring i 2009 har bevirket. Tages der højde for de periodemæssige forskydninger, er forventningen et underskud på ca. 4,0 mio. kr. i 2010.

Note 3: Immaterielle anlægsaktiver

(mio. kr.)	Færdiggjorte udviklingsprojekter	Erhvervede koncessioner, patenter, licenser m.v.	I alt
Kostpris	40.438	577	41.015
Primokorrektioner og flytning ml. bogføringskredse	0	0	0
Tilgang	6.903	363	7.266
Afgang	0	0	0
Kostpris pr. 31.12.2009	47.341	940	48.281
Akkumulerede afskrivninger	-20.803	-554	-21.357
Akkumulerede nedskrivninger	0	0	0
Akkumulerede af- og nedskrivninger 31.12. 2009	-20.803	-554	-21.357
Regnskabsmæssig værdi pr. 31.12.2009	26.538	386	26.924
Årets afskrivninger	5.359	27	5.386
Årets nedskrivninger	0	0	0
Årets af- og nedskrivninger	5.359	27	5.386
Afskrivningsperiode (år)	5-8	3	3-8

(mio. kr.)	Udviklingsprojekter under udførelse
Primo saldo pr. 1. januar 2009	1.944
Tilgang	3.725
Nedskrivninger	0
Overført til færdiggjorte udviklingsprojekter	-3.134
Kostpris pr. 31. december 2009	2.535

Note 4: Materielle anlægsaktiver

(mio. kr.)	Grunde, arealer og bygninger	Infra- struktur	Produktions- anlæg og maskiner	Transport- materiel	Inventar og IT-udstyr	I alt
Kostpris	217.239	0	502.700	79.380	18.375	817.694
Primokorrekationer og flytning ml. bogføring- skredse	0	0	0	0	0	0
Tilgang	28.684	0	37.586	14.335	4.885	85.490
Afgang	-719	0	-572	-1.534	-363	-3.188
Kostpris pr. 31.12.2009	245.204	0	539.714	92.180	21.991	899.996
Akkumulerede af- skrivninger	-21.977	0	-366.972	-73.673	-15.562	-478.184
Akkumulerede ned- skrivninger	-8.267	0	-842	-4	0	-9.113
Akkumulerede af- og nedskrivninger 31.12.2009	-30.244	0	-367.814	-73.677	-15.562	-485.297
Regnskabsmæssig værdi pr. 31.12.2009	214.959	0	171.900	18.503	6.430	411.792
Årets afskrivninger	4.875	0	36.452	4.021	2.925	48.273
Årets nedskrivninger	0	0	77	0	0	77
Årets af- og ned- skrivninger	4.875	0	36.529	4.021	2.925	48.350
Afskrivningsperiode (år)	10-50	0	3-20	5-8	3-4	3-50

(mio. kr.)	Igangværende arbejder for egen regning
Primo saldo pr. 1. januar 2009	27.195
Tilgang	54.293
Nedskrivninger	0
Overført til materielle anlægsaktiver	-52.858
Kostpris pr. 31. december 2009	28.630

Beredskabsstyrelsen har som en del af opfølgningen på den politiske aftale om redningsberedskabet efter 2006 i 2009 afsluttet forligsprojektet vedrørende styrkelse af det nukleare beredskab på Færøerne. I den forbindelse er der overdraget materiel til Færøerne for en værdi af 2,0 mio. kr., jf. aktstykke nr. 168 af 18. juni 2009.

Note 5: Hensættelser

Der er hensat i alt 15,6 mio. kr.
Det drejer sig om:

5,5 mio. kr. vedrørende lønforhandlingsrunde i 2010 vedrørende opgaver udført i 2009.

3,4 mio. kr. til indkøb af reservedelslager i firmaet Bravida i forbindelse med nyt udbud af varslingsystemvedligeholdelsen, der i dag varetages af Bravida.

1,8 mio. kr. vedrørende decentral lønforhandling 2010, vedrørende opgaver udført i 2009.

1,8 mio. kr. til udgifter i forbindelse med journalsystemet KESDH.

0,9 mio. kr. vedrørende rådighedsløn som følge af afskedigelser ved skoleomlægning i 2008.

0,9 mio. kr. vedrørende kompensation til de kommunale redningsberedskabet (DUT) vedrørende den nye indsatslederuddannelse.

0,8 mio. kr. til gennemførelse af USAR-certificering i 2010 i henhold til international aftale indgået i 2009.

0,4 mio. kr. til sikring af drift i tilfælde af frafald i forbindelse med overgang til Økonomistyrelsens økonomi servicecenter (ØSC).

0,1 mio. kr. vedrørende aftale om undervisning af sagsbehandlere i 2009 med Professionshøjskolen Metropol. Hensættelsen har efter regnskabets afslutning vist sig at være en almindelig afholdt omkostning i 2009 og er efterfølgende blevet omkonteret.

I supplementsperioden er der registreret en række materielle indkøb som nævnt i afsnit 3.5.2. Det bevirker som en naturlig følge, at den langfristede gæld som opgjort den 31/12 2009 ikke svarer til værdien af de materielle anlægsaktiver, som de er opgjort ved udgangen af supplementsperioden. Afstemningen er foretaget i overensstemmelse med retningslinjerne for likviditetsordningen.

Note 8: Eventualforpligtelser

Beredskabsstyrelsen lejer etablissementer, hvor der til lejemålet er knyttet en oprydningssforpligtelse. Eftersom Beredskabsstyrelsens aktiviteter kan medføre forurening, skønnes eventualforpligtelserne at udgøre 10,1 mio. kr. udregnet som pris pr. kvadratmeter. Beløbet medtælles ikke i balancen.

Note 6 og 7: FF4 langfristet gæld/FF6 Bygge og IT-kredit

Ultimo 2009 afstemte Beredskabsstyrelsen likviditetskontiene for 4 kvartal 2009.

5.2 Indtægtsdækket virksomhed

Tabel 13: Indtægtsdækket virksomhed (1000 kr.)

Ordninger med indtægtsdækket virksomhed	Ultimo (løbende priser)			
	2006	2007	2008	2009
Kursusvirksomhed	2.128	237	2.536	3.124
Assistancer	126	279	809	174
Udlejning, faciliteter	-89	2.424	2.270	745
Udlejning, materiel/mundering	166	34	147	458
Cafeteria (udbud)	2.058	-404	-314	269
Rengøring (udbud)	-	95	60	153
Øvrige	404	2.817	1.914	-147
Årets resultat	4.793	5.482	7.422	4.776
Akkumuleret resultat	0	5.482	12.904	17.680

Overskudsniveauet for den indtægtsdækkede virksomhed ses generelt at være stabilt i perioden 2006-2009. Niveauet for 2008 er rettelig ca. 2 mio. kr. lavere, mens niveauet for 2009 er tilsvarende højere på grund af en dobbelt indtægtsføring af en større indtægt, som blev udlignet primo 2009.

5.3 Gebyrfinansieret virksomhed

Beredskabsstyrelsen har ikke gebyrfinansierede aktiviteter.

5.4 Tilskudsfinansierede aktiviteter

Beredskabsstyrelsen har ikke tilskudsfinansierede aktiviteter.

5.5 Administrerede tilskudsordninger og lovbundne ordninger

Beredskabsstyrelsen administrerer ikke tilskudsordninger eller lovbundne ordninger.

5.6 Forelagte investeringer

Beredskabsstyrelsen har ikke forelagt investeringer mv. for Folketingets Finansudvalg til godkendelse. Beredskabsstyrelsen har intet udestående tilsagn.

5.7 Supplerende bilag

Tabel 14: Bevillingsregnskab pr. hovedformål (mio. kr.)

Hovedopgaver	Nettobevilling	Resultat
1. Operativt beredskab	328,5	327,8
2. Skolevirksomhed	57,8	49,1
3. Myndighedsopgaver	70,1	84,4
4. Støtteopgaver	74,5	
4.1. Hjælpefunktioner		3,0
4.2. Generel ledelse og administration		68,9
Underkonto 10. Almindelig virksomhed	530,9	533,2
Underkonto 60. Sikkerhedssamarbejde, Redningsberedskabet	9,1	6,3
Underkonto 90. Indtægtsdækket virksomhed		-4,7
Total	540,0	534,8
Resultat, netto		5,2

Beredskabsstyrelsens opgavehierarki har, som vist i tabel 15, fire niveauer:

1. Fire hovedopgaver
2. Fjorten hovedformål
3. Hovedprodukter
4. Aktiviteter/delprodukter

Den hierarkiske opbygning muliggør aggregering opad (dvs. mod venstre i tabel 15). Resultatkravene er knyttet til samme hierarki, ligesom styrelsens produktrelaterede konto-plan følger hierarkiet.

Mange udgifter til løn og øvrig drift kan konteres direkte på et delprodukt eller en aktivitet i hierarkiets laveste niveau. Andre fordeles fra registreringskonti kaldet "fælles til fordeling" til de relevante hovedprodukter. Som fordelingsnøgle bruges f. eks. kursist-timer, antal personer ansat i et givent kontor, sammensætningen af anlægsaktiverne på hovedproduktniveau.

Langt de fleste fordelingsnøgler er dog baseret på medarbejdernes tidsforbrug. Styrelsen indførte i 2004 et time/sag-system - der netop er blevet opgraderet - hvor alle medarbejdere registrerer den medgåede tid på delprodukter/aktiviteter. Herved kan lønomkostninger registreres eller fordeles på de relevante hovedprodukter. Timetal benyttes endvidere til at fordele fra "fælles til fordeling". Til fordeling af afskrivninger og renter benyttes en nøgle, der tager udgangspunkt i de bogførte værdier af anlægsaktiverne samt en inddeling af disse aktiver på hovedprodukter. Afskrivninger og renteomkostningerne fordeles herefter ud på hovedprodukt niveau efter deres relative andel af de bogførte værdier på hovedproduktniveau.

Tabel 15: Beredskabsstyrelsens opgavehierarki 2009

Hovedopgaver Produkter/eksterne effekter		Hovedformål	Hovedprodukt/ -aktiviteter
Operativt beredskab	1	Statsligt assistanceberedskab	11xx + 13xx
	2	Uddannelse af værnepligtige	12xx
	7	Nukleart beredskab	17xx
	9	Kemisk beredskab	20xx
	14	Kommunale støttepunkter	25xx
Uddannelsesvirksomhed (eksklusiv uddannelse af statsligt personel)	4	Uddannelse af personel fra det kommunale beredskab m.fl.	14xx
Myndighedsopgaver	5	Forebyggelse	15xx
	6	Tilsyn og beredskabsplanlægning	16xx + 28xx
	8	Varslingsberedskabet	18xx
	10	Internationalt beredskab	21xx
	11	Beredskabsudvikling	22xx + 27xx
	12	Frivillige i redningsberedskabet	23xx
Støtteopgaver	98	Hjælpefunktioner	98xx
	99	Generel ledelse og administration	99xx

Tabel 16: Resultatkontraktens målopfyldelse

Resultatkontrakt 2009 fordelt på hovedopgaver	Fuld målopfyldelse	Resultat 2009	Opfyldelses- grad	Opfyldelses- status
Operativt beredskab			92,7 pct.	
Vedrørende det operative beredskab skal det statslige redningsberedskab – som en del af det niveaudelte beredskab – fremstå som en rettidig, kompetent deltager i samfundets beredskab ved større ulykker og katastrofer, herunder terrorhandlinger. Det statslige redningsberedskab vil være førende i udvikling af indsatskoncepter over for større ulykker, katastrofer og terrorhandlinger, såvel nationalt som internationalt. Som led heri skal styrelsen fortsat tilbyde en kompetencegivende værnepligtsuddannelse, der er nyttig for samfundet og redningsberedskabet, og som samtidig opleves som anvendelig, interessant og tidssvarende af den værnepligtige.				
1.1 (K) Afgangstider for det statslige redningsberedskab.	Mindst 95 pct. af specifikke afgang sker senest fem min. efter alarmens modtagelse.	Ud af 97 afgang er 91 sket inden for kravet, hvilket svarer til 94 pct.	4,4 pct.*	Delvist opfyldt
1.2 (K) Rekvirenttilfredshed med beredskabscentrenes assistancer.	Alle centre har mindst 95 pct. rekvirenter, der er tilfredse eller meget tilfredse.	Alle 5 beredskabscentre opfylder kravet. 99 pct. af rekvirenterne er enten tilfreds eller meget tilfreds med styrelsens indsats.	4,4 pct.	Opfyldt
1.3 (K) Anvendelse af statslige frivillige.	Der ved mindst 20 pct. af assistancerne anvendes frivillige.	Frivillige har deltaget i 31 pct. af assistancerne.	4,4 pct.	Opfyldt
1.4 (P) Den internationale indsatskapacitet skal yderligere styrkes gennem analyse og hvervning af personel.	Der er analyseret, hvor stor personelpuljen skal være samt hvilke kompetencer medlemmerne af denne skal besidde. Der er afgivet kompetenceafklarende information til 80 pct. af de personer der pr. 31/12 2009 indgår i puljen. Der er gennemført 6 temadage samt udsendt 4 nyhedsbreve.	Analysen af personelbehov er udført. Det kan ikke dokumenteres, at 80 pct. har modtaget den kompetenceafklarende information. Der er gennemført 6 temadage, og der er udsendt 4 nyhedsbreve.	3,3 pct.	Delvist opfyldt
1.5 (P) Præcision i antallet af gennemførende værnepligtige.	Antallet af værnepligtsuddannede afgiver maksimalt 2 pct. fra 750.	749 værnepligtige er færdiguddannet, hvilket svarer til en afvigelse på ca. 0,1 pct.	4,4 pct.	Opfyldt
1.6 (K) De værnepligtige skal være uddannet bedst muligt.	Der skal være en beståelsesprocent på mindst 82 pct. indenfor indsats. En beståelsesprocent på mindst 85 pct. for redning. Samt en beståelsesprocent på mindst 65 pct. af værnepligtige der består indsatsuddannelsen skal udstationeres til et kommunalt redningsberedskab.	Beståelsesprocenterne blev 85 og 90 pct. for henholdsvis indsats og redning. 84 pct. blev udstationeret til et kommunalt redningsberedskab.	4,4 pct.	Opfyldt

Resultatkontrakt 2009 fordelt på hovedopgaver			Opfyldelses-grad	Opfyldelses-status
1.7 (E) Måling af effekten af værnepligtsuddannelsen.	Mindst 80 pct. af de værnepligtige er meget enig/enige.	87,2 pct. af de værnepligtige er meget enige/enige.	4,4 pct.	Opfyldt
1.8 (K) Kvalitetsstyringen af det kemiske beredskab skal yderligere styrkes.	Der er opbygget arkitektur af kvalitetshåndbogen. Der skal foreligge 15 SOPer (Standard Operating Procedure) af analysearbejdet. Der foreligger 10 SOPer af administrative procedurer. Der er etableret prøvedatabase. Kemiske beredskab har deltaget i FINEX og OPCW øvelserne.	Arkitektur af kvalitets-håndbogen er opbygget. Det fulde antal af SOPere om de administrative eller af analysearbejdet blev ikke nået. Der er etableret en prøvedatabase samt deltaget i FINEX og OPCW.	2,7 pct.	Delvist opfyldt
1.9 (P) Nukleart beredskab i Grønland.	Oplæg med tekniske løsninger skal godkendes af Beredskabsstyrelsens direktion. Oplæg med tekniske løsninger er sendt til høring ved Grønlands Selvstyre.	Oplæg blev godkendt på direktionsmødet den 3. juni 2009. Herefter blev oplæget sendt til høring i den grønlandske beredskabskommission.	4,4 pct.	Opfyldt
Uddannelsesvirksomhed			100 pct.	
For uddannelsesvirksomhed skal styrelsen øge samfundets robusthed gennem udvikling og gennemførelse af uddannelser, temadage mv., der understøtter den beredskabsmæssige udvikling. Aktiviteterne skal bygge på formidling af ajourført viden fra ind- og udland. Formidlingen skal ske efter pædagogiske principper, der giver en effektiv læring og ressourceanvendelse.				
2.1 (P) Evaluering af indsatslederuddannelsen	Uddannelsens indhold og deltagernes udbytte er evalueret. Der foreligger en plan for tilpasning af uddannelsen og herunder udvikling af materialer.	Uddannelsens indhold er evalueret og på baggrund heraf foreligger der en plan for tilpasning af uddannelsen.	5,0 pct.	Opfyldt
2.2 (Pr) Kapacitetsudnyttelsen på Beredskabsstyrelsens Tekniske Skole og kursus ejendom i Snekkersten skal fastholdes på et højt niveau.	Mindst 80 pct. af kapaciteten er udnyttet.	Kapacitetsudnyttelsen i 2009 er 82,7 pct.	5,0 pct.	Opfyldt
2.3 (E) Effektmåling af de beredskabsfaglige uddannelsers betydning.	Mindst 75 pct. af kursisterne mener at de erhvervede kompetencer nyttiggøres ifm. opgavevaretagelsen i beredskabet.	Effektmålingen viser at 81,3 pct. er enige.	5,0 pct.	Opfyldt

Resultatkontrakt 2009 fordelt på hovedopgaver	Fuld målopfyldelse	Resultat 2009	Opfyldelses- grad	Opfyldelses- status
Myndighedsopgaver			93,1 pct.	
På tilsyns- og rådgivningsområdet skal styrelsen udvikle og målrette rådgivnings- og forebyggelsesindsatsen samt koordineringen af beredskabsplanlægningen inden for den civile sektor på alle niveauer gennem en systematisk indsamling, bearbejdning og formidling af viden.				
3.1 (K) Sagsbehandlingstider på forebyggelsesområdet.	Mindst 80 pct. af henvendelser er behandlet, og den gennemsnitlige sagsbehandlingstid overstiger ikke 15 dage.	Mere end 86 pct. af henvendelser er behandlet til tiden, mens sagsbehandlingstiden er ca. 7,6 dage.	4,4 pct.	Opfyldt
3.2 (P) Brandforebyggende regler skal videreudvikles i overensstemmelse med den teknologiske og samfundsmæssige udvikling.	Udkast til ny bekendtgørelse om opbevaring af ammoniumnitratholdige produkter er udarbejdet. Senest 3 måneder efter høringsfristens udløb er der udarbejdet høringsnotat om nye regler om gasser under tryk. Senest 3 måneder efter høringsfristens udløb er der udarbejdet høringsnotat om nye regler om ild og lys.	Udkast til ny bekendtgørelse er udarbejdet. Høringsnotatet blev udarbejdet inden 3 måneder efter høringsfristens udløb for både gasser under tryk og om ild og lys.	4,4 pct.	Opfyldt
3.3 (E) Styrkelse af de adfærdspåvirkende forebyggelsesaktiviteter.	Der er gennemført en evaluering af brugernes anvendelse af brandkampagner.dk. Problemer om brandsikkerhed i almene boliger er identificeret og der foreligger en behovsanalyse. Undervisningsmaterialet "Ild - en farlig ven" skal evalueres og på baggrund heraf skal der foreligge en udviklingsplan.	Brandkampagner.dk er evalueret. Der er gennemført en identifikation af problemer samt en behovsanalyse af brandsikkerheden i almene boliger. "Ild - en farlig ven" er evalueret og der er udarbejdet udviklingsplan.	4,4 pct.	Opfyldt
3.4 (P) Undersøgelse af kommunernes anvendelse af den nye brandsynsbekendtgørelse	Resultatet er sendt til Forsvarsministeriet inden årets udgang.	Resultatet er sendt til Forsvarsministeriet ultimo 2009.	4,4 pct.	Opfyldt
3.5 (P) Værktøjer der understøtter videndeling og udvikling af øvelsesaktivitet.	Der er gennemført seminar. Der er etableret internetportal. Der er etableret oversigt over vejledninger m.v. Der foreligger udkast til øvelsesvejledning.	Seminar er afholdt. Internetportal og vejledningsoversigt er etableret. Øvelsesvejledning er ikke færdig.	3,3 pct.	Delvist opfyldt

Resultatkontrakt 2009 fordelt på hovedopgaver	Fuld målopfyldelse	Resultat 2009	Opfyldelses- grad	Opfyldelses- status
3.6 (P) Krisestyring-sopgaver skal styrkes gennem øvelses-aktiviteter.	KRISØV 2009 er afholdt. Der er afholdt 2 varslings- og alarmeringsøvelser. Der er afholdt 2 dilemmaøvelser.	KRISØV 2009 og de 2 varslings- og alarmeringsøvelser er afholdt. 1 dilemmaøvelse blev ikke afholdt.	3,1 pct.	Delvist opfyldt
3.7 (P) Deltagelse i det internationale beredskabssamarbejde.	Der er afholdt 2 status- og strategiseminarer. Planlægge og gennemføre ekspertmøde og generaldirektørmøde. Planlægge NORDRED konferencen og lede 1 af konferencens workshops.	2 status- og strategiseminarer er afholdt. Ekspertmøde og generaldirektørmøde er afholdt. NORDRED konferencen planlagt samt afholdt workshop.	4,4 pct.	Opfyldt
3.8 (P) Vedligeholdelsesaftale af varslings-systemet.	Der foreligger en analyse af teknisk, juridisk og merkantil forudsætninger. Der foreligger en indstilling til direktionen.	Teknisk, juridisk og merkantil analyse er udarbejdet. Indstilling er godkendt.	4,4 pct.	Opfyldt
Støtteopgaver			86,7 pct.	
Beredskabsstyrelsen skal fremme sin mission og efterleve sine værdier med en ressourcebevidst effektivitet. Organisationen skal være let at overskue og fleksibel i forhold til opgaverne. Den skal være fremadrettet og tiltrækkende for engagerede, dygtige og ansvarsbevidste medarbejdere, der kan lide at skabe resultater, og som ønsker en konstant og målrettet kompetenceudvikling.				
4.1 (P) Design og hjemmeside.	Der er udarbejdet en designmanual. Ny hjemmeside er forberedt, herunder udarbejdet informationsarkitektur og design.	Designmanual er udarbejdet. Informationsarkitektur og design er udfærdiget til den ny hjemmeside.	3,3 pct.	Opfyldt
4.2 (P) Kompetenceudviklingsstrategi.	Der skal være gennemført uddannelse af samtaleledere således, at 100 pct. af organisationen kan anvende FOKUS samt foreligge individuelle udviklingsplaner for alle medarbejdere.	Mere end 75 pct. af organisationen blev uddannet som samtaleledere. Der blev ikke udarbejdet individuelle udviklingsplaner for alle medarbejdere.	2,0 pct.	Delvist opfyldt
4.3 (P) Sygefravær.	Det gennemsnitlige sygefravær overstiger ikke 5,0 sygedage pr. medarbejder (ekskl. langtidssyge og ansatte på særlige vilkår).	Sygefraværet blev på 4,8 dage.	3,3 pct.	Opfyldt
I alt, samlet målopfyldelse			93,3 pct.	

* 4,4 pct. point er det nøjagtige tal selvom, målet ikke blev fuldt opfyldt. Et fuldt opfyldt mål ville give 4,44 pct. point. Resten af de mål som er angivet til 4,4 pct. point er en afrunding fra 4,44. Afrundingen påvirker ikke den samlede målopfyldelse.

Årsrapport 2009

Øget sejladsikkerhed gennem brugerfokus

1. Beretning

1.1. Præsentation af Farvandsvæsenet

Farvandsvæsenet er en civil styrelse under Forsvarsministeriet.

Farvandsvæsenets mission er

At sikre sejladsen

Farvandsvæsenets vision er

*At vore farvande er de sikreste
at besejle i verden*

Farvandsvæsenets vision og strategi søges indfriet gennem fortsat udvikling og løsning af **hovedopgaverne**, der omfatter:

Sejladsinformation

Farvandsvæsenet indsamler og kvalitetssikrer maritim information. Informationen formidles til skibstrafikken og havets øvrige brugere for at gøre sejladsen i de danske farvande mere sikker. Navigationsadvarsler og oplysninger om vandstand, strøm, bølger, saltholdighed og temperatur formidles via de kommunikationskanaler, brugerne benytter.

Afmærkning, navigationssystemer og overvågning

Farvandsvæsenet etablerer, vedligeholder og overvåger flydende og stationær afmærkning, radionavigation og andre navigationshjælpemidler som AIS (Automatic Identification System). Derudover drives VTS Øresund¹, og der varetages kystudvig for Søværnets Operative Kommando.

Kystredning

Farvandsvæsenet opretholder et døgnberedskab ved 21 redningsstationer fordelt langs de danske kyster. Beredskabet stilles til rådighed for den samlede danske søredningstjeneste, som Søværnets Operative Kommando koordinerer.

Lodsning udført af Det Statslige Lodsvæsen (DSL)

DSL stiller lodser til rådighed og gennemfører lodsning for skibstrafikken ved anløb af danske havne og gennemsejling af danske farvande.

Myndighedsopgaver

Farvandsvæsenet træffer afgørelser inden for hovedområderne afmærkning på søterritoriet, vrag, søopmåling og sejladsinformation. Farvandsvæsenet udgiver også forskellige, nautiske publikationer som Efterretninger for Søfarende, Dansk fyrliste og tidevandstabeller.

For en uddybende beskrivelse af opgaverne henvises til Farvandsvæsenets resultatkontrakt med Forsvarsministeriet 2009. Årets resultat- og direktørkontrakt er en udmøntning af Farvandsvæsenets **strategiske fokusområder**:

- Ledelse
- Strategisk kompetenceudvikling
- Brugerfokus
- Produkter på forkant
- Anerkendelse og indflydelse

Hovedkonti

Farvandsvæsenet omfatter hovedkontiene 12.31.01 (driftsbevilling) Farvandsvæsenet. Regnskab for Det Statslige Lodsvæsen er beskrevet i bilag 5.

AIS (Automatic Identification System)

Udveksling af oplysninger

AIS gør det muligt at udveksle oplysninger mellem skibe indbyrdes og mellem skibe og landstationer.

Oplysningerne kan deles op i tre kategorier:

- Identifikation f.eks. skibets navn, kalde-signal eller IMO-nummer
- Navigation f.eks. skibets position, kurs og fart.
- Skibets rejse f.eks. skibets destination, ankomsttidspunkt og skibets aktuelle dybgang.

Landbaserede AIS-systemer

Farvandsvæsenet driver og har ansvaret for et landbaseret AIS-system i Danmark. Det landbaserede AIS-system består af et antal basestationer, som opsamler AIS-signaler fra alle AIS-udstyrede skibe i de danske farvande. Disse data benyttes til statistikker, prognoser og til historiske hændelser.

¹ Se faktaboks side 3.

1.2. Årets faglige resultater

Årets faglige resultater afspejler, at der i 2009 var fokus på øget sejladssikkerhed gennem brugerfokus.

At sætte et klart fokus på brugerne handler blandt andet om inddragelse af brugerne og optimering af produkterne og serviceydelserne, som skaber værdi for brugeren.

Som det fremgår af målrapporteringen nedenfor, har Farvandsvæsenet i alt opfyldt 52,8 % af de fastsatte krav i Farvandsvæsenets resultatkontrakt med Forsvarsministeriet 2009. I forhold til Farvandsvæsenets kerneproduktion er mange væsentlige resultater opnået i 2009.

Ud af i alt 8 effektmål, som dækker meget centrale dele af Farvandsvæsenets samlede opgavevaretagelse, er de 6 opfyldte, mens 2 er ikke opfyldte. Det kan tilføjes, at mange af de mål, som er vurderet ikke opfyldte alene skyldes tidsmæssige forskydninger. Disse mål er enten færdiggjort senere i 2009 eller primo 2010.

Blandt de væsentligste faglige resultater inden for **sejladsinformation** skal fremhæves, at den nye og forbedrede hjemmeside (resultatkrav 1.1), som er rettet mod *brugernes behov*, har medført en stigning i antal besøg på 76 %, hvilket er særdeles tilfredsstillende. Et vigtigt element på hjemmesiden er de oceanografiske og hydrografiske prognoser, og krav til kvalitet på dette område (resultatkrav 1.2) blev opfyldt i 2009.

Der har været fokus på den strategiske kommunikation (resultatkrav 1.4), hvor der er arbejdet med Farvandsvæsenets image for at sikre, at *flere brugere kender til vores produkter*.

På området **afmærkning og navigation** er de gode resultater i forhold til effektmål en indikation på, at Farvandsvæsenets forebyggende arbejde for at sikre sejladsen har den ønskede virkning. For at kunne blive endnu bedre til at måle effekten på sejladssikkerheden af den forebyggende indsats, har Farvandsvæsenet i 2009 udviklet en første version af et *near miss* værktøj (resultatkrav 2.4). Der arbejdes i 2010 videre med *brugerdrevet tilpasning* af værktøjet.

I 2009 opstartede Farvandsvæsenet et forsøg med større afmærkning, idet benchmarks med andre lande har vist, at den fysiske størrelse på afmærkningen i de danske farvande er relativt lille.

I forsøgsperioden har forskellige brugergrupper været inddraget for at tegne et så nuanceret billede som muligt. Forsøget fortsætter i 2010, idet der endnu ikke har vist sig en klar konklusion vedrørende fordele og ulemper ved en ny og større afmærkning af plast (langt størstedelen af den nuværende afmærkning er af jern).

Near-miss

En near-miss er en hændelse, der var tæt på at udvikle sig til en kollision eller en grundstødning. Farvandsvæsenet er i gang med at udvikle et værktøj, som ved hjælp af AIS-data kan opdage near-miss episoder. Målet er at opstille effektmål for antallet af near-miss pr. år i danske farvande og at vurdere sejladssikkerheden i givne områder. En af udfordringerne er at få elektronisk identifikation af near-miss hændelser på basis af AIS-data.

På dette område har der ligeledes været et stærkt *brugerfokus* i forbindelse med projekt EfficienSea, hvor især arbejds pakken vedrørende e-navigation kræver stor brugerinvolvering, og resultatet ventes at kunne få endog stor betydning for sejladssikkerheden – også internationalt, idet projektet omfatter 6 lande, men i øvrigt har stor bevågenhed i såvel EU som IALA (International Association of Marine Aids to Navigation and Lighthouse Authorities).

EfficienSea

Formålet med EU-projektet EfficienSea er at forbedre sejladssikkerheden i Østersøregionen. Det skal ske ved, at de 16 partnere i det 8 mio. euro store projekt (EU's hidtil største) samarbejder om at udvikle værktøjer, der medvirker til sikker, bæredygtig og effektiv trafik til søs. Fokus i projektet er på innovative løsninger inden for farvandssikring (e-navigation), risikohåndtering, VTS samt at tiltrække unge til det maritime erhverv.

e-navigation

e-navigation er en ensartet digital indsamling, integration, udveksling og præsentation af maritim information om bord og på land. Formålet er at sikre sejladsen, fremme tryghed til søs og sikre havmiljøet ved at forbedre havn til havn navigation og andre ydelser. E-navigation er en arbejds pakke under EU-projektet EfficienSea.

I 2010-11 skal konceptet testes på skibe. Projektet skal levere afprøvede forslag til konkrete e-navigationsservices.

Kystredningstjenesten har igen i 2009 opnået meget fine reaktionstider og et flot resultat for så vidt angår andelen af redningsaktioner, hvor netop Farvandsvæsenets indsats (som en del af det samlede danske søredningsberedskab) har haft en positiv virkning på udfaldet af de gennemførte redningsaktioner (resultatkrav 3.1).

For så vidt angår resultatkravene med *brugerfokus* har resultaterne ikke været så tilfredsstillende, idet en brugerundersøgelse som led i kvalitetssikringen ikke blev færdiggjort i 2009 (resultatkrav 3.3). Undersøgelsen påregnes dog færdiggjort primo 2010.

I relation til **lodsning udført af Det Statslige Lodsvæsen** var der i 2009 fokus på at sikre genopretning af økonomien i Det Statslige Lodsvæsen. En ny takstbekendtgørelse trådte i kraft den 1. oktober 2009, og hermed er en vigtig del af fundamentet for at sikre et konkurrencedygtigt statsligt Lodsvæsen på plads. I 2009 igangsatte Farvandsvæsenet desuden et strukturprojekt med henblik på optimering af antal lodsstationer, både og tjenestesteder. Disse opgaver krævede meget fokus, og det betød, at en række andre opgaver, særligt i relation til resultatkrav om brugerinddragelse (resultatkrav 4.3 og 4.4) og optimering af driften (resultatkrav 4.5 og 4.7) blev forsinkede og ikke opfyldte.

Positivt er det imidlertid, at andelen af skibe i Storbælt, der følger IMOs² lodsanbefalinger (resultatkrav 4.1), fortsat lever op til det krav, Farvandsvæsenet arbejder ud fra. Det er således fortsat over 95 % af de omfattede skibe, der frivilligt tager lods om bord eller opfylder 5/6 reglen³, hvilket er tilfredsstillende.

For **myndighedsområdet** har Farvandsvæsenet i 2009 profileret sig som en væsentlig myndighed i forhold til at kunne påvirke arbejdet med maritim fysisk planlægning i Danmark over de kommende år (resultatkrav 5.1). Farvandsvæsenet har gennem deltagelse i relevant samarbejde, særligt i EU-regi, styrket det nødvendige netværk såvel nationalt som internationalt.

VTS Øresund

Sound Vessel Traffic Service (VTS Øresund) er placeret i Malmø og bemandet 24 timer i døgnet, året rundt med i alt 14 danske og svenske VTS uddannede operatører. VTS Øresund yder navigatorisk rådgivning til skibsfarten i det meget geografisk varierede Øresundsområde med gravede render, åbne farvande, snævre passager samt meget tæt og varieret skibstrafik.

Mere end 35.000 skibe sejler i gennemsnit igennem Øresund årligt. VTS Øresund rådgiver blandt andet skibsfarten om position, identitet og bevægelser af andre skibe i området, herunder generel information omkring vind, vejr, forhindringer i området samt om andre særlige forhold i området, der kan have indvirkning på sejladsikkerheden.

² International Maritime Organization

³ Skibe, som inden for de seneste seks måneder har passeret mindst fem gange gennem Rute T, anses for at opfylde IMO anbefalingen

1.3. Årets økonomiske resultat

Formålet med dette afsnit er at lave en samlet vurdering af årets regnskab.

Tabel 1: Virksomhedens økonomiske hoved- og nøgletal

Hovedtal			
(mio. kr)	2007	2008	2009
Resultatoppgørelse			
Ordinære driftsindtægter	-277,5	-280,9	-291,6
- heraf indtægtsført bevilling	-255,8	-264,5	-267,1
- heraf eksterne indtægter	-21,7	-16,4	-24,5
- heraf øvrige indtægter	-	-	-
Ordinære driftsomkostninger	257,0	258,2	284,4
- heraf løn	135,7	135,2	150,3
- heraf af- og nedskrivninger	28,1	29,3	29,8
- heraf øvrige omkostninger	93,3	93,7	104,2
Resultat af ordinær drift	-20,5	-22,7	-7,2
Resultat før finansielle poster	-24,2	-33,1	-12,0
Årets resultat	-8,1	-11,8	9,0
Balance			
Anlægsaktiver	429,4	420,1	419,0
Omsætningsaktiver	23,8	22,3	26,8
Egenkapital	-23,6	-25,4	-5,3
Langfristet gæld	-431,4	-429,7	-419,6
Kortfristet gæld	-38,5	-51,3	-71,5
Låneramme	493,6	492,0	490,8
Træk på låneramme (FF4 + FF6)	431,4	425,2	414,5
Finansielle nøgletal			
Udnyttelsesgrad af låneramme	87,4%	86,4%	84,5%
Negativ udsvingsrate	3,5	1,7	0,0
Overskudsgrad	2,9%	4,2%	-3,1%
Bevillingsandel	92,2%	94,2%	91,6%
Nøgletal			
Kapitalandel	15,9%	17,9%	17,4%
Opretholdelsesgrad	43,6%	115,2%	92,5%
Personaleoplysninger			
Antal årsværk	306	312	323
Årsværkspris	434.967	425.321	453.560
Lønomsætningsandel	48,5%	47,9%	50,3%
Lønsumsloft	134,6	140,4	143,7
Lønforbrug	133,1	132,7	146,5

Farvandsvæsenet sluttede 2009 med et merforbrug på 9,0 mio. kr. i forhold til bevillingen. Farvandsvæsenets har dækket merforbruget med opsparet overskud fra tidligere år. Derfor anses regnskabsresultatet samlet set for tilfredsstillende. Resultatet af den ordinære drift er et mindreforbrug på 7,2 mio. kr., men dette kan ikke finansiere de resterende omkostninger, navnlig renteudgifter vedr. langfristet gæld. Resultatet skyldes til dels enkeltstående poster, men også stigende omkostninger til personale og til reparation og vedligeholdelse af bygninger og materiel. Blandt de enkeltstående poster skal særligt nævnes omkostninger til understøttelse af redningsmænd på 3,5 mio. kr., som tidligere finansieredes af Finanslovens § 36. og en korrekti-

on på 4,2 mio. kr. vedrørende feriepenge. Endvidere har Farvandsvæsenet finansieret VTS Øresund inden for gældende bevilling. De nævnte finansieringsbehov er af en sådan størrelse, at der i samarbejde med Forsvarsministeriet søges en løsning, og i den forbindelse er der peget på forskellige strukturtiltag, som er under overvejelse.

Set i forhold til tidligere år har Farvandsvæsenets indtægter udviklet sig positivt: Bevillingen er steget 2,6 mio. kr. siden 2008, men til gengæld er der kommet nye opgaver til, jf. oven for. Salg af varer og tjenesteydelser er steget, set i forhold til 2008. Men den generelle tendens for salgsindtægter mv. er vigende. Der er også stigende indtægter fra

tilskud til egen drift. Den store stigning i forhold til 2008 skyldes dog tidsmæssigt sammenfald af de sidste afregninger vedr. afsluttede projekter og den første afregning vedr. EfficienSea- projektet.

De samlede lønomkostninger er steget med 15,1 mio. kr. siden 2008. Stigningen reflekteres i den viste årsværkspris. Af stigningen vedrører imidlertid 3,5 mio. kr. fra understøttelsesomkostninger til redningsmændene, mens 4,2 mio. kr. skyldes en engangsudgift vedrørende feriepenge. Det skal bemærkes, at omkostningerne til understøttelsesordningen forventes at stige fremover. Den resterende stigning (7,7 mio. kr. eller 5,4 % af omkostningerne) udgøres dels af overenskomstmæssige reguleringer, dels af flere og dyrere medarbejdere. Personaleomkostningerne må altså ventes at have et højere niveau i de kommende år, selvom feriepengekorrektionen er en engangsudgift.

Også de øvrige ordinære driftsomkostninger er steget siden 2008, nemlig 8,8 mio. kr. eller 10,1%. En stor del af stigningen skyldes, at 2008 havde et meget lavt omkostningsniveau: Der opløstes henrettelser for 21,0 mio. kr., hvilket sænkede drifts-

omkostningerne tilsvarende. Dertil kommer (når der ses bort fra store engangsomkostninger i 2008) at omkostningerne til reparation og vedligeholdelse af Farvandsvæsenets bygninger og materiel generelt er højere i 2009.

Samlet har resultatet af ordinær drift udviklet sig negativt – det er faldet med 15,5 mio. kr. til et mindreforbrug på 7,2 mio. kr. Dermed er der ikke balance i forhold til de finansielle omkostninger på 20,5 mio. kr., som dog er 1,1 mio. kr. lavere end sidste år. Kapitalandelen, der udgøres af afskrivninger og renter i forhold til ordinære driftsindtægter, er forholdsvis stabil omkring 17%, idet mange af Farvandsvæsenets aktiver er bygninger, skibe og redningsbåde med stor anskaffelsesværdi og lang levetid. Det er tilsvarende store enkeltinvesteringer, der er den væsentligste forklaring på den svingende opretholdelsesgrad (tilgangen i anlægsaktiver i forhold til årets afskrivninger).

1.4. Opgaver og ressourcer

Formålet med dette afsnit er at give en oversigt over hovedopgaverne og ressourceforbruget på disse.

Tabel 2: Sammenfatning af økonomi for Farvandsvæsenets produkter/ydelser

Opgave (mio. kr.)	Indtægtsført bevilling	Øvrige indtægter	Omkostninger	Andel af årets overskud
0 Hjælpefunktioner/Generel ledelse og administration	68,8	10,6	69,8	9,5
1 Sejladsinformation	21,8	1,1	43,5	-20,7
2 Afmærkning, navigationssystemer og overvågning	111,8	19,5	122,7	8,7
3 Kystredning	53,5	1,7	69,8	-14,6
4 Lodsning udført af Det Statslige Lodsvæsen	-	0,0	0,0	0,0
5 Myndighedsopgaver	11,2	0,0	3,2	8,1
I alt	267,1	32,8	309,0	-9,0

Den sidste kolonne i tabel 2 (Andel af årets overskud) viser, at fordelingen af den indtægtsførte bevilling og øvrige indtægter ikke i tilstrækkelig grad afspejler de reelle omkostninger på opgaverne. F.eks. har omkostningerne til "Sejladsinformation" været 20,7 mio. kr. højere end forventet. Fremadrettet vil Farvandsvæsenet have større fokus på, at finanslovens specifikation afspejler opgavernes reelle omkostninger.

1.5. Redegørelse for reservation

Farvandsvæsenet har ingen reserverede bevillinger til brug for løsning af opgaver, hvorfor tabellen

herom fra Økonomistyrelsens vejledning ikke er medtaget.

1.6. Administrerede udgifter og indtægter

Farvandsvæsenet har ingen administrerede udgifter og indtægter til brug for løsning af opgaver, hvorfor tabellen herom fra Økonomistyrelsens vejledning ikke er medtaget.

1.7. Forventninger til det kommende år

Formålet med dette afsnit er i korte træk at redegøre for de udfordringer, Farvandsvæsenet står overfor i 2010 og de kommende år.

Økonomiske rammer

De økonomiske rammer i 2010 og følgende år forventes fortsat at kræve rationaliserings- og effektiviseringstiltag for at kunne finansiere kernevirkomheden og nye aktiviteter under denne, som udviklingen i skibsfarten og Farvandsvæsenets egen innovation og nytænkning vil tilsige.

Ud over en række nye forpligtelser, der skal finansieres inden for rammen, skal Farvandsvæsenet varetage driften af VTS Øresund, også efter den afsluttende pilotprojektfase. Denne finansiering er af en sådan størrelse, at den må tilvejebringes i samarbejde med Forsvarsministeriet, og der er i den forbindelse peget på forskellige strukturtiltag, som er under overvejelse.

Særligt bygningsområdet er en voksende økonomisk byrde for Farvandsvæsenet, idet mange fyrinstallationer m.m. er fredede og derfor relativt dyre at vedligeholde. Et operativt spørgsmål melder sig i den henseende, idet disse omkostninger i mange tilfælde ikke står i et rimeligt forhold til betydningen for sejladsikkerheden, som er det hovedformål, Farvandsvæsenet får sin bevilling til. Farvandsvæsenet er i samarbejde med Forsvarsministeriet og Finansministeriet ved at finde en løsning i sagen.

Farvandsvæsenet har haft stor nytte af et tættere samarbejde med EU, hvorfra Farvandsvæsenet har modtaget støtte til flere projekter over årene. Senest til projektet EfficienSea (se nedenfor). EfficienSea rummer blandt andet projektet om e-navigation, der muligvis på meget lang sigt vil kunne give anledning til yderligere rationaliseringer i nogle af de traditionelle hovedopgaver. E-navigation er dog først og fremmest beregnet til at øge sejladsikkerheden, og Farvandsvæsenets tilgang er, at gøre det meget konceptuelle projekt mere praktisk til gavn og inspiration for de mange, der arbejder med e-navigation i ind- og udland. Samarbejdet med EU vil generelt søges intensivt, idet det vurderes at være til gavn for sejladsikkerheden og samtidig kan give Farvandsvæsenet en mulighed for at få finansieret udviklingsaktiviteter ud over den normale bevilling.

Farvandsvæsenet har iværksat udarbejdelse af en plan for udvikling af Kystredningstjenesten i de kommende år. Det ligger fast, at der over en år-

række bør ske en fornyelse af dele af redningsfartøjerne, hvilket ligeledes er en betydelig finansiel udfordring. Der må i forbindelse med udredningsarbejdet tages stilling til økonomien, og det vil under de nuværende rammebetingelser være nødvendigt at overveje strukturtilpasning i Kystredningstjenesten og/eller i andre dele af Farvandsvæsenets drift.

Udgifter i forbindelse med Farvandsvæsenets nye mere aktive strategi med øget fokus på policy, innovation og formidling har kunnet holdes inden for den normale bevilling.

Faglige krav

Farvandsvæsenets opgave som udviklingsplatform for initiativer til højnelse af sejladsikkerheden i farvandene omkring Danmark, Færøerne og Grønland vil også i 2010 stille store krav. Denne opgave varetages blandt andet via deltagelse i relevante internationale fora, hvor en aktiv indsats fra Danmark forventes at kunne give et positivt bidrag til den hjemlige sejladsikkerhed.

En af de konkrete udfordringer i 2010 er at lede den fortsatte fremdrift i projekt EfficienSea. Projektet, der strækker sig over 3 år, finansieres hovedsageligt med EU midler fra programmet INTERREG Baltic Sea Region. Projektet, som tæller i alt 16 partnere fra Østersø-området, har et samlet budget for alle partnere i projektet på 8 mio. Euro.

Udover at lede det samlede projekt driver Farvandsvæsenet arbejds pakken om e-navigation, og projektet er ligeledes et væsentligt aktiv for Farvandsvæsenets andel i EU's Østersøstrategi, hvor Farvandsvæsenet i samarbejde med Søfartsstyrelsen og Forsvarskommandoen er koordinator for strategiens prioritet 13 om maritim sikkerhed.

På driftssiden vil der være særlig fokus på tiltag i forbindelse med genopretning af økonomien i Det Statslige Lodsvæsen, hvor takstforhøjelsen den 1. oktober 2009 bl.a. vil skabe grundlag for gradvis tilbagebetaling af den oparbejdede gæld. I 2009 igangsatte Farvandsvæsenet desuden et strukturprojekt med henblik på optimering af antal lodsstationer, både og tjenestesteder. Der er sket et fald i antal lodsninger efter takstændringen, men det er endnu for tidligt at konkludere, om dette skyldes den økonomiske afmatning, de højere takster eller en kombination af disse. Farvandsvæsenet følger den fortsatte udvikling meget nøje.

2. Målrapportering

Formålet med dette kapitel er at give en oversigt over og analyse af årets målopfyldelse i forhold til Farvandsvæsenets resultatkontrakt med Forsvarsministeriet 2009.

2.1. Skematisk oversigt

Tabel 3: Oversigt over resultatopfyldelse i forhold til Farvandsvæsenets resultatkontrakt 2009

Opgave	Opfyldte resultatkrav, antal	Delvist opfyldte resultatkrav, antal	Ikke opfyldte resultatkrav, antal
Sejladsinformation	5		4
Afmærkning, navigationssystemer og overvågning	6		3
Kystredning	3		2
Lodsning udført af Det Statslige Lodsvæsen	2		5
Myndighedsopgaver	2		
Interne strategiske indsatsområder	1		3
I alt	19		17

Som det fremgår af tabel 3 blev 19 ud af i alt 36 resultatkrav i Farvandsvæsenets resultatkontrakt med Forsvarsministeriet 2009 opfyldt (52,8 %), mens 17 resultatkrav ikke blev opfyldt (47,2 %). For detaljeret opgørelse over målopfyldelse for alle resultatkrav i Farvandsvæsenets resultatkontrakt 2009 henvises til bilag 1.

Trods et resultat, der ikke er helt tilfredsstillende, er mange væsentlige resultater opnået i 2009. Ud af i alt 8 effektmål, som dækker meget centrale dele af Farvandsvæsenets samlede opgavevaretagelse, er de 6 opfyldte, mens 2 ikke opfyldt.

De ikke opfyldte resultatkrav fordeler sig med 9 aktivitetsmål, 2 kvalitetsmål, 2 effektmål, 1 produktivitetsmål samt 3 resultatkrav, der vedrører interne fokusområder.

Det væsentligste ikke opfyldte resultatkrav er effektmålet om, at der ikke sker kollisioner eller utilsigtede grundstødninger med en lods fra Det Statslige Lodsvæsen ombord (resultatkrav 4.2). Den hændelse, der fører til, at kravet ikke kan opfyldes i 2009, er analyseret nærmere i de uddybende analyser i forbindelse med målrapporteringen.

Flere af de resterende ikke-opfyldte resultatkrav drejer sig om forsinkelser, hvor opgaven enten er løst nu eller er i gang. Disse behandles nedenfor i forbindelse med de uddybende analyser på udvalgte områder.

For så vidt angår krav til sygefravær (resultatkrav 6.3) har Farvandsvæsenet opnået et rigtig fint resultat (ligger under gennemsnittet for staten), men kravet er sat meget ambitiøst og er derfor ikke opfyldt.

Overblik over de væsentligste faglige resultater inden for hver enkelt hovedopgave fremgår af afsnittet om årets faglige resultater i beretningen.

2.2. Uddybende analyser og vurderinger

2.2.a Udvalgte uddybende analyser

I forlængelse af hovedbudskabet om *øget sejlads-sikkerhed gennem brugerfokus* har Farvandsvæsenet valgt at afrapportere uddybende på følgende områder:

- "Sejladsinformation"
- "Afmærkning/navigation"
- Lodsning udført af Det Statslige Lodsvæsen

Det centrale i analyserne er at se på effekten i form af øget sejladssikkerhed samt at se på resultaterne af det øgede brugerfokus i 2009. Analyserne bygger således på udvalgte resultatkrav fra de tre hovedopgaver om effekt og brugerfokus. For så vidt angår Det Statslige Lodsvæsen, har der i 2009 været særligt fokus på genopretning af økonomien, hvilket ligeledes analyseres nedenfor.

Ad pkt. 2.2.a) "Sejladsinformation"

Opgaven omfatter indsamling og kvalitetssikring af maritim information. Informationen formidles til skibstrafikken og havets øvrige brugere for at øge sejladsikkerheden i de danske farvande.

Oplysninger om vandstand, strøm, bølger, saltholdighed og temperatur tilbydes i form af aktuelle målinger og som prognoser to døgn frem. Sejladsinformationen formidles via de kommunikationskanaler, brugerne anvender, f.eks. hjemmeside, sms-service og publikationer. Udviklingen af Farvandsvæsenets produkter styres af brugernes behov, indsigt i den nyeste teknologi og fokus på kommunikation. Samling og udveksling af maritime data har stor international bevågenhed bl.a. i EU, og her går Farvandsvæsenet foran med definition og implementering af standarder.

Resultater

Samlet set blev 5 ud af i alt 9 resultatkra v inden for "sejladsinformation" opfyldt i 2009, hvilket overordnet set er tilfredsstillende.

Resultaterne af de to effektmål, som ligeledes har *brugerfokus*, er særdeles positive, idet begge resultatkra v blev opfyldt. Hjemmesiden (resultatkra v 1.1) opnåede en stigning i antal besøgende på 76 %. I forlængelse af kra v til antal besøgende på hjemmesiden var der ligeledes opstillet kra v til prognose- og driftssikkerheden for Farvandsvæsenets oceanografiske prognoser (resultatkra v 1.2), som præsenteres på hjemmesiden. Begge resultatkra v blev opfyldt tilfredsstillende.

Resultatkra v 1.4 om strategisk kommunikation blev også opfyldt, idet specielt den nye profilbrochure viser, at Farvandsvæsenet arbejder professionelt med image, for at så mange brugere som muligt kender til og anvender vores produkter. Også resultatkra v vedr. nemmere brugeradgang til Farvandsvæsenets oceanografiske og hydrografiske data (resultatkra v 1.3) havde et stærkt *brugerfokus*, og selvom opgaven blev forsinket, gennemføres den i 2010.

Det væsentligste ikke opfyldte resultatkra v på dette område er kra v i relation til Farvandsvæsenets oceanografiske og hydrografiske målere. For at opnå bedre opetider indkøbes i 2010 en reservebøje til oceanografisk måleudstyr.

Et resultatkra v vedrørende Arktis (resultatkra v 1.7) er ikke blevet opfyldt, mest fordi opgaven viste sig bredere og krævede mere eksternt samarbejde end først antaget. Farvandsvæsenet har nu etableret en arbejdsgruppe på tværs af myndigheder, og arbejdet videreføres i 2010. Farvandsvæsenet afholdt

desuden et internt "is-seminar" primo september 2009, der skulle føre til formuleringen af "Farvandsvæsenets strategi på det arktiske område". Strategien foreligger nu i et 1. udkast af 8. februar 2010.

Analyse og vurdering af de væsentligste opnåede og ikke opnåede resultater

Det øgede brugerfokus betød, at brugerne indgik helt centralt i arbejdet med "sejladsikkerhed", og i 2009 er der arbejdet mere systematisk med planlægning og opfølgning for mål med brugerfokus.

Opdaterede valide sejladsdata er en vigtig parameter ved brugernes planlægning af sikker sejlads, hvorfor det er centralt, at kra v til prognosernes kvalitet (resultatkra v 1.2) blev opfyldt. For at brugeren kan træffe kvalificerede beslutninger vedrørende sejladsen, er det vigtigt, at de kender prognosernes kvalitet, og derfor er de nye beregninger af betydning for sejladsikkerheden.

Ny hjemmeside frv.dk

Med den nye hjemmeside (resultatkra v 1.1) blev der skabt en mere målrettet og synlig præsentation af Farvandsvæsenets ydelser og services i 2009. Valide og relevante data blev offentliggjort på en ny og forbedret måde målrettet brugernes behov. For at tilgodese brugerens behov i relation til hjemmesiden indhentede Farvandsvæsenet input f.eks. fra besøg i sejlklubber. Indsatsen medførte næsten en fordobling i antallet af besøgende på den nye hjemmeside i forhold til 2008.

Disse indsatsområder kobler sig til en antagelse om, at der er en sammenhæng mellem antallet af brugere af sejladsinformation (resultatkra v 1.1) med høj kvalitet (resultatkra v 1.2) og en forbedret sejladsikkerhed.

Målgruppeanalyse

I direkte forlængelse af årets brugerfokus blev firmaet Capacent bedt om at udarbejde en målgruppeanalyse i forhold til det professionelle segment, hvor brugerne blev kategoriseret efter, hvad de anvender Farvandsvæsenets produkter til. I 2010 skal analysen bruges som grundlag for at arbejde mere med synlighed af organisationens ydelser og services specifikt rettet imod det professionelle segment. En øget anvendelse af Farvandsvæsenets produkter og ydelser blandt de professionelle sejlene vil således påvirke sejladsikkerheden positivt.

Udvikling af nyt koncept for sejladsinformation

Som et led i opfølgningen på brugerundersøgelsen fra Capacent skal 2010 bruges til at udarbejde et nyt koncept for sejladsinformation. Det nye koncept vil sætte Farvandsvæsenet i stand til at udvikle og

præsentere en mere sammenhængende og brugerorienteret sejladsinformation, med større sejlads-sikkerhed til følge. Sejladsinformation på hjemmesiden omhandler i dag blandt andet sejladsudsigt, aktuelle advarsler, AIS, lods og nautiske publikationer.

Det nye overordnede koncept handler om, hvordan sejladsinformation skal udarbejdes, samles og formidles. Der er behov for en præcis kortlægning af, hvilke informationer de forskellige brugertyper har brug for, herunder ad hvilke kanaler informationerne skal distribueres, til hvilken tid og til hvilket detaljeringsniveau. Det handler om, hvordan vi bedst når brugerne i et informationsmættet samfund.

Ny profilbrochure

Ikke blot arbejdet med Farvandsvæsenets nye hjemmeside sigtede på at øge kendskabet til Farvandsvæsenet og produkterne. Det gjorde også den øgede satsning på strategisk kommunikation (resultatkrav 1.4). En professionel profilbrochure på dansk og engelsk lå klar medio året, og denne gik hånd i hånd med en øget satsning på synlighed i fag- og lokalpresse, som gav en del artikler om Farvandsvæsenet i 2009. Også denne satsning bygger på antagelsen om, at der er en sammenhæng mellem antallet af brugere af sejladsinformation af høj kvalitet og en forbedret sejladssikkerhed.

Arktis

Det ikke opfyldte resultatkrav 1.7 vedrørende Arktis udviklede sig i en bredere og mere positiv retning end oprindeligt forudsat. Det har vist sig, at flere myndigheder kan støtte hinanden langt mere med udførelse og udvikling af projekter og aktiviteter i Arktis, som f.eks. forholdene vedrørende sikker sejlads, søopmåling, satellitovervågning af havet, skibstrafikken, is-forekomster m.v. Farvandsvæsenet etablerede i 2009 en interessegruppe på området, og denne fortsætter arbejdet i 2010.

For så vidt angår ikke opfyldte resultatkrav på dette område i øvrigt, har formuleringen af mål vedr. udsendelse af navigationsadvarsler med prioritet IMPORTANT (resultatkrav 1.8) været uhensigtsmæssig. Kravet ender med ikke at være opfyldt alene på grund af en enkelt (ikke kritisk) forsinkelse på 55 minutter. For 2010 er kravet derfor tilpasset i forhold til de faktiske forhold.

Ad pkt. 2.2.a) "Afmærkning og navigation"

Opgaven omfatter Farvandsvæsenets arbejde med at etablere, vedligeholde og overvåge flydende og stationær afmærkning, radionavigation og andre navigationshjælpemidler som AIS (Automatic Identification System).

Farvandsvæsenet driver VTS Øresund og varetager derudover kystudvig for Søværnets Operative Kommando. Inden for "afmærkning og navigation" vil e-navigation komme til at fylde meget i Farvandsvæsenet i de kommende år. Her vil Farvandsvæsenet gennem inddragelse af og i en intens dialog med brugerne skabe flere målrettede og innovative produkter. På den måde efterstræbes visionen om de sikreste farvande i verden. Den internationale indflydelse sikrer Farvandsvæsenet via bidrag og deltagelse i bl.a. IALA (*International Association of Marine Aids to Navigation and Lighthouse Authorities*).

Resultater

I 2009 blev 6 ud af i alt 9 resultatkrav inden for "afmærkning og navigation" opfyldt, mens 3 ikke blev opfyldt. Samlet set vurderes det at være et tilfredsstillende resultat.

Måling af effekt på området er også i 2009 gennemført ved måling af antal grundstødninger og kollisioner i danske farvande, som skyldes forhold uden for skibet, set i forhold til samtlige skibspasager (resultatkrav 2.1) samt ved måling af antal søulykker i Øresund i forhold til samtlige skibspasager (resultatkrav 2.2). Effekten af Farvandsvæsenets præventive indsats på området er ligeledes søgt målt via tælling af antallet af *near miss* situationer efter gennemførelse af et risikoreducerende tiltag med udlægning af supplerende afmærkning ved Hatter Barn (resultatkrav 2.3).

Effektmålene 2.2 og 2.3 er opfyldte, mens resultatkrav 2.1 ikke er opfyldt, hvilket samlet set er tilfredsstillende. Bedre navigationsudstyr og udlægning af afmærkninger på ruter, hvor brugerne har udtrykt problemer med sejladsen vurderes at have haft en gunstig virkning på antallet af hændelser. For resultatkrav 2.1 har der ikke været hændelser i 2009, men grundet tidligere hændelser er resultatkravet ikke opfyldt for den fire-årige periode.

Da de anvendte effektmålinger (resultatkrav 2.1 og 2.2) rummer nogle statistiske udfordringer, har Farvandsvæsenet i løbet af 2009 arbejdet på at udvikle en ny metode til effektmåling af Farvandsvæsenets indsats for sejladssikkerheden. Den nye metode (resultatkrav 2.4), som tages i anvendelse fra medio 2010, bygger på analyser af *near miss*

situationer, hvor AIS-data fortsat er et centralt værktøj. Resultatkrav vedr. afdækning af behov for afmærkning, navigationssystemer og søopmåling i Nordvestpassagen (resultatkrav 2.5) er ikke opfyldt, da en specifik rapport ikke blev udarbejdet i 2009, men primo september 2009 påbegyndte Farvandsvæsenet som nævnt ovenfor formuleringen af "Farvandsvæsenets strategi på det arktiske område". Strategien skal blandt andet indgå i arbejdet i den interessegruppe, som Farvandsvæsenet etablerede i efteråret 2009 med fokus på forholdene i Arktis, herunder de konkrete behov i forbindelse med olieudslip, SAR m.v.

Resultatkrav vedr. projekt EfficienSea (resultatkrav 2.6) har et meget stærkt *brugerfokus*, og projektet har høj prioritet i Farvandsvæsenet. De opstillede delmål for 2009 blev begge opfyldt.

Den manglende opfyldelse af resultatkrav vedr. AIS (resultatkrav 2.7) har alene baggrund i en mindre forsinkelse i opsætningen af fire AIS transpondere på fyr i søen. Forsinkelsen er ikke kritisk.

Analyse og vurdering af de væsentligste opnåede og ikke opnåede resultater

Som nævnt ovenfor rummer de hidtil anvendte effektmålinger (resultatkrav 2.1 og 2.2) nogle statistiske udfordringer. Der sker ganske enkelt kun meget få grundstødninger og kollisioner, som skyldes forhold uden for skibet, og derfor bliver det statistiske grundlag for målingerne meget sårbart over for selv små udsving.

Ny metode til effektmålinger

Derfor har Farvandsvæsenet nu udviklet en ny metode til effektmålinger på området (resultatkrav 2.4), som tages i anvendelse medio 2010. Også den nye metode indebærer dog visse udfordringer. Dels skal der udvikles egnede matematiske modeller og værktøjer, der ved hjælp af AIS-data identificerer et antal near miss kandidater, dels skal hver enkelt kandidat underkastes en nærmere nautisk analyse. Den nautiske analyse skal afklare, hvorvidt årsagerne kan knyttes til Farvandsvæsenets virksomhed, eller om de ligger udenfor Farvandsvæsenets indflydelse. Der er dog ingen tvivl om, at near miss værktøjer i stigende grad bliver nyttige i forhold til at spotte "sorte huller" på søkortet, d.v.s. områder, hvor Farvandsvæsenet efter én eller flere near miss situationer og en dybere analyse af forholdene i området (på baggrund af AIS-data), kan finde løsninger, der kan nedbringe antallet af near miss, f.eks. ved at optimere afmærkningen.

En anden type af effektmåling foregår ved at se på effekten af isolerede risikoreducerende tiltag, som

det, der i sommeren 2009 blev gennemført med den nye tragtformede afmærkning ved Hatter Barn (resultatkrav 2.3). Den nye afmærkning ved Hatter Barn er udlagt på baggrund af AIS-dataudtræk, som viste, at mange skibe sydfra havde problemer med sejladsen i dette farvandsområde. VTS Storebælt oplyser, at der var ca. 4 near miss situationer pr. måned i området. Efter udlægning af den nye afmærkning har der ikke været rapporteret nogen near miss hændelser i området, oplyser VTS Storebælt, jf. VTS Storebælt procedure for indberetninger på området⁴.

Projekt EfficienSea

Målopfyldelsen for projekt EfficienSea (resultatkrav 2.6) vil bidrage væsentligt til at opfylde Farvandsvæsenets mission om at sikre sejladsen.

Projektet har et stærkt brugerfokus, og resultatet er en væsentlig etape på vejen mod at tilvejebringe et lettere overskueligt, logisk sammenhængende og intuitivt navigationssystem for navigatører. Når dette navigationssystem først er udviklet, forventes det at lette navigatørernes arbejde, fordi de på broen alene præsenteres for den nødvendige information på én skærm og ikke for overflødig information på flere skærme. En udvikling i denne retning forventes at øge sejladssikkerheden, dog på relativ lang sigt.

De to ikke opfyldte resultatkrav vedr. afdækning af behov for afmærkning, navigationssystemer og søopmåling i Nordvestpassagen (resultatkrav 2.5) og AIS transpondere på 10 fyr i søen er ikke kritiske, idet begge dele kører videre i 2010 (de sidste AIS transpondere sættes op i 1. kvartal 2010). Arbejdet på det arktiske område fortsætter i 2010 og i et udvidet samarbejde med flere myndigheder på områder.

⁴ Uddrag fra VTS Storebælt procedure 11 vedr. indberetning og hændelsesrapportering: "Storebælt VTS overvåger VTS området og observerer overtrædelser af gældende nationale og internationale lovgivninger, bekendtgørelser og anbefalinger (rekommandationer). Farlige situationer, også kaldet "tæt på situationer" observeres ligeledes. Når sådanne overtrædelser eller "tæt på situationer" observeres skal der udarbejdes en rapport efter nedennævnte procedurer."

Ad pkt. 2.2.a) "Lodsning udført af Det Statslige Lodsvæsen"

Opgaven udføres i henhold til lodsloven fra 2006. Det Statslige Lodsvæsen stiller stedkendte og højt kvalificerede lodser til rådighed for skibsfarten ved anløb af danske havne og gennemsejling af danske farvande.

Resultater

Samlet set blev 2 ud af 7 resultatkrav inden for lodsning udført af Det Statslige Lodsvæsen opfyldt i 2009. Resultatet er mindre tilfredsstillende.

I 2009 har der været fokus på at få strukturen i Det Statslige Lodsvæsen på plads for herigennem at få genskabt balance i økonomien og for fremadrettet at sikre et konkurrencedygtigt statsligt lodsvæsen. Det har blandt andet afstedkommet, at mange ressourcer har været bundet i arbejdet med en ny takstbekendtgørelse, som trådte i kraft den 1. oktober 2009. Arbejdet har desuden omfattet igangsætning af et strukturprojekt med henblik på optimering af antal lodsstationer, både og tjenestesteder samt en større organisationsudvikling, og processen er forløbet lidt anderledes end forudset i forbindelse med resultatkrav 4.5 om optimering af driften. Dette resultatkrav er derfor ikke opfyldt, men mange resultater blev opnået i 2009. Disse analyseres nedenfor.

Krav til lodningsproduktiviteten (resultatkrav 4.7) blev ikke opfyldt, hvilket bl.a. formentlig skyldes, at færre skibe har brugt lods som følge af den internationale lavkonjunktur, ændret sejlads mønstre, de forhøjede takster m.m.

Farvandsvæsenet og Det Statslige Lodsvæsen har i 2009 taget en række initiativer for at udvikle lodsningsprodukterne i samarbejde med alle interessenter, herunder repræsentanter fra skibsfartserhvervene. Farvandsvæsenet har således oprettet en arbejdsgruppe vedrørende smidiggørelse af lodssystemet (4.4) med henblik på videndeling, faglig sparring og dialog om Det Statslige Lodsvæsens serviceydelser. Videre har Det Statslige Lodsvæsen i 2009 udvidet den lokale dialog med havne, mæglere og redere for at modtage nye impulser til udvikling af lodsningsprodukterne. Endelig har Det Statslige Lodsvæsen i december 2009 iværksat en analyse af kundernes tilfredshed (resultatkrav 4.3) med henblik på optimering af servicen samt omstrukturering og effektivisering af driften for at minimere omkostningerne og dermed taksterne. Resultatet af analysen forventes at foreligge ved udgangen af april 2010. De to opgaver blev dog ikke gennemført så hurtigt som forudset i resultat-

kontrakten, hvorfor resultatkravene ikke er opfyldte i den sammenhæng.

På trods af international lavkonjunktur og stigende lodstakster blev effektmål vedr. andelen af skibe, omfattet af IMOs lodsanbefalinger, som tog lods om bord (resultatkrav 4.1) opfyldt, hvilket er meget tilfredsstillende. Effektmål vedr. ingen kollisioner eller utilsigtede grundstødninger med lods fra Det Statslige Lodsvæsen om bord (resultatkrav 4.2) blev derimod ikke opfyldt, hvilket der er redegjort for i bilag 1.

Analyse og vurdering af de væsentligste opnåede og ikke opnåede resultater

Lodsopgaven blev i 2006⁵ delvis konkurrenceudsat, idet regionale lodsninger (lodsning i, fra eller til dansk havn) blev konkurrenceudsat, mens gennemsejlingslodsninger fortsat kun udføres af Det Statslige Lodsvæsen. Konkurrenceudsættelsen medførte bl.a. behovet for udarbejdelse af en ny takstmodel, så taksterne i dag afspejler de faktiske omkostninger ved lodsningen.

Det Statslige Lodsvæsen har fortsat forsyningspligt i forbindelse med hele lodsningsområdet. Det betyder, at Det Statslige Lodsvæsen har pligt til at lodse de skibe, som konkurrenterne på regionallodsningsområdet ikke har certifikater til, ikke ønsker eller ikke har kapacitet til at lodse. Det stiller alt andet lige højere krav til kapaciteten i Det Statslige Lodsvæsen end til de private lodserier, der opererer på kommercielle vilkår.

Mange af disse faktorer sammenholdt med store personaleomkostninger har påvirket den økonomiske situation i Det Statslige Lodsvæsen i negativ retning, hvorfor der i 2009 var fokus på genopretning af økonomien.

Forløbet omkring tilpasning til konkurrenceudsættelsen blev lidt anderledes end forudset i forbindelse med resultatkrav 4.5 om optimering af driften. Fortrinsvist den langstrakte proces omkring udarbejdelse af ny takstbekendtgørelse gav nogle forsinkelser, men mange resultater blev opnået i 2009.

Det væsentligste er en ny organisation, som nu består af fire søjler, dvs. en lods funktion, en disponeringsfunktion, en teknikfunktion og en økonomifunktion. Samlingen af funktioner sikrer central, ensartet ledelse og administration af væsentlige dele af virksomheden og bidrager dermed til den endelige integration af en række tidligere lodserier i

⁵ Lodslov 1, ikrafttrædelse 1. december 2006.

ét stort, mere professionelt og konkurrencedygtigt lodseri.

Den nye lodsfunktion

Den nye lodsfunktion styres af en lodschef med ansvar for optimering af lodsressourcerne samt kvalitetssikring af lodsningerne. Den nye disponeringsfunktion har ansvaret for optimal planlægning, disponering og bestilling af lodser og bådmænd. Disponeringsfunktionen har i løbet af 2009 har fået stillet et nyt, centralt vagtplanlægningssystem til rådighed, som løbende udvikles i forbindelse med indhøstede erfaringer. Den nye teknikfunktion ledes af en teknisk chef med ansvar for både og bygninger, herunder ansvar for indgåelse af indkøbsaftaler med henblik på omkostningsminimering i forbindelse med drift og vedligeholdelse af disse aktiver. Den nye regnskabsfunktion ledes af en økonomichef, som er i gang med at samle de tidligere lodseriers kapacitet på dette område i en mere logisk struktur samt indføre et nyt økonomisystem på en moderne, elektronisk platform.

Det Statslige Lodsvæsen ønsker generelt at forbedre anvendelsen af og samspillet mellem ressourcerne, dvs. personale, bygninger og materiel med henblik på at reducere omkostningerne, og Det Statslige Lodsvæsen har derfor i 2009 i samarbejde med COWI igangsat udviklingen af et planlægningsværktøj, der skal sikre optimering af driften og den fremtidige struktur i Det Statslige Lodsvæsen.

Optimeringen omfatter både struktur for Det Statslige Lodsvæsen, dvs. placeringen og antallet af stationer, bemanding, lods både og certifikater, og effektivitet for Det Statslige Lodsvæsen, d.v.s. hvordan lodsningerne afvikles mest effektivt rent logistisk (hvilke og hvor mange lodser sættes på hvor og hvornår?).

Hovedforklaringen på det ikke opfyldte krav vedrørende lodsproduktivitet vurderes at være nedgang i efterspørgselen på lodsninger (7,3 % færre lodsninger i 2009 set i forhold til 2008), hvilket påvirker tælleren i brøken for lodsproduktivitet negativt. Den væsentligste årsag til nedgang i efterspørgselen er lavkonjunktur, men det kan ikke afvises, at den gennemsnitlige stigning i lodstakster pr. 1. oktober 2009 har haft en vis negativ indvirkning. I 2010 fokuseres fortsat på tilpasning af kapaciteten og effektivisering af driften, bl.a. via det nævnte analysearbejde, som gennemføres i samarbejde med COWI.

2.2.b Analyse af væsentligste ikke-opfyldte resultatkrav

Bilag 1 indeholder en detaljeret gennemgang af resultatkravopfyldelsen for alle krav i resultatkontrakten, herunder ikke opfyldte resultatkrav. De væsentligste ikke opfyldte resultatkrav er yderligere analyseret ovenfor i relation til de uddybende analyser.

3. Regnskab

3.1. Anvendt regnskabspraksis

Farvandsvæsenets regnskabspraksis følger Finansministeriets Økonomisk Administrative Vejledning. Alle tal er udtræk fra forsvarrets resourcesystem DeMars, hvis ikke andet er anført.

Der foretages i medfør af omkostningsregnskabets principper skøn i forbindelse med ansættelse af værdi og afskrivningsperiode for aktiver og ved fordeling af omkostninger på baggrund af registreret timeforbrug.

En række fyrtårne og fyr på kunstige øer er klassificeret som infrastruktur. Indtægter fra EU-projekter

er indregnet ved indsendelse af betalingskrav ("claims"). Opgørelsesmetoden vedr. feriepengeforpligtelser er justeret fra 2009, således at også tidligere års ferie medtages korrekt. Også opgørelsesmetode vedr. en del afmærkningsmateriel (vagere og båker), som har været opført på anlæg under udførelse er fra 2009 overført til lager eller driftsført - registreringspraksis tilrettes tilsvarende. Endelig opgøres værdier af materiel og bygninger i Grønland og på Færøerne under hensyntagen til love om overdragelse af aktiviteter til Hjemmestyre og Selvstyre.

3.2. Resultatopgørelse

Tabel 4: Resultatopgørelse (mio. kr.)

Note		2008	2009	2010
	Ordinære driftsindtægter:			
	<i>Indtægtsført bevilling:</i>			
	Bevilling	-264,5	-267,1	-279,8
	Reserveret af indeværende års bevillinger	-	-	-
	Anvendt af tidligere års reservede bevillinger	-	-	-
	Indtægtsført bevilling i alt	-264,5	-267,1	-279,8
	Salg af varer og tjenesteydelser	-16,2	-18,7	-20,8
	Tilskud til egen drift	-0,3	-5,8	-6,7
	Øvrige driftsindtægter	-	-	-
	Gebyrer	-	-	-
	Ordinære driftsindtægter i alt	-280,9	-291,6	-307,3
	Ordinære driftsomkostninger:			
	Ændring i lagre	4,3	5,3	
	<i>Forbrugsomkostninger:</i>			
	Husleje	1,6	2,3	
	Andre forbrugsomkostninger	-	-	
	Forbrugsomkostninger i alt	1,6	2,3	
	<i>Personaleomkostninger:</i>			
	Lønninger	124,1	135,2	
	Pension	14,3	16,5	
	Lønrefusion	-4,8	-5,1	
	Andre personaleomkostninger	1,7	3,8	
	Personaleomkostninger i alt	135,3	150,3	156,2
	Af- og nedskrivninger	29,3	29,8	31,6
	Andre ordinære driftsomkostninger	87,8	96,6	98,6
	Ordinære driftsomkostninger i alt	258,2	284,4	286,4
	Resultat af ordinær drift	-22,7	-7,2	-20,9
	Andre driftsposter:			
	Andre driftsindtægter	-11,5	-8,1	
	Andre driftsomkostninger	1,1	3,3	
	Resultat før finansielle poster	-33,1	-12,0	-20,9
	Finansielle poster:			
	Finansielle indtægter	-0,6	-0,2	
1	Finansielle omkostninger	21,9	20,7	20,9
	Resultat før ekstraordinære poster	-11,9	8,5	-
2	Ekstraordinære poster:			

Ekstraordinære indtægter	-	-	
Ekstraordinære omkostninger	-	0,6	
Årets resultat	-11,8	9,0	-

Note: Der kan forekomme afvigelser pga. afrundinger. Posteringer vedr. Det Statslige Lods væsens regnskaber er ikke med i resultatopgørelsen. Posteringerne ændrer ikke årets resultat. Der henvises til bilag 5.

Tabel 5: Resultatdisponering 2009 (mio. kr.)

Disponeret til bortfald	-
Disponeret til reserveret egenkapital (Båndlagt)*	-11,1
Disponeret til udbytte til statskassen*	11,1
Disponeret til overført overskud	-9,0

*): Overførsel fra reserveret egenkapital til fri egenkapital, som derefter er udloddet. Beløbet vedrører tidligere års korrektioner i forhold til åbningsbalancen. Der henvises til årsrapporten for 2008.

3.3. Balancen

Tabel 6: Balancen (mio. kr.)

Note	Aktiver (mio. kr.)	2008	2009
3	Anlægsaktiver:		
	Immaterielle anlægsaktiver:		
	Færdiggjorte udviklingsprojekter	-	-
	Erhvervede koncessioner, patenter mv	8,5	3,7
	Udviklingsprojekter under opførelse	-	-
	Immaterielle anlægsaktiver i alt	8,5	3,7
4	Materielle anlægsaktiver:		
	Grunde, arealer og bygninger	101,1	98,8
	Infrastruktur	-	-
	Transportmateriel	225,2	228,1
	Produktionsanlæg og maskiner	79,0	78,0
	Inventar og IT-udstyr	3,1	2,5
	Igangværende arbejder for egen regning	3,2	7,9
	Materielle anlægsaktiver i alt	411,6	415,2
	Finansielle anlægsaktiver:		
	Statsforskrivning	5,3	5,3
	Øvrige finansielle anlægsaktiver	-	-
	Finansielle anlægsaktiver i alt	5,3	5,3
	Anlægsaktiver i alt	425,4	424,3
	Omsætningsaktiver:		
	Varebeholdninger	6,7	8,2
	Tilgodehavender	15,6	18,5
	Værdipapirer	-	-
	Likvide beholdninger:		
	FF5 Uforrentet konto	48,2	28,2
	FF7 Finansieringskonto	9,7	16,9
	Andre likvider	0,7	0,3
	Likvide beholdninger i alt	58,7	45,4
	Omsætningsaktiver i alt	81,0	72,1
	Aktiver i alt	506,4	496,4

Noter forklares i bilag 2.

Note	Passiver (mio. kr.)	2008	2009
	Egenkapital:		
	Reguleret egenkapital (startkapital)	-5,3	-5,3
	Opskrivninger	-	-
	Reserveret egenkapital	-11,1	-
	Bortfald af årets resultat	-	-
	Udbytte til staten	-	-
	Overført overskud	-9,0	-
	Egenkapital i alt	-25,4	-5,3
	Hensatte forpligtelser	-	-
5	Langfristede gældsposter:		
	FF4 Langfristet gæld	-399,3	-409,4
	FF6 Bygge- og IT-kredit	-25,9	-5,1
	Donationer	-4,5	-5,0
	Prioritetsgæld	-	-
	Anden langfristet gæld	-	-
	Langfristet gæld i alt	-429,7	-419,6
	Kortfristede gældsposter:		
	Leverandører af varer og tjenesteydelser	-21,5	-19,0
	Anden kortfristet gæld	-13,2	-32,4
	Skyldige feriepenge	-15,7	-19,9
	Reserveret bevilling	-	-
	Igangværende arbejder for fremmed regning	-	-
	Periodeafgrænsningsposter	-0,8	-0,3
	Kortfristet gæld i alt	-51,3	-71,5
	Gæld i alt	-481,0	-491,1
	Passiver i alt	-506,4	-496,4

3.4. Egenkapitalforklaring

Tabel 7: Egenkapitalforklaring (mio. kr.)

Egenkapital 2009 (mio. kr.)	2008	2009
Egenkapital primo	23,6	25,4
Startkapital primo	5,3	5,3
+ Ændring i startkapital	-	-
Startkapital ultimo	5,3	5,3
Opskrivninger primo	-	-
+ Ændring i opskrivninger	-	-
Opskrivninger ultimo	-	-
Reserveret egenkapital primo	-	11,1
+ Ændring i reserveret egenkapital	11,1	-11,1
Reserveret egenkapital ultimo	11,1	-
Overført overskud primo	18,3	9,0
+ Primoregulering/flytning mellem bogføringskredse	-	-
+ Regulering af det overførte overskud	-11,0	-
+ Overført fra årets resultat	11,8	-9,0
- Bortfald af årets resultat	-10,0	-
- Udbytte til staten	-	-
Overført overskud ultimo	9,0	-
Egenkapital ultimo	25,4	5,3

Note: Primo 2008 viste Farvandsvæsenets regnskaber et overført overskud på 11,1 mio. kr. mere end der var registreret i Statens Budgetsystem. Afvigelsen er korrigeret med udgangen af 2008. Bortfaldet af resultat i 2008 skyldes en korrektion i forhold til åbningsbalancen 2004. Der henvises til årsrapporten for 2008.

3.5. Opfølgning på likviditetsordningen

Tabel 8: Udnyttelse af låneramme

	2009 mio. kr.
Sum af saldo på FF4 og FF6 pr. 31. december 2009	414,5
Låneramme på FL09	490,8
Udnyttelsesgrad i pct.	84,5%

Note: Lånerammen blev på TB2009 nedjusteret med 1,9 mio. kr. på grund af afhændelse af ejendomme.

Som hidtil oplyses eventuelle differencer mellem balancekonti og bankkonti. Likviditetsflytningen ultimo 2009 er foretaget på baggrund af skøn, jfr. Økonomitstyrelsens vejledninger. De endelige likviditetsflytninger vedr. 2009 er foretaget i første kvartal 2010.

Konto/difference pr. 31/12 2009	Mio. kr.
Anlægsaktiver	411,0
Donationer	-5,0
Beregnet langfristet gæld	406,0
Langfristet gæld (FF4)	409,4
Difference	-3,4
Nettoomsætningsformue	-44,5
Uforrentet konto (FF5)	28,2
Difference	-16,3
Arbejde under udførelse for egen regning	7,9
Bygge- og IT-kredit (FF6)	5,1
Difference	2,8
Indestående, løbende likvidkonto (FF7)	16,9

3.6. Opfølgning på lønsumsloft

Tabel 9: Opfølgning på lønsumsloft (mio. kr.)

Hovedkonto	12.31.01, mio. kr.
Lønsumsloft FL	146,5
Lønsumsloft inkl. TB/aktstykker	143,7
Lønforbrug under lønsumsloft	146,1
Difference (mindreforbrug)	-2,4
Akk. opsparing ult. 2008	7,7
Akk. opsparing ult. 2009	5,3

3.7. Bevillingsregnskabet

Tabel 10: Bevillingsregnskab for §12.31.01 Farvandsvæsenet (driftsbevilling)

Mio. kr.	Regnskab 2008	Budget (FL+TB)	Regnskab	Difference	Budget 2010
Nettoudgiftsbevilling	264,5	267,1	267,1	-	279,8
Nettoforbrug af reservation	-	-	-	-	-
Indtægter	28,5	29,7	32,8	-3,1	27,5
Udgifter	-281,2	-301,0	-309,0	8,0	-307,3
Årets resultat	11,8	-4,2	-9,0	4,8	-

Årets underskud kan primært henføres til en korrektion vedrørende feriepenge, stigende personaleomkostninger (navnlig understøttelsesomkostninger til redningsmænd) og stigende omkostninger til reparation og vedligehold.

Påtegning

Årsrapporten omfatter:

Årsrapporten omfatter de hovedkonti på finansloven, som Farvandsvæsenet, CVR nummer 53313116, er ansvarlig for: §12.31.01 Farvandsvæsenet, herunder de regnskabsmæssige forklaringer, som skal tilgå Rigsrevisionen i forbindelse med bevillingskontrollen for 2009.

Påtegning:

Det tilkendes gives hermed:

- at årsrapporten er rigtig, dvs. at årsrapporten ikke indeholder væsentlige fejlinformationer eller udeladelser, herunder at målopstillingen og målrapporteringen i årsrapporten er fyldestgørende,
- at de dispositioner, som er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med de meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis, og
- at der er etableret forretningsgange, der sikrer en økonomisk hensigtsmæssig forvaltning af de midler, og ved driften af de institutioner, der er omfattet af årsrapporten.

København den 8/4-2010

Svend Eskildsen
Farvandsdirektør

København den

13/4-10

Lars Findsen
Departementschef

Bilag til regnskabet omfatter følgende:

1. Oversigt over målopfyldelse i forhold til resultatkrav i Farvandsvæsenets resultatkontrakt med Forsvarsministeriet 2009
2. Noter til resultatopgørelse og balance, Farvandsvæsenet
3. Regnskabsaflæggelse for og regnskabsmæssige forklaringer, Farvandsvæsenet:
 - 3.1. Indtægtsdækket virksomhed
 - 3.2. Tilskudsfinansierede aktiviteter
4. Redegørelse for metode til omkostningsfordelinger, Farvandsvæsenet
5. Regnskab for Det Statslige Lodsvæsen, herunder personale

Bilag 1

Tabel 11: Målopfylde i forhold til Farvandsvæsenets resultatkontrakt med Forsvarsministeriet 2009

Mål med tilhørende resultatkrav		Målopfylde	Opnåede resultater 2009
1. Sejladsinformation			
1.1 Farvandsvæsenet lancerer en ny og forbedret hjemmeside målrettet brugernes behov og forventer på den baggrund 15 % flere besøgende i 2009 (set i forhold til niveauet i 2008 på 654.762 besøgende). Et konkret tiltag er større markedsføring af de produkter, vi kan tilbyde i forbindelse med hjemmesiden, herunder elektroniske udgaver af de nautiske publikationer ¹ .		Opfyldt	Der har i 2009 været 1.154.476 besøg på Farvandsvæsenets hjemmeside. I 2008 var antallet 654.762. Der har således været en stigning i antal besøg på 76 %. Den nye hjemmeside, som gik i luften ved udgangen af 2. kvartal 2009, har fået en ny struktur med <i>fokus på brugernes behov</i> og på Farvandsvæsenets produkter. Der er under designet af den nye hjemmeside lagt vægt på brugervenlighed og overskuelighed, og det vurderes, at disse faktorer samt den generelle markedsføring af Farvandsvæsenet har bidraget til det flotte resultat.
Effektmål 1.2 Farvandsvæsenet offentliggør fire gange i døgnet oceanografiske prognoser gældende for de danske farvande 54 timer frem i tid. I 2009 vurderes prognosernes kvalitet blandt andet via krav til prognosernes driftssikkerhed. Driftssikkerheden bedømmes efter antal forsinkelser og forsinkelsernes længde.		Opfyldt	Farvandsvæsenets oceanografiske prognoser vedr. vandstand, temperatur, saltholdighed, strøm og bølger opnåede i 2009 et meget tilfredsstillende resultat for så vidt angår driftssikkerhed. Driftssikkerheden var som følger: • I 9 tilfælde var prognoser (strøm, vandstand, temperatur, saltholdighed) ikke opdateret efter 6 timer (målet var maksimalt 24 forsinkelser af denne længde), • én gang var en prognose (strømprognose på SMS) ikke opdateret efter 12 timer (målet var maksimalt 12 forsinkelser af denne længde), • én gang var en prognose (strøm, vandstand, temperatur, saltholdighed, bølger, vind) ikke opdateret efter 18 timer (målet var maksimalt 6 forsinkelser af denne længde) • I 2 tilfælde var en prognose (strøm, vandstand, temperatur, saltholdighed) ikke opdateret efter 1-3 døgn (målet var maksimalt 3 forsinkelser af denne længde) I 2009 udarbejdede Farvandsvæsenet desuden beregninger over prognosekvaliteten for så vidt angår vandstand, temperatur og saltholdighed, jf. bilag til Farvandsvæsenets resultatkontrakt 2009. Resultaterne for 1. halvår 2009 kan læses i en rapport på Farvandsvæsenets hjemmeside ("Validation of the forecast at DaMSA Information for Mariners 1/1-30/6 2009"). Rapport for hele 2009 kan ikke afsluttes før udgangen af 1. kvartal 2010, men herefter lægges denne ligeledes på Farvandsvæsenets hjemmeside. Af rapporten for 1. halvår 2009 fremgår, at prognoserne i vid udstrækning har levet op til de stillede krav. En undtagelse er vandstandsprognoser ved Skagen, hvor prognoserne ikke helt har levet op til de stillede krav. At opstille og arbejde ud fra krav til prognosekvalitet tjener flere formål. Overordnet set arbejder Farvandsvæsenet ud fra en antagelse om, at jo flere der anvender sejladsinformation af høj kvalitet (prognosesikkerhed m.v.), jo bedre sejladssikkerhed. <i>For at brugerne kan træffe kvalificerede beslutninger vedrørende sejladsen, er det således af stor betydning, at de kender prognosernes kvalitet.</i> Derudover er kvalitetsvurderingerne centrale i forbindelse med Farvandsvæsenets fortsat-
Max. antal forsinkelser	Hvor prognosen har manglende opdatering efter		
24	6 timer		
12	12 timer		
6	18 timer		
3	1-3 døgn		
1	mere end 3 døgn		
Krav til prognosernes driftssikkerhed kombineres med krav til kvaliteten af prognoser for vandstand, temperatur og salinitet (saltholdighed) – altså krav til, hvor meget prognoserne må afvige fra faktiske (efterfølgende) målinger. Der er fastsat en række statistiske metoder til at måle afvigelsen og baseret på disse, er der opstillet 10 kvantitative krav, som prognoserne skal opfylde. Seks som vedrører vandstand og to for hhv. temperatur og saltholdighed. Da formålet med prognoserne er at understøtte sejladssikkerhed, stilles der specielt krav til, at varsel for lav			

¹ Farvandsvæsenet overvejer metoder til at afdække forskellige brugergrupperes anvendelse af Farvandsvæsenets produkter.

vandstand opfylder visse krav. I øvrigt går kravene på at nå et vist niveau af generel overensstemmelse mellem målinger og prognoseværdier. Kvalitetsvurderingen vil fra 2009 rapporteres på www.frv.dk to gange årligt. I 2009 arbejdes der tillige på at udvide kvalitetsvurderingen til også at omfatte strøm- og bølgeprognoser. De opstillede kvalitetskrav kan ses i appendiks til resultatkontrakten¹. Effektmål		te arbejde med at optimere prognosemodellerne.
1.3 Der skal etableres en enkel og mere simpel ekstern brugeradgang til Farvandsvæsenets data, herunder oceanografiske og hydrografiske data og produkter. Brugeradgangen skal udvikles og implementeres i overensstemmelse med gældende internationale og nationale krav og behov, især med henblik på smidig udveksling af data og produkter inden for EU. Der er etableret direkte søge- og downloadadgang for brugerne til både den oceanografiske og den hydrografiske database senest ved udgangen af 3. kvartal 2009. Denne facilitet gør det bl.a. lettere at indhente data til brug for planlægning af operationer til søs og til brug for validering og kvalitetssikring af prognoser. Aktivitetsmål	Ikke opfyldt	Arbejdet blev forsinket i 2009. Med udgangen af 3. kvartal 2009 blev der etableret et databaseinterface, der muliggør udtræk fra både den oceanografiske og den hydrografiske database. Før brugerne kan få direkte søge- og downloadadgang til disse data, skal der udvikles et brugerinterface, og denne del af opgaven videreføres i 2010. Formålet er at gøre det <i>lettere for brugerne</i> at anvende Farvandsvæsenets produkter, her i form af oceanografiske og hydrografiske data.
1.4 Fokus på strategisk kommunikation: Farvandsvæsenet vil i 2009 fortsat arbejde med vores image. Vi vil sikre os, at flere brugere og kunder kender til vores produkter, så vi dermed kommer tættere på vores vision om, at vore farvande er de sikreste at besejle i verden. I den sammenhæng vil der være en række aktiviteter. De vigtigste er: • Systematiseret synlighed i fag- og lokalpresse. For at sikre, at vi er synlige i de rigtige fagblade og lokalmedier, vil vi identificere og prioritere vores kunder og brugere. En årsplan fordelt på afdelinger, kunder og medier er afsluttet den 1. marts 2009. • Den 1. maj 2009 vil der være en plan for, hvordan vi sikrer os, at vi i 2010 kan måle på, om vores indsats i forhold til pressen har haft en effekt. • Udarbejdelse af ny profilbrochure, der præsenterer Farvandsvæsenet. Den vil være færdig inden udgangen af 2. kvartal	Opfyldt	<i>Øget sejladsikkerhed gennem brugerfokus</i> er hjørnестenen i Farvandsvæsenets strategiske kommunikation. Præmissen er helt enkelt, at jo flere brugere, der kender og anvender Farvandsvæsenets produkter og ydelser, jo større sejladsikkerhed. Efter 1. kvartal forelå en årsplan for øget og systematisk synlighed i fag- og lokalpresse. For hver afdeling var der, efter en prioritering af brugerne, planlagt en række historier for 2009. Effektmålinger af presseindsatsen afventer et koncernfælles projekt, hvor der fokuseres på, hvordan man mere generelt kan måle på kommunikationsindsatser. Tilbage meldinger fra samarbejdspartnere og brugere viser dog generelt, at kendskabet til Farvandsvæsenet og Farvandsvæsenets produkter og ydelser er steget markant (bl.a. jf. resultatkrav 1.1 ovenfor). Ny profilbrochure blev færdig i juni 2009 og udsendt i august 2009.

¹ Ved aflæggelse af årsrapport medtages resultater i relation til måling af prognosesikkerhed i relevant omfang. I den forbindelse tages der stilling til, om de fastsatte grænser for prognosesikkerheden er fastsat på et rimeligt niveau, eller om der skal ske justeringer i de opstillede resultatkrav.

2009. Aktivitetsmål		
1.5 I forlængelse af visionen om, at vore farvande er de sikreste at besejle i verden, ser Farvandsvæsenet det som vores pligt ikke blot nationalt, men også globalt at arbejde for øget sejladsikkerhed for den danske handelsflåde. Det betyder, at vi bruger vores erfaring i det internationale arbejde. Målet er at påvirke den internationale dagsorden og dermed sikre standarder, der gør verdenshavene mere sikre for den danske handelsflåde og de øvrige sejlende. En sådan indsats kræver, at vi deltager i relevante fora i EU, IMO, IALA og IHO. I 2009 arbejder Farvandsvæsenet for international sejladsikkerhed ved at arbejde for, at: 1. Farvandsdirektøren genvælges som medlem af IALA council i foråret 2010 2. Repræsentant fra Farvandsvæsenet genvælges til posten som formand for IALA Engineering Committee (2010) 3. Farvandsvæsenets repræsentation i IALA Aids to Navigation Management Committee styrkes ved at Farvandsvæsenet aktivt arbejder for at blive valgt til posten som viceformand eller formand (2010) I 2009 deltager repræsentanter fra Farvandsvæsenet desuden aktivt i IMO-NAV Technical Committee. Aktivitetsmål	Opfyldt	Farvandsvæsenets engagement i de væsentlige internationale organisationer på det maritime område fik i foråret 2010 IALAs nu tidligere generalsekretær Torsten Kruse til at beskrive Farvandsvæsenet som "et drivhus for IALA – det er her, at mange af de gode idéer modnes og får lov at vokse sig så stærke, at de bliver levedygtige", udtalte Torsten Kruse. Det vurderes, at dette arbejde i 2010 vil resultere i, at: 1. Farvandsdirektøren genvælges som medlem af IALA council i foråret 2010 2. Afdelingschef for "Innovation og Analyse" i Farvandsvæsenet genvælges til posten som formand for IALA Engineering Committee (2010) (nominering er på plads) 3. Afdelingschef for "Maritim Forvaltning og Policy" i Farvandsvæsenet bliver valgt til næstformand i IALA Aids to Navigation Management Committee (2010) (nominering er på plads) Via de nævnte repræsentationer og Farvandsvæsenets samlede engagement i relevante internationale maritime fora sikres Farvandsvæsenet mulighed for at påvirke det globale arbejde med sejladsikkerhed – også til gavn for den danske handelsflåde.
1.6 Farvandsvæsenet vil undersøge behovet for udvidelse af <i>Maritime Safety Information (MSI)</i> i Arktis i forbindelse med åbning af Nordvestpassagen og fremsætte anbefalinger om evt. danske tiltag på området. Rapport forligger inden årets udgang. Aktivitetsmål	Opfyldt	Farvandsvæsenet har udarbejdet en rapport vedr. mulighederne for at udvide eller forbedre NAVTEX ¹ dækningen i Grønland, og på den baggrund blev det i december 2009 besluttet, at der i løbet af 2010 skal etableres to nye NAVTEX stationer i Grønland. Det blev ligeledes besluttet at udskifte det tekniske udstyr på NAVTEX senderen i Nuuk. IMO har givet tilladelse til etableringen af de to nye stationer i hhv. Simiutag i sydvest Grønland og i Upernavik området. I relation til det arktiske gennemførte Farvandsvæsenet primo september 2009 et internt "is-seminar", der skulle føre til formuleringen af "Farvandsvæsenets strategi på det arktiske område". Denne strategi forelå i 1. udkast den 8. februar 2010.
1.7 Farvandsvæsenet vil undersøge forudsætningerne for og fastsætte behov og krav til udvikling af et oceanografisk pejlingsværktøj for anvendelse i arktiske områder til brug ved olieudslip, SAR operationer m.m. En bred vifte af brugere inddrages, og resultaterne vil foreligge i	Ikke opfyldt	Farvandsvæsenet etablerede i efteråret 2009 en gruppe af interessenter med fokus på forholdene i Arktis, herunder de konkrete behov i forbindelse med olieudslip, SAR m.v. Gruppen består på nuværende tidspunkt af medlemmer fra Farvandsvæsenet, Forsvarskommandoen, Søværnets Operative Kommando og DTU-Space, og der samarbejdes vedr. udvikling af projekter og aktiviteter i Arktis, som for eksempel forhold vedr. sikker sejlads, søopmåling, satellitovervågning af ha-

¹ NAVTEX (Navigational Telex) er internationale automatiserede navigatoriske og meteorologiske advarsler og prognoser samt akutte navigationsadvarsler

en rapport, der danner grundlag for en beslutning vedr. iværksættelse af et udviklings- og implementeringsforløb. Rapporten foreligger inden årets udgang. Aktivitetsmål		vet, skibstrafikken og isforekomster m.v. Projektet er således blevet udvidet, og den nævnte rapport blev derfor ikke formuleret i 2009. Gruppen arbejder videre i 2010. I relation til det arktiske område gennemførte Farvandsvæsenet primo september 2009 et internt "is-seminar", der skulle føre til formuleringen af "Farvandsvæsenets strategi på det arktiske område". Denne strategi forelå i 1. udkast den 8. februar 2010.
1.8 Mindst 95 % af alle navigationsadvarsler udsendt af Farvandsvæsenet med prioritet IMPORTANT skal være udsendt på NAVTEX eller via VHF af Lyngby Radio indenfor 1 time efter modtagelse af melding. Kvalitetsmål	Ikke opfyldt	Der blev i løbet af 2009 i alt udsendt 7 NAVTEX med prioritet IMPORTANT. En melding blev ikke udsendt inden for en time efter modtagelsen (forsinkelse på 55 minutter), hvilket betyder, at 86 % af samtlige meddelelser blev udsendt til tiden. Det begrænsede statistiske grundlag gør sådanne målinger meget sårbare overfor selv meget små udsving. Der er taget højde herfor i resultatkontrakt for 2010.
1.9 Funktionstider (%): Vandstandsmålere97,0 Oceanografimålere80,0 Kvalitetsmål	Ikke opfyldt	Funktionstiden for vandstandsmålere var på 95,7 %. Årsagen til den manglende målopfyldelse var, at det stativ, som måleren på Ndr. Røse fyr var fastgjort med, havde rystet sig løs. Måleren er nu placeret i en mere solid opstilling. Funktionstiden for oceanografimålere var på 74,4 %. Årsagen til den manglende målopfyldelse var, at måleren ved W26 gik i stykker, og at Farvandsvæsenet ikke var i besiddelse af en reservebøjle. En reservebøjle er planlagt indkøbt i 2010.
2. Afmærkning og navigation kvalitetsmål		
2.1 Set over fire år må det gennemsnitlige årlige antal grundstødninger og kollisioner i danske farvande, som skyldes forhold udenfor skibet, ikke overstige 2,0 per 100.000 skibspassager (AIS udstyrede skibe) ¹ . I 2009 må tallet ikke overstige 1,0 per 100.000 skibspassager (AIS udstyrede skibe). Effekt mål	Ikke opfyldt	Målet om maksimalt 1 ulykke pr. 100.000 skibspassager i 2009 er opfyldt, idet der i henhold til afsluttede hændelsesrapporter fra Søfartsstyrelsens opklaringsenhed ikke været nogen grundstødninger og/eller kollisioner i danske farvande, som skyldes forhold uden for skibet i danske farvande i 2009. I samme periode har i alt 68.873 AIS udstyrede skibe passeret den valgte passagelinje mellem Nordjylland og den svenske kyst. Derimod blev resultatkravet set over fire år ikke opfyldt, idet der i alt var 3,3 hændelse pr. 100.000 skibspassage set over 4 år, jf. følgende beregning: $U_{\text{danske farvande}} 2009 = \frac{0}{68.873} = 0,000000$ $U_{\text{danske farvande}} 2006 = 0,000025 \text{ (vurderet tal)}$ $U_{\text{danske farvande}} 2007 = 0,000031$ $U_{\text{danske farvande}} 2008 = 0,000077$ $U_{\text{danske farvande}} 2009 = 0,000000$ $U_{\text{danske farvande}} \text{ middelværdi over 4 år} = 0,000033.$

¹ Data for antal grundstødninger og kollisioner i danske farvande, der skyldes forhold uden for skibet, hentes ved Søfartsstyrelsens opklaringsenhed. Antallet af AIS udstyrede besejlende skibe måles ved en AIS passagelinje mellem Nordjylland og den svenske kyst.

2.2 Set over fire år må det gennemsnitlige årlige antal søulykker i Øresund ikke overstige 4,0 pr. 10.000 skibspassager (AIS udstyrede skibe)¹. Effektmål	Opfyldt	Der har været i alt 4 hændelser i den danske del af Øresund i 2009, jf. oplysninger fra Søfartsstyrelsens opklaringsenhed samt det svenske "Sjöfartsverket". Det drejer sig om: "Karin Schepers" grundstødning nord for Drogden gravede Rende d. 22. marts 2009 "Epsholm" kollision med "Torland" i Øresund d. 25. marts 2009 "Lodsen" kollision med andet skib i Øresund d. 22. juli 2009 "Banjaard" grundstødning ved Flintranden d. 13. august 2009. I samme periode har i alt 31.436 AIS-udstyrede skibe passeret den valgte passagelinje mellem Gilleleje og Kullen, Sverige. Dermed blev resultatkravet set over fire år opfyldt, idet der i alt var 3,0 hændelse pr. 10.000 skibspassage set over fire år, jf. følgende beregning: $U_{\text{Øresund}} 2009 = \frac{4}{31.436} = 0,00013$ $U_{\text{Øresund}} 2006 = 0,00052 \text{ (vurderet tal)}$ $U_{\text{Øresund}} 2007 = 0,00040$ $U_{\text{Øresund}} 2008 = 0,00013$ $U_{\text{Øresund}} 2009 = 0,00013$ $U_{\text{Øresund}} \text{ middelværdi over 4 år} = 0,00030.$
2.3 Analyser gennemført på baggrund af dataudtræk fra Farvandsvæsenets landbaserede AIS-system har vist, at det er vanskeligt for sydfra kommende skibe at finde ind i den såkaldte "skrårute", der leder sydøst om Hatter Barn, ofte med farlige situationer (<i>near miss</i>) til følge. Fra Beltrep er det rapporteret, at der skønsmæssigt er omkring 50 hændelser om året. Farvandsvæsenet vil trække på erfaringerne fra "stakittet" i dybvandsruten² og udlægge supplerende afmærkning i den sydlige del af "skråruten" med det formål at tydeliggøre, hvor skibene skal dreje samt naturligvis at minimere antallet af <i>near miss</i> situationer i området. Når afmærkningen er udlagt efter behørig varsling i relevante nautiske publikationer og medier, forventes antallet af <i>near miss</i> situationer at falde fra de nuværende 4 pr. måned til 2 pr. måned faldende til 1 pr. måned, når tiltaget har været implementeret i mindst et år. Effektmål	Opfyldt	Den nye afmærkning ved Hatter Barn er udlagt på baggrund af AIS-dataudtræk, som viste, at mange skibe sydfra havde problemer med sejladsen i dette farvandsområde. VTS Storebælt oplyser, at der var ca. 4 near miss situationer pr. måned i området. Efter udlægning af den nye afmærkning har der ikke været rapporteret nogen near miss hændelser i området, oplyser VTS Storebælt, jf. VTS Storebælt procedure for indberetninger på området.

¹ Antal søulykker i Øresund opgøres ved VTS Øresund. Antallet af AIS-udstyrede besejlende skibe måles ved en AIS passagelinje mellem Gilleleje og Kullen.

² Farvandsvæsenet udlagde i 2005 supplerende afmærkning i dybvandsruten nord for Hatter Barn i Storebælt med det formål at reducere grundstødninger på Hatter Rev. Dette tiltag har medvirket til, at der ikke efterfølgende har været grundstødninger på Hatter Rev.

2.4 Senest til brug for udarbejdelse af resultatkontrakt for 2010 udvikles nye metoder til forbedret effektmåling inden for områderne afmærkning og navigation ved brug af <i>near-miss</i> analyser. Aktivitetsmål	Opfyldt	Der er nu udviklet en ny metode til forbedret effektmåling inden for områderne afmærkning og navigation ved brug af <i>near miss</i> analyser. Det grundlæggende værktøj er AIS-data, og den nye metode vil blive taget i anvendelse i forbindelse med resultatkontrakt 2010. Resultatet bidrager til at sikre sejladsen ved, at Farvandsvæsenet nu kan få bedre kendskab til farlige, ikke-rapporterede episoder på havet. Dermed får Farvandsvæsenet ny viden, som kan anvendes til at overveje nye initiativer til forebyggelse af farlige episoder.
2.5 Afdække behovet for evt. afmærkning, navigationssystemer og søopmåling i nordvestpassagen. Inden årets udgang udarbejdes en rapport over, hvilke muligheder der kan komme på tale. Aktivitetsmål	Ikke opfyldt	En specifik rapport om behovet for afmærkning, navigationssystemer og søopmåling i Nordvestpassagen er ikke udarbejdet. I relation til det arktiske område gennemførte Farvandsvæsenet primo september 2009 et internt "is-seminar", der skulle føre til formuleringen af "Farvandsvæsenets strategi på det arktiske område". Denne strategi forelå i 1. udkast den 8. februar 2010.
2.6 Gennemføre det tre årige <i>EfficienSea</i> projekt i henhold til projektbeskrivelse, herunder forberede Farvandsvæsenet til implementering af e-Navigation Der udarbejdes en kravspecifikation til <i>e-NAV Enhanced Integrated Navigation System</i> inden udgangen af juni 2009. Der foreligger en plan over <i>e-NAV</i> zoner samt en test plan for <i>e-NAV</i> projektdelen inden udgangen af 2009 Aktivitetsmål	Opfyldt	Beskrivelsen af e-Navigation <i>Enhanced Integrated Navigation System</i> er færdig og leveret til projektet. Der er udarbejdet en plan over e-Navigationzoner samt en testplan for e-Navigation's andel af projektet. Projektet EfficienSea har nået de opstillede mål for 2009, og målopfølgningen er tilfredsstillende. Årets resultat bidrager væsentligt til at opfylde FRV's mission om at sikre sejladsen. Arbejdet i EfficienSea med at beskrive et integreret navigationssystem og at oprette zoner til at teste samme system er således væsentlige etaper på vejen mod at tilvejebringe et lettere overskueligt, logisk sammenhængende og intuitivt navigationssystem for navigatører. Når dette navigationssystem først er udviklet, forventes det at lette navigatørernes arbejde, fordi de på broen alene præsenteres for den nødvendige information på én skærm og ikke for overflødig information på flere skærme. En udvikling i denne retning forventes at øge sejladsikkerheden.
2.7 Afdække nye anvendelsesmuligheder for <i>Automatic Identification System (AIS)</i> , herunder: I tilfælde af vrag eller andre sejladshindringer i hovedruterne etableres virtuel afmærkning inden for to timer fra melding er modtaget i Farvandsvæsenet I 2009 etableres AIS på 10 fyr i søen inden udgangen af 3. kvartal Aktivitetsmål	Ikke opfyldt	Farvandsvæsenet klargjorde i 2009 alle procedurer og tekniske værktøjer i forhold til evt. udlægning af virtuel afmærkning i tilfælde af vrag eller andre sejladshindringer. Der har dog i 2009 ikke været hændelser, der har krævet virtuel afmærkning. AIS-transpondere til 10 søfyr er klargjort, men selve opsætningen er lidt forsinket. Seks transpondere er monteret og igangsat. De sidste fire bliver monteret i 1. kvartal 2010.
2.8 Funktionstider (%): Fyr i Danmark		

Kvalitetsmål		
3. Kystredning		
3.1 <u>Antal redningsaktioner med redning = 40 %</u> Antal redningsaktioner ¹ Effekt mål	Opfyldt	Der blev i 2009 gennemført 400 redningsaktioner. I 195 tilfælde havde Farvandsvæsenets indsats en positiv virkning, hvilket svarer til 49 %.
3.2 Gennem information, oplysning og synlighed i pressen skal borgere, virksomheder og arbejdsgivere i de lokalsamfund, hvor Kystredningstjenesten er repræsenteret, få et bedre kendskab til Kystredningstjenesten og de vilkår, den fungerer under. Arbejdsgiverne skal opfordres til at se det at deltage i beredskabet som et plus for virksomheden – en samfundsgerning, de som arbejdsgiver er med til at støtte. • Kystredningstjenesten lancerer en informationsfolder inden udgangen af 2. kv. 2009. Folderen sendes bl.a. til arbejdsgivere i lokalområdet. • Der oprettes en ny aktionsdatabase inden udgangen af 3. kv. 2009, og denne anvendes i forbindelse med offentliggørelse af alle kategori 1 aktioner på www.frv.dk senest to dage efter indtastning i databasen. Aktivitetsmål	Ikke opfyldt	Informationsfolder er lanceret og udsendt som planlagt. Oprettelsen af en ny aktionsdatabase er forsinket, men der arbejdes videre med opgaven i 2010. Der er blandt andet hentet inspiration ved et besøg hos den engelske redningstjeneste (RNLI) til en mere stabil database med flere funktionaliteter, der også kan bruges i formidlingsøjemed.
3.3 Som et led i kvalitetssikringen gennemføres en brugerundersøgelse blandt søredningsberedskabets øvrige aktører om tilfredsheden med Farvandsvæsenets indsats på området inden udgangen af 3. kvartal 2009. Resultatet skal anvendes til at fokusere og udvikle handlingsplaner på specifikke områder inden for Kystredningstjenesten. Aktivitetsmål	Ikke opfyldt	Brugerundersøgelsen blev udsendt i løbet af 4. kvartal. Der udestår fortsat at analysere besvarelsenerne og at udarbejde handlingsplaner på baggrund af det modtagne materiale. Brugerundersøgelsen blev sendt til i alt 54 personer inden for søværnet, Politiet, Marinehjemmevernet, Fiskeridirektoratet samt enkelte civile redningsaktører. I alt er der modtaget 31 besvarelsener.
3.4 Den gennemsnitlige funktionstid for større redningsmateriel skal være mindst 97 % ² . Kvalitetsmål	Opfyldt	Den gennemsnitlige vægtede funktionstid for større redningsmateriel lå i 2009 på 97,57 %. For motorredningsbådene (MRB) lå funktionstiden på 93,72 %, hvilket skyldes længerevarende værftsophold i forbindelse med 20 års syn og "mid-life-update". Tendensen forventes at fortsætte ind i 2010 og skyldes den fremskredne alder på MRB-flåden. I 2010 opdateres strategien for Farvandsvæsenets Kystredningstjeneste, herunder analyseres redningsstationernes placering, bådernes antal og bemanningen.
3.5	Opfyldt	Den gennemsnitlige reaktionstid var for 2009 på 8 minutter. Der er i løbet af året ikke forekommet

¹ Redningsaktion: SOK (eller andre) kalder ud til redningsaktion (kategori 1 aktion). Farvandsvæsenet er kun én del af den samlede søredningstjeneste og bliver således oftest kaldt ud sammen med andre enheder, blandt andet flyvevåbenets redningshelikoptere. Redningsaktion med redning: De kategori 1 aktioner, hvor det er Farvandsvæsenets enheder, der har en positiv påvirkning på udfaldet af redningsaktionen. Det vil sige, hvor Farvandsvæsenet ikke møder forgæves, de nødstedte er døde, eller eftersøgningen ender uden resultat, fordi de nødstedte enten har reddet sig selv, eller andre har reddet dem.

² Funktionstiden beregnes som et vægtet gennemsnit og omfatter 14 motorredningsbåde, 21 lette redningsbåde og 15 større redningskøretøjer.

Kystredningstjenesten har en reaktionstid på maksimum 20 min. Samtidigt er det målsætningen, at redningsstationernes gennemsnitlige reaktionstid højst må være på 15 minutter. Kvalitetsmål		reaktionstid på mere end 20 minutter.
4. Lodsning udført af det statslige lodsvæsen (DanPilot)		
4.1 For skibe omfattet af IMO's lodsanbefalinger er det målet, at antallet af skibe, der tager lods, er stigende. I Storebælt tager mindst 95 % af de omfattede skibe lods om bord i 2009 ¹ . Effektmål	Opfyldt	I alt har VTS Storebælt registreret 2.239 passager i 2009, som ud fra dybgangskriteriet (skibe med en dybgang på eller over 11 meter) er omfattet af IMO's lodsanbefalinger for Rute T, herunder Storebælt. Af de nævnte 2.239 skibspassager skete de 2.095 med lods, svarende til, at 93,57 % af de omfattede skibe tog lods om bord i 2009. Dansk praksis er, at indberetninger til flagstaten (ved manglende efterlevelse af lodsanbefalingerne) sker i henhold til 5/6 reglen ² . I alt har 2.148 skibe i 2009 enten taget lods om bord eller har opfyldt 5/6 reglen, svarende til, at 95,94 % af de omfattede skibe tog lods om bord i 2009 eller passerede uden lods, men i overensstemmelse med 5/6 reglen.
4.2 Der sker ingen kollisioner eller utilsigtede ³ grundstødninger ved gennemsejlingslodsninger eller højsølodsninger ⁴ , som udføres af en lods fra Det Statslige Lodsvæsen (DanPilot). Effektmål	Ikke opfyldt	Resultatkravet kan ikke opfyldes, idet KAPITAN LUS den 3. juli 2009 kolliderede med SOUNDSTRAUM i Øresund. Der var dansk lods fra Det Statslige Lodsvæsen ombord i KAPITAN LUS, der er registreret hjemmehørende på Malta, men ingen lods om bord i SOUNDSTRAUM, der er registreret hjemmehørende i Norge. Det er dog Farvandsvæsenets vurdering, at lodsens ikke kunne have afværget kollisionen. I sin interne rapport har den danske lods tilkendegivet, at SOUNDSTRAUMS manøvre op til kollisionen indikerede, at SOUNDSTRAUM havde problemer med navigationen/styringen, måske forårsaget af mekaniske fejl eller fejlbetjening, idet SOUNDSTRAUM under forløbet op til kollisionen blev positioneret meget uhensigtsmæssigt, og endelig ca. 300 meter inden en "normal" passage kunne have fundet sted, drejede SOUNDSTRAUM "hårdt" til bagbord. En rekonstruktion af de to skibes navigering, (screen dumps) indikerer ligeledes, at SOUNDSTRAUM op til kollisionen blev positioneret uhensigtsmæssigt. Der er endnu ikke "frigivet" nogen officiel søulykkesrapport om hændelsen. Søfartsstyrelsen har oplyst, at søulykkesrapporten vil blive udarbejdet af de norske myndigheder.
4.3 Det Statslige Lodsvæsen gennemfører inden den 1. april 2009 en brugertilfredshedsundersøgelse på de skibe, som tager lods ved gennemsejlinger (Storebælt og Øresund) samt ved skibsmæglere og andre	Ikke opfyldt	Brugertilfredshedsundersøgelsen blev udskudt. Det skete af hensyn til ny takstbekendtgørelse, som trådte i kraft den 1. oktober 2009. For at undgå at besvarelsen kom til udelukkende at handle om priser på lodsning frem for faglig kvalitet i ydelserne, begyndte undersøgelsen i december 2009. I løbet af december og januar har lodserne haft spørgeskemaerne med ud på skibene,

¹ VTS Storebælt registrerer antal passager, og Lodstilsynet indberetter til respektive flagstater.

² Skibe, som inden for de seneste seks måneder har passeret mindst fem gange gennem Rute T, anses for at opfylde IMO anbefalingen.

³ Lodsens kan for at afværge en større ulykke vælge at lade det skib, der lods, gå på grund.

⁴ Det statslige Lodsvæsen foretager regionalloidsninger, højsølodsninger og gennemsejlingslodsninger. Ved en regionalloidsning forstås lodsning af en sejlads eller en del heraf, som påbegyndes eller afsluttes i en dansk havn, uanset om der under sejladsen skiftes lods. En højsølodsning er en lodsning uden for et lands søterritorium. En gennemsejlingslodsning defineres som en lodsning, der ikke er en højsølodsning eller en regionalloidsning, og hvor skibet ikke anløber dansk havn.

kunder på de væsentligste konkurrenceudsatte områder (Fredericia, Kalundborg, Aabenraa og København). Opfølgning på resultaterne er afsluttet senest den 1. december 2009. Aktivitetsmål		og besvarelsesne samles løbende. Det forventes, at analysen af de mange besvarelser kan afsluttes inden udgangen af april 2010.
4.4 Senest den 1. april 2009 etableres et brugerforum til udveksling af erfaringer og ønsker fra erhvervet. Hensigten er at videreudvikle Det Statslige Lodsvesens lodsservice i overensstemmelse med kundernes behov. Aktivitetsmål	Ikke opfyldt	Brugerforum blev etableret i 4. kvartal 2009 med deltagelse fra Danske Havne, Søfartsstyrelsen, Lodstilsynet, Dansk Skibsmæglerforening, Danmarks Rederiforening, Farvandsvæsenet og Det Statslige Lodsvæsen. Der blev i 2009 afholdt to møder og udarbejdet kommissorium. Gruppen mødes hver 2. måned.
4.5 Som et led i bestræbelserne på at optimere driften og udnytte lodserne mere effektivt gennemføres følgende: - Lodsbestillingssystemet VPS udbygges med elektronisk tidsregistrering af lodser med mulighed for overførsel af data til Navision Financials senest medio 2009 - Opgradering og implementering af ny Navision Financial platform gennemføres inden udgangen af 2009 - Implementering af central vagtplanlægningsværktøj for alle medarbejdere i Det Statslige Lodsvæsen senest den 1. april 2009. Aktivitetsmål	Ikke opfyldt	Centralt vagtplanlægningsværktøj (PDC) er implementeret. Opgradering af ny Navision Financial platform samt elektronisk tidsregistrering er udskudt til 2010. Der er udarbejdet en handlingsplan med hensyn til anskaffelse af nyt økonomisystem inkl. elektronisk tidsregistrering. Det har vist sig at være et meget omfattende projekt, og det forventes først klar ultimo 2010. Se i øvrigt uddybende analyse i målrapporteringen.
4.6 Lods om bord til det bestilte mødetidspunkt i 98 % af tilfældene. Kvalitetsmål.	Opfyldt	Det Statslige Lodsvæsen (DanPilot) har i 2009 foretaget 19.566 lodsninger. Heraf blev 19.337, d.v.s. 98,8 % gennemført til det bestilte mødetidspunkt. I 2229 tilfælde blev lodsens forsinket på grund af forhold som vejret, defekt lodsartøj eller lignende.
4.7 Måling af lodsproduktiviteten¹ $\frac{\text{Samlet lodsningstid} * 100}{\text{Samlet arbejdstid}} = X \%$ År Lodsproduktivitet Udsvingmargin 2009 : 28 pct. +/- 2 pct. points	Ikke opfyldt	Lodsproduktiviteten i Det Statslige Lodsvæsen kan i 2009 opgøres til 23,2 %. Lodsproduktiviteten ligger dermed 2,8 procentpoints under minimalkravet på 26,0 % for 2009. Hovedårsagen til nedgangen skal søges i det forhold, at antallet af lodsninger fra 2008 til 2009 er faldet fra 21.098 til 19.566, hvilket svarer til en nedgang på ca. 7,3 %. Et faldende antal lodsninger indebærer alt andet lige, at efterspørgslen på lodsningstid også falder, hvilket påvirker tælleren i brøken for lodsproduktivitet negativt. Det er endnu for tidligt at konkludere, om de faldende antal lodsninger skyldes den økonomiske afmatning, de højere takster eller en kombination af disse. Farvandsvæsenet følger den fortsatte udvikling meget nøje.

¹ Formlen viser den samlede lodsningstid i forhold til lodsernes samlede arbejdstid. Den samlede arbejdstid består af tid om bord (lodsningstid), rejsetid, andre aktiviteter og rådighedstid.

2010 : 30 pct. +/- 2 pct. points 2011 : 31 pct. +/- 2 pct. points 2012 : 32 pct. +/- 2 pct. points 2013 : 33 pct. +/- 2 pct. Points Produktivitetsmål.		Idet faldet i antallet af lodsninger primært er sket på de regionale lodsninger, er der begrænsede muligheder for Det Statslige Lodsvæsen til at foretage kapacitetstilpasninger i denne situation. Forsyningspligten betyder nemlig, at Det Statslige Lodsvæsen skal opretholde en meget bred vifte af lodscertifikater til at dække de mange lokale områder uanset efterspørgsel. I 2009 har Det Statslige Lodsvæsen i samarbejde med COWI igangsat udviklingen af et planlægningsværktøj, der skal sikre optimeringen af driften og den fremtidige struktur i Det Statslige Lodsvæsen, jf. uddybende analyse på området. Der er fokus på dette arbejde i 2010.
5. Myndighedsopgaver		
5.1. Farvandsvæsenet ønsker at påvirke den fysiske planlægning til søs (<i>Spatial planning; marine environment management</i>). Fokus lægges på aktiviteter i EU og HELCOM. Farvandsvæsenets strategi på området er to-delt. Det ene ben i strategien går på at positionere Farvandsvæsenet stærkt m.h.t. relevante data og m.h.t. værktøjer (GIS systemer), som skal bruges i forbindelse med spatial planning. Det andet ben i strategien går på i videst muligt omfang at engagere Farvandsvæsenet i EU's arbejde omkring formuleringen af paneuropæiske principper for fysisk planlægning. I 2009 skal Farvandsvæsenet: • Positionere sig som en væsentlig myndighed for dansk maritim fysisk planlægning • Etablere det nødvendige netværk i EU og HELCOM via deltagelse i relevante arrangementer, eksempelvis HELCOM Workshop on Broad Scale Marine Spatial Planning in the Baltic Sea (HELCOM SPATIAL 1/2009) i Finland Aktivitetsmål	Opfyldt	Det vurderes, at Farvandsvæsenet i løbet af 2009 har positioneret sig som en væsentlig myndighed i forhold til maritim fysisk planlægning i Danmark. Netværket er blevet styrket gennem deltagelse i alle EUs arrangementer om maritim fysisk planlægning i 2009 samt i workshops i The Helsinki Commission (HELCOM) og Vision and Strategy around the Baltic Sea (VASAB). Målet forventes styrket i 2010.
5.2 Farvandsvæsenet gennemførte ultimo 2008 en værdistrømsanalyse, der bl.a. resulterede i en anbefaling om at gennemføre et LEAN-inspireret projekt i forhold til løsning af Farvandsvæsenets myndighedsopgaver. Målet er at opnå en øget gennemløbsthastighed samt en forbedret kvalitet i opgaveløsningen. Projektet gennemføres i 2009 i henhold til business case og projektplan. Efter projektets gennemførelse opstilles relevante mål for kvalitet på området, herunder som minimum krav til sagsbehandlingstid. Kvalitetsmål	Opfyldt	Der er gennemført et LEAN-inspireret projekt og relevante mål for kvalitet blev opstillet inden årets udgang. Projekt blev gennemført i 2. halvår 2009, og fra starten stod det klart, at <i>kvaliteten i forhold til brugerne</i> skulle være ledetråden i Farvandsvæsenets LEAN-arbejde. På lidt længere sigt forventes det, at de samlede forbedringsforslag, som er kommet og fortsat fremkommer i forbindelse med de fortsatte Kaizen-møder (jævnlig møder hvor alle medarbejdere kommer med forbedringsforslag i forhold til arbejdet i enheden), ikke alene vil komme brugerne til gode i form af øget kvalitet, men også i form af kortere sagsbehandlingstider. Blandt de konkret opstillede mål for kvalitet kan nævnes udformning af standarder for høringer vedr. både- og badebroer samt forbedring af web-formular vedr. ansøgning om afmærkningstilladelse på Farvandsvæsenets hjemmeside.
6. Interne strategiske fokusområder		
6.1 Strategisk kompetenceudvikling Farvandsvæsenet vil aktivt arbejde med et øget fokus på kompetenceudvikling i 2009. I 1. halvår vedtages således en uddannelsespolitik, og	Ikke opfyldt	Farvandsvæsenets uddannelsespolitik blev vedtaget i 3. kvartal, og hver afdeling udarbejdede i 1. halvår en kompetencestrategi for egen afdeling. Afdelingernes input er blevet anvendt til at tilrettelægge målrettede tværgående uddannelsesaktiviteter.

afdelingerne udarbejder en strategi, der afdækker det nuværende kompetenceniveau samt det fremtidige kompetencebehov med udgangspunkt i Farvandsvæsenets mission, vision og strategi. På den baggrund gennemføres FOKUS-samtaler med alle medarbejdere, således de enkelte medarbejders kompetenceudvikling knyttes op til Farvandsvæsenets fremadrettede strategi og udvikling. Effekten af øget fokus på strategisk kompetenceudvikling skal resultere i en forbedring af medarbejdernes besvarelse på kompetencespørgsmålene i Farvandsvæsenets klimamåling i 2010.		FOKUS systemet blev implementeret i Farvandsvæsenet i 2009, og resultaterne for udarbejdede bedømmelser og udviklingskontrakter i FOKUS vurderes at være ganske godt for det første år. Ikke desto mindre kan resultatet blive bedre, idet der samlet set blev afleveret 64,2 % af de mulige bedømmelser og 36,1 % af de mulige udviklingskontrakter i 2009. Størsteparten af de manglende FOKUS forløb vedrører fyrområdet, d.v.s. medarbejdere på kystudvig og bemandede fyr, hvor mange er deltidsansatte. I 2010 sættes der fokus på Fokusværktøjerne i forhold til Farvandsvæsenets virksomhed.
6.2 Udviklingsplaner Der skal foreligge udviklingsplaner for alle medarbejdere med ansættelse i mere end 12 måneder.	Ikke opfyldt	Jf. resultatkrav 6.1 ovenfor blev der i 2009 udarbejdet 36,1 % af de udviklingskontrakter, som var forventet i forlængelse af FOKUS systemets implementering. Resultatet vidner blandt andet om, at der udestår tilpasninger i forhold til Farvandsvæsenet som virksomhed. Som nævnt ovenfor arbejdes der videre med dette i 2010.
6.3 Sygefravær Sygefravær på maks. fem sygedage pr. ansat i gennemsnit (ekskl. langtidsfravær og ansatte på særlige ansættelsesvilkår)	Ikke opfyldt	Resultatkravet er ikke opfyldt, idet det gennemsnitlige sygefravær (ekskl. langtidsfravær og ansatte på særlige vilkår) lå på 8,3 sygedage pr. medarbejder. Farvandsvæsenet har gennemført en målrettet og systematisk indsats for at nedbringe sygefraværet i 2009, blandt andet via omsorgssamtaler efter bestemte retningslinjer. Det har betydet, at Farvandsvæsenets sygefravær er faldet, så det nu samlet set ligger under statens gennemsnit på 9 sygedage pr. medarbejder. I hovedkontoret i København (Søkvæsthuset) er sygefraværet nedbragt med 18 % i forhold til niveauet i 2008. Den målrettede indsats fortsættes i 2010.
6.4 Økonomistyring Farvandsvæsenet vil arbejde for at stige endnu et niveau inden for Forsvarsministeriets økonomivision. Vi vil i den forbindelse udvikle en model for den kontinuerlige regnskabsaflæggelse, hvor omkostningerne systematisk og løbende fordeles på udvalgte produkter.	Opfyldt	Forsvarsministeriets økonomivision er blevet opdateret i forbindelse med, at Økonomistyrelsen lancerede det nye koncept for god økonomistyring (GØS). Farvandsvæsenet har arbejdet videre med principperne og med gode resultater. Systematisk fordeling af omkostninger på produkter er et område, som længe har været i fokus i Farvandsvæsenets økonomistyring. I dag er det muligt at trække brugbare rapporter i økonomistyringssystemet DeMars på dette område. Farvandsvæsenet har i 2009 ligeledes indarbejdet en oversigt over omkostningsfordelingen på hovedformål som en fast del af ledelsesinformation. I forbindelse med regnskab 2008 og 2009 er der sket en fuld fordeling på hovedformål.

Bilag 2

Noter til resultatopgørelse og balance, Farvandsvæsenet

Noter til resultatopgørelsen

Note 1: Tab på debitorer

Farvandsvæsenet har i finansåret bogført 18.205,61 kr. som tab på debitorer.

Note 2: Ekstraordinære poster og nedskrivninger

Under ekstraordinære poster indgår to rettelser vedr. åbningsbalancen fra 2004. De omhandler indtægtsførsel af lagerkorrektion på kr. 48.378,75 samt en korrektion af værdi af areal vedr. Nexø redningsstation på kr. 570.000,-.

Noter til balancen

Note 3: Immaterielle anlægsaktiver

Mio. kr.	Færdiggjorte udviklingsprojekter	Erhvervede koncessioner, patenter, licenser m.v.	I alt
Kostpris	-	23,4	23,4
Primokorrektioner og flytning ml. bogføringskredse	-	-	-
Tilgang	-	-	-
Afgang	-	-0,4	-0,4
Kostpris pr. 31.12.2009	-	22,9	22,9
Akkumulerede afskrivninger		19,2	19,2
Akkumulerede nedskrivninger		-	-
Akkumulerede af- og nedskrivninger 31.12. 2009	-	-19,2	-19,2
Regnskabsmæssig værdi pr. 31.12.2009	-	3,7	3,7
Årets afskrivninger	-	-4,3	-4,3
Årets nedskrivninger	-	-	-
Årets af- og nedskrivninger	-	-4,3	-4,3
Afskrivningsperiode/år	-	3-5 år	-

(mio. kr.)	Udviklingsprojekter under udførelse
Primo saldo pr. 1. januar 2009	-
Tilgang	-
Nedskrivninger	-
Overført til færdiggjorte udviklingsprojekter	-
Kostpris pr. 31.12.2009	-

Note 4: Materielle anlægsaktiver

Mio. kr.	Grunde, arealer og bygninger	Infrastruktur	Prod.anlæg og maskiner	Transportmateriel	Inventar og IT-udstyr	I alt
Kostpris 01.01.2009	108,9	-	160,5	369,0	26,6	664,9
Primokorrektioner og flytning mellem bogføringskredse	0,3	-	6,0	-	-	6,3
Tilgang	4,3	-	4,4	16,0	1,5	26,2
Afgang	-5,4	-	-2,2	-2,3	-0,1	-10,1
Kostpris pr 31.12.2009	108,1	-	168,7	382,6	28,0	687,4
Akkumulerede afskrivninger	-8,0	-	-90,7	-154,6	-25,6	-278,8
Akkumulerede nedskrivninger	-1,3	-	-	-	-	-1,3
Akkumulerede af- og nedskrivninger 31.12.2009	-9,3	-	-90,7	-154,6	-25,6	-280,1
Regnskabsmæssig værdi pr. 31.12.2009	98,8	-	78,0	228,1	2,5	407,3
Årets afskrivninger	-1,5	-	-9,2	-10,8	-2,1	-23,6
Årets nedskrivninger	-	-	-	-	-	-
Årets af- og nedskrivninger	-1,5	-	-9,2	-10,8	-2,1	-23,6
Afskrivningsperiode/år	50 år	-	5-24 år	5-30 år	3-5 år/50%	-

Note: I Farvandsvæsenets materielle aktiver indgår en række fyrtårne og fyr på kunstige øer som infrastruktur. Aktiver i Grønland er indregnet til bogførte værdier, mens aktiver, som forventes overdraget til Færøerne indregnes til nul.

	I gangværende arbejder for egen regning
Primosaldo pr. 01.01.2009	3,2
Tilgang	32,6
Nedskrivninger	-2,4
Overført til materielle anlægsaktiver	-25,5
Kostpris pr. 31.12.2009	7,9

Note: 2,4 mio. kr. er overført til varelager og optræder derfor ikke i resultatopgørelsens nedskrivninger.

Note 5: Feriepenge

Opgørelsesmetoden vedr. feriepenge er justeret, således at skyldige feriepenge vedr. tidligere år optages mere korrekt. Det medfører en merudgift på 4,2 mio. kr.

Bilag 3

Regnskabsaflæggelse for og regnskabsmæssige forklaringer, Farvandsvæsenet:

Farvandsvæsenet har ikke forelagte investeringer, gebyrordninger eller administrerede tilskudsordninger.

Begivenheder efter balancedato

Farvandsvæsenets aktiver (korrigeret for donationer) og anlæg under udførelse afviger fra indeståendet på FF4- og FF6-bankkontiene 31. december 2009. Årsagen er, at der – jfr. gældende vejledninger – er foretaget likviditetsflytninger ud fra skønnede beløb. Afvigelserne er beskrevet i afsnittet om likviditetsordningen.

En korrektion af Farvandsvæsenets IT-aktiver på grund af fejl i registreringspraksis i tidligere år er endeligt beregnet efter balancedatoen. På grund af fejlene er enkelte aktiver klassificeret forkert og afskrevet hurtigere end foreskrevet. Afvigelsen på balancen udgør ca. 0,3 mio. kr.

Indtægtsdækket virksomhed

Tabel 12: Akkumuleret resultat for indtægtsdækket virksomhed (mio. kr.)

	Ultimo 2006	Ultimo 2007	Ultimo 2008	Ultimo 2009
Afmærkning i kontrakt	-0,3	1,1	1,2	2,5
§ 12.31.01.90, Resultat	-0,3	1,1	1,2	2,5
<i>Akkumuleret resultat</i>	<i>-0,3</i>	<i>0,8</i>	<i>2,1</i>	<i>4,6</i>
Udchartring af Argus	1,4	1,4	1,4	-

Note: Udchartring af "Argus" var ikke korrekt indregnet i indtægtsdækket virksomhed i tidligere år, jf. årsrapporterne fra 2006-2008.

Tilskudsfinansierede aktiviteter

Tabel 13: Tilskudsfinansierede aktiviteter

Ordning	Overført overskud fra tidligere år	Årets tilskud	Årets udgifter	Årets resultat	Overskud til videreførelse
Safety @ Sea	-	0,7	-	0,7	0,7
BASIES	-	2,7	-	2,7	2,7
EfficienSea	-	2,4	2,3	0,1	0,1
I alt	-	5,8	2,3	3,5	3,5

Konto 97, tilskudsfinansierede aktiviteter, blev oprettet på tillægsbevilling 2009. Der er derfor ikke opgjort overskud fra tidligere år.

Bilag 4

Redegørelse for metode til omkostningsfordelinger, Farvandsvæsenet

Farvandsvæsenet anvender ressourcesystemet DeMars til direkte at registrere de medgåede løn- og personaleomkostninger ved produktion af Farvandsvæsenets ydelser og produkter. Også indtægter ved salg af ydelser henregnes direkte til de relevante produkter og ydelser.

Der sker enkelte fordelinger via opgørelse og fordeling af skibs- og værkstedstimeomkostninger (fra inspektions-skibene "Poul Løwenørn" og "Jens Sørensen" samt de to driftscentre i Korsør og Grenå). Ikke afregnede timeomkostninger henregnes til de ydelser og produkter, de primært er afsat til ud fra de omkostningssteder, de er registreret på.

Renteomkostninger er fordelt på produkter efter aktivmasse på de respektive omkostningssteders primære ydelser/produkter. Øvrige poster er fordelt mellem produkterne forholdsmæssigt efter beløb.

Bilag 5

Regnskaber for Det Statslige Lodsvæsen, herunder personale

5.1 Anvendt regnskabspraksis

Det Statslige Lodsvæsen (DanPilot) er i henhold til lodsloven, lov nr. 567 af 9. juni 2006, inden for et fastsat varsel forpligtet til at stille lods til rådighed for skibe, som måtte ønske det, eller som er omfattet af lodspligt.

I henhold til lodsloven skal lodserierne uanset organisationsform føre regnskab over deres virksomhed og de enkelte lodsninger.

Det Statslige Lodsvæsen er ikke omfattet af omkostningsreformen og aflægger ikke omkostningsregnskab efter principperne heri.

I resultatopgørelsen indregnes indtægter i takt med, at de indtjenes. Indtægterne opgøres som lodsningssindtægter og øvrige indtægter.

I 2009 udgjorde lodsningssindtægterne ca. 99,5 % af indtægter i alt. I resultatopgørelsen indregnes ligeledes alle omkostninger, herunder afskrivninger.

Omsætningsaktiver som debitorer og andre tilgodehavender optages til fuld værdi.

Anlægsaktiver optages ved første indregning til kostpris. Efterfølgende gennemgås materielle anlægsaktiver årligt for at afgøre, om der er indikation af værdiforringelse ud over det, som udtrykkes ved normal afskrivning. Hvis dette er tilfældet, foretages nedskrivning til den lavere genindvindingsværdi. Ejendomme optages til den offentlige vurdering, såfremt den foreligger.

Kortfristede forpligtelser optages til kostpris. Der forefindes ikke langfristede gældsforpligtigelser.

5.2 Sammendrag af regnskab 2008 for Det Statslige Lodsvæsen

Tabel 14: Sammendrag af regnskab 2009 for Det Statslige Lodsvæsen, hovedkonto 12.31.11 (mio. kr.)

Indtægter	274,9
Omkostninger, inkl. afskrivninger	324,4
Driftsoverskud	-49,5
Nettobevilling	0,0

Det Statslige Lodsvæsen, 2010

Tabel 15: Finanslov 2010, hovedkonto 12.31.11 (mio. kr.)

Finanslovsforslag	R 2008	B 2009	F 2010	BO1 2011	BO2 2012	BO3 2013
123111 Det Statslige Lodsvæsen						
12311110 Almindelig virksomhed						
11 Salg af varer	260,4	342,7	342,0	367,0	376,2	382,3
16 Husleje, leje arealer, leasing	0,0	17,9	22,5	23,7	24,8	25,9
18 Lønninger	0,0	245,3	232,0	237,8	241,8	245,0
21 Andre driftindtægter	70,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
22 Andre ordinære driftsomkostninger	330,4	78,0	85,2	86,4	88,3	90,3
25 Finansielle indtægter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
28 Ekstraordinære indtægter	0,0	0,0	-0,7	-17,6	-19,8	-19,6
29 Ekstraordinære omkostninger	0,0	0,9	1,0	0,9	0,9	0,9
43 Interne statslige overførselsudgifter	0,0	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
I alt	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Tabel 16: Regnskab 2009 sammenlignet med regnskab 2008 (mio. kr.)

	Regnskab 2009	Regnskab 2008	Difference (R09-R08)
Indtægter:			
Lodsningsindtægter	273,4	258,7	14,7
Diverse indtægter	1,5	1,5	-
Renteindtægter	0,1	0,2	-0,1
Indtægter i alt	275,0	260,4	14,6
Udgifter:			
Bådenes drift	25,4	31,9	6,5
Fartøjsfonde	2,3	1,7	-0,6
Lønoms-kostninger	235,8	234,8	-1,0
Uddannelse	2,3	5,3	3,0
Ejendom/lokaleoms-kostninger	3,3	3,0	-0,3
Øvrige oms-kostninger	23,2	23,8	0,6
Rejseoms-kostninger	22,4	22,7	0,3
Renteudgifter	4,5	1,7	-2,8
Afskrivninger	5,3	5,4	0,1
Udgifter i alt	324,5	330,3	5,8
Resultat for året	-49,5	-69,9	20,4

Årets resultat

Indtægterne

Det Statslige Lodsvæsens samlede indtægter steg fra 258,7 mio. kr. i 2008 til 273,4 mio. kr. i 2009 jf. tabel 16 ovenfor. Stigningen skete med baggrund i indførelsen af et nyt takstsystem, indført pr. 1. oktober 2009

Antallet af lodsninger er faldet fra 21.098 i 2008 til 19.566 i 2009, en nedgang på 1.532 lodsninger. Nedgangen er påvirket af et databrud, som følge af indførelsen af nyt takstsystem, samt et generelt fald i skibstrafikken i danske farvande.

Omkostninger

Det Statslige Lodsvæsens samlede omkostninger inkl. afskrivninger er faldet fra 330,3 mio. kr. i 2008 til 324,5 mio. kr. i 2009 eller 1,8 %.

Tabel 16 viser, at det væsentligste fald i omkostningerne i 2009 er på bådenes drift, hvor der har været et markant fald i udgifterne til brændstof og på vedligeholdelse til flåden af lods-fartøjer.

Resultat for året

Årets resultat for 2009 er et underskud på 49,5 mio. kr. Underskuddet faldt med 20,4 mio. kr. fra 2008 til 2009. De væsentligste årsager til faldet i underskuddet er indførelsen af et nyt takstsystem, samt et fald i omkostningerne, der bl.a. skyldtes faldende aktivitet. Underskuddet indebærer, at Det Statslige Lodsvæsen ikke isoleret set har været selv bærende og selvfinansierende i 2009. Underdækningen i den daglige drift må ses som et resultat af, at lodstaksterne bl.a. ikke tidligere har været reguleret i takt med den almene omkostningsudvikling.

Det Statslige Lodsvæsens økonomi kom ud af balance i 2008. Der blev derfor iværksat en genopretningsplan i løbet af 2009. Driftsresultatet endte dog med et underskud på 49,5 mio. kr. svarende til en difference på 19,9 mio. kr.

I denne forbindelse bemærkes, at genopretningsplanen bl.a. forudsætter en årlig stigning i Det Statslige Lodsvæsens indtægter på 72 mio. kr. pr. år eller 6 mio. kr. pr. måned i forhold til 2008. For 2009 var det forudsat, at takststigningen blev gennemført pr. 1. juli og sammen med afskaffelsen af en særlig rabat for dobbelt-skrogede tankskibe samt justering af betalingen for lodsningsrejser ville det sikre en ekstra indtægt på 36 mio. kr. Takststigningen blev imidlertid først effektueret pr. 1. oktober 2009.

Afviigelser mellem budget og regnskab

Tabel 17: Bevilling 2009 sammenlignet med regnskab 2009, hoved-konto 12.31.11 (mio.kr.)

	R 2009	B 2009	R 2009 - B 2009
123111 Det Statslige Lodsvæsen			
12311110 Almindelig virksomhed			
11 Salg af varer	274,9	342,7	-67,8
16 Husleje, leje arealer, leasing	19,7	17,9	-1,8
18 Lønninger	231,9	245,3	13,4
22 Andre ordinære driftsomkostninger	71,5	78,0	6,5
25 Finansielle indtægter	0,1		0,1
28 Ekstraordinære indtægter *	-49,5		-49,5
29 Ekstraordinære omkostninger	1,0	0,9	-0,1
43 Interne statslige overførselsudgifter	0,4	0,6	0,2
I alt	0	0	0

* Konto 28 Ekstraordinære indtægter i finanslovens kontoplan viser underskud efter afskrivninger for Det Statslige Lodsvæsen.

Finanslovens udgangspunkt er, at Det Statslige Lodsvæsens nettobevillingstal pr. definition altid er i balance og lig med nul, således at Forsvarsministeriets samlede budgetramme ikke påvirkes, jf. tabel 17 ovenfor. Forskellen mellem årets omkostninger og årets indtægter opsamles på konto 28, mens de årlige over-/underskud efter afskrivninger akkumuleres i Det Statslige Lodsvæsens nettoformue. Denne nettoformue anvendes til at imødegå udsving i omsætningen på salg af lodsninger og er dermed med til at sikre, at Det Statslige Lodsvæsen er selv-bærende og selvfinansierende.

Ad konto 11 Salg af varer

På denne konto er angivet Det Statslige Lodsvæsens indtægter på lodsninger. Her er en negativ afvigelse på 67,8 mio. kr. Den negative afvigelse har baggrund i en budgetteret takststigning, der mod forventning først blev effektueret i slutningen af 2009.

Ad konto 16 Husleje, leje arealer, leasing

Merforbruget på 1,8 mio. kr. skyldes især de højere omkostninger på leje af lodsartøjer og bygninger.

Ad konto 18 Lønninger og personaleomkostninger

Mindreforbruget skyldes primært, at der på lods og administrationssiden ikke er ansat det antal personale, som var budgetteret. Dette har baggrund i den nævnte nedgang i trafikken gennem danske farvande, samt for administrationssiden en udsættelse af planlagte organisationsændringer.

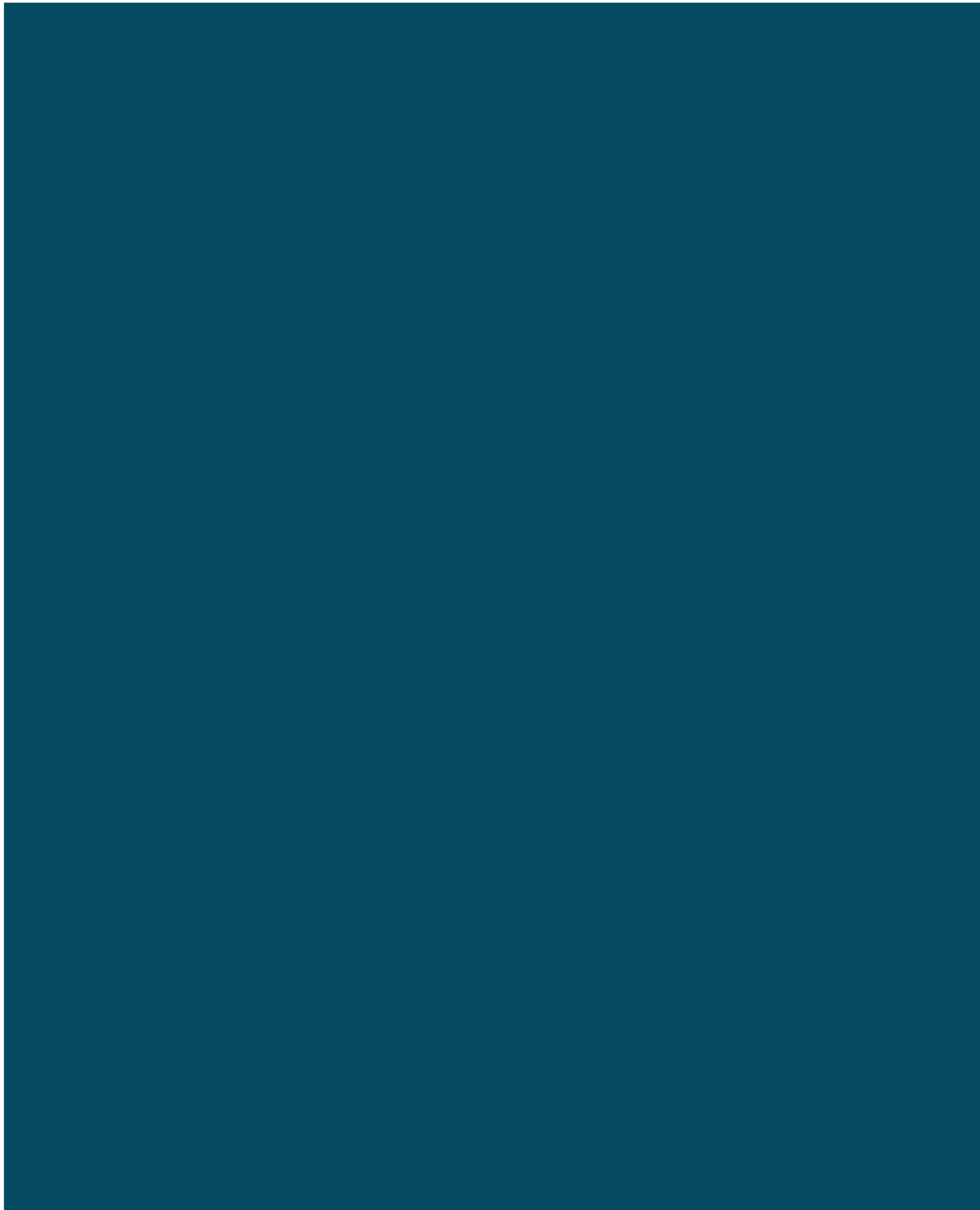
Ad konto 22 Andre ordinære driftsomkostninger

Mindreforbruget knytter sig til rejseomkostninger for lodser, en naturlig følge af de manglende ansættelser på området, jf. ovenfor.

Personale, DanPilot – Lodseriet Danmark (2006-2010)

Tabel 18: Personaleregnskab, Lodsvæsenet (2005-2006)/Det Statslige Lodsvæsen (2007-2009)

	Regnskab 2006	Regnskab 2007	Regnskab 2008	Regnskab 2009	Budget 2010
Antal årsværk	263	283	279	285	287
Tilgang af medarbejdere	32	46	20	5	10
Afgang af medarbejdere	25	33	22	16	16

Årsrapport 2009

Forsvarsministeriets Interne Revision

April 2010

1. BERETNING	2
PRÆSENTATION AF FORSVARSMINISTERIETS INTERNE REVISION	2
ÅRETS FAGLIGE RESULTATER.....	2
ÅRETS ØKONOMISKE RESULTAT	3
INDTÆGTER OG OMKOSTNINGER	4
AFSKRIVNINGER	4
LÅNERAMMEN	4
FORVENTNINGER TIL KOMMENDE ÅR	4
OPGAVER OG RESSOURCER	4
REVISION	4
RÅDGIVNING.....	4
HJÆLPEFUNKTIONER, GENEREL LEDELSE OG ADMINISTRATION	4
RESERVATIONER.....	5
FORVENTNINGER TIL DET KOMMENDE ÅR.....	5
 2. MÅLRAPPORTERING	 6
DEL 1: SKEMATISK OVERSIGT.....	6
TVÆRGÅENDE MÅL – TEAMMATE OG REVISIONSTID.....	6
ÅRSREVISION – LEDELSESINFORMATION OG ØKONOMISTYRING	6
PROJEKT- OG FORVALTNINGSREVISION – NY STRATEGISK TILGANG	6
IT-REVISION – AUTORISATIONSSYRNING	6
RÅDGIVNING OG TILSYN.....	7
ADMINISTRATIVE MÅL.....	7
DEL 2: UDDYBENDE ANALYSER OG VURDERINGER	7
VÆRDISKABENDE REVISION	7
RESULTATERNE AF REVISIONERNE I 2009	7
STRATEGISK ANALYSE.....	7
FORSTÅELSE AF MYNDIGHEDEN	8
RISIKO.....	8
PLANLÆGNING AF DEN LØBENDE REVISION	8
REVISIONEN	8
AFMELDING AF REVISIONEN.....	8
IKKE OPFYLDTE RESULTATMÅL.....	8
 3. REGNSKAB.....	 9
ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS	9
RESULTATOPGØRELSEN	9
BALANCEN	10
EGENKAPITALFORKLARINGEN	11
OPFØLGNING PÅ LIKVIDITETSORDNINGEN	11
OPFØLGNING PÅ LØNSUMSLOFTET.....	11
BEVILLINGSREGNSKABET.....	11
 4. PÅTEGNING.....	 12
 5. NOTER TIL RESULTATOPGØRELSE OG BALANCE.....	 13
 6. BILAG VEDR. ÅRETS RESULTATOPFYLDELSE.....	 14

1. Beretning

Præsentation af Forsvarsministeriets Interne Revision

Forsvarsministeriets Interne Revision er en selvstændig niveau I myndighed under Forsvarsministeriet. Det vil sige, at Forsvarsministeriets Interne Revision refererer direkte til Forsvarsministeriets departement.

Årsrapporten bliver aflagt for hovedkonto 12.11.10 Forsvarsministeriets Interne Revision (driftsbevilling).

Forsvarsministeriets Interne Revision definerer mission, vision og strategiske fokusområder samt revisionsaktiviteter i henhold til nedenstående:

- Aftale af den 1. januar 2010, i henhold til Rigsrevisorlovens § 9 om den interne revision på Forsvarsministeriets område.
- Kundgørelse for forsvaret B. 5 – 39 af den 13. februar 2006, cirkulære om retningslinjerne for Forsvarsministeriets Interne Revisions samarbejde med Forsvarsministeriets departement og de myndigheder/institutioner, den reviderer.

Styrende for Forsvarsministeriets Interne Revisions revisionsaktiviteter er Rigsrevisionens definition af God Offentlig Revisionsskik, hvor det efter Rigsrevisorlovens § 3 anføres:

- At revisionen efterprøver, om regnskabet er rigtigt, og om de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen er i overensstemmelse med de meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis (finansiel revision)
- Endvidere foretages en vurdering af, hvorvidt der er taget skyldige økonomiske hensyn ved forvaltningen af de midler og driften af de virksomheder, der er omfattet af regnskabet (forvaltningsrevision).

Forsvarsministeriets Interne Revisions mission er ved hjælp af revision og rådgivning at bidrage til at optimere koncernens overordnede regnskabsaflæggelse og økonomistyring.

Forsvarsministeriets Interne Revisions vision er at samarbejde med Rigsrevisionen om revisionen af regnskaber for Forsvarskommandoen, hjemmевærnet og Farvandsvæsenet under Forsvarsministeriet, og at være Forsvarsministeriets sparringspartner i forbindelse med økonomistyring i koncernen.

Endelig er Forsvarsministeriets Interne Revision institutionschefernes fortrolige rådgiver.

Forsvarsministeriets Interne Revisions opgaveportefølje kan opdeles i følgende to hovedgrupper:

1. Revision af Forsvarskommandoen, hjemmевærnet og Farvandsvæsenet. Revisionen indeholder revision af årsregnskabet og løbende revision i form af forretningsgangsrevision, beholdningsrevision, forvaltningsrevision, projektrevision samt it revision.
2. Rådgivning og konsultativ bistand til myndighedscheferne ved ovenstående myndigheder samt Forsvarsministeriets departement.

På Forsvarsministeriets hjemmeside fmn.dk under menupunktet Ministerområdet kan en uddybning af opgaveporteføljen ses. Den findes i den årlige resultatkontrakt mellem Forsvarsministeriet og Forsvarsministeriets Interne Revision.

Forsvarsministeriets Interne Revision vil til stadighed arbejde målrettet på at konsolidere det opnåede kvalitative høje niveau i løsningen af de revisionsområder, der er anført i § 9 aftalen.

Forsvarsministeriets Interne Revision vil loyalt og engageret fortsat bidrage til den strategiske udvikling af de nuværende og kommende revisionsopgaver i samarbejde med Rigsrevisionen.

Årets faglige resultater

Forsvarsministeriets Interne Revision har i resultatkontrakten for 2009 i alt 14 resultatmål. Af disse mål er 10 opfyldt, ét er delvist opfyldt, ét ikke er opfyldt og to er udgået. Dette vurderer Forsvarsministeriets Interne Revision sammenlagt som tilfredsstillende.

Samtidig vurderer Forsvarsministeriets Interne Revision, at der er god sammenhæng mellem de afholdte omkostninger og de opnåede resultater.

En detaljeret gennemgang af de enkelte resultatmål kan ses i bilag 6.

Effekt af revisionen

I 2009 har Forsvarsministeriets Interne Revision afdækket væsentlighed og risiko gennem den strategiske revisionstilgang. Det betyder, at revisionen fra start til slut er koncentreret omkring de væsentlige og risikofyldte forhold hos myndighederne med henblik på at afgive erklæring om regnskabet på følgende fire emner:

1. Regnskabets rigtighed, hvilket vil sige, at regnskabet er uden væsentlige fejl og mangler.
2. Dispositionernes lovlighed.
3. Om årsrapporten er dækkende og dokumenteret.
4. Om der er en økonomisk hensigtsmæssig forvaltning af ressourcerne.

De vigtigste resultater, der er kommet ud af revisionerne har været, at Rigsrevisionen kan basere sin revision på Forsvarsministeriets Interne Revisions arbejde.

Samtidig har antallet og størrelsen på forbeholdene i Forsvarskommandoens årsrapport været faldende. Det skyldes Forsvarskommandoens og Forsvarsministeriets Interne Revisions stadige fokus på væsentlighed og risiko, eksempelvis lagrene.

På det interne plan har Forsvarsministeriets Interne Revision fra interessenterne – myndighederne, Rigsrevisionen og Forsvarsministeriet – erfaret, at resultaterne fra revisionsrapporterne kan gøres lettere tilgængelige. Derfor har Forsvarsministeriets Interne Revision gennem andet halvår af 2009 arbejdet med at forbedre kommunikationen.

Det sker ved at lave skabeloner til revisionsrapporterne, så rapporterne opnår en ensartet opbygning. Samtidig har Forsvarsministeriets Interne Revision afholdt temadage, hvor en kommunikationskonsulent har holdt "skriv bedre" oplæg.

Strategiske analyser

Den strategiske analyse er grundlaget for udvælgelse af revisioner sammen med de observationer revisor har gjort sig i forbindelse med årsregnskabsrevisionen. Den strategiske analyse er et dynamisk notat, som revisor opdaterer, efterhånden som revisor indhenter ny viden i løbet af året. Analyserne indeholder tre hovedafsnit:

1. Forståelse af myndigheden.
2. Vurdering af kvalitativ og kvantitativ væsentlighed.
3. Vurdering af risiko.

Den strategiske analyse danner sammen med resultaterne af årsregnskabsrevisionen baggrund for udvælgelsen af revisionsmål for årets løbende revisioner.

Revisor opdaterer efterfølgende resultatet af den løbende revision i den strategiske analyse, hvorved en ny cyklus kan påbegyndes.

Ændringer i 2009

Projekt- og forvaltningsrevisionen har i 2009 gennemgået et strategisk skift. Skiftet har bevirket følgende:

- Helhedsorientering, hvor der foretages såvel projekt-revision som forvaltningsrevision.
- Revision af materielsystemer på tværs af aktstykker samt anskaffelses- og driftsmidler.
- Der foretages både større og dybdybende revisioner samt mindre undersøgelser.
- Der er ansat en jurist, der blandt andet skal undersøge om kontrakter og udbudsregler følges.

It-revisionen har tidligere været en selvstændig sektion. For at få en bedre koordinering og interaktion mellem den finansielle revision og it-revisionen er sektionerne i 2009 lagt sammen.

Sammenlægningen har resulteret i et tættere samarbejde mellem den finansielle revision og it-revisionen. Samtidig skal det frigøre ledelsesmæssige ressourcer, der i stedet kan bruges til at øge den revisionsaktive tid.

De vigtigste revisioner

I 2009 har de vigtigste opgaver for Forsvarsministeriets Interne Revision været:

- At foretage revision af ledelsesinformationer hos alle NIV I myndigheder og de funktionelle tjenester.
- At foretage revision af økonomistyring hos alle NIV I myndigheder og de funktionelle tjenester, herunder kortlægning af it-anvendelsen.
- At foretage revision af sikkerheds- og autorisationsstyring hos alle NIV I myndigheder og flere af NIV II myndighederne.
- At foretage lagerrevisioner på forsvarrets lagre.

- At foretage inspektion af Hjemmeværnsstaben.
- Gennem den løbende revision at forberede årsregnskabsrevision (rigtigt regnskab).

Ud over de planlagte revisioner udfører Forsvarsministeriets Interne Revision også rekvirerede revisioner. I 2009 foretog revisionen blandt andet en undersøgelse af generalers og admiralers rejse- og repræsentationsudgifter.

Årets økonomiske resultat

Forsvarsministeriets Interne Revisions nettoudgiftsbevilling var i 2009 på t.kr. 10.600. Derudover er der indtægtsført t.kr. 481 fra tidligere års reserverede bevilling. Herved kommer den samlede bevilling op på t.kr. 11.081.

Forsvarsministeriets Interne Revision anvendte t.kr. 10.423.

Dette er fordelt på t.kr. 8.198 til løn og t.kr. 2.211 til drift og afskrivninger samt t.kr. 14 til andre omkostninger. Årets resultat blev hermed et mindreforbrug på t.kr. 658.

Mindreforbruget skyldes hovedsageligt følgende forhold.

1. Dels har der gennem en periode været to vakante stillinger, hvilket medfører færre lønomkostninger end budgetteret.
2. Dels har niveauet af koncernfælles ydelser været lavere end forventet.

Forsvarsministeriets Interne Revision vurderer det økonomiske resultat som tilfredsstillende.

Tabel 1: Økonomiske hoved- og nøgletal

Hovedtal t.kr	2007	2008	2009
Resultatopgørelse			
Ordinære driftsindtægter	-10.713.459	-10.733.405	-11.081.000
- heraf indtægtsført bevilling	-10.713.459	-10.733.405	-11.081.000
- heraf eksterne indtægter	0	0	0
- heraf øvrige indtægter	0	0	0
Ordinære driftsomkostninger	10.808.508	11.306.156	10.409.071
- heraf løn	8.261.247	8.766.825	8.198.543
- heraf afskrivninger	66.944	61.601	230.526
- heraf øvrige omkostninger	2.480.317	2.477.730	1.980.001
Resultat af ordinær drift	95.049	572.750	-671.929
Resultat før finansielle poster	42.182	522.707	-658.118
Årets resultat	42.182	522.707	-658.118
Balance			
Anlægsaktiver	292.127	230.526	0
Omsætningsaktiver	199.943	499.177	153.311
Egenkapital	-2.071.818	-1.797.110	-2.454.770
Langfristet gæld	-292.127	-245.965	0
Kortfristet gæld	-1.967.934	-1.950.810	-1.682.635
Lånerammen	400.000	400.000	400.000
Træk på lånerammen (FF4 + FF6)	292.127	245.965	0
Finansielle nøgletal			
Udnyttelsesgrad af lånerammen	73 %	61 %	0 %
Negativ udsvingsrate	9,68	8,26	11,65
Overskudsgrad	-0,4 %	-4,9 %	5,9 %
Bevillingsandel	100 %	100 %	100 %
Personaleoplysninger			
Antal årsværk	17	17	16
Årsværkspris	485.955	515.695	512.409
Lønomkostningsandel	77 %	82 %	74 %
Lønsumsloft	8.600.000	8.600.000	8.600.000
Lønsumsforbrug	8.261.247	8.766.825	8.198.543

Indtægter og omkostninger

Gennem de sidste år har bevillingen til Forsvarsministeriets Interne Revision været konstant, kun reguleret i forhold til de almindelige indeksreguleringer.

Lønniveauet har de seneste år været stigende på grund af en bevidst ændring i medarbejdersammensætningen. Forsvarsministeriets Interne Revision har ansat flere akademikere, for at revisionen til stadighed kan matche de stigende krav inden for offentligt regnskab og revision.

Regnskabet viser i 2009 et mindreforbrug, hvilket skyldes, at der gennem en periode har været to ubesatte stillinger. En stilling er besat, og ansættelsesprocessen er i gang for den anden stilling.

Efter flere år med stigninger har driftsomkostningerne stabiliseret sig. I 2009 har der dog været et mindre fald. Det skyldes, at der ikke som forventet, er faktureret for alle leverede koncernfælles ydelser.

Afskrivninger

I 2009 foretog revisionen ekstraordinære afskrivninger på anlægsaktiverne. For revisionsværktøjet TeamMate skyldes den ekstraordinære afskrivning, at afskrivningsperioden er revurderet. På den baggrund er der pr. 31. december 2009 foretaget en restafskrivning.

Værdien af det bunkede it-udstyr ville pr. 1. januar 2010 være ca. kr. 15.000. Forsvarsministeriets Interne Revision har vurderet, at afskrivningerne nu er så små, at det er mest hensigtsmæssigt at foretage en restafskrivning.

Dette skal også ses i lyset af, at Forsvarets Koncernfælles Informatiktjeneste fremover leverer it-udstyr, og derved vil nye investeringer i it-udstyr ikke forekomme.

Lånerammen

Forsvarsministeriets Interne Revision har en låneramme på t.kr. 400. Denne ramme var i starten af året udnyttet ca. 60 %. Som beskrevet ovenfor, har revisionen foretaget ekstraordinære afskrivninger, hvorefter trækket på lånerammen vil være 0 %.

Forsvarsministeriets Interne Revision forventer ikke, at der vil blive trukket på lånerammen i den nærmeste fremtid.

Det skyldes, at Forsvarets Koncernfælles Informatiktjeneste fremover leverer alt it-udstyr. Inventar bliver fremover leveret af Forsvarets Bygnings- og Etablissementstjeneste. Da det er de to eneste poster, Forsvarsministeriets Interne Revision har anvendt lånerammen til dækning af, ser revisionen ikke et umiddelbart fremtidigt behov.

Lånerammen for 2010 er opjusteret til t.kr. 1.000 grundet Finansministeriets justering.

Forventninger til kommende år

I 2009 havde Forsvarsministeriets Interne Revision et mindreforbrug på t.kr. 658. Som tidligere omtalt var årsagen, at der i en periode har været to ubesatte stillinger samt en manglende fakturering for alle leverede ydelser.

For 2010 forudser Forsvarsministeriets Interne Revision, at indtægterne vil blive reguleret i forhold til de almindelige indeksreguleringer. Lønomsatningerne vil stige, da de to ubesatte stillinger besættes. Driftsomkostningerne forventes ligeledes at stige i forhold til 2009, og igen finde et leje svarende til niveauet i 2007 og 2008.

Forsvarsministeriets Interne Revision forventer derfor, at det økonomiske resultat for 2010 vil være i et merforbrug, som dækkes af tidligere års overførte overskud.

Opgaver og ressourcer

I dette afsnit beskrives Forsvarsministeriets Interne Revisions opgaver og de ressourcer, der er forbrugt på dem. I tabel 2 findes en samlet oversigt over økonomien på de enkelte opgaver.

Revision

Revision er naturligt den største opgave for Forsvarsministeriets Interne Revision. Samlet set bliver 63 % af al registreret tid brugt til denne opgave. Det svarer til 8,6 årsværk.

Der er fordelt t.kr. 7.190 indtægtsført bevilling og t.kr. 5.369 omkostninger til opgaven. Det giver et overskud på t.kr. 1.659.

Revision står for revisionsopgaver relateret til den finansielle revision, it-revisionen samt projekt- og forvaltningsrevisionen. Opgaverne i revisionen omhandler blandt andet revisionsplanlægning, gennemførelse af revisionen, rapportskrivning og afrapportering til myndigheden. Derudover er revisionsspecifik uddannelse – eksempelvis kurser hos Rigsrevisionen – også en del af opgaverne.

I resultatkontrakten kan otte af resultatmålene direkte henføres til revisionen. Af disse mål er syv opfyldt, mens et ikke er opfyldt. Herudover kan de tre tværgående mål delvist henføres hertil, da de også gælder for rådgivning. Af disse er alle tre opfyldt.

Rådgivning

Rådgivning fylder tidsmæssigt ikke meget i forhold til revision. Dette skyldes, at en del af den rådgivning, konsultativ bistand og rekvirerede opgaver, revisionen yder bliver registreret som revision. Når en myndighed ønsker rådgivning ved en pågående revision bliver tiden hertil registreret sammen med revisionstiden.

Den tid, revisorerne registrerer som rådgivning er kun tid, hvor hele opgaven er en rådgivningsopgave. Derved syners rådgivningsopgaven mindre, end den i virkeligheden er.

Rådgivning, konsultativ bistand samt rekvirerede opgaver spænder over flere områder. Rådgivning og konsultativ bistand kan dreje sig om at deltage i mødegrupper og lignende.

Rekvirerede opgaver kan være en særlig undersøgelse af et område, som eksempelvis general og admiralsundersøgelsen i 2009.

Rådgivningsopgaverne står i 2009 for 5 % af det samlede tidsforbrug, svarende til 0,6 årsværk. Der er fordelt t.kr. 524 indtægtsført bevilling og t.kr. 380 omkostninger til rådgivningsopgaven. Det giver et overskud på t.kr. 147.

I resultatkontrakten er anført, at Forsvarsministeriets Interne Revision skal stille rådgivning til rådighed for myndighederne, såfremt de efterspørger dette. Dette er opfyldt. Derudover er de tværgående mål også gældende for revisionsopgaven. Som nævnt er de alle tre opfyldt.

Hjælpefunktioner, generel ledelse og administration

Hjælpefunktioner, generel ledelse og administration står for 32 % af det registrerede tidsforbrug, svarende til 4,3 årsværk. Der er fordelt t.kr. 3.366 indtægtsført bevilling og t.kr. 4.673 omkostninger til opgaven, hvilket giver et underskud på t.kr. - 1.148.

Grunden til det store underskud, i forhold til revision og rådgivning er, at omkostninger som husleje samt it- og personaleydelser bliver registreret som administration.

Administration dækker de administrative medarbejders tid samt revisorerens administrative opgaver. Afslutningsvis dækker det kompetenceudvikling og ledelsesmæssige opgaver.

Af de tre resultatmål er to opfyldt, mens et er delvist opfyldt.

Reservationer

Forsvarsministeriets Interne Revision har en reserveret bevilling til en akademisk medarbejder. Denne bevilling var planlagt forbrugt i 2009. Der er t.kr. 154 tilbage af bevillingen, som forbruges i 2010.

Herefter har Forsvarsministeriets Interne Revision ingen reserverede bevillinger.

I tabel 3 findes en oversigt over reservationerne.

Forsvarsministeriets Interne Revision har ingen administrerede udgifter eller indtægter

Forventninger til det kommende år

Forsvarsministeriets Interne Revision forventer at fortsætte revisionen med en strategisk fundering og udvikling i 2010.

Det medfører, at Forsvarsministeriets Interne Revision til stadighed fokuserer på væsentlighed og risiko i regnskabet.

Sammenholdt med en bedre formidling af revisionsresultater til myndighederne, vil det medføre en fortsat optimering af nytteværdien af revisionen for myndighederne. Der bliver eksempelvis fokuseret på formidlingskurser til revisorer.

Derudover forventer Forsvarsministeriets Interne Revision at øge den revisionsaktive del af revisionens samlede aktiviteter/omkostninger. Dette sker gennem ibrugtagning af yderligere moduler af revisionsværktøjet TeamMate samt en fortsat overførsel af administrative opgaver fra revisorer til administration. Herved vil der være mulighed for flere og mere detaljerede revisioner.

Forsvarsministeriets Interne Revision følger fortsat arbejdet med justering af Forsvarskommandoens regnskabspraksis i arbejdsgrupper og styregrupper.

Tabel 2: Sammenfatning af økonomi for opgaver

Opgave.	Beløb i t.kr	Indtægtsført bevilling	Øvrige indtægter	Omkostninger	Andel af årets overskud
0. Hjælpfunktioner, generel ledelse og administration		3.366	0	4.673	-1.148
1. Revision		7.190	0	5.369	1.659
2. Rådgivning		524	0	380	147
I alt		11.081	0	10.422	658

Tabel 3: Reservationer, hovedkonto 12.11.10

Opgave	Beløb i kr.	Reserveret år	Reservation primo	Forbrug i året	Reservation ultimo	Forventet afslutning
Akademisk medarbejder		2007	635.136	481.000	154.136	2010
I alt			635.136	481.000	154.136	

Note: Den akademiske medarbejder dækker alle hovedopgaver

2. Målrapportering

Afsnittet om målrapportering har til formål at vise Forsvarsministeriets Interne Revisions målopfyldelse for samtlige resultatmål og gennem nærmere analyse af udvalgte mål at vurdere, om Forsvarsministeriets Interne Revision løser opgaverne hensigtsmæssigt.

Del 1: Skematisk oversigt

I nedenstående tabel bliver hovedmålene i resultatkontrakten gennemgået. De enkelte delmål er beskrevet i bilag 6.

Tabel 5: Årets resultatopfyldelse

Mål	Antal mål	Helt opfyldt	Delvis opfyldt	Ikke opfyldt	Udgået
Tværgående	3	3			
Årsrevision	6	3		1	2
It revision	2	2			
Administrative	3	2	1		
I alt	14	10	1	1	2

Tværgående mål – TeamMate og revisionstid

I 2009 var de tværgående mål præget af fokus på implementering af TeamMate samt at opretholde en høj revisionstid.

Forsvarsministeriets Interne Revision har i 2009 haft en revisionsprocent på 65 %. I forhold til 2008 er der sket et fald på ca. 2 %.

Faldet skyldes, at forholdet mellem administrative og revisionsmedarbejdere er ændret på grund af to ubesatte revisionsstillinger. Revisorerne har typisk en revisionsprocent på 80-90 %, mens administrative medarbejdere har en revisionsprocent på 0-10 %. Hvis de ubesatte stillinger havde været besat, ville revisionsprocenten have ligget over niveauet i 2008.

Det er Forsvarsministeriets Interne Revisions mål at holde en fortsat høj revisionsprocent gennem effektivisering og konsolidering af administrative opgaver.

I 2009 tog Forsvarsministeriets Interne Revision revisionsværktøjet TeamMate i brug. Ibrugtagningen af TeamMate har betydet, at der er sket en systematisering i opbygningen af revisionerne. Herved er dokumentationen og styringen af de enkelte revisioner forbedret.

Denne forbedring medfører, at revisorerne lettere kan viden dele på tværs af revisionerne, og at Rigsrevisionen får lettere ved deres efterfølgende opfølgning på revisionerne.

I 2010 forventer Forsvarsministeriets Interne Revision at tage yderligere to moduler af TeamMate i brug.

Af de tre mål er tre opfyldt fuldt ud.

Årsrevision – ledelsesinformation og økonomistyring

Den finansielle revision var i 2009 præget af at udarbejde eller opdatere de strategiske analyser af samtlige NIV I og NIV II myndigheder. Desuden har der været fokus på ledelsesinformation og økonomistyring hos myndighederne.

I forbindelse med Forsvarsministeriets Interne Revisions strategiske skifte blev der i 2008 påbegyndt udarbejdelse af strategiske analyser af NIV I og NIV II myndighederne. Dette arbejde fuldførte revisionen i 2009. Der er i alt udarbejdet 19 strategiske analyser. Analyserne er med til at danne grundlag for udvælgelsen emner til årets løbende revisioner.

Et andet område, revisionen opstartede i 2008, var revision af økonomistyring og ledelsesinformation hos myndighederne. I 2009 er der foretaget revision hos flere myndigheder. Modsat

de strategiske analyser pågår arbejdet med revision af økonomistyring og ledelsesinformation stadig.

I resultatkontrakten findes der et resultatmål, der beskriver, hvor lang tid Forsvarsministeriets Interne Revision må bruge fra en revision afsluttes til den sendes til myndigheden. Dette resultatmål er udgået på grund af et metodeskift. For yderligere beskrivelse henvises til side 9.

Projekt- og forvaltningsrevision – ny strategisk tilgang

Projektrevisionen har i 2009 foretaget et strategisk skift i tilgangen til revisionen. Skiftet er sket på flere planer.

Projektrevisionen foretager en helhedsrevision i stedet for den tidligere fokusering på enkeltheder frem for helhed. Den forvaltningsmæssige side af revisionen har nu en mere central placering.

Tidligere var projektrevisionerne meget omfattende, hvilket betød, at revisionen kun foretog få af dem om året. Efter det strategiske skift sker der en opsplitning af revisionerne i traditionelle projektrevisioner og mindre undersøgelser.

De traditionelle projekter, der blev udvalgt, var tidligere udvalgt på baggrund af ét aktstykke. Nu er det ikke nødvendigvis kun ét aktstykke, der bliver revideret. For at få et helhedsbillede kan flere aktstykker, der dækker det samme materiel, revideres samlet. Hvis materiellet tillige er anskaffet via driftsmidler, kan dette indgå i revisionen.

De projekter, der revideres, har store og komplekse kontrakter. Derfor er der i efteråret 2009 ansat en jurist i afdelingen. Det er juristens opgave at gennemgå kontrakter og udbudsmateriale for at undersøge, om de lever op til såvel dansk og EU lovgivning som internationale aftaler.

I 2009 var resultatmålene for den finansielle revision og projektrevisionen ens.

Af seks mål er tre opfyldt fuldt ud, ét mål er ikke opfyldt og to er udgået.

It-revision – autorisationsstyring

It-revisionen har i 2009 været præget af opfølgning på tidligere års udestående anbefalinger. Derudover er der foretaget revision af sikkerheds- og autorisationsstyring hos flere myndigheder.

Forsvarsministeriets Interne Revision har i samarbejde med Rigsrevisionen og Forsvarets Efterretningstjeneste foretaget en koordineret indsats om opfølgning på tidligere revisioners anbefalinger. Dette var et arbejde, der startede i 2008, og revisionen forventer at det fortsætter i 2010. Samtidig følger Forsvarsministeriets Interne Revision udbudsprocessen om DeMars tæt.

Forsvarsministeriets Interne Revision har haft som mål at få et tættere samarbejde mellem den finansielle revision og it-revisionen. Det er sket i 2009, hvor it-revisionen organisatorisk er samlet med den finansielle revision.

Revisionsmæssigt skulle der også være et tættere samarbejde. Det har udmøntet sig i flere revisioner af sikkerheds- og autorisationsstyring hos de myndigheder, som samtidig blev revideret af den finansielle revision.

Af to mål er to opfyldt fuldt ud.

Rådgivning og tilsyn

En del af Forsvarsministeriets Interne Revisions funktion er at være myndighedschefernes fortrolige samarbejdspartner. Det betyder, at Forsvarsministeriets Interne Revision kan blive bedt om at assistere en myndighed med særlige undersøgelser.

Som Forsvarsministeriets revisionsmyndighed rådgiver Forsvarsministeriets Interne Revision koncernen om økonomi- og regnskabsmæssige spørgsmål. I den forbindelse sidder Forsvarsministeriets Interne Revision med i arbejdsgrupper, der arbejder med udvikling af ny anvendt regnskabspraksis for Forsvarskommandoen.

I 2009 har Forsvarsministeriets Interne Revision undersøgt generaler og admiralers rejse- og repræsentationsomkostninger. Dette er sket på foranledning af forsvarschefen og chefen for hjemmeværnet.

Revisionen har haft stor mediebevågenhed og har bevirket, at Forsvarskommandoen har indskærpet reglerne for brug af rejse- og repræsentationskroner.

Forsvarsministeriets Interne Revision har endvidere deltaget i en forvaltningsmæssig inspektion af Hjemmeværnsstaben.

Derudover har revisionen foretaget flere rekvirerede opgaver for myndighederne.

Endelig udfører Forsvarsministeriets Interne Revision teknisk tilsyn med to pensionsfonde på vegne af Forsvarsministeriet.

Administrative mål

Der er afholdt fokus samtaler med alle medarbejdere i efteråret 2009. Disse samtaler er den årlige medarbejderudviklingssamtale.

Samtalerne har til hensigt at klarlægge medarbejderens kompetencer og identificere områder, hvor der kan ske en opkvalificering. Samtalerne bliver afholdt årligt med medarbejderen.

Hvert andet år bliver der ligeledes afholdt en bedømmelsesamtale.

Forsvarsministeriets Interne Revision har i 2009 haft et lavt sygefravær. Det gennemsnitlige sygefravær var på 2,5 dage. Det ligger under målsætningen i staten på højst 5 sygedage gennemsnitlig pr. medarbejder.

Den interne økonomistyring i Forsvarsministeriets Interne Revision har i 2009 delvist opfyldt målsætningen i resultatkontrakten. Målsætningen er, at administrationen kvartalsvis foretager beregning af overskudsgrad, udnyttelsesgrad af lånerammen samt årsværksprisen.

Udnyttelsen af lånerammen følges månedsvis. De to andre beregninger er foretaget én gang i 2009, hvilket har været i forbindelse med udarbejdelsen af årsrapporten.

Udover ovennævnte nøgletal skal Forsvarsministeriets Interne Revision foretage flytninger mellem de enkelte FFx konti. Flytninger mellem it- og byggekrediten og finansieringskontoen skal ske hvert kvartal. Disse flytninger er foretaget tre gange i løbet af året. Flytning mellem FF5 og FF7 kontiene er som foreskrevet foretaget ved årsafslutningen.

Som det kan ses af regnskabet, er alle aktiver fuldt afskrevet, og derved vil det fremover ikke blive aktuelt at foretage flytningerne. Herefter er den eneste flytning, der skal foretages, den årlige flytning mellem FF5 og FF7 kontoen.

Af tre mål er to opfyldt fuldt ud og ét mål er delvist opfyldt.

Del 2: uddybende analyser og vurderinger

I dette afsnit foretager Forsvarsministeriets Interne Revision en dybere analyse af de væsentligste opnåede resultater.

Værdiskabende revision

For at opnå missionen om at bidrage til koncernens overordnede regnskabsaflæggelse og økonomistyring er det vigtigt, at Forsvarsministeriets Interne Revision koncentrerer ressourcerne på at revidere de væsentlige og risikofyldte områder.

I 2009 har Forsvarsministeriets Interne Revision fokuseret på at konsolidere revisionstilgangen baseret på væsentlighed og risiko. Det betyder, at revisionen fra start til slut er koncentreret om de væsentlige og risikofyldte forhold hos myndighederne med henblik på at afgive erklæring om regnskabet på fire emner:

1. Regnskabets rigtighed, det vil sige, at regnskabet er uden væsentlige fejl og mangler
2. Dispositionernes lovlighed
3. Om årsrapporten er dækkende og dokumenteret
4. Om der er en økonomisk hensigtsmæssig forvaltning af ressourcerne

Resultaterne af revisionerne i 2009

De vigtigste resultater, der er kommet ud af årets revisioner har været, at Rigsrevisionens revision har kunnet basere sig på Forsvarsministeriets Interne Revisions arbejde. Det vil sige, at Rigsrevisionen ikke har udført egne revisioner, på de områder Forsvarsministeriets Interne Revision har revideret.

Antallet og størrelsen på forbeholdene i Forsvarskommandoens årsrapport har gennem de seneste år været faldende. Dette kan tilskrives Forsvarskommandoens og revisionens konstante fokus på væsentlighed og risiko. Eksempelvis kan nævnes fokus på lagrene, som Forsvarsministeriets Interne Revision har fulgt tæt gennem de seneste år.

I efteråret 2009 afholdt revisionen et internt seminar, hvor NIV I myndighederne, Rigsrevisionen og Forsvarsministeriet var indbudt. På seminaret kom det frem, at de ønskede en endnu større klarhed i afmeldingerne.

På den baggrund har Forsvarsministeriets Interne Revision gennem det sidste halve år arbejdet med skriftlig kommunikation. Der har været afholdt to halve temadage, hvor en kommunikationskonsulent har afholdt "skriv bedre" oplæg. Der er planlagt endnu en dag i løbet af foråret 2010.

Derudover er Forsvarsministeriets interne Revision ved at udarbejde forskellige skabeloner, der skal bruges i forbindelse med afrapporteringen. Disse skabeloner indeholder de punkter, der skal indgå i en afrapportering, og i fast rækkefølge. Det er med til at skabe genkendelighed hos myndighederne.

På seminaret erfarede Forsvarsministeriets Interne Revision, at myndighederne gerne vil have en mulighed for at stille uddybende spørgsmål til revisor. Derfor bliver der nu afholdt afrapporteringsmøder, hvor repræsentanter fra myndigheden og revisionen har mulighed for at diskutere den afsluttede revision.

Vurdering

På baggrund af ovenstående mener Forsvarsministeriets Interne Revision, at revisionen er godt rustet til fortsat at være en seriøs og kompetent samarbejdspartner for såvel myndighederne, Rigsrevisionen og Forsvarsministeriet.

Strategisk analyse

Som tidligere beskrevet, reviderer Forsvarsministeriets Interne Revision ud fra kriterierne om væsentlighed og risiko. For at finde ud af, hvad der er væsentligt og risikofyldt, er det nødvendigt at kende myndigheden. Derfor udarbejder Forsvarsministeriets Interne Revision en strategisk analyse.

Den strategiske analyse har til formål at identificere myndighedens vigtigste væsentligheds- og risikoområder. Den strategiske analyse er et kontinuerligt dokument, som revisor opdaterer, efterhånden som revisor indhenter ny viden i løbet af året.

Forsvarsministeriets Interne Revision har valgt at udarbejde strategiske analyser for alle NIV I myndigheder og for NIV II myndighederne under Forsvarskommandoen.

Den strategiske analyse indeholder tre hovedafsnit:

1. Forståelse af myndigheden
2. Vurdering af kvalitativ og kvantitativ væsentlighed
3. Vurdering af risiko

Forståelse af myndigheden

I afsnittet "forståelse af myndigheden" beskriver revisor myndighedens formål, opgaver, mål og strategier, samt hvordan myndigheden måler og kontrollerer de finansielle og ikke-finansielle præstationer. Derudover vurderer revisor de interne kontroller i myndigheden.

Afslutningsvis vurderer revisor risiko for besvigelser og regnskabsmanipulation ved myndigheden.

Kvalitativ væsentlighed er uafhængig af beløbsstørrelser og regnskabsposter. Det kunne eksempelvis være forsvarets rejser og repræsentation, som beløbsmæssigt ikke er "væsentlige" poster i forhold til regnskabet som helhed, men som er væsentlige på grund af offentlighedens interesse (medier, politikere og borgere).

Kvantitativ væsentlighed omhandler beløbsstørrelse i forhold til både den enkelte regnskabspost og regnskabet som helhed. Revisor beregner et væsentlighedsniveau. Niveaulet fastsætter, hvor stor en fejl revisor kan tolerere uden at tage forbehold for regnskabsposten eller regnskabet som helhed.

Risiko

Til sidst vurderer revisor risici ved myndigheden. Risiko er sandsynligheden for, at der forekommer væsentlig fejlinformation vedrørende regnskabs rigtighed, dispositionernes lovlighed og om der er taget skyldige økonomiske hensyn.

Risici stammer fra risikokilder – eksempelvis manglende ledelse, svigt eller fejl i regnskabs- og informationssystemer eller manglende kompetencer hos medarbejderne.

Formålet er:

- at identificere risici for, at myndigheden ikke når sine mål
- at vurdere sandsynligheden for, at risikoen indtræffer
- at vurdere, hvad konsekvenserne vil være, hvis risikoen indtræffer

I den sammenhæng bruger revisor sin viden om interne kontroller i myndigheden, idet stærke interne kontroller kan mindske sandsynligheden for, at en risiko indtræffer.

Planlægning af den løbende revision

Sammen med eventuelt udestående punkter fra tidligere revisioner danner den strategiske analyse grundlag for tilrettelæggelsen af årets løbende revision.

Planlægningen afspejler således den enkelte myndigheds aktuelle situation, revisors vurdering heraf og emner, der kan afdække alle elementer i erklæringen.

Ved at inddrage alle elementerne i den strategiske analyse søger Forsvarsministeriets Interne Revision hermed at sikre,

at der foretages revision på de væsentligste og mest risikofyldte områder.

Planlægningen af de løbende revisioner sker allerede i januar/februar måned, hvilket vil sige op til 10 måneder før revisionen foretages. Da planlægningshorisonten er så lang, er der mulighed for, at der på baggrund i erfaringer fra årsregnskabsrevisionen og de strategiske analyser kan ske ændringer af revisionsplanen.

Revisionen

I anmeldelsen af den enkelte revision beskriver Forsvarsministeriets Interne Revision formål, tidspunkt for revisionen og materiale, der ønskes fremskaffet. For yderligere at strømline revisionen samt imødegå eventuelle spørgsmål afholder revisionen et indledende møde med myndigheden. Her får myndigheden mulighed for at få svar på spørgsmål, som anmeldelses-skrivelsen måtte give anledning til.

Afmelding af revisionen

Når revisionen er foretaget, udarbejder revisor en revisionsrapport, der beskriver resultatet af revisionen. Tidligere var denne rapport afslutningen på revisionen. Nu afsluttes revisionen med et møde om revisionen, såfremt myndigheden ønsker det.

Ikke opfyldte resultatomål.

Resultatmålet omkring spørgeskemaet er ikke opfyldt. Der har tidligere været gjort forsøg på at fremsende spørgeskemaer til myndighederne for at undersøge tilfredsheden med revisionen. Tilbagemeldingerne herpå har været sparsomme.

Derfor har der været behov for at finde en alternativ måde at få myndighedernes tilbagemeldinger på revisionens arbejde. Det er derfor besluttet at afholde møder med myndighederne i stedet for.

I forbindelse med revisionen afholder Forsvarsministeriets Interne Revision et afrapporteringsmøde med myndigheden, hvor myndigheden har mulighed for at stille afklarende spørgsmål til revisionen.

I juni måned 2010 bliver der afholdt et møde med NIV I myndighederne, hvor det tidligere har været årsrapporten, der blev diskuteret. Fremover vil der være et punkt på dagsordenen, der omhandler det seneste års revisioner.

Her vil revisionen have mulighed for at spørge ind til tilfredsheden med årets revisioner. Samtidig vil der være mulighed for at høre, om der er sket tiltag på baggrund af anbefalingerne i revisionerne.

To resultatomål er taget ud af resultatkontrakten. Det drejer sig om målene omkring fremsendelse af revisionsrapport efter endt revision. I resultatkontrakten står der, at rapporten skal fremsendes senest 25 dage efter revisionsafslutning – 8 uger for projektrevisionen.

I 2009 har Forsvarsministeriets Interne Revision imidlertid brugt en metode, hvor rapporten bliver sendt i faktuel høring hos myndigheden inden revisionen fremsender den officielt.

Ved at bruge denne fremgangsmåde sikrer revisionen, at rapporten er faktisk korrekt, når den fremsendes. Konsekvensen af denne metode er, at det ikke giver mening at bruge 25 dage / 8 uger til at rette de faktuelle fejl.

Derfor er resultatmålet i 2010 ændret til at hedde, at den må gå 6 uger / 10 uger fra revisionen startes til den sendes i faktuel høring.

3. Regnskab

Anvendt regnskabspraksis

Forsvarsministeriets Interne Revision følger snævert retningslinjerne i Finansministeriets Økonomisk Administrative Vejledning. Data er hentet fra DeMars og SKS

Resultatopgørelsen

Årets resultat viser et mindreforbrug på t.kr. 658, hvilket er bedre end budgetteret. Der var budgetteret med et merforbrug på t.kr. 400.

Tabel 6: Resultatopgørelse

I hele kr.	2008	2009	2010
Ordinære driftsindtægter			
Indtægtsført bevillinger			
Bevilling	-10.300.000	-10.600.000	-11.000.000
Reserveret af indeværende års bevillinger	-	-	-
Anvendt af tidligere års reserverede bevillinger	-433.405	-481.000	-154.136
Indtægtsført bevilling i alt	-10.733.405	-11.081.000	-11.154.136
Salg af varer og tjenesteydelser	0	0	0
Tilskud til egen drift	0	0	0
Øvrige driftsindtægter	-	-	-
Gebyrer	0	0	0
Ordinære driftsindtægter i alt	-10.733.405	-11.081.000	-11.154.136
Ordinære driftsomkostninger			
Ændring i lagre	0	0	0
Forbrugsomkostninger			
Husleje	734.753	868.744	1.025.000
Andre forbrugsomkostninger			
Forbrugsomkostninger i alt	734.753	868.744	1.025.000
Personaleomkostninger			
Lønninger	7.713.615	7.094.927	7.500.000
Pension	1.151.032	1.119.523	1.200.000
Lønrefusion	-97.822	-15.906	-75.000
Andre personaleomkostninger	0	0	0
Personaleomkostninger i alt	8.766.825	8.198.543	8.625.000
Af- og nedskrivninger	61.601	230.526	0
Andre ordinære driftsomkostninger	1.742.977	1.111.257	1.850.000
Ordinære driftsomkostninger i alt	11.306.156	10.409.071	11.500.000
Resultat af ordinær drift	572.750	-671.929	345.864
Andre driftsposter			
Andre driftsindtægter	0	0	0
Andre driftsomkostninger	3.400	19.196	0
Resultat før finansielle poster	576.150	-652.733	345.864
Finansielle poster			
Finansielle indtægter	-75.071	-20.057	-20.000
Finansielle omkostninger	21.628	14.672	5.000
Resultat før ekstraordinære poster	522.707	-658.118	330.864
Ekstraordinære poster			
Ekstraordinære indtægter	0	0	0
Ekstraordinære omkostninger	0	0	0
Årets resultat	522.707	-658.118	330.864

Tabel 7: Resultatdisponering

Disponeret til bortfald	0
Disponeret til reserveret egenkapital (båndlagt)	0
Disponeret til udbytte til statskassen	0
Disponeret til overført overskud	-658.118

Balancen

På balancen noterer revisionen, at der efter de ekstraordinære afskrivninger på TeamMate og bunket it ikke længere findes anlægsaktiver. Der har været et forbrug af den reserverede bevilling. Derudover er der ikke særlige forhold, der gør sig gældende på balancen.

Tabel 8: Balancen

N o t e	Aktiver (kr.)			N o t e	Passiver (kr.)		
		2008	2009			2008	2009
	Anlægsaktiver				Egenkapital		
1	Immaterielle anlægsaktiver				Reguleret egenkapital (Startkapital)	-194.000	-194.000
	Færdiggjorte udviklingsprojekter	197.093	0		Opskrivninger	0	0
	Erhvervede koncessioner, patenter m.v.	0	0		Reserveret egenkapital	0	0
	Udviklingsprojekter under opførelse	0	0		Bortfald af årets resultat	0	0
	Immaterielle anlægsaktiver i alt	197.093	0		Udbytte til staten	0	0
2	Materielle anlægsaktiver				Overført overskud	-1.603.110	-2.260.770
	Grunde, arealer, bygninger	0	0		Egenkapital i alt	-1.797.110	-2.454.770
	Infrastruktur	0	0				
	Transportmateriel	0	0		Hensatte forpligtelser	0	0
	Produktionsanlæg og maskiner	0	0				
	Inventar og IT-udstyr	33.433	0				
	Igangværende arbejder for egen regning	0	0		Langfristede gældsposter		
	Materielle anlægsaktiver i alt	33.433	0		FF4 langfristet gæld	-245.965	0
	Finansielle anlægsaktiver	0			FF6 Bygge og it-kredit	0	0
	Statsforskrivning	194.000	194.000		Donationer	0	0
	Øvrige finansielle anlægsaktiver	0	0		Prioritetsgæld	0	0
	Finansielle anlægsaktiver i alt	194.000	194.000		Anden langfristet gæld	0	0
	Anlægsaktiver i alt	424.526	194.000		Langfristet gæld i alt	-245.965	0
	Omsætningsaktiver						
	Varebeholdninger	0	0		Kortfristede gældsposter		
	Tilgodehavender	499.177	153.311		Leverandører af varer og tjenesteydelser	-497.453	-347.780
	Værdipapirer	0	0		Anden kortfristet gæld	-296.281	-180.855
	Likvide beholdninger				Skyldige feriepenge	-1.157.000	-1.154.000
	FF5 uforrentet konto	4.499.335	1.473.559		Reserveret bevilling	-635.136	-154.136
	FF7 finansieringskonto	-794.017	2.470.671		Igangværende arbejder for fremmed regning	0	0
	Andre likvider	0	0		Periodeafgrænsningsposter	-76	0
	Likvide beholdninger i alt	3.705.318	3.944.230		Kortfristet gæld i alt	-2.585.946	-1.836.771
	Omsætningsaktiver i alt	4.204.945	4.097.541		Gæld i alt	-2.831.911	-1.836.771
	Aktiver i alt	4.629.021	4.291.541		Passiver i alt	-4.629.021	-4.291.541

Egenkapitalforklaringen

Tabel 9 viser udviklingen i Forsvarsministeriets Interne Revisions egenkapital i 2008 til 2009.

Som det ses var der i 2008 en regulering af det overførte overskud på t.kr. 248, hvilket skyldes en primokorrektion.

I 2009 har den eneste ændring i egenkapitalen været årets overførte overskud.

Tabel 9: Egenkapitalforklaring

Egenkapital primo (t.kr.)	2008	2009
Startkapital primo	-194.000	-194.000
+Ændring i startkapital	0	0
Startkapital ultimo	-194.000	-194.000
Opskrivninger primo	0	0
+Ændring i opskrivninger	0	0
Opskrivninger	0	0
Reserveret egenkapital primo	0	0
+Ændring i reserveret egenkapital	0	0
Reserveret egenkapital ultimo	0	0
Overført overskud primo	-1.877.818	-1.603.110
+Primoregulering/flytning mellem bogføringskredse	0	0
+Regulering af det overførte overskud	-248.000	0
+Overført fra årets resultat	522.707	-657.660
-Bortfald af årets resultat	0	0
-Udbytte til staten	0	0
Overført overskud ultimo	-1.603.110	-2.260.770
Egenkapital ultimo	-1.797.110	-2.454.770

Opfølgning på likviditetsordningen

Efter de ekstraordinære afskrivninger på TeamMate og bunket it-udstyr har Forsvarsministeriets Interne Revision ingen udnyttelse af lånerammen. Revisionen forventer ikke, at lånerammen udnyttes foreløbig.

Det skyldes, at Forsvarets koncernfælles Informatiktjeneste fremover står for indkøb af it-udstyr og Forsvarets Bygnings- og Etablisementstjeneste står for indkøb af inventar.

I tabel 10a vises udnyttelsen af lånerammen. Lånerammen i 2010 bliver hævet til 1 mio. kr. grundet Finansministeriets justering.

Tabel 10a: Udnyttelse af låneramme

I hele kr.	2009
Sum af saldo på FF4 og FF6 pr 31. december 2009	0
Låneramme på FL09	400.000
Udnyttelsesgrad i procent	0

I tabel 10b ses de indestående beløb i banken pr. 31. december 2009, og hvad der er bogført i SKS.

Tabel 10b: Bank og SKS saldi ultimo 2009

Konto (i hele kr.)	Indestående bank pr. 31. dec. 2009	Bogført i SKS ultimo 2009	Difference
FF4	0	0	0
FF5	1.473.559	1.473.559	0
FF6	0	0	0
FF7	2.470.671	2.470.671	0

Tabellen viser, at der ikke er afvigelser mellem det indestående i banken og det bogførte i SKS

Opfølgning på lønsumsloftet

Tabel 11: Opfølgning på lønsumsloft

Hovedkonto 12.11.10	Mio. kr.
Lønsumsloft FL	8,6
Lønsumsloft inkl. TB/aktstykker	8,6
Lønforbrug under lønsumsloft	8,2
Difference (mindreforbrug)	0,4
Akk. opsparing ultimo 2008	0,7
Akk. opsparing ultimo 2009	1,1

I 2009 har der været et mindreforbrug på løn på 0,4 mio. kr. Forsvarsministeriets Interne Revision forventer, at der indgås kontrakt om oprettelse af en erhvervs ph.d. stilling, hvor fokus vil være på risici, usikkerhed og beslutning baseret på ledelsessystemer i perioden 2010 til 2014. En del af den akkumulerede opsparing vil blive brugt dertil. Samtidig forventer revisionen, at de vakante stillinger besættes, således at lønsummen fremover forbruges.

Bevillingsregnskabet

Tabel 12 viser Forsvarsministeriets Interne Revisions bevillingsregnskab. Det viser et overskud på 0,7 mio. mod et budgetteret underskud på kr. 0,4 mio.

Det mindreforbrug skyldes, at der har været to vakante stillinger i 2009. Samtidig er der ikke sket fuld fakturering for alle modtagne koncernfælles ydelser.

Forsvarsministeriets Interne Revision har overført overskuddet.

Tabel 12: Bevillingsregnskab § 12.11.10.

Mio. kr.	Regnskab 2008	Budget 2009	Regnskab 2009	Difference	Budget 2010
Nettoudgiftsbevilling	10,3	10,6	10,6	0,0	11,0
Nettoforbrug af reservation	0,4	0,5	0,5	0,0	0,1
Indtægter	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Udgifter	11,3	11,5	10,4	1,1	11,5
Årets resultat	-0,5	-0,4	0,7	1,1	-0,4

4. Påtegning

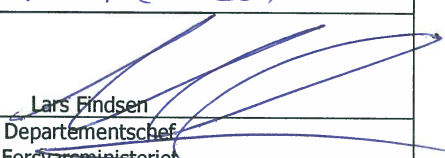
Årsrapporten omfatter

Årsrapporten omfatter de hovedkonti på finansloven, som Forsvarsministeriets Interne Revision (25 86 54 80) er ansvarlig for: § 12.11.10. Forsvarsministeriets Interne Revision, herunder de regnskabsmæssige forklaringer, som skal tilgå Rigsrevisionen i forbindelse med bevillingskontrollen for 2009.

Påtegning

Det tilkendegives hermed:

- at årsrapporten er rigtig, dvs. at årsrapporten ikke indeholder væsentlige fejlinformationer eller udeladelser, herunder at måloppstillingen og målrapporteringen i årsrapporten er fyldestgørende,
- at de dispositioner, som er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis, og
- at der er etableret forretningsgange, der sikrer en økonomisk hensigtsmæssig forvaltning af de midler og ved driften af de institutioner, der er omfattet af årsrapporten.

Sted, dato <i>26. marts 2010</i>	Sted, dato <i>13. April 2010</i>
	
Carsten Kyhnau Revisionschef Forsvarsministeriets Interne Revision	Lars Findsen Departementschef Forsvarsministeriet

5. Noter til resultatopgørelse og balance

Note 1: immaterielle anlægsaktiver

I hele kr.	Færdiggjorte udviklingsprojekter	Erhvervede koncessioner, patenter, licenser mv.	I alt
Kostpris	225.337	0	225.337
Primokorrektioner og flytning mellem bogføringskredse	0	0	0
Tilgang	0	0	0
Afgang	0	0	0
Kostpris pr. 31/12 2009	225.337	0	225.337
Akkumulerede afskrivninger	-225.337	0	-225.337
Akkumulerede nedskrivninger	0	0	0
Akkumulerede af- og nedskrivninger 31/12 2009	-225.337	0	-225.337
Regnskabsmæssig værdi pr. 31/12 2009	0	0	0
Årets afskrivninger	-28.167	0	-28.167
Årets nedskrivninger	-168.925	0	-168.925
Årets af- og nedskrivninger	-197.093	0	-197.093

Afskrivningsperiode/år

Udviklingsprojekter under udførelse	
Primo saldo pr. 1. januar 2009	0
Tilgang	0
Nedskrivninger	0
Overført til færdiggjorte udviklingsprojekter	0
Kostpris pr. 31/12 2009	0

Note 2: materielle anlægsaktiver

I hele kr.	Grunde, arealer og bygninger	Infrastruktur	Produktionsanlæg og maskiner	Transportmateriel	Inventar og IT-udstyr	I alt
Kostpris	0	0	0	0	660.187	660.187
Primokorrektioner og flytning mellem bogføringskredse	0	0	0	0	0	0
Tilgang	0	0	0	0	0	0
Afgang	0	0	0	0	0	0
Kostpris pr. 31/12 2009	0	0	0	0	660.187	660.187
Akkumulerede afskrivninger	0	0	0	0	-660.187	-660.187
Akkumulerede nedskrivninger	0	0	0	0	0	0
Akkumulerede af- og nedskrivninger 31/12 2009	0	0	0	0	-660.187	-660.187
Regnskabsmæssig værdi pr. 31/12 2009	0	0	0	0	0	0
Årets afskrivninger	0	0	0	0	-16.716	-16.716
Årets nedskrivninger	0	0	0	0	-16.717	-16.717
Årets af- og nedskrivninger	0	0	0	0	-33.433	-33.433

Afskrivningsperiode/år

Igangværende arbejder for egen regning	
Primo saldo pr. 1. januar 2009	0
Tilgang	0
Nedskrivninger	0
Overført til færdiggjorte udviklingsprojekter	0
Kostpris pr. 31/12 2009	0

6. Bilag vedr. årets resultatopfyldelse

Virksomheden skal udarbejde en oversigt over mål/resultatkrav fra resultatkontrakten og vise i hvilken grad de er opfyldt.

Tabel 5: Årets resultatopfyldelse

Opgave	Resultatkrav	Opnået resultat	Opfyldelsesgrad i %
Tværgående mål			
Rigsrevisionen kan basere sin erklæring om regnskabet på Forsvarsministeriets Interne Revisions arbejde.	Vurderes opfyldt, hvis Rigsrevisionen baserer sig på Forsvarsministeriets Interne Revisions arbejde.	Opfyldt. Har modtaget erklæring.	100
Forsvarsministeriets Interne Revision anvender minimum 60 % af de revisionsmæssige ressourcer som aktiv revisionstid.	Vurderes opfyldt, hvis revisionsprocenten er på minimum 60 %.	Opfyldt. 68 %.	100
Forsvarsministeriets Interne Revision anvender i 2009 TeamMate, så alle fremtidige revisionshandlinger m.m. gældende for regnskabsåret 2009 registreres i TeamMate.	Vurderes opfyldt, hvis minimum 90 % af revisionerne registreres i TeamMate.	Opfyldt. 100 % i TeamMate.	100
Årsrevision			
Forsvarsministeriets Interne Revision foretager undersøgelse af myndighedernes tilfredshed og oplevede effekt af den stedlige revision vha. mindre spørgeskema direkte til de reviderede myndigheder.	Vurderes opfyldt, hvis der udsendes spørgeskemaer til de reviderede myndigheder.	Ikke opfyldt.	0
Med henblik på implementering af ny RRS udvikler og aktualiseres de udarbejdede strategiske analyse af myndighederne og på den baggrund planlægges revisionen i overensstemmelse med RRS.	Vurderes opfyldt, hvis der er udarbejdet strategiske analyser på samtlige NIV I og NIV II myndigheder.	Opfyldt. Der er strategiske analyser på alle myndigheder.	100
Forsvarsministeriets Interne Revisions revisionshandlinger dækker de risikoområder – "forretningskritiske", som analysen har udpeget, så revisionen kan bibringes en begrundet overbevisning om regnskabs rigtighed, og der udarbejdes en erklæring om regnskaberne for de reviderede myndigheder.	Vurderes opfyldt, hvis der er udarbejdet en erklæring på alle NIV I myndigheder.	Opfyldt. Erklæringen er lavet på alle myndigheder.	100
Ved løbende og afsluttende revision fremsender Forsvarsministeriets Interne Revision revisionsresultater til myndighederne senest 25 dage efter revisionens afslutning.	Vurderes opfyldt, hvis der er afsendt revisionsrapport senest 25 dage efter revisionens afslutning.	Udgået på grund af ny procedure.	N/A
Ved projektrevision fremsender Forsvarsministeriets Interne Revision revisionsresultater til myndighederne senest 8 uger efter revisionens afslutning.	Vurderes opfyldt, hvis der er afsendt revisionsrapport senest 8 uger efter revisionens afslutning.	Udgået på grund af ny procedure.	N/A
Forsvarsministeriets Interne Revision skal foretage review (kvalitetssikring /revisionsfaglig gennemgang) af alle revisionsrapporteringer, og de udførte reviews skal ske i henhold til gældende praksis.	Vurderes opfyldt, hvis der er foretaget review af minimum 95 % af alle revisionerne.	Opfyldt. Der er foretaget review på alle revisioner.	100
IT revision			
Forsvarsministeriets Interne Revision følger op på it revisionens operationelle effekt i forhold til de reviderede myndigheder ved, at opgøre accept- og implementeringsgraden for IT revisionens anbefalinger.	Vurderes opfyldt, hvis der er in accept- og implementeringsgrad på minimum 50 %.	Opfyldt. Forsvarskommandoen indarbejder anbefalinger i udbud og fremtidige opdateringer.	100
It revisionen vil – som et naturligt, væsentligt og selvstændigt element – indgå som en del af den finansielle revision, og dette vil aktivitetsmæssigt indgå i den samlede revisionsplanlægning hos myndighederne.	Vurderes opfyldt, hvis it revisionen har indgået som et element af den finansielle revision	Opfyldt.	100
Kompetenceudvikling			
Der skal foreligge individuelle udviklingsplaner for alle medarbejdere, som har haft ansættelse ved myndigheden i mere end 12 måneder. Planerne skal justeres minimum en gang om året i forbindelse med afholdelse af de årlige medarbejderudviklingssamtaler.	Vurderes opfyldt, hvis der findes udviklingsplaner for alle medarbejdere, der har været ansat mere end 12 måneder.	Opfyldt. Alle medarbejdere har en udviklingsplan.	100
Sygefravær			
Det gennemsnitlige sygefravær ekskl. langtidssyge og ansatte på særlige vilkår skal søges begrænset mest muligt.	Vurderes opfyldt, hvis det gennemsnitlige sygefravær er maksimalt 5 dage.	Opfyldt. Gennemsnitligt sygefravær er 2,5 dage.	100

Opgave	Resultatkrav	Opnået resultat	Opfyldelsesgrad i %
Intern økonomistyring			
Der opgøres og dokumenteres omkostningsfordelingsnøgler og enhedsomkostninger for alle Forsvarsministeriets Interne Revisions aktiviteter.	Vurderes opfyldt, hvis fordelingsnøgler foreligger.	Opfyldt. Fordelingsnøgler foreligger.	100
Departementet finder opgørelsen og dokumentationen af mål- og resultatkrav samt regnskabsafleggelsen i årsrapporten tilfredsstillende.	Vurderes opfyldt, hvis departementet har godkendt årsrapporten.	Opfyldt. Årsrapporten er godkendt.	100
Der foretages en periodisering af Forsvarsministeriets Interne Revisions budget inden for året.	Vurderes opfyldt, hvis budgettet er periodiseret.	Opfyldt. Budgettet er periodiseret.	100
Der skal kvartalsmæssigt foretages en opfølgning på følgende nøgletal: Akkumuleret udsvingsandel/overskudsgrad. Udnyttelsesgrad af lånerammen. Årsværkspris.	Vurderes opfyldt, hvis der er foretaget kvartalvis opfølgning.	Delvist opfyldt. Ikke alle nøgletal blev foretaget kvartalsvis.	50
Forsvarsministeriets Interne Revision skal etablere en række nye arbejdsgange både i relation til den daglige drift og i relation til den mere overordnede opfølgning og afstemning af likviditetsordningen.	Vurderes opfyldt, hvis der er etableret de fornødne forretningsgange.	Opfyldt. Forretningsgange er etableret.	100

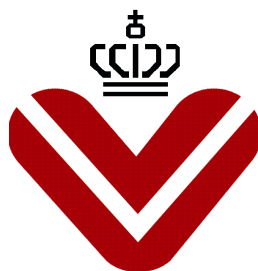
Forsvarsministeriets Interne Revision har ikke indtægtsdækket virksomhed.

Forsvarsministeriets Interne Revision har ikke gebyrfinansieret virksomhed.

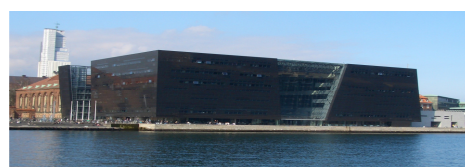
Forsvarsministeriets Interne Revision har ikke tilskudsfinansierede aktiviteter.

Forsvarsministeriets Interne Revision administrerer ikke tilskudsordninger og lovbundne ordninger.

Forsvarsministeriets Interne Revision har ingen forelagte investeringer.

Militærnægteradministrationens årsrapport for 2009

INDHOLDSFORTEGNELSE

1. Beretning	1
1.1. Præsentation af Militærnægteradministrationen (MNA).....	1
1.2. Årets faglige resultater.....	2
1.3. Årets økonomiske resultat	4
1.4. Opgaver og resourcer	6
1.4.1. Opgaver og resourcer : Skematisk oversigt.....	6
1.4.2. Redegørelse for reservationer.....	7
1.4.3. Administrerende udgifter og indtægter.....	7
1.5. Forventninger til det kommende år	7
2. Målrapportering.....	8
2.1. Målrapportering: Skematisk oversigt	8
2.2. Uddybende analyser og vurderinger af opfyldte resultatkrav (1.1 og 4.1) af særlig interesse	11
3. Regnskab	13
3.1. Anvendt regnskabspraksis	13
3.2. Resultatopgørelse	13
3.3. Balance	15
3.4. Egenkapitalforklaring	16
3.5. Opfølgning på likviditetsordningen.....	16
3.5.1. Opfølgning på låneramen	16
3.6. Lønsumsloft.....	17
3.7. Bevillingsregnskabet	17
4. Påtegning af det samlede regnskab.....	18
5. Bilag til årsrapporten	19
5.1. Noter til balancen	19
5.2. Bilag vedr. indtægtsdækket virksomhed, gebyrer, tilskud osv.	20

1. Beretning

1.1. Præsentation af Militærnægteradministrationen

Militærnægteradministrationen (MNA) er en myndighed under Forsvarsministeriet. Myndigheden står for den samlede administration af civil værnepligt (militærnægtertjeneste), som er administrationens ”produkt”.

Militærnægteradministrationens mission er at overføre værnepligtige til militærnægtertjeneste og indkalde dem til en værnepligtstjeneste til erstatning for den tjeneste i forsvaret og Beredskabsstyrelsen, de af samvittighedsgrunde søger sig fritaget for.

Visionen er at repræsentere en brugervenlig og åben administration samt en økonomisk og effektiv drift.

Opgavevaretagelsen er opdelt i følgende elementer eller hovedopgaver:

- Generel ledelse og administration samt hjælpefunktioner.
- Sagsbehandling mv. før møde til militærnægtertjeneste.
- Gennemførelse af introduktionsprogram for militærnægtere.
- Administration i forbindelse med gennemførelse af militærnægtertjeneste.
- Aflønning mv. af tjenstgørende militærnægtere.

Generel ledelse og administration samt hjælpefunktioner vedrører bl.a. personaleadministrative sekretariatsfunktioner, herunder kompetenceudviklingssamtaler mv., besvarelse af ministeriehenvendelser, pressehenvendelser, økonomistyring, it-opgaver og arkiverings- og journaliseringsopgaver mv. (10 af kontraktens 17 krav vedrører dette).

Sagsbehandling mv. før møde til militærnægtertjeneste vedrører behandling af overførelsessager¹ og udsættelsessager², samt sager om indstilling til fritagelse for værnepligtstjeneste, disponering af flerårige holdlister, udsendelse af indkaldelsesordrer mv. og vejledning af værnepligtige, der overvejer at søge sig overført til militærnægtertjeneste (3 af kontraktens 17 krav vedrører dette).

Gennemførelse af introduktionsprogram for militærnægtere vedrører orientering om pligter og rettigheder

¹ Overførelsessager omhandler godkendelsen af, at værnepligtige fra forsvaret eller Beredskabsstyrelsen overføres til militærnægtertjeneste.

² Udsættelsessager omhandler udsættelse med møde til værnepligt.

for militærnægtere under tjenesten, etablering af aftaler om udstationering af militærnægtere til institutioner og organisationer, der er med i ordningen som udstationeringssted for militærnægtere.

Endelig omfattes udstedelse af rejse- og legitimationskort samt eventuel lægeundersøgelse af militærnægtere før påbegyndelse af tjenesten (1 af kontraktens 17 krav vedrører dette).

Administration i forbindelse med militærnægtertjeneste vedrører det overordnede tilsyn med militærnægtere under tjenesten. Det vedrører bl.a. vejledning af værnepligtige og udstationeringssteder om reglerne for tjenesten, registrering mv. af fravær samt behandling af orlovsansøgninger og evt. pålæggelse af sanktioner ved ulovligt fravær.

Herudover er der tale om *administration af aflønning af militærnægtere* samt administration af udstationeringsstedernes betaling af administrationsydelse for anvendelse af militærnægternes arbejdskraft.

Endelig vedrører det indstillinger til efterkassation, hjemsendelse af militærnægtere samt godkendelse af nye udstationeringssteder (3 af kontraktens 17 krav vedrører dette).

For nærmere oplysninger om Militærnægteradministrationens virksomhed henvises til hjemmesiden www.militaernaegter.dk, hvor resultatkontrakten ligeledes findes. Årsrapporten aflægges i henhold til finanslovens § 12.51.01. Militærnægteradministrationen (driftsbevilling).

1.2. Årets faglige resultater

I 2009 var administrationens hovedfokus rettet mod styrkelse af administrationen, herunder kommunikationen med værnepligtige, udstationeringssteder og øvrige samarbejdspartnere.

17 af kontraktens 17 resultatkrav blev opfyldt, hvorved kontraktens samlede målopfyldelse blev 100 %, hvilket er 4,5 % højere end i 2008.

Militærnægteradministrationen vurderer, at målopfyldelsen er meget tilfredsstillende.

Styrket administration for færre midler

Administrationen er i løbet af 2009 blevet styrket på flere områder, samtidig med at omkostningerne er blevet reduceret.

Der blev i 1. kvartal etableret en ny hjemmeside med flere oplysninger, bedre navigation, bedre søgefunktion samt med flere fortrykte ansøgningsskemaer. Brugerne har nu lettere adgang til en større mængde information, hvilket mindsker administrationens ressourceforbrug.

I Militærnægteradministrationens tilfredshedsundersøgelse blandt udstationeringsstederne i 2009, oplyste kun ét udstationeringssted, at de ikke havde fundet svar på et spørgsmål på hjemmesiden. Dette viser, at hjemmesiden hovedsagligt indeholder den information, der er relevant for udstationeringsstederne.

Militærnægteradministrationen afholdte 58 besøg på udstationeringssteder fordelt over hele landet, hvorunder der blev holdt møde med stedet og den værnepligtige. Denne nye kommunikation mellem administrationen og udstationeringsstederne har givet administrationen større indsigt i hvor fokus skal rettes, samt hvad administrationen skal informere yderligere

om. Desuden har møderne tjent som vejledningsmøder, i forhold til de bestemmelser udstationeringsstederne er underlagt, når de har en militærnægter udstationeret.

Herudover har administrationen indført en telefonkontakt til udstationeringssteder, 14 dage efter de har fået en ny værnepligtig udstationeret. Herved kan eventuelle problemer tages i opløbet og forventninger afstemmes.

Endelig kan styrket administration også ses i den høje grad af brugertilfredshed, der kunne konstateres ved førnævnte tilfredshedsundersøgelse, hvor 86 % erklærede sig tilfredse eller meget tilfredse med kontakten til og vejledningen fra Militærnægteradministrationen.

Samtidig er den gennemsnitlige sagsbehandlingstid i 2009 for overførelsessager nu nede på 7 dage, ligesom den gennemsnitlige sagsbehandlingstid på udsættelsessager er nede på 4,3 dage, hvilket på begge områder er den korteste sagsbehandlingstid i Militærnægteradministrationens historie. Dette til trods for, at administrationen i 2009 på medarbejdersiden har haft et årsværk stående vakant siden 1. februar 2009

I slutningen af 2008 godkendte Folketinget en ændring af administrativ praksis, hvorefter alle ansøgere fra Beredskabsstyrelsen skulle beskrive, hvorfor tjenesten var i strid med deres samvittighed. Der blev som følge heraf meddelt 22 afslag og kun 1 overførsel fra Beredskabsstyrelsen til militærnægtertjeneste i 2009 i modsætning til 30 overførsler i 2008. Dette medførte 10 klager til Forsvarsministeriet, som dog var enig med administrationen i alle sager.

Det er en kendsgerning, at der kommer færre ansøgninger om overførsel til militærnægtertjeneste, ligesom der aldrig har været så mange afslag på overførsel set i forhold til antallet af ansøgere. Derfor er det nødvendigt, at fortsætte bestræbelserne på effektivisering og rationalisering af administrationen. De økonomiske resultater gennemgås i næste afsnit, men det skal blot nævnes, at administrationen aldrig tidligere har haft så lave administrationsomkostninger som i 2009, og at omkostningerne i 2009 er reduceret med 15 %.

Bedre og billigere sundhedsydelser

Administrationen har pr. 1. august 2009 "outsourcet" sundhedsfunktionen til Forsvarets Sundhedstjeneste, så der ikke længere er en læge ansat, ligesom alle

regninger for læge-, tandlæge- og apotekerudgifter håndteres af Forsvarets Sundhedstjeneste.

Overgangen til Forsvarets Sundhedstjeneste har samtidig markant udvidet den service militærnægterne kan tilbydes, idet de nu kan kontakte Forsvarets Sundhedstjenestes lægevagter 24 timer i døgnet, ligesom militærnægterne nu har mulighed for at gå til læge eller tandlæge på alle forsvarrets infirmerier, dvs. fordelt over hele landet.

1.3. Årets økonomiske resultat

Militærnægteradministrationen kom ud af 2009 med et overskud på 1,7 mio. kr., idet den omkostningsbaserede resultatopgørelse udviste udgifter på 17,6 mio. kr. og indtægter på 19,3 mio. kr.

Heraf udgjorde Militærnægteradministrationens indtægter fra udstationeringsstederne 1,2 mio. kr. I udgifterne på 17,6 mio. kr. er indregnet 0,1 mio. kr. fra finansielle indtægter, jf. nedenstående tabel 1.

Tabel 1: Militærnægteradministrationens økonomiske hoved- og nøgletal.

Hovedtal	2007	2008	2009
(mio. kr.)			
Resultatopgørelse			
Ordinære driftsindtægter	-22,2	-19,0	-19,3
- Heraf indtægtsført bevilling	-21,4	-18,2	-18,1
- Heraf eksterne indtægter	-0,9	-0,8	-1,2
- Heraf øvrige indtægter			
Ordinære driftsomkostninger	20,4	16,8	17,6
- Heraf løn	3,8	3,5	3,2
- Heraf afskrivninger	0,2	0,2	0,2
- Heraf øvrige omkostninger	16,3	13,1	14,3
Resultat af ordinære drift	-1,9	-2,2	-1,6
Resultat før finansielle poster			
Årets resultat	-1,9	-2,3	-1,7
Balance			
Anlægsaktiver	0,5	0,5	0,4
Omsætningsaktiver	0,2	0,3	0,2
Egenkapital	-2,9	-5,2	-6,8
Langfristet gæld	-0,5	-0,4	-0,3
Kortfristet gæld	-2,7	-1,4	-1,1
Lånerammen	-1,1	-1,1	-1,1
Træk på Lånerammen (FF4+FF6)	-0,5	-0,4	-0,3
Finansielle nøgletal			
Udnyttelsesgrad af lånerammen	43,9	33,6	29,1
Negativ udsvingsrate	4,3	8,5	11,5
Overskudsgrad	8,6	12,0	8,6
Bevillingsandel	96,1	95,8	94,0
Personaleoplysninger			
Antal årsværk	10	9	8
Årsværkspris	381,2	391,5	397,8
Lønomkostningsandel	17,1	18,4	16,5
Lønsumsloft	3,8	3,9	4,1
Lønforbrug	3,8	3,5	3,2

I tabel 1 ses endvidere årets balance, der viser sammensætningen og udviklingen af Militærnægteradministrationens aktiver og passiver fra 2007 til 2009. I 2009 er der i egenkapitalen indeholdt et overført overskud på 1,7 mio. kr.

I 2009 udgjorde administrationsomkostningerne 4,4 mio. kr., hvilket er de laveste administrationsomkostninger i administrationens historie. Samtidig er der tale om en besparelse på ca. 0,8 mio. kr. i forhold til administrationsomkostningerne i 2008 på 5,2 mio. kr. svarende til ca. 15,4 %.

Denne besparelse skal ses i sammenhæng med, at der allerede i 2008 var en besparelse på 25 % - det vil sige, at administrationsomkostningerne på de sidste to år er reduceret med ca. 40 %.

Der mødte i alt 287 værnpligtige i 2009, hvorfor de administrative omkostninger pr værnepligtig blev på 15.272,- kr. - dvs. knap 2.000,- kr. mindre pr. værnepligtig end i 2008, se tabel C på side 9.

1.4 Opgaver og ressourcer

1.4.1 Opgave og ressourcer: Skematisk oversigt

Tabel 2. Sammenfatning af økonomi for Militærnægteradministrationens produkter/opgaver

Produkt/Opgaver (mio. kr.)	Indtægtsført bevilling	Øvrige indtægter	Omkostninger	Andel af årets overskud
Administration af militærnægterordningen:				
Sagsbehandling mv. før møde til militærnægtertjeneste.	1,1	-	0,9	0,2
Gennemførelse af introduktionsprogram for militærnægtere.	0,5	-	0,4	0,1
Administration i forbindelse med gennemførelse af militærnægtertjeneste.	*1,7	0,5	0,9	1,3
Generel ledelse og administration samt hjælpefunktioner.	2,7	0,1	2,2	0,6
Aflønning af militærnægtere herunder transport-, sundhedsomkostninger mv.	12,7	-	13,2	-0,5
I alt	18,7	0,6	17,6	1,7

* Der er heri indeholdt 0,6 mio. kr. i indtægter på administrationsydelse fra udstationeringssteder.

STYRKET ADMINISTRATION FOR FÆRRE MIDLER er indeholdt i løsningen af alle Militærnægteradministrationens hovedopgaver. Se afsnit 1.2 om årets faglige resultater, hvor der er en samlet gennemgang heraf.

For så vidt angår de økonomiske resultater fremgår det af ovenstående tabel 1, at administrationen kom ud af året med et overskud på 1,7 mio. kr. Den største post hidrører fra besparelser på administrationsomkostningerne, der i 2009 var helt nede på 4,4 mio. kr. svarende til besparelser på 0,8 mio. kr. eller 15 %. i forhold til administrationsomkostningerne på 5,2 mio. kr. i 2008.

Nedenfor kommenteres de enkelte hovedopgaver, herunder navnlig for så vidt angår opgavernes andel af årets overskud. Generelt skal det dog tages i betragtning, at administrationen fra 1. januar 2008 har indført en ny tidsregistrering til forskel fra den tidligere skønsmæssige fordeling, hvilket har medført nogle væsentlige ændringer i forhold til de tidligere skøn.

Generel ledelse og administration samt hjælpefunktioner havde 2,7 mio. kr. i indtægtsført bevilling samt 0,1 mio. kr. i finansielle indtægter. Udgifterne på 2,2 mio. kr. medførte derfor et overskud på 0,6 mio. kr.

Militærnægteradministrationen gennemførte flere omfattende projekter i 2009, herunder blandt andet et projekt med etablering af en ny hjemmeside som led i det koncernfælles internetportal projekt. Endvidere har

administrationen udstedt en ny vejledning om civil værnepligt, hvor der er indarbejdet de væsentlige administrative tilpasninger dels som følge af ændringen af administrativ praksis vedrørende overførsel fra Beredskabsstyrelsen til militærnægtertjeneste, dels som følge af den nye bekendtgørelse på området. Endelig har administrationen i 2009 udarbejdet en ny arbejdspladsvurdering, nye sikkerhedsbestemmelser, ajourført de administrative retningslinjer, etableret en elektronisk visdomsbog med paradigmemappe og afholdt seminar om administrationens fælles værdier.

Sagsbehandling mv. før møde til militærnægtertjeneste har haft omkostninger, der var ca. 20 % lavere end den indtægtsførte bevilling. Samtidig skal det bemærkes, at selvom 1 årsværk har stået vakant siden 1. februar 2009 er sagsbehandlingstiden på overførsler skåret ned til 7 dage, hvilket er den korteste sagsbehandlingstid i fem år. Dette markante fald i sagsbehandlingstiden skyldes bl.a. en større rutine i anvendelsen af ESDH, der er fuldt implementeret, og et tættere samarbejde med de øvrige værnepligtsadministrerende myndigheder.

Hertil kommer, at administrationen generelt har gennemgået sine arbejdsprocesser for at øge effektiviteten. Administrationen har afskaffet papirbaserede udstationeringsregistre, ligesom alle ansøgningsskemaer nu kan downloades fra hjemmesiden. Udbygningen af hjemmesiden giver en bedre service til de værnepligtige, udstationeringsstederne og tjenestestederne i forsvaret og Beredskabs-

styrelsen. Dette sparer samtidig tid for administrationens medarbejdere, fordi brugerne bliver mere selvhjulpne, og fordi administrationen får alle nødvendige oplysninger med i den første ansøgning.

Gennemførelse af introduktionsprogram for militærnægtere har haft udgifter, der svarer til den indtægtsførte bevilling. De tidligere rationaliseringer og effektiviseringer kom således på plads i 2008 og videreførtes i 2009.

Administration i forbindelse med gennemførelse af militærnægtertjeneste viser besparelser på 1,3 mio. kr., hvilket dels skyldes et mindre ressourceforbrug end det tidligere skønsmæssigt fastsatte, dels at indtægten fra udstationeringsstedernes administrationsydelse var 1,1 mio. kr. og dermed ca. 0,5 mio. kr. større end budgetteret.

Drift af militærnægterordningen udgør de variable udgifter, som følger antallet af militærnægtere, idet disse udgifter består af bl.a. løn, transport, sundhedsudgifter mv. til de værnepligtige. Der har her været et merforbrug på 0,5 mio. kr. i forhold til den indtægtsførte bevilling på 12,7 mio. kr., idet antallet af militærnægtere mødt til tjeneste blev 287 svarende til 107 helårsværnepligtige.

1.4.2 Redegørelse for reservationer

Militærnægteradministrationen havde ingen reservationer i 2009.

1.4.3 Administrerende udgifter og indtægter

Militærnægteradministration havde ingen administrerende udgifter og indtægter i 2009.

1.5 Forventninger til det kommende år

Bruttoudgiftsrammen på finansloven til militærnægterordningen vil i 2010 være 18,5 mio. kr., hvilket i det væsentligste skyldes, at der er foretaget en nedjustering af udgiftsbehovet efter de indførte rationaliseringer og effektiviseringer.

Med bekendtgørelse nr. 995 af 4. oktober 2008 om civil værnepligt blev det bestemt, at alle udstationeringssteder fremover skal betale administrationsomkostninger. Dette har medført en stigning i indtægterne fra udstationeringsstederne.

Dette forventes at indebære en stigning fra 0,6 til 0,8 mio. kr. på indtægtssiden. Hvorfor indtægterne vurderes samlet set at udgøre ca. 18,6 mio. kr. i 2010.

Når der tages højde for, at der i 2009 har været et markant fald i antallet af ansøgere om overførsel, der faldt fra 363 i 2008 til 229 i 2009, anslås det ved et forsigtigt skøn, at der vil møde omkring 150 - 200 værnepligtige til tjeneste i 2010, hvilke omregnet vil udgøre ca. 50 - 70 helårsværnepligtige eller et faldt i antal mødte på ca. 30 %.

Dette betyder på den ene side, at administrationen i 2010 kan forvente et lille overskud på driftsudgifterne, men det betyder på den anden side også, at administrationen fortsat i 2010 må fokusere på at holde administrationsomkostningerne nede.

I 2010 vil administrationens fokus fortsat blive rettet mod en styrket administration, herunder kommunikation. Det vil sige, at administrationens kommunikation med udstationeringssteder og værnepligtige skal intensiveres bl.a. ved flere besøg på udstationeringssteder, styrkelse af nyhedsbreve, og ved at Militærnægteradministrationen skal arbejde for, at administrationens hjemmeside i 2010 gøres yderligere brugervenlig.

De halvårslige nyhedsbreve er en vigtig del af administrationens kommunikation med udstationeringsstederne, hvor de bliver orienteret om ændringer i alt lige fra administrationsydelser til nye kontaktpersoner i administrationen mv. Endelig har administrationen i 2010 som resultatkrav, at 60 udstationeringssteder med tjenestegørende værnepligtige skal besøges med henblik på at sikre en god service, navnlig i form af rådgivning og vejledning til udstationeringsstederne og de tjenestegørende værnepligtige.

2. Målrapportering

2.1. Målrapportering: Skematisk oversigt

Tabel 3: Årets resultatopfyldelse

Opgave	Resultatkrav	Opnåede resultater	Grad af målopfyldelse
Opgave 1 Sagsbehandlingstid mv. før møde til militærnægtertjeneste.			
Mål 1 Sagsbehandlingstiden for overførelse til militærnægtertjeneste skal være så kort som muligt. Det forventes, at der skal behandles 2-300 ansøgninger. Tidsrammen, fra fordelte værnepligtige overføres til militærnægtertjeneste til de møder til tjeneste, ønskes reduceret mest muligt.	Resultatkrav 1.1 Sagsbehandlingstiden for ansøgning om overførelse til militærnægtertjeneste fastsættes til gennemsnitlig 12 dage. Resultatkrav 1.2 Sagsbehandlingstiden for ansøgning om udsættelse med militærnægtertjeneste fastsættes til gennemsnitlig 12 dage. Resultatkrav 1.3 Der må højst gå syv måneder fra den værnepligtige overføres fra forsvaret og Beredskabsstyrelsen til de møder til militærnægtertjeneste.	Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid blev 6,96 dage. Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid blev 4,25 dage. Det maksimale tidsrum værnepligtige skulle vente fra overførelse til militærnægtertjeneste pr. 31.12. til deres møde til tjeneste blev 4 måneder.	Opfyldt 100 % Opfyldt 100 % Opfyldt 100 %
Opgave 2 Gennemførelse af introduktionsprogram for militærnægtere.			
Mål 2 Der skal indkaldes det størst mulige antal militærnægtere til tjeneste dels for, at de værnepligtige kan få afviklet deres værnepligtstjeneste så hurtigt som muligt, dels for at opnå effektiviseringsgevinster i sagsbehandlingen. De indkaldte skal udstationeres hurtigst muligt af hensyn til de værnepligtige og udstationeringsstederne og for at sikre, at der er den nødvendige kapacitet for medarbejderne i myndigheden til at modtage det efterfølgende mødehold.	Resultatkrav 2.1 90 % af de mødte og umiddelbart udstationeringsegnede militærnægtere skal have indgået aftale om udstationering inden introduktionsperiodens udløb. (Ikke-udstationeringsegnede er i denne sammenhæng militærnægtere, som ikke er til tjeneste på grund af sygdom, der er dokumenteret af militærnægterlægen eller af anden læge. Ligeledes er der til tider enkelte værnepligtige, som ikke er til rådighed for udstationering ved introduktionsperiodens afslutning på grund af ulovligt fravær).	94,9 % af gruppen havde indgået aftale om udstationering på et udstationeringssted efter introduktionsperiodens afslutning.	Opfyldt 100 %
Opgave 3 Administration i forbindelse med gennemførelse af militærnægtertjeneste.			
Mål 3 Det er en højt prioriteret målsætning, at brugerne finder Militærnægteradministrationens vejledning, information og service tilfredsstillende. Myndighedens indsats måles ved en brugerundersøgelse blandt	Resultatkrav 3.1 Mere end 85 % af de udstationeringssteder, der har militærnægtere, skal i en brugerundersøgelse erklære sig tilfredse med Militærnægteradministrationens vejledning, information og service over for dem.	86 % af udstationeringsstederne erklærede sig "tilfredse" eller "meget tilfredse" med Militærnægteradministrationens vejledning, information og service over for dem.	Opfyldt 100 %

udstationeringsstederne. Desuden skal sagsbehandlingstiden for ansøgning fra institutioner m.v. om deltagelse i udstationeringsordningen være så kort som mulig. Der forventes at skulle behandles ca. 25 ansøgninger. Endelig er kommunikation med udstationeringssteder og værnepligtige et fokusområde for administrationen i 2009. Således skal der gennemføres møder med udstationeringssteder og værnepligtige så disse kan vejledes og rådgives om aktuelle emner mv.	Resultatkrav 3.2 Sagsbehandlingstiden for ansøgning om deltagelse i udstationeringsordningen fastsættes til gennemsnitlig maksimalt 1 uge.	Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid blev 3,5 dage.	Opfyldt 100 %
	Resultatkrav 3.3 For at styrke kommunikationen med udstationeringssteder og værnepligtige skal der gennemføres mindst 50 besøg ved udstationeringssteder.	Der blev afholdt 58 udstationeringsbesøg	Opfyldt 100 %
Opgave 4 General ledelse og administration samt hjælpefunktioner			
Mål 4 Selvom der i 2008 har været en stigning i antallet af ansøgere om militærnægtertjeneste, er antallet af tjenestegørende dog det samme som i 2007. Derfor skal administrationens udgifter fortsat ved effektiviseringer og rationaliseringer løbende afpasses i henhold hertil. En ny hjemmeside med flere servicefaciliteter for brugerne, som samtidig kan bidrage til at høste yderligere effektiviseringsgevinster, etableres. Hjemmesiden forberedes til at kunne kobles op på Forsvarsministeriets koncernfælles internetportal, når denne er etableret.	Resultatkrav 4.1 De administrative omkostninger til driften af Militærnægteradministrationen skal reduceres med 2 % i forhold til budgettet i 2008 på 5,5 mio. kr.	Omkostningerne til den samlede drift af Militærnægterordningen var 4,4 mio. kr. Dvs. reduceret med 20 % i forhold til budgettet i 2008 på 5,5 mio. kr.	Opfyldt 100 %
	Resultatkrav 4.2 Der etableres en ny hjemmeside for Militærnægteradministrationen, som gøres mere brugervenlig, ligesom den forberedes til dels online brugerbetjening, dels at kunne kobles op på Forsvarsministeriets koncernfælles internetportal, når denne er etableret.	Fuldt implementeret.	Opfyldt 100 %
Mål 5 Militærnægteradministrationen skal have konsolideret økonomistyringen og have styrket udvalgte områder. Målet er, at økonomistyringen afspejler omkostningsreformen, herunder specielt de nye redskaber, som udspringer af omkostningsreformen.	Resultatkrav 5.1: Militærnægteradministrationen skal årligt rapportere og forholde sig vurderende til følgende punkter, herunder redegøre for status omkring opnåelsen af et niveau svarende til det beskrevne:		
	1. Der opgøres og dokumenteres omkostningsfordelingsnøgler og enhedsomkostninger for alle myndighedens aktiviteter.	"Opfyldt"	100%
	2. Departementet finder opgørelsen og dokumentationen af mål- og resultatkrav samt regnskabsaflæggelsen i årsrapporten tilfredsstillende.	"Opfyldt"	100%
	3. Der foretages en periodisering af myndighedens budget inden for året.	"Opfyldt"	100%

	4. Der skal kvartalsmæssigt foretages en opfølgning på følgende nøgletal: Akkumuleret udsvingsandel/overskudsgrad (nøgletal 2) Udnyttelsesgrad af lånerammen (nøgletal 3) Tab på debitorer (nøgletal 7) Afskrivningsrate (nøgletal 10) Opretholdelsesgrad (nøgletal 11) Nummereringen i parenteserne refererer til Økonomistyrelsens vejledning "Knæk en statslig årsrapport" december 2006, som findes på Økonomistyrelsens hjemmeside under årsrapporter.	"Opfyldt"	100%
	5. Likviditetsstyring. Myndigheden skal etablere en række nye arbejdsgange både i relation til den daglige drift og i relation til den mere overordnede opfølgning og afstemning af likviditetsordningen. Disse arbejdsgange skal både sikre, at opgaverne bliver fast forankret i organisationen, og at det klart fremgår, hvilke medarbejdere der er ansvarlig for udførelsen af de enkelte opgaver. De arbejdsgange, der skal etableres i forbindelse med den daglige drift, vil skulle omhandle følgende forhold: • Overførsel af likviditet til finansieringskontoen. • Afvikling af almindelige betalinger via finansieringskontoen. • Rentetilskrivning på finansieringskontoen. • Overførsel af likviditet fra finansieringskontoen til de øvrige likviditetskonti. • Overførsel af likviditet mellem it- og byggekreditten og den langfristede gæld. Myndigheden skal som minimum foretage disse flytninger og konteringerne forbundet med dette kvartalsmæssigt.	"Opfyldt"	100%
Mål 6 Kompetenceudvikling er et indsatsområde i ministerområdets personalepolitiske vision og strategi. Kompetenceudvikling er tillige en del af Overenskomst 2005. Uddannelse af medarbejderne i Militærnægteradministrationen er fortsat et højt prioriteret område.	Resultatkrav 6.1 Der skal foreligge individuelle udviklingsplaner for alle medarbejdere, som har haft ansættelse ved myndigheden i mere end 12 måneder. Planerne skal justeres minimum en gang om året i forbindelse med afholdelse af de årlige medarbejderudviklings-samtaler.	Blev gennemført som planlagt i 2. halvår 2009.	Opfyldt 100 %

	Resultatkrav 6.2 Samtaleledere og medarbejdere, der anvender Forsvarets kompetenceudviklings- og bedømmelsessystem (FOKUS) skal være uddannet i brugen af FOKUS.	Fuldt implementeret.	Opfyldt 100 %
	Resultatkrav 6.3 Militærnægteradministrationens 9 medarbejdere skal i gennemsnit afholde mindst 3 kursusdage i 2009, dvs. samlet mindst 27 kursusdage.	Der blev samlet afholdt 28 kursusdage.	Opfyldt 100 %

2.2. Uddybende analyser og vurderinger af opfyldte resultatkrav (1.1 og 4.1) af særlig interesse.

Særlige opfyldte resultatkrav

2.2.1. Resultatkrav 1.1: Sagsbehandlingstiden for ansøgning om overførelse til militærnægtertjeneste fastsættes til gennemsnitlig 12 dage.

Kortest mulige sagsbehandlingstider er et væsentligt led i Militærnægteradministrationens strategi for at nå visionen om at repræsentere en brugervenlig og åben administration og en økonomisk og effektiv drift.

Resultatkravet blev opfyldt mere end tilfredsstillende, fordi sagsbehandlingstiden med gennemsnitlig 7 dage blev den laveste i administrationens historie, jf. tabel A.

Tabel A. Gennemsnitlig sagsbehandlingstid 2006 - 2009

År	2006	2007	2008	2009
Mål for gennemsnitlig sagsbehandlingstid	14	14	14	12
Resultat for gennemsnitlig sagsbehandlingstid	9,36	14,73	8,20	6,96

Med en kort sagsbehandlingstid vil brugerne opleve, at kommunikationen med administrationen er hurtig og effektiv.

En hjemmeside med flere oplysninger og flere fortrykte ansøgningsskemaer er med til at forkorte sagsbehandlingstiden, idet de værnepligtige er bedre informeret, inden de søger, og derved skal administrationen bruge mindre tid på at indhente manglende oplysninger osv.

Militærnægteradministrationen har modtaget færre ansøgninger om overførsel og udsættelse end i 2008. I perioden fra 1. januar 2009 til 31. december 2009 er der i alt modtaget 229 ansøgninger om tjeneste som militærnægter, hvoraf 178 er overført til militærnægtertjeneste.

Samtidig fremgår det af tabel B., at der er meddelt flere afslag i 2009 end i 2007 og 2008 til sammen, jf. tabel B.

Tabel B. Antal ansøgninger om overførelse til militærnægtertjeneste

År	2006	2007	2008	2009
Ansøgninger	388	283	363	229*)
Overførelser	357	267	333	178
Afslag	17	6	22	34
Bortfald	14	10	8	5

*) Heraf var der ved årsskiftet 12 verserende sager.

Administrationen har siden 1. februar 2009 haft et årsværk stående vakant, men en effektivisering, på de under afsnit 1.2 nævnte områder, har generelt været med til at styrke administrationen. Denne styrkelse har haft en positiv indvirkning på sagsbehandlingstiden. Selvom der er tale om 134 færre ansøgninger, skal det bemærkes, at sager med afslag, herunder især klagesager er betydeligt mere omfattende og ressourcekrævende at behandle. Derfor er administrationen meget tilfreds med den meget korte gennemsnitlige sagsbehandlingstid.

2.2.2. Resultatkrav 4.1: De administrative omkostninger til driften af Militærnægteradministrationen skal reduceres med 2 % i forhold til budgettet i 2008 på 5,5 mio. kr.

Resultatkravet blev opfyldt mere end tilfredsstillende.

Herved er der opnået en styrket administration for færre midler, idet administrationsomkostningerne i 2009 kun udgjorde 4,4 mio. kr.

Der er således tale om en reduktion fra 5,5 mio. kr. til 4,4 mio. kr. i forhold til budgettet for 2008, svarende til besparelser på 20 %. I forhold til regnskabstallet for 2008, hvor administrationsomkostningerne var på 5,2 mio. kr. er der dog tale om en besparelse på 0,8 mio. kr. svarende til 15 %.

I begyndelsen af 2009 var alle planlagte effektiviseringer og rationaliseringer fuldt ud implementeret. Det betød navnlig, at Militærnægteradministrationens fokus kunne rettes mod hovedopgaven med administration af militærnægterordningen, idet administrationen ikke længere var beskæftiget med ejendomsadministration, arealpleje, kantinedrift og transportvirksomhed.

I 2009 har administrationen ved rationalisering og vakancer på personaleområdet haft en nettobesparelse på ca. 0,9 mio. kr. på lønsummen.

Herudover har administrationen fået fuldt udbytte af sin ændrede praksis for fastholdelse af P-koder i Statens Løn System³, så disse nu opbevares i 6 måneder i stedet for 5 år, hvilket medfører besparelser på ca. 160.000,- kr. årligt. Endvidere har administrationen udliciteret løndriften til Beredskabsstyrelsen Nordjylland, hvilket medfører besparelser på løndriften svarende til ca. 140.000,- kr. årligt. Endelig er sundhedsydelserne udliciteret til Forsvarets Sundhedstjeneste, hvilket medfører besparelser på ca. 100.000,- kr. årligt.

De gennemførte rationaliseringer og effektiviseringer er nødvendige for at tilpasse administrationsomkostningerne til det stadigt faldende antal militærnægtere.

Nødvendigheden heraf er særlig markant, når man ser på de administrative omkostninger pr. militærnægter, jf. tabel C. nedenfor. Det fremgår af tabellen, at de administrative omkostninger pr. militærnægter i 2009 i faste priser er ca. 1.200,- kr. lavere end i 2006, samtidig med at der i 2006 var 207 flere militærnægtere til at dele administrationsomkostningerne ud på.

Tabel C. Administrative omkostninger pr. mødt militærnægter værnepligtig 2006 – 2009

	2006	2007	2008	2009
Antal mødte	494	304	302	287
Omkostninger i alt (mio. kr., faste priser *)	8,2	8,0	5,3	4,4
Adm. omkostninger pr. mødt værnepligtig (hele kr.)	16.599	26.316	17.550	15.272

*) Regnskabstallene er PL-reguleret således: 2006 med 6 %, 2007 med 4 %, og 2008 med 2 %.

³ P-koder i SLS er i dette tilfælde de værnepligtiges stamdata til brug for udbetaling af løn mv.

3. Regnskab

3.1. Anvendt regnskabspraksis

Militærnægteradministrationen modtager en omkostningsbaseret bevilling. Udarbejdelsen af administrationens regnskab sker på grundlag af de almindelige regnskabsprincipper, der anvendes i forbindelse med statsregnskabet, og Militærnægter-

administrationens regnskabspraksis følger Finansministeriets Økonomisk Administrative Vejledning. Til brug for udarbejdelsen af resultatopgørelsen og balancen er anvendt uddata fra SKS og Navision.

3.2. Resultatopgørelse

Tabel 4: Resultatopgørelse

Note	Resultatopgørelse (Mio. kr.)	2008	2009	2010
	Ordinære driftsindtægter			
	Indtægtsført bevilling			
	Bevilling	-17,9	-18,1	-17,8
	Reserveret af indeværende års bevillinger	0,0	0,0	0,0
	Anvendt af tidligere års reserverede bevillinger	-0,3	0,0	0,0
	Indtægtsført bevilling i alt	-18,2	-18,1	-17,8
	Salg af vare og tjenesteydelser	-0,8	-1,2	-0,7
	Tilskud til egen drift			
	Øvrige driftsindtægter			
	Gebyrer			
	Ordinære driftsindtægter i alt	-19,0	-19,3	-18,5
	Ordinære driftsomkostninger			
	Ændring i lagre			
	Forbrugsomkostninger			
	Husleje	0,3	0,4	0,4
	Andre forbrugsomkostninger			
	Forbrugsomkostninger i alt	0,3	0,4	0,4
	Personaleomkostninger			
	Lønninger	3,3	2,8	
	Pension	0,4	0,4	
	Lønrefusion	-0,1	0,0	
	Andre personaleomkostninger			
	Personaleomkostninger i alt	3,5	3,2	4,1
	Af- og nedskrivninger	0,2	0,2	0,4
	Andre ordinære driftsomkostninger	12,8	13,9	13,6
	Ordinære driftsomkostninger i alt	16,8	17,7	18,5
	Resultat af ordinær drift	-2,2	-1,6	0,0
	Andre driftsposter			
	Andre driftsindtægter	0,0	0,0	0,0
	Andre driftsomkostninger	0,0	0,0	0,0
	Resultat før finansielle poster	-2,2	-1,6	0,0
	Finansielle poster			
	Finansielle indtægter	-0,1	-0,1	0,0
	Finansielle omkostninger	0,0	0,0	0,0
	Resultat før ekstraordinære poster	-2,3	-1,7	0,0
	Ekstraordinære poster			
	Ekstraordinære indtægter	0,0	0,0	0,0
	Ekstraordinære omkostninger	0,0	0,0	0,0
	Årets resultat	-2,3	-1,7	0,0

Tabel 5: Resultatdisponering

	Disponering til bortfald	-	-	-
	Disponering til reserveret egenkapital (båndlagt)	-	-	-
	Disponeret til udbytte til statskassen	-	-	-
	Disponeret til overført overskud	-	1,7	-

I resultatopgørelsen anvendes samme fortegn som i uddata fra SKS. Dvs. at Militærnægteradministrationen kom ud af året med et resultat på 1,7 mio. kr., idet den omkostningsbaserede resultatopgørelse udviste omkostninger på 17,7 mio. kr. og

indtægter på i alt 19,3 mio. kr. Heraf udgjorde Militærnægteradministrationens indtægter fra udstationeringsstederne 1,2 mio. kr. Hertil kommer 0,1 mio. kr. fra finansielle indtægter.

3.3. Balance

Balancen viser myndighedens aktiver og passiver pr. 31. december 2009.

Tabel 6: Balancen

Note	Aktiver (mio. kr.)	2008	2009	Note	Passiver (mio. kr.)	2008	2009
	Anlægsaktiver				Egenkapital		
1	Immaterielle anlægsaktiver				Reguleret egenkapital (Startkapital)	-0,5	-0,5
	Færdiggjorte udviklingsprojekter	0,2	0,2		Opskrivninger	0,0	0,0
					Reserveret egenkapital	0,0	0,0
					Bortfald af årets resultat	0,0	0,0
	Erhvervede koncessioner, patenter m.v.	0,0	0,0		Udbytte til staten	0,0	0,0
	Udviklingsprojekter under opførelse	0,1	0,0		Overført overskud	-4,6	-6,3
	Immaterielle anlægsaktiver i alt	0,3	0,2		Egenkapital i alt	-5,2	-6,8
2	Materielle anlægsaktiver				Hensatte forpligtelser	0,0	0,0
	Grunde, arealer og bygninger	0,0	0,0				
	Infrastruktur	0,0	0,0				
	Transportmateriel	0,1	0,1		Langfristede gældsposter		
	Produktionsanlæg og maskiner	0,0	0,0		FF4 Langfristet gæld	-0,4	-0,2
	Inventar og IT-udstyr	0,1	0,0		FF6 Bygge og IT-kredit	0,0	-0,2
	Igangværende arbejder for egen regning	0,0	0,0		Donationer	0,0	0,0
	Materielle anlægsaktiver i alt	0,2	0,1		Prioritets gæld	0,0	0,0
	Finansielle anlægsaktiver				Anden langfristet gæld	0,0	0,0
	Statsforskrivning	0,5	0,5		Langfristet gæld i alt	-0,4	-0,3
	Øvrige finansielle anlægsaktiver	0,0	0,0				
	Finansielle anlægsaktiver i alt	0,5	0,5		Kortfristede gældsposter		
	Anlægsaktiver i alt	1,0	0,9		Leverandører af varer og tjenesteydelser	-0,8	-0,5
	Omsætningsaktiver				Anden kortfristet gæld	-0,1	-0,1
	Varebeholdninger	0,0	0,0		Skyldige feriepenge	-0,4	-0,5
	Tilgodehavender	0,3	0,2		Reserveret bevilling	0,0	0,0
	Værdipapirer	0,0	0,0		Igangværende arbejder for fremmed regning	0,0	0,0
	Likvide beholdninger				Periodeafgrænsningsposter	-0,1	0,0
	FF5 Uforrentet konto	1,7	1,1		Kortfristet gæld i alt	-1,4	-1,1
	FF7 Finansieringskonto	3,8	6,0		Gæld i alt	-1,7	-1,4
	Andre likvider	0,0	0,0		Passiver i alt	-6,9	-8,2
	Likvide beholdninger i alt	5,6	7,1				
	Omsætningsaktiver i alt	5,9	7,3				
	Aktiver i alt	6,9	8,2				

Myndigheden har udarbejdet "Note 1" og "Note 2" til balancen, der specificerer henholdsvis immaterielle og materielle anlægsaktiver, jf. punkt 5.1.

3.4. Egenkapitalforklaring

Tabel 7: Egenkapitalforklaring (tusind kr.)

Egenkapital primo	2008	2009
Startkapital primo	-546	-546
+ Ændring i startkapital		
Startkapital Ultimo	-546	-564
Opskrivninger primo		
+ Ændring i opskrivninger		
Opskrivninger		
Reserveret egenkapital primo		
+ Ændring i reserveret egenkapital		
Reserveret egenkapital ultimo		
Overført overskud primo	-2.324	-4.614
+ Primoregulering/flytning mellem bogføringskreds		
+ Regulering af det overførte overskud		
+ Overført fra årets resultat	-2.290	-1.656
- Bortfald af årets resultat		
- Udbytte til staten		
Overført overskud ultimo	-4.614	-6.270
Egenkapital ultimo 2009	-5.160	-6.816

I egenkapitalforklaringen anvendes samme fortegn som i uddata fra SKS.

3.5. Opfølgning på likviditetsordningen

Myndigheden har overholdt de fastsatte disponeringsregler for de 4 forskellige SKB-konti i likviditets- og finansierungsordningen:

(tusind kr.)	Indestående bankkonti pr. 31/12 2009	Bogføring i SKS ultimo 2009	Flyttes i første kvartal 2010
SKB finansieringskonto (FF7)	6.032	6.269	237
SKB uforrentet konto (FF5)	1.078	882	- 196
SKB langfristet gæld (FF4)	161	362	201
SKB Bygge- og IT-kredit (FF6)	160	0	- 160

3.5.1 Opfølgning på lånerammen

Tabel 8: Udnyttelse af låneramme

	2009 mio. kr.
Sum af saldo på FF4 og FF6 pr 31.december 2009	-0,3
Låneramme på FL 09	-1,1
Udnyttelsesgrad i pct.	29,1

Militærnægteradministrationen har ikke overskredet lånerammen pr. 31. december 2009, hvorfor der ikke kommenteres yderligere på dette.

3.6. Lønsumsloft

Tabel 9: Opfølgning på lønsumsloft

Hovedkonto	12.51.01, mio. kr.
Lønsumsloft FL	4,1
Lønsumsloft ink. TB/aktstykker	4,1
Lønforbrug under lønsumsloft	3,2
Difference (mindreforbrug)	0,9
Akk.opsparing ult. 2008	0,8
Akk.opsparing ult. 2009	1,7

Militærnægteradministrationen har i løbet af 2009 haft flere vakante stillinger, hvorfor Militærnægteradministrationen ultimo 2009 har haft en opsparing på 0,9 mio. kr. i lønsum. Sammen med den opsparede

lønsum, der ultimo 2008 udgjorde 0,8 mio. kr., er den samlede lønsumsopsparing herefter 1,7 mio. kr. ultimo 2009.

3.7. Bevillingsregnskabet

Tabel 10: Bevillingsregnskab (§ 12.51.01.)

(mio. kr.)	Regnskab 2008	Budget 2009	Regnskab 2009	Difference	Budget 2010
Nettoudgiftsbevilling	17,9	18,1	18,1	0,0	17,8
Nettoforbrug af reservation	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Indtægter	0,8	0,6	1,2	0,6	0,7
Udgifter	*16,7	18,7	*17,6	1,1	18,5
Årets resultat	2,3	0,0	1,7	1,7	0,0

* Beløbet indeholder 0,1 mio. kr. fra finansielle indtægter.

Militærnægteradministrationen kom ud af året med et overskud på 1,7 mio. kr. Den omkostningsbaserede resultatopgørelse udviste omkostninger på 17,7 mio. kr.

og samlede indtægter på i alt 19,3 mio. kr. Heraf udgjorde myndighedens indtægter fra udstationeringsstederne 1,2 mio. kr. Herudover var der 0,1 mio. kr. i finansielle indtægter.

4. Påtegning af det samlede regnskab

Årsrapporten omfatter:

Årsrapporten omfatter den hovedkonto på finansloven, som Militærnægteradministrationen (cvr-nr. 11868215) er ansvarlig for: § 12.51.01. Militærnægteradministrationen, herunder de regnskabsmæssige forklaringer, som skal tilgå Rigsrevisionen i forbindelse med bevillingskontrollen for 2009.

Påtegning

Det tilkendegives hermed:

1. At årsrapporten er rigtig, dvs. at årsrapporten ikke indeholder væsentlige fejlinformationer eller udeladelser, herunder at måloppstillingen og målrappporteringen i årsrapporten er fyldestgørende,
2. at de dispositioner, som er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis, og
3. at der er etableret forretningsgange, der sikrer en økonomisk hensigtsmæssig forvaltning af de midler og ved driften af de institutioner, der er omfattet af årsrapporten.

Hedehusene, den 30. marts 2010

Bettina Flittner

Bettina Flittner
Fg. administrationschef
Militærnægteradministrationen

København, den 13/4-10

Lars Findsen
Lars Findsen
Departementschef
Forsvarsministeriet

5. Bilag til årsrapporten

5.1. Noter til balancen

Note 1: Immaterielle anlægsaktiver

	Færdiggjorte udviklings- projekter	Erhvervede koncessioner, patenter, licenser mv.	I alt
(mio. kr.)			
Kostpris	1,2	-	1,2
Primokorrekationer og flytning ml. bogføringskredse	0,0	-	0,0
Tilgang	0,3	-	0,3
Afgang	0,0	-	0,0
Kostpris pr. 31.12.2009	1,4	-	1,4
Akkumulerede afskrivninger	-1,2	-	-1,2
Akkumulerede nedskrivninger	0,0	-	0,0
Akkumulerede af- og nedskrivninger 31.12. 2009	-1,2	-	-1,2
Regnskabsmæssig værdi pr. 31.12.2009	0,2	-	0,2
Årets afskrivninger	-0,2	-	-0,2
Årets nedskrivninger	0,0	-	0,0
Årets af- og nedskrivninger	-0,2	-	-0,2
Afskrivningsperiode/år	5-8 år	3 år	

Udviklingsprojekter under udførelse	
(mio. kr.)	
Primo saldo pr. 1. januar 2009	0,2
Tilgang	0,1
Nedskrivninger	0,0
Overført til færdiggjorte udviklingsprojekter	-0,3
Kostpris pr. 31.12.2009	0,0

Note 2: Materielle anlægsaktiver

	Grunde, arealer og bygninger	Infrastruktur	Produktions- anlæg og maskiner	Transport- materiel	Inventar og IT-udstyr	I alt
(mio. kr.)						
Kostpris	-	-	-	0,2	0,6	0,8
Primokorrekationer og flytning ml. bogføringskredse	-	-	-	0,0	0,0	0,0
Tilgang	-	-	-	0,0	0,0	0,0
Afgang	-	-	-	0,0	0,0	0,0
Kostpris pr. 31.12.2009	-	-	-	0,2	0,6	0,8
Akkumulerede afskrivninger	-	-	-	-0,1	-0,6	-0,7
Akkumulerede nedskrivninger	-	-	-	0,0	0,0	0,0
Akkumulerede af- og nedskrivninger 31.12. 2009	-	-	-	-0,1	-0,6	-0,7
Regnskabsmæssig værdi pr. 31.12.2009	-	-	-	0,1	0,0	0,1
Årets afskrivninger	-	-	-	0,0	0,0	0,0
Årets nedskrivninger	-	-	-	0,0	0,0	0,0

Årets af- og nedskrivninger	-	-	-	0,0	0,0	0,0
Afskrivningsperiode/år	10-50 år	5-20 år	5-8 år	3-5 år 50% saldoafskrivning		

Igangværende arbejder for egen regning (mio.kr.)	
Primo saldo pr. 1. januar 2009	0,0
Tilgang	0,0
Nedskrivninger	0,0
Overført til færdige materielle anlægsaktiver	0,0
Kostpris pr. 31.12.2009	0,0

5.2. Indtægtsdækket virksomhed, gebyrer, tilskud osv.

Myndigheden har ikke indtægtsdækket virksomhed, gebyr finansieret virksomhed, tilskudsfinansierede aktiviteter, administrerede tilskudsordninger og forelagte investeringer.